PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 8. JANUARJA 1969 • LETO XI., ŠTEVILKA 6 • CENA 50 PAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 8. OKTOBRA 1944 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK DRAGO SELIGER
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

PRVA IZDAJA

Riad na obisku v Beogradu

Zunanji minister ZAR bo izročil Titu Naserjevo poslanico

BEOGRAD, 7. jan (Tanjug). Zunanji minister ZAR Mahmud Riad je danes prispel na dvodnevni obisk v Jugoslavijo. Na letališču »Beograd« v Surčinu ga je sprejel in pozdravil vršilec dolžnosti državnega sekretarja za zunanje zadeve Mišo Pavičević.

Zunanjega ministra ZAR bo med njegovim obiskom pri nas sprejel predsednik republike Tito. Riad je izjavil, da bo izročil predsedniku Titu poslanico predsednika Naserja.

Danes popoldne sta se Mišo Pavičević in Mahmud Riad pogovarjala o aktualnih mednarodnih problemih.

RIAD DAJE IZJAVO NA SURČINU Telefoto: Tanjug

Sneg od Japonske do Libanona

TOKIO, 7. jan. (Reuter). Hudo neurje in snežni metež sta sinoči zaprla pot v dolino skupini 64 planincev, ki so se zgubili v gorah severne Japonske. Slabo vreme in nevarnost plazov onemogočata reševalnim ekipam, da bi šle iskat ponesrečene planince.

V gorskih nesrečah je prejšnji teden izgubilo življenje 6 ljudi, 23 je bilo ranjenih, 11 pa jih je izginilo.

Tuje agencije poročajo, da je sirska reka Kabur, pritok Evfrata, predrla bregove in napravila veliko škodo na severovzhodu Sirije.

Tudi v Libanonu se je vreme poslabšalo. V gorah Libanona in Antilibanona je zapadlo 80 centimetrov snega.

Iz Teherana poročajo, da je zajel vso deželo mrzel val, ki je zavrl življenje v številnih mestih in naseljih. Teheran je pod snegom. Promet v državi je skoraj zamrl, posebno na gorskih področjih.

V Riu de Janeiru je že tretji dan zapovrstjo temperatura plus 38 stopinj.

Spet sumljiv samomor v ZRN

BONN, 7. jan. (UPI). Funkcionar zahodnonemškega zunanjega ministrstva Hans Hanselmann je danes napravil samomor. Vrgel se je pod vlak. V zadnjih treh mesecih je to že enajsti uslužbenec bonske vlade, ki si je vzel življenje. Predstavnik vlade je rekel, da je Hanselmann že od konca lanskega oktobra hodil k psihiatru in da njegov samomor ni v nobeni zvezi z vohunsko dejavnostjo.

Špiljakov program v Parizu

Predsednik ZIS bo v petek odpotoval na sedemdnevni obisk v Francijo

BEOGRAD, 7. jan. (Tanjug). Na povabilo predsednika francoske vlade Mauricea Couve de Murvilla bo predsednik ZIS Mika Špiljak odpotoval 10. januarja na uradni obisk v Francijo. Tam se bo mudil do 17. januarja. Med obiskom bo s svojim gostiteljem izmenjal mnenja o možnostih za zboljšanje sodelovanja med Jugoslavijo in Francijo kakor tudi o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

V jugoslovanski delegaciji bodo tudi Miša Pavičević, Ivo Vejvoda, Mitja Vošnjak, dr. Petar Tomić in drugi.

Špiljak bo med obiskom v Franciji položil venec na grob Neznanega junaka v Parizu, obiskal bo pariško občino kakor tudi center UNESCO. V nacionalnem centru francoskega patronata se bo pogovarjal z vodilnimi francoskimi gospodarstveniki. Naposled si bo tudi ogledal dve večji tovarni v okolici Pariza.

Veleposlanik Thompson odstopil

WASHINGTON, 7. januarja (UPI). Predsednik Johnson je danes sprejel odstop ameriškega veleposlanika v Moskvi Llewellyna Thompsona. Thompson je bil veleposlanik v Moskvi od 1957. do 1960. leta in drugič od 1966. leta pa do danes.

Sporni H. C. Lodge

Minister Minh Tri je umrl zaradi poškodb ob atentatu — »Človekoljubje« Saigona

SAIGON, 7. jan. (AFP, Reuter). Sinoči je podlegel ranam saigonski minister za prosveto Le Minh Tri, na katerega so včeraj napravili atentat sredi Saigona. Minister v južnovietnamski vladi je postal pred tremi meseci.

Ameriški vojaški predstavnik je izjavil, da so tudi včeraj divjali srditi boji v pokrajini Kin Fong, 120 kilometrov zahodno od Saigona, blizu kamboške meje. Trdil je, da imajo nasprotniki doslej 48 mrtvih, ameriške izgube pa da so »majhne«. Boji še trajajo.

Saigonske čete so danes izpustile deset pripadnikov osvobodilnih enot. Prostost so jim vrnili v kraju Bien Hoa, 20 kilometrov severno od Saigona. Kakor je rekel saigonski predstavnik, so jih izpustili »iz človekoljubja«.

Današji »New York Times« piše, da so se v Saigonu razveselili, ko so zvedeli, da je za voditelja ameriške delegacije na pariških mirovnih pogajanjih v Vietnamu imenovan Henry Cabot Lodge, medtem ko je marsikje drugje zbudila novica o tem imenovanju zaskrbljenost.

Lodge je konec prejšnjega tedna rekel o pariških pogovorih, da so »forumi upanja«. Kakor piše »New York Times«, ta izjava nedvomno razodeva stališče novega predsednika Nixona, vendar pa bo za napredek v Parizu Potrebno tudi, da ZDA pridejo na dan s pobudami, »ki jih v Saigonu najbrž ne bodo vseh sprejeli z veseljem«.

K. Popović odpotoval v Alžirijo

Član sveta federacije bo ostal na uradnem obisku več dni

KOČA POPOVIĆ

BEOGRAD, 7. jan. (Tanjug). Član sveta federacije Koča Popović je danes opoldne odpotoval na obisk v Alžirijo. Pričakujejo, da se bo z alžirskimi voditelji pogovarjal o stvareh, ki so važne za obe državi, tako o sedanjem mednarodnem položaju kakor tudi o vprašanjih odnosov med Jugoslavijo in Alžirijo. Koča Popović bo ostal na obisku v Alžiriji več dni.

Na letališču »Beograd« v Surčinu so ga ob odhodu pozdravili član federacije Milutin Morača, član ZIS dr. Milivoje Rukavina, pomočnik državnega sekretarja Salko Fejić in drugi kakor tudi alžirski veleposlanik v Jugoslaviji Taib Bularuf.

Popoldne je Koča Popović prispel v Alžir, kjer so ga sprejeli z vsemi državniškimi častmi. Dobrodošlico mu je zaželel zunanji minister Buteflika.

Proti večeru so se začeli politični pogovori med Popovićem in Butefliko.

Povečan britanski izvoz v ZDA

LONDON, 7. jan. (AP). Britanski izvoz v ZDA je lani dosegel rekordno vrednost 900 milijonov funtov šterlingov. V primerjavi z letom 1967 se je povečal za 45 odstotkov.

Zasedanje židovskega kongresa

Papež Pavel VI. je v ponedeljek sprejel dr. Nahuma Goldmanna

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

RIM, 7. jan. — Dejstvo, da je papež Pavel VI. sprejel predsednika svetovnega židovskega kongresa dr. Nahuma Goldmanna, in to še v neokom generalnega sekretarja OZN Ralphom Buncheom o nadaljevanju svojega posredovanja v srednjevzhodni krizi.

●● Nadaljevanje na zadnji strani

V štirinajstih dneh dve letalski nesreči v Bradfordu

BRADFORD, 7. jan. (AP). Sinoči je ob pristajanju na bradfordsko letališče strmoglavilo letalo »Conwayer — 580« z 28 potniki. Po prvih poročilih je v nesreči izgubilo življenje 13 ljudi. To je v zadnjih 15 dneh druga nesreča na tem letališču. V prvi je izgubilo življenje 12 potnikov. Obe letali pripadata družbi Allegheny.

Bombe na RK

ŽENEVA, 7. jan. (Reuter). Mednarodni odbor Rdečega križa je objavil, da je neko letalo zveznih nigerijskih sil v nedeljo bombardiralo bolnišnico Rdečega križa v Biafri, in sicer že drugič v zadnjem mesecu dni. Ubiti so bili štirje ljudje, dva pa sta bila hudo ranjena.

Libanonska vlada je včeraj odstopila

Odstopil je predsednik 4-članske vlade Yafi zaradi nesoglasij glede varnosti države — Izrael napada Francijo

BEJRUT, 7. jan. (AP, Reuter, AFP, Tanjug, UPI). Predsednik libanonske vlade Abdullah Yafi je zaprosil predsednika republike Charlesa Helouja za razrešnico. Odstopil je zato, ker je s svojo štiričlansko vlado postal tarča političnih napadov, odkar so izraelski komandosi pred desetimi dnevi napadli letališče v Bejrutu. Njegovi vladi očitajo, da ni poskrbela za varnostne ukrepe.

Včeraj sta se v ostrem besednem dvoboju spoprijela člana njegove vlade, obrambni in zunanji minister Husein Oweini ter minister za transport in javna dela Raymond Edde, ki sta drug na drugega valila krivdo, da je bilo bejrutsko letališče nezavarovano.

Husein Oweini je tudi sam odstopil zaradi obtožb, ki jih je naperil zoper njega minister Edde. Ta mu je namreč očital, da je Oweini »zagrešil osem napak«. Edde je že pred izraelskim napadom opozarjal na to, da je Libanon zelo ranljiv in izpostavljen takim napadom. Dejal je, da bo o napakah zunanjega ministra v kratkem govoril v parlamentu.

Med morebitnimi mandatarji za sestavo nove vlade omenjajo sedanjega premiera Yafija in Rašida Karamija, ki je bil že nekajkrat predsednik vlade.

Posebni odposlanec OZN na Srednjem vzhodu Gunnar Jarring je prispel v Oslo, kjer se bo pogovarjal s pomočni-

ABDULLAH YAFI

Izraelski politični krogi pravijo, da preskrba izraelske vojske ne bo posebno trpela zaradi tega, ker je Francija prepovedala dobave orožja Izraelu. Vendar pa izraelski tisk zaradi tega srdito napada Francijo in piše, da gre za »sovražno dejanje« predsednika de Gaulla.

Eksplozija mine je danes poškodovala pravoslavni samostan sv. Janeza Krstnika na obali Jordana, v bližini Jerihe. To je že druga takšna eksplozija kraj tega samostana, v štirinajstih dnevih. Pri prvi eksploziji je izgubil življenje neki izraelski vojak, medtem ko danes ni bilo žrtev, pač pa je eksplozija povzročila materialno škodo.

Tudi v Gazi se je danes pripetil incident. Na avtomobil z izraelsko registracijo je neznan vrgel ročno bombo, ki pa je zgrešila cilj in eksplodirala med mimoidočimi. Deset ljudi je bilo huje in laže ranjenih.

Sinoči se je med izraelskimi in jordanskimi enotami južno od Mrtvega morja razvnel srdit topniški dvoboj. Jordanski predstavnik je izjavil, da so bili ubiti trije civilisti in da je bilo pet ranjenih.

Izraelski veleposlanik v Washingtonu Izak Rabin se je včeraj sestal z ameriškim državnik podsekretarjem Eugenom Rostowom. »Razpravljala sva o možnostih za mir na Srednjem vzhodu in o drugih vprašanjih,« je po enournem sestanku izjavil izraelski veleposlanik. Sestanek je bil na željo podsekretarja Rostowa.

Fronta naj predlaga

Cisař se je zavzel za mirnejšo notranjepolitično ozračje na Češkoslovaškem

PRAGA, 7. jan. (Tanjug). Predsednik češkega narodnega sveta (parlamenta) Čestimir Cisař je menil, da ne gre, da bi že v začetku nove federativne ureditve Češkoslovaške postavljali ultimate in grozili s stavko. To je Cisař izjavil v intervjuju za list »Rude pravo« v zvezi s sporom zastran tega, kdo naj bo predsednik bodočega zveznega parlamenta ČSSR.

JOSEF SMRKOVSKY

Cisař je poudaril, da se je v začetku prejšnjega meseca začela kampanja, da bi bil predsednik zvezne skupščine znani češki politik Josef Smrkovsky, medtem ko so Slovaki pozneje zahtevali, naj pride za predsednika kdo od predstavnikov slovaškega naroda. S tem se je kampanja zaostrila. Naravna stvar je — kakor je dejal Cisař — da kandidirajo za vse tri vodilne funkcije v parlamentu razni kandidati in zaradi tega ni treba nobene hude krvi. Koristno bi bilo, če bi se češki in slovaški politični organi kakor tudi drugi deli ljudske fronte sporazumeli o skupnih kandidatih za vodilne funkcije.

Vsekakor ni samo stvar narodnostne pripadnosti, kdo je v najvišjem predstavništvu. Gre za sposobnost, politični obraz in vrline predlaganih kandidatov. Cisař poudarja, da je stvar ljudske fronte, da razpravlja o kandidatih in jih predlaga. Rekel je, da ceni osebne vrline in politične izkušnje Josefa Smrkovskega. To je izreden politik, »ljudski tribun«, priljubljen v češkoslovaški javnosti, politik, ki si z drugimi tovariši prizadeva uresničiti novo politiko po januarju 1968. leta. »Popolnoma podpiram stališče predsedstva CK KPČ, da naj Smrkovsky še naprej opravlja vodilne partijske in državne funkcije,« je dejal na koncu Cisař.

Atene ugodno ocenjujejo obisk s Cipra

ATENE, 7. jan. (Tanjug). Današnji »Elefteros Kosmos« ugodno ocenjuje grško-ciprske pogovore in poudarja, da obisk etnarha Makarija in ministra Kiprianuja v Atenah ni bil slučajen, ampak vnaprej dobro pripravljen. List piše, da grško ljudstvo podpravlja te pogovore, na katerih so se strinjali v vseh vprašanjih, ki so jih načeli.

Začela se je konferenca 28 držav Commonwealtha

Začel jo je premier Wilson — Nigerija ne privoli v razpravo o državljanski vojni

LONDON, 7. jan. (Reuter, AFP). V Londonu se je danes začela konferenca premierov 28 držav Commonwealtha, ki jo je začel britanski premier Wilson. Razen štirih vodijo vse delegacije šefi držav ali vlad.

Na konferenci bodo razpravljali o rodezijskem vprašanju in o imigracijski politiki v okviru Commonwealtha.

Poslopje, v katerem poteka konferenca, stražijo močne policijske sile, ker se ob vhodu zbirajo razne skupine demonstrantov.

Vodja nigerijske delegacije Awolowo je izjavil, da se bo njegova delegacija upria temu, da bi sprejeli na dnevni red problem državljanske vojne v Nigeriji, ker je to »notranja zadeva«. Bo pa odgovarjal na vprašanja, če mu jih bodo postavili med splošno razpravo ali zasebno.

VIETNAMSKI PEJSAŽ — Ameriški topovi obstreljujejo partizanska oporišča v bližini laoške meje. Telefoto: UPI

S SEJE IO ZVEZNE KONFERENCE SZDLJ.

Volilne naloge SZDL

IO zvezne konference SZDLJ o pripravah na volitve — Uvodna beseda B. Zupančiča

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 7. jan. Izvršni odbor zvezne konference SZDLJ je na današnji seji razpravljal o političnih pripravah na prihodnje skupščinske volitve, ki naj bi bile sprila letos. O tem je imel na današnji seji izvršnega odbora uvodno pojasnilo Beno Zupančič, generalni sekretar zvezne konference.

Na začetku je Beno Zupančič govoril o najbolj pomembnih značilnostih dosedanjih volilnih priprav ter pri tem navedel smernice, o katerih se govori, da zaostajajo v razvoju samoupravnih odnosov. »Danes je mogoče reči, da so smernice pomagale v marsičem premostiti politično nervozo ter vso družbo usmeriti k osnovnim nalogam, da spoštuje kritiko kot posledico objektivnih težav ter da se upravičena družbena kritika integrira v prizadevanje za hitrejše in bolj učinkovito razreševanje problemov,« je poudaril Zupančič. Nato je opozoril, da o ustavnih spremembah razpravljamo od julija lani ter da so predlogi iz javne razprave, z različnimi modifikacijami, sprejeti in predstavljajo pomemben kompleks nalog tako v volilnih pripravah kot v realizaciji bodoče strukture zvezne skupščine.

»V procesu demonopolizacije nekega centra politične moči smo v nevarnosti, da nastane več nepovezanih političnih centrov politične moči, namesto usklajevanja, dogovarjanja in samoupravnega povezovanja pa se srečujemo z vztrajnimi monologi, zaprtostjo in polemikami, ki ne vodijo do konstruktivnih predlogov, temveč do prepirov,« je dejal Zupančič. Temu je treba posvetiti pozornost, ker je bila celotna razprava o ustavnih amandmajih integralni del političnega delovanja Socialistične zveze.

Beno Zupančič je nato dejal, da so v tem pomembne naloge povezovanja združenega dela v skupščinah, kar je izraženo tudi v predlogu volilnega dokumenta, ki naj bi ga konec meseca sprejela zvezna konferenca SZDLJ.

V nadaljevanju je generalni sekretar zvezne konference analiziral politične aktualne razmere v času razprav o spremembah ustave ter se kritično pomudil pri nekaterih pojmovanjih. Poudaril

● Nadaljevanje na zadnji strani

Politični barometer na borzi

Največji padec delnic v New Yorku v zadnjih devetnajstih mesecih

WASHINGTON, 7. januarja (Tanjug). Skaljene perspektive pogajanj v Parizu, zaostritev na Srednjem vzhodu in morebitni antiinflacijski ukrepi so včeraj povzročili padec delnic na newyorški borzi v zadnjih 19 mesecih. Povprečna vrednost 30 reprezentativnih delnic se je zmanjšala za 15,23 točke, kar je največji padec v enem dnevu od arabsko-izraelske vojne.

Ta padec pomeni tudi občutljiv odziv borze na imenovanje Lodgea za bodočega voditelja delegacije ZDA v Parizu.

Seja republiškega izvršnega sveta

LJUBLJANA, 7. jan. — Na svoji današnji seji je republiški izvršni svet pod predsedstvom Staneta Kavčiča razpravljal o predlogih amandmajev k ustavi SR Slovenije. Seji sta prisostvovala tudi podpresednik skupne komisije vseh zborov skupščine za ustavna vprašanja dr. Jože Brilej in njen član dr. Rastko Močnik.

Po začrpni obravnavi so bila k predlogom amandmajev soglasno sprejeta stališča, ki jih bo izvršni svet posredoval skupni komisiji vseh zborov skupščine za ustavna vprašanja.

Mladi in prestopništvo

Naraščajoče mladinsko prestopništvo meče temno senco na vso mlado generacijo. Tudi napori mladinskih organizacij, da bi čimbolj vključili mladino v vsakdanje delo in dogajanje, se izničujejo, ko beseda nanese na izpade, ekscese in divjanje posameznikov. V časopisnih črnih kronikah beremo vse pogosteje o pretepih, tatvinah, celo roparskih napadih, ki jih zagrešijo mladi »junaki«. To spodbuja zlasti starejše občane, da na mladinsko prestopništvo, celo na mladino v celoti, gledajo še bolj pesimistično. Družbena kritika zadene vse pogosteje tudi tiste mladince, ki niso krivi. Toda tudi če odštejemo odvečne in pretirane govorice, je zadeva dovolj huda in zaskrbljujoča.

Ne sme biti opravičilo za našo mladino to, da ni le pri nas tako, da povsod na svetu mladinski kriminal narašča. Vsi pozivi in apeli, ki govorijo o skupnem družbenem naporu pri reševanju mladinskega prestopništva, zlasti med mladino, se zdijo danes, ko seštevamo rezultate, strel v prazno. Veliko truda in denarja nas velja gašenje požara (posamezne občine odštejejo precej milijonov za mladino v popravnih domovih), tako da na preventivo (vzgojo) skoraj pozabljamo. Na sorazmerno številnih posvetovanjih o tem problemu se dogovorimo, kaj je naloga staršev, kaj naj stori šola, kaj družba. Dalj od besed ne pridemo; zato, ker so starši v večini primerov preveč zaposleni, ker so učitelji in profesorji slabo plačani, ker denarja manjka za druge reči. Dejstvo pa je, da za našo mladino (iz objektivnih ali subjektivnih razlogov) premalo storimo. Dejstvo je prav tako, da so prej številni mladinski krožki in tečaji skoraj izginili iz naših šol. Toda če primerjamo število mladih ljudi, ki bivajo v popravnih domovih, če se zavedamo, da občine to velja 800 dinarjev mesečno na vsakega posameznika, potem ugotovimo, koliko nas velja kurativa, ki zaradi različnih vzrokov sploh ni kurativa, ker so iz raznih razlogov popravni domovi dobili prizvok »kovačnice« novih prestopnikov.

Ko omenjamo tiste, ki bi morali pomagati in posredovati, ko omenjamo, kaj je naloga staršev, pedagogov, psihologov, vzgojiteljev in drugih, se zdi, da vse premalo podčrtavamo, kaj je naloga mladinske organizacije. Prav bi bilo, ko bi mladinska organizacija v svoj politični program zapisala tudi točko iz življenja. Točko, ki naj ne bo ena izmed mnogih, ampak ena najvažnejših. Kajti, če bo mladina sama opravila z izpadi in prestopništvom, če bo znala poučiti svoje člane, kako je prav, če bodo »črne ovce« poučili sovrstniki sami, si nedvomno lahko obetamo, da bomo ob letu v statističnih poročilih zapisali manjše številke mladoletnih prestopnikov.

IVAN VIDIC

Teze za nov pokojninski sistem na prvem kritičnem preizkusu

Predsednik zveznega sveta za delo Anton Polajnar: Težko je dolgoročno planirati v pokojninskem sistemu, če ni dolgoročne projekcije gospodarstva

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 7. jan. Odbor za delo zveznega zbora zvezne skupščine je začel razpravo o tezah za nov pokojninski sistem. Razprave so se udeležili tudi predsedniki enakih odborov republiških in pokrajinskih skupščin, predsednik zveznega sveta za delo Anton Polajnar in drugi. Na podlagi Polajnarjevega uvodnega pojasnila, da teze oziroma osnutek tez pokojninskega sistema niso popolne, ker so pač odraz razprav strokovnjakov, so prisotni ugotovili, da daje osnutek tez dovolj povodov za tehtno in širšo razpravo, iz katere naj da sinteza predlog tez za javno razpravo.

Kot smo zadnje čase že večkrat slišali, je najpogostejša pripomba, da osnutka tez ne spremlja dovolj izčrpno gradivo, ki naj bi predstavljalo dokumentacijo za teze, zlasti pa manjka analiza take dokumentacije. Tudi tovariš Polajnar je dejal, da smo lani komaj prišli do tehtnejših podatkov o strukturi aktivnih zavarovancev in upokojencev ter drugih potrebnih podatkov. Tako je letošnja razprava šele začetek tehtnejših in oprijemljivejših razprav o ogrodju bodočega pokojninskega sistema. Ta sistem ne bo dal nekaj povsem novega, temveč bo le popravil tista poglavja sedanjega zakona, ki so očitno navzkriž s sedanjim splošnim družbenim sistemom. Pri tem pa se bo naslonil na pozitivne rešitve, ki jih že imamo za usklajevanje pokojnin, in druge, s katerimi hočemo premostiti velike razlike v pokojninah in druga neskladja. Ta prizadevanja pa pravzaprav ne ocenjujemo dovolj realno, ker smo preveč obrnjeni le k novim prehodnim rešitvam.

Polajnar je dejal tudi, da zvezni svet ni mislil razširiti razprave na zvezno skupščino oziroma na njene zbore, toda predsednik zvezne skupščine in predsednika obeh pristojnih zborov so mnenja, da je treba o tem razpravljati tudi na ravni zborov, ne samo v odborih. Razen tega je Polajnar napovedal razpravo o pokojninskem sistemu v CK ZKJ, in sicer okrog ključnih vprašanj, kot so enotnost sistema — samoupravljanje, delitev po delu, ekonomska prepričljivost — solidarnost in vzajemnost, in sicer zato, da bi dobili »optimalne kombinacije« teh načel.

Udeleženci današnje razprave so v glavnem mnenja, da je osnutek tez primeren za snovanje novega pokojninskega sistema, izrazili pa so precej stališč, ki govorijo o kritičnem pristopu in pomenijo novejše predloge. Predsednica odbora Radojka Katić je na primer apelirala, naj bi izhajali iz razprav o sedanjem pokojninskem sistemu, da ne bi pozabili dosedanjih pripomb in stališč, ki so se zvrstila vse do ustavnega sodišča.

Tovariš Japelj je nato pojasnil slovenska stališča, ki podpirajo teze v osnovi, s pripombo, da bi potrebovali natančne izračune, če naj bi s prepričevanjem skrajšali staž za upokojitev, in da se zavzemamo predvsem za dosledno financiranje, ki temelji tudi na upoštevanju minulega dela. Pri tem je omenil, da predlagamo manjše pokojnine za ljudi, ki imajo najvišje dohodke, oziroma degresijo, češ da zavarovanci ves čas vlaganj tako niso imeli tako visokih prejemkov kot ob vstopu v pokoj. Posebej pa je opozoril na stališče, da je osnova za pokojnino lahko le starost, delovni staž pa je lahko le osnova za višino pokojnine.

Predstavnik zvezne gospodarske zbornice Moma Perić je izrazil mnenje strokovnih služb in komisij zbornice, da ni razlogov za skrajšanje pokojninskega staža, ker bi se delovne organizacije tako le iznebile presežka delovne sile, ne bi pa zaposlovale novih delavcev. Izrazil je tudi stališče, naj bo dovoljeno delovnim organizacijam, ki to hočejo, odkupovanje pokojnin, hkrati pa se je zavzel za rešitve, ki ne bodo obremenjevale gospodarstva nanovo, pri čemer odkupa ne smatra za novo obremenitev, ker gre za izračun gospodarnosti delovnih organizacij samih. Na ta način naj bi omogočili tudi odkup staža za pokojnine tistim delavcem, ki so bili vmes začasno nezaposleni. Ni pa se strinjal s predlogom, da bi ljudje z višjimi osebnimi dohodki dobili manjši odstotek pokojnine in je namesto tega predlagal, naj gre davek na osebne dohodke teh kategorij v pokojninske sklade. Ob tem pa je spomnil prisotne na dejstvo, da smo svojčas vlagali presežke pokojninskega sklada v gospodarske investicije, in izrazil zahtevo, naj bi ta sredstva skupnost vrnila pokojninskim skladom.

Predstavnik zveze upokojencev Nikola Mirović pa je v imenu članstva zahteval najažurnejše usklajevanje pokojnin, tako da bi z začetkom novega sistema vsi startali z istega startnega prostora in zagotovilo, da v prihodnje ne bo moglo več priti do takšnih razlik. V zvezi s tem je izjavil, da se večina upokojencev strinja tudi z nižjim odstotkom pokojnine, le če je zagotovljeno realno razmerje med pokojninami in prejemki aktivnih zavarovancev. To je utemeljil z dejstvom, da upokojenci prvo leto sicer dobijo 85 odstotkov od plače, da pa v prihodnjih dveh letih često zdrsnejo na 60 odstotkov.

VIKTOR ŠIREC

Prva seja razsodišča ZK Slovenije

Za predsednika izvoljen Janko Rudolf, za tajnika pa Marjan Lenarčič

LJUBLJANA, 7. januarja. — Predsednik CK ZKS Franc Popit je po sklepu VI. kongresa ZKS sklical za danes prvo sejo častnega razsodišča ZKS. Po njegovih uvodnih besedah je častno razsodišče izvolilo za svojega predsednika Janka RUDOLFA in za tajnika Marjana LENARČIČA.

V drugi točki so člani obravnavali naloge častnega razsodišča, kakor so mu določene s statutom ZK Slovenije. Iz svoje sredine so izvolili skupino članov, ki bo izdelala poslovnik o delu častnega razsodišča.

V razpravi, v kateri je sodeloval tudi Franc Popit, so poudarili, da je častno razsodišče povsem nov organ, nikakor pa ne nadaljevanje prejšnjih kontrolnih komisij. Naloge častnega razsodišča so določene s statutom ZKS, sprejetim na VI. kongresu ZK Slovenije. Po teh določbah lahko častno razsodišče na svojo pobudo ali pa na zahtevo posameznih članov ZKS, organizacij ali organov ZKS, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in občanov obravnava dejanja in obnašanje posameznih članov ZK, organizacij in organov ZK z vidika programov ZK, statutarnih odnosov znotraj organizacije, ugleda Zveze komunistov v javnosti, moralnih in etičnih načel, za katera se Zveza komunistov bojuje.

Kraigher sprejel dr. Riesenfelda

LJUBLJANA, 7. januarja. — Predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher je danes sprejel na vljudnostni obisk generalnega konzula republike Avstrije v Ljubljani dr. Heinricha Riesenfelda. V krajšem razgovoru je prišlo do izraza ugotovitev o dosedanjem uspešnem sodelovanju med sosednjimi avstrijskimi deželami in Slovenijo kot pomembnemu dejavniku v jugoslovansko-avstrijskih odnosih. Ob tem sta predsednik Kraigher in generalni konzul Riesenfeld izmenjala tudi novoletne čestitke z željo, da bi se v novem letu ti odnosi z obojestranskim prizadevanjem še razširili v korist obeh držav.

Razprava o srbskih univerzah

BEOGRAD, 7. jan. (Tanjug). V centralnem komiteju ZK Srbije so danes razpravljali o aktualnih družbenih vprašanjih na srbskih univerzah. Sodelovali so predsednik CK ZK Srbije Marko Nikezić in člani sekretariata centralnega komiteja, rektorji univerz iz Beograda, Novega Sada in Niša, sekretarji univerzitetnih komitejev ZK ter predsedniki univerzitetnih odborov Zveze študentov iz vseh visokošolskih središč v Srbiji.

Izmenjali so mnenja o glavnih problemih univerz ter o političnem delu ZK in Zveze študentov na univerzah.

Višje tarife tudi pri „Jugoslaviji“

Za več kot 70% višje obvezno zavarovanje – Za kasko še ni izračuna

BEOGRAD, 7. jan. — Delavski svet zavarovalnice »Jugoslavija« je sprejel sklep, po katerem veljajo od 8. januarja dalje nove višje tarife za obvezno zavarovanje motornih vozil. Novosti so tudi v kasku zavarovanju. Tu uvajajo dvojno zavarovanje. Eno bo trajalo do 31. marca letos, drugo pa do konca leta. Tisti, lastniki avtomobilov, ki se bodo zavarovali pri »Jugoslaviji«, bodo pravzaprav plačali do 31. marca samo akontacijo 40 odst. sedanje premije zavarovanja. Tistim, ki se ne bodo hoteli zavarovati več pri tem zavodu, pa bodo šteli akontacije kot vplačano premijo za trimesečno obdobje. Kasko zavarovanje za fička znaša zdaj za tri mesece 257,60 din, za wolksvagen 1200 298,40 din, za peugeot 404 404,80 din itd. Zavarovalnina pa tudi po končnem izračunu ne bo višja kot pri drugih zavarovalnicah.

Po novem znaša obvezno zavarovanje za fička 323 din, za wolksvagen 1200 in škodo 1000 MB 354, za peugeot 404 pa 416 din. Povečanje, ki znaša več kot 70 odst., bo veljalo v istem sorazmerju tudi za ostale vrste vozil.

Z. I.

Umrl novinar Milan Babić

ZAGREB, 7. jan. (Tanjug). Danes zjutraj je v 65. letu nenadoma umrl novinar Milan Babić, dolgoletni dopisnik »Politike« iz Zagreba ter sodelavec mnogih jugoslovanskih dnevnikov.

Po upokojitvi je pred dobrimi šestimi leti postal sekretar revije »Filmska kultura«, in pri tem delu ga je tudi zatekla nenadna smrt.

Nov vlačilec »Brodospasa«

SPLIT, 7. jan. (Tanjug). »Brodospas« je vključil v svojo floto enega izmed dveh vlačilcev, ki ju je podjetje kupilo na Norveškem.

Vlačilec »Aldebaran« s 750 konjskimi močmi je namenjen pristaniškemu pilotiranju v Baru na Črnogorskem primorju. Drugi vlačilec z enako močjo in z najsodobnejšo opremo bo priplul v Split aprila.

Ne omejevanje, temveč le zavarovanje svobode

V Ljubljani je bila seja odborov zveznega in republiškega organizacijskopolitičnega zbora

LJUBLJANA, 7. jan. Odbor organizacijskopolitičnega zbora zvezne skupščine za uveljavljanje državljanskih pravic je tokrat zasedal v Ljubljani skupaj z odborom OPZ republiške skupščine za vprašanje javne uprave in splošne varnosti. Sejo je vodil predsednik zveznega odbora Aleksandar Fira, razpravljali pa so o predlogu za izdajo zakona, po katerem bi spremenili in dopolnili temeljni zakon o notranjih zadevah. Poročal je namestnik zveznega sekretarja za notranje zadeve Momčilo Dragović, zlasti še zato, ker republiški poslanci in na sejo povabljeni gostje iz Ljubljane predloga niso dobili v takem času, da bi ga utegnili temeljiteje preučiti in se o njem posvetovati še z drugimi.

Med predlaganimi spremembami so pomembne zlasti štiri. Prvič naj bi zakon tako dopolnili, da bi imeli občani, ki na lastno pobudo ali na poziv pomagajo organom za notranje zadeve ali pa če samostojno posredujejo za zaščito osebne varnosti, premoženja, pri odkrivanju kaznivih dejanj in njihovih storilcev ali pri zaščiti ustavnega reda zagotovljeno tudi pravno varstvo. V zakonu naj bi bila o tem le deklaracija in bi bilo tako sodelovanje povsem prostovoljno. Treba pa je občanom zagotoviti tako pravno varstvo kot za uradne osebe, občani pa prevzemajo nase tudi odgovornost za morebiti povzročeno škodo.

Po drugem predlogu bi bila z zakonom dopuščena možnost, da bi pooblaščeni organ (zvezni sekretar za notranje zadeve in predstojnik republiškega organa za notranje zadeve) smel z odločbo izreči ukrep, po katerem se posamezniku določi prebivališče. Ta ukrep bi lahko izrekel, če to zahteva obramba države, in v izjemnih razmerah. Kdaj take izredne razmere nastopijo, pa bi določil zvezni izvršni svet. Gre za ljudi, ki jih je v danih razmerah treba izločiti iz dotedanjega okolja ter jim onemogočiti delovanje proti varnosti države, četudi niso storili kakšnega prekrška. Zoper odločbo bi prizadeti lahko sprožili upravni spor, kar pa ne bi odložilo izvršitve odločbe.

Dalje predlaga zvezni sekretar za notranje zadeve, da bi imele pooblaščene uradne osebe pravico pridržati določeno osebo največ tri dni, vtem ko so to smeli doslej storiti le za 24 ur. Ta rok bi bil lahko daljši kot 24 ur le v primerih, ko gre za zaščito osebne varnosti določenih osebnosti (predsednik republike, šef kake tuje države itd.).

Četrtič pa gre za jemanje prstnih odtisov in fotografiranje. Z zakonom naj bi dopustili možnost, da pri identifikaciji vzamejo prstne odtise in občane fotografirajo, če njihove identitete ne bi mogli brez težav drugače ugotoviti. Mišljeni so predvsem taki ljudje, ki ne morejo dati podatkov o sebi (npr umobolni), ali zavestno nočejo dati točnih podatkov o sebi in podobno.

Poslanci so k predlaganim spremembam povedali resne pripombe. Že samo izhodišče predlogov je napačno. Iz predloženega gradiva namreč izhaja, da so te spremembe potrebne zaradi boljše službe notranjih zadev, ne pa za boljše zavarovanje družbe. To pa seveda ne more biti izhodišče za spremembo zakona.

Med pripombami pa je zlasti pomembna tista, da se razmere zadnji dve leti, odkar velja novi zakon o notranjih zadevah, niso toliko spremenile, da bi terjale take predloge. Izjema je le predlog za izolacijo oseb, ki lahko škodujejo narodni obrambi.

Torej je treba te predloge med seboj strogo razločevati. Od tod tudi sklep obeh odborov, naj bi izolacijo regulirali s posebnim zakonskim aktom, ki bi veljal v posebnih razmerah, začetek veljavnosti pa bi določil ZIS.

Glede vseh drugih predlogov pa so poslanci enotno menili, da jih je treba veliko bolj dokumentirati in argumentirati, kot pa je to storjeno v predloženem gradivu. Razlogi, ki terjajo podrobnejšo obrazložitev in podrobno utemeljitev, pa so tudi politični. Če jih namreč pogledamo v celoti, bi jih utegnili razumeti kot omejevanje ustavnih pravic človeka in občana, pa je zato treba povsem razločno povedati, v katerih primerih in zakaj se to lahko stori.

O vseh predlogih naj bi se sekretariat, še preden bo sestavil osnutek zakona, na široko konzultiral z vsemi institucijami in, organizacijami, ki lahko prispevajo k razjasnitvi odprtih vprašanj.

Temeljno izhodišče vseh predlogov za morebitne spremembe zakona pa naj bo, da družba zavaruje sebe in svobodo posameznika. Zato tudi tolikšne rezerve poslancev do nekaterih predlogov, ker bi se redke izjeme utegnile spremeniti v pravilo.

VLADO JARC

Proizvodnja večja za sto milijonov

V »Djuru Djakoviću« naj bi letos izdelali za 370 milijonov din izdelkov

SLAV. BROD, 7. jan. (Tanjug). Kolektiv podjetja »Djuro Djaković« ima letos v načrtu povečanje proizvodnje za 100 milijonov dinarjev in podvojitev skladov. Predvidevajo tudi, da bodo uvedli v posameznih tovarnah in pogonih celotno drugo izmeno, da bi uresničili veliko serijsko proizvodnjo tirnih vozil in kotelskih naprav. Temelj za tak program sta uspešno zaključeno lansko poslovanje in doslej največja proizvodnja v vrednosti 280 milijonov dinarjev.

Generalni direktor podjetja »Djuro Djaković« Ratko Svilar je izjavil, da lahko v letu 1969, zahvaljujoč že doslej sklenjenim pogodbam, pričakujemo proizvodnjo v vrednosti približno 370 milijonov dinarjev. Po sklepu kolektiva bodo v sklade odvedli 40 milijonov dinarjev, kar je dvakrat več kot lani. Ta sredstva bodo uporabili predvsem za hitrejšo modernizacijo in avtomatizac jo sedanjih proizvodnih kapacitet, da bi tako čimprej dosegli svetovne normative v produktivnosti, tehniki in tehnologiji proizvodnje.

Prav zato bo kolektiv podjetja »Djuro Djaković« zaposlil letos še najmanj 200 kvalificiranih, visoko kvalificiranih in strokovnih delavcev, da bi v večjem številu delovnih enot, pogonov in tovarn docela dopolnil drugo izmeno in tako omogočil velikoserijsko proizvodnjo.

Generalni načrti projekta »Južni Jadran« razstavljeni

TITOGRAD, 7. jan. (Tanjug). V hotelu »Crna gora« so danes odprli razstavo generalnih načrtov projekta »Južni Jadran«. Projekt zajema območje Hvara, Dubrovnika, Budve in Ulcinja. Projektantske organizacije v Budvi in Dubrovniku so po dveletnem intenzivnem delu izdelale generalne načrte za te štiri turistične kraje; projekt so financirali Jugoslavija ter program OZN za razvoj, sodelovali pa so strokovnjaki iz Italije, Francije, Švedske, Anglije, Danske in Poljske.

Danes, prvi dan strokovnega posvetovanja o tem projektu, so razpravljali o generalnem projektu za Ulcinj ter za Veliko plažo. Kot predvidevajo v tej občini, bodo na Veliki plaži postavili večinoma turistične objekte za približno 100.000 gostov. Najprej bodo zgradili hotele za približno 70.000 turistov, mesto, kjer sedaj prebiva 7000 ljudi, pa bi pozneje imelo približno 40.000 prebivalcev.

Ostra graja tez o pokojninskem zavarovanju

NIŠ, 7. jan. (Tanjug). — Predstavniki 14 občinskih sindikalnih svetov iz jugovzhodne Srbije, sindikalni funkcionarji večjih delovnih organizacij in poslanci vseh zborov zvezne skupščine s tega območja so na današnjem skupnem sestanku v Nišu ostro grajali teze o novem pokojninskem zavarovanju. V imenu 112.000 zaposlenih zahtevajo, naj se brez odlašanja uresničijo stališča VI. kongresa zveze sindikatov Jugoslavije, ki se nanašajo na socialno, zdravstveno in pokojninsko zavarovanje.

Na kratko

DELEGACIJA SPLOŠNE FEDERACIJE delavskih sindikatov Sirije je pod vodstvom predsednika federacije Gazi Nasifa Makija prispela v Beograd. Seznanila se bo z delom naših sindikalnih organizacij, z družbenogospodarskim razvojem ter samoupravnim sistemom v delovnih organizacijah.

13 JUGOSLOVANSKIH TOVARN SLADKORJA letos ne bo imelo težav z prodajo, saj je bila lanska proizvodnja precej manjša od realnih potreb domačega tržišča.

KOMERCIALNA BANKA V ZADRU se bo združila z Jugoslovansko banko za zunanjo trgovino ter postala deseta podružnica »Jugobanke«.

LADJEDELNICA »GREBEN« V VELIKI LUKI na otoku Korčuli bo zgradila za britansko ladijsko družbo »Diamantis Pattera« iz Londona 20 športnih čolnov. Čolni bodo vredni nad 25.000 dolarjev.

212 »STEAMBLOC« KOTLOV je lani izdelala tovarna opreme »Djuro Djaković« in s tem dosegla rekordno proizvodnjo. Uvrstila se je med največje proizvajalce teh naprav na svetu.

Se bo EM razdružila?

Predhodno sta delavska sveta Hidromontaže in Tovarne stikalnih naprav sprejela sklep o razdružitvi podjetja

MARIBOR, 7. jan. Sinoči se je sestal centralni delavski svet združenega podjetja EM Maribor in v navzočnosti predsednika mariborske občinske skupščine Mirka Žlendra razpravljal o nekaterih perečih problemih podjetja. Okoli 4 ure trajajoča razprava je pokazala, da v tem samoupravnem organu ni enotnosti. V njem prevladujejo člani iz Hidromontaže, medtem ko so člani iz Tovarne stikalnih naprav v manjšini. Delavska sveta Hidromontaže in Tovarne stikalnih naprav sta namreč sklenila, da se osamosvojita.

Na sinočnji seji so predstavniki Hidromontaže zatrjevali, da bi takšna dezintegracija škodila podjetju EM Mariboru, ki si je pridobilo sloves na domačem in tujem trgu. Poudarili so, da bi imelo podjetje tudi finančne in druge posledice zaradi že sklenjenih pogodb v tujini. Člani delavskega sveta iz Hidromontaže so bili enotnega mnenja, da bi morali to zadevo še enkrat preučiti in se odločiti šele po temeljiti strokovni analizi ki naj bi prikazala gospodarske in druge prednosti poslovanja v združenem podjetju EM. Po mnenju predstavnikov Hidromontaže ni nobenih razlogov, ki bi upravičevali razdružitev združenega podjetja. Menili so, naj bi člani delavskega sveta iz Tovarne stikalnih naprav povedali vzroke, zaradi katerih vztrajajo pri svoji odločitvi.

Člani delavskega sveta iz Tovarne stikalnih naprav pa so poudarili, da se čutijo v sedanjem združenem podjetju zapostavljeni in da jih tovariši iz Hidromontaže stalno preglasujejo. Dejali so, da je delavski svet Hidromontaže en dan pred njimi sprejel sklep o razdružitvi podjetja. Vztrajali so na zahtevi po razpisu referenduma in poudarjali, da Hidromontaža montira samo 10—15 odst. njihovih izdelkov. Zato želijo vzpostaviti tesnejše sodelovanje z drugimi sorodnimi podjetji v Sloveniji in državi. Zavzeli so se za krepitev samoupravljanja in poudarili, da želijo tudi v prihodnje imeti s Hidromontažo dobre in še boljše poslovne odnose kot doslej. Slišali smo tudi ugotovitev, da je delavski svet Tovarne stikalnih naprav odločil, da bo v primeru, če centralni delavski svet ne bo sprejel sklepa o referendumu, sprožil upravni postopek za izstop iz združenega podjetja EM.

Razprava je pokazala, da oba delovna kolektiva nista bila podrobno seznanjena s prednostmi poslovanja v združenem podjetju in s predlogom za razpis referenduma. Člani centralnega delavskega sveta so prosili predsednika Žlendra naj jih seznani z vsebino pogovora na občinski skupščini, katerega so se udeležili predstavniki občinske skupščine, obeh podjetij in občinskega sindikalnega sveta. Predsednik Žlender je dejal, da v obdobju sedanjih velikih integracijskih procesov v državi in tujini ne vidi razloga za razdelitev združenega podjetja EM. Po njegovih besedah je čudno, da se želita razdružiti dve podjetji, ki finančno dobro stojita in ki sta si s svojim delom v zadnjih letih pridobili sloves doma in v tujini. Svetoval je, naj bi centralni delavski svet odložil razpravo o tem vprašanju in zahteval od strokovnih služb izdelavo elaborata, v katerem bi prikazali prednosti poslovanja v združenem podjetju. Po mnenju Žlendra gre za izredno pomembno odločitev, saj so ga na to zadevo opozorili tudi odgovorni tovariši v izvršnem svetu SRS.

Na seji se je razvila tudi razprava o tem, ali sta oba sklepa delavskih svetov Hidromontaže in Tovarne stikalnih naprav zakonita. Pravni svetovalec je pojasnil, da sta sklepa glede razdružitve podjetja zakonita. V obeh sklepih pa ni zakonito to, da so že določili datum razdružitve. Centralni delavski svet združenega podjetja EM je sklenil, da bodo v enem mesecu pripravili strokovnjaki elaborat, v katerem bodo opozorili na vse prednosti poslovanja v združenem podjetju. Za tak sklep je glasovalo 18 članov iz Hidromontaže, medtem ko je vseh pet članov delavskega sveta iz Tovarne stikalnih naprav glasovalo proti. Centralni delavski svet je odstopil od nadaljnjih točk dnevnega reda, v katerih bi naj govorili o razpisu referenduma in o predlogu postopka za razdelitev združenega podjetja EM. Razprava je pokazala, da imata obe podjetji možnosti za samostojno poslovanje. Centralni delavski svet je izglasoval tudi spremembe v sedmih členih statuta, ki se nanašajo na izločitev tovarne opreme za pralnice in gospodinjstvo iz združenega podjetja EM Maribor.

MARJAN KOS

Pisma bralcev

Lučka solidarnosti za 5 dinarjev

Z dopisom ZPM z dne 19. 12. 1968 smo bili seznanjeni, da se šolarjem nudi možnost, da v šoli kupijo »Lučko solidarnosti otrokom vsega sveta« za 5.00 din. Pionirski organizaciji ostane 0,50 din, 4.50 din pa naj šola nakaže centru za socialno delo.

»Večer« je 24. 12. 1968 akcijo pozdravil z željo, da bi bili dobri do vseh, posebno do otrok in starejših ljudi, osamljenih . . .

Dne 24. dec. 1968 je na šolo »prispelo« 150 napovedanih lučk (svečka v upognjeni pločevini), da jih otrokom prodamo za novoletne praznike. Čez eno uro istega dne smo prejeli od RK večjo količino hranilnikov iz papirja (reklama KB Ljubljana), da jih prodamo šolarjem (0,30 din), — tudi za novoletne praznike.

Ob tednu skrbi za starejše občane so šolarji pripravili program, obiskali nepokretne občane na domovih, jih obdarili s svojimi izdelki iz šolske delavnice in kupili šopke rož. Za nagrado pa so po vsem tem morali kupiti v šolo poslane brezvredne papirčke po en dinar. Pred tem smo prodajali dinar za bolnišnico, prodajali smo od RK poslane balončke, papirnate zastavice in stare brošure; še pred tem smo prodajali koledarčke za olimpiado, da so športniki ostali doma, v Mehiko pa so šli drugi. Zbirali smo denar za Kajuhovo sobo, Finžgarjevo hišo, Spominski park v Kragujevcu, za pionirsko članarino, za podmladek RK, za zavarovanje otrok, za pionirski tisk, za malico, za zvezke, za gledališče, za kino, za muzej itd. Zbirali smo in spet zbirali. Na šolo prihajajo akviziterji vseh založb, pomnoženi s študentskimi akviziterji in fotografi, vsi prodajajo, zbirajo, izsiljujejo in si pridobivajo denar s priporočili.

Na podlagi priporočil in napihnjenih vzgojnih vrednot učitelj s svojo avtoriteto zbira denar za listke, značke, karte, balončke, zastavice in svečke, zbira in odira po naročilu oziroma zahtevi organizacij, društev in komisij.

V to umazano trgovino smo prisilili otroka. Zakaj se ta ničvredna navlaka ne prodaja odraslim ljudem?

Vse akcije so opremljene z vzgojnimi frazami. V bistvu pa je vse skupaj nevzgojno in v nasprotju z vzgojnimi cilji družbe. Ali je samo slučajno, da bo »svečo solidarnosti« poslano na šolo 24. dec. lahko prižgal le tisti, ki ima 5,00 din, reveži ne bodo mogli pozdraviti svojih sovrstnikov (z večno lučjo) širom po svetu. Svečo prižgemo umirajočemu ali umrlemu. Komu želimo smrt? Kaj bodo imeli od tega tisti, ki se jih spominjamo, a živijo nečloveško življenje?

Ali bomo na naših šolah v bodoče praznovali dedka Mraza tako, da bomo zbirali denar od otrok za druge? Včasih, ko nismo imeli toliko denarja kot danes, je Rdeči križ kupoval siromašnim otrokom obutev ali obleko, danes pa jim prodaja ničvredni papir. Je to skrb za otroka? Ne, to je skrb za denar!

Ob koncu leta predlagam vsem organizacijam in akviziterjem, ki zbirajo denar na račun otrok, da končajo s svojo »trgovino«. Starše pa pozivam, da zaščitijo pred izkoriščanjem svoje otroke. V zakonu je zapisano, da je osnovna šola brezplačna, da je šola in ne trgovina.

TONE ULE, ravnatelj osnovne šole Franc Rozman-Stane, Maribor

V mlekarni ne več – mleka

Ko sem 31. decembra 1968 prišla v podružnico centralnih mlekarn Ljubljana v Stični po mleko, sem bila — skupaj z drugimi kupci — zelo presenečena. Uslužbenka nam je namreč povedala, da je podružnična mlekarna dobila nalog, da od 1. I. 1969 mleka posameznikom ne bo več prodajala, pa tudi ne drugih mlečnih izdelkov, sira, surovega masla in smetane. V Stični obratuje mlekarna že nekaj desetletij, toda doslej se še ni zgodilo, da si v njej ne bi mogli kupiti mleka in mlečnih izdelkov.

Skoraj vsi kmetje iz Stične in bližnjih vasi prodajajo mleko mlekarni; to delajo zato, da imajo zagotovljen neki mesečni dohodek, da pa dobe višjo ceno, se za odkup mleka tudi zavežejo. Zato posamezniki mleko, če ga nimajo doma, pri kmetih težko dobe, lahko bi ga pa sicer dobili v oddaljenejših vaseh, toda kdo bo hodil ponj uro ali celo dalj?

Tako je zame in še za marsikoga, saj živi v Stični veliko delavskih družin, nastala nepredvidena težava — kako priti do mleka? Prizadeti so tudi bolniki in stari ljudje. Vprašanje je tudi, kje se bo oskrbovala z mlekom šolska kuhinja osemletke in gimnazije. Ukrepa skratka ne razumemo, upamo pa, da bo ta neprijetnost le začasna.

Pričakujemo, da bodo pri centralnih mlekarnah v Ljubljani to zadevo premislili in po vsestranski presoji ukrep umaknili.

TINCA BROVET, Stična 22, p. Ivančna gorica

Borci 1918-19

Predsednik skupščine občine in predsednik občinskega odbora ZZB NOV Dravograd sta pred kratkim priredila v Šentjanžu pri Dravogradu lepo proslavo v spomin 50-letnice bojev za severno mejo v letih 1918/19. Ob tej priložnosti so koroškim borcem izročili letne občinske priznavalnine. Slavnostna govora sta na proslavi imela predsednik občine Franc Bart in dr. Franc Sušnik iz Prevalj. Borci za severno mejo, 18 po številu, se prirediteljem prisrčno zahvaljujemo za pogostitev in darilo.

JOŽE NAHBAR, tajnik sekcije koroških borcev pri ZZB Dravograd

Za novo leto so mi celo čestitali

Rad bi javno pohvalil tovarno gospodinjske opreme Gorenje-Velenje. Že leta 1967 sem kupil izdelke te tovarne, in sicer štedilnik na trdo gorivo, plinski kuhalnik in pralni stroj — z vsem sem zelo zadovoljen. Škoda, da ne izdelujejo še kaj drugega, prav tako kvalitetnega — potem bi bilo manj pritožb. Razen tega ta tovarna svojih kupcev ne pozabi — za novo leto 1969 sem celo dobil njeno čestitko!

DUŠAN DROBEŽ, Ježa 5 — Črnuče Ljubljana

Poslovanje, ki ga je človek vesel

Ob številnih kritikah nesolidnega poslovanja ne smemo pozabiti, da so tudi pri nas podjetja oziroma tovarne, ki skušajo potrošnika zadovoljiti in mu ustreči. Tak je na primer tudi kolektiv tovarne »BISER« v Bugojnu, SR Bosna.

Tovarni sem pisal in jo vprašal, kakšni so pogoji za nakup pisalnega stroja, če ga lahko dobim na kredit, itd. Minilo je le nekaj dni in že sem imel v rokah vse reklamne prospekte, sporočili so mi pogoje in poslali celo pobotnice za plačevanje. Seveda sem stroj takoj naročil, saj so bili pogoji zelo ugodni. Že čez teden sem dobil pisalni stroj po pošti na dom, in to s priborom in vsem, kar sodi zraven. Lahko rečem, da je stroj zelo dober, izdelava in oblika sta odlični. Najbolj pa sem bil presenečen, ko mi je tovarna kot svojemu kupcu dva dni pred novim letom poslala žepni koledarček in voščila za novo leto.

Kako malo je treba, da je človek zadovoljen. Žal pa imamo tudi podjetja, ki se za potrošnika kaj malo menijo; ni čudno, če taka podjetja prej ali slej propadejo, saj znamo potrošniki zelo dobro ceniti to ali ono tovarno in bomo zato dobro premislili, kje bomo kaj kupili.

Tovarno »Slavko Rodić« v Bugojnem imam torej v lepem spominu.

ALBIN VIDMAR, Krajna vas 12, p. Dutovlje

V trenutku se je umaknil na njivo

V svojem in v imenu drugih sopotnikov se zahvaljujem požrtvovalnemu šoferju avtobusa »SAP« Ljubljana, ki je dne 23. 12. 1968 med Orehkom in Mejo pri Kranju s svojo prisebnostjo pripomogel, da ni prišlo do hude prometne nesreče.

Nesrečo bi povzročil šofer kamiona, ki je v gosti megli nenadoma pripeljal s stranske ceste in se skušal vključiti v kolono, ki je vozila proti Medvodam.

Prisebni šofer tovariš Robi Puhar je v trenutku zapeljal avtobus s ceste na njivo in tako preprečil nesrečo. Vsi potniki smo mu hvaležni, saj bi se sicer vožnja tragično končala.

HILDA KURALT, Kranj

Odgovori na vprašanja

Prehod stanovanjske pravice

P. S., M. — Ali lahko zapustite stanovanje, ki ga uporabljate, svoji poročeni hčerki, ki je brez stanovanja?

Odgovor: Imetnik stanovanjske pravice s to pravico za primer svoje smrti ne more razpolagati. Pač pa imajo po 20. členu zakona o stanovanjskih razmerjih družinski člani gospodinjstva imetnika stanovanjske pravice, ki skupaj z njim stanujejo v stanovanju, po njegovi smrti pravico trajno in neovirano osebno uporabljati to stanovanje, eden od njih pa postane novi imetnik stanovanjske pravice.

Odškodnina za nagrobni spomenik

M. C., S. — Vaš mož se je smrtno ponesrečil v tovarni. Trdite, da so za nesrečo odgovorni vodilni delavci organizacije. Zanima vas, ali vam je delovna organizacija dolžna razen druge škode povrniti tudi stroške za postavitev nagrobnega spomenika?

Odgovor: Vrhovno sodišče SR Slovenije priznava oškodovancem v primeru smrti bližnjega svojca razen druge škode tudi stroške za postavitev nagrobnega spomenika; spomenik pa mora biti krajevno običajen, torej povprečne kakovosti in srednje cene. Vrhovno sodišče Jugoslavije pa oškodovancem teh stroškov ne priznava v odškodnino. Zato je vse odvisno od stopnje, na kateri se bo vaša pravda končala. Če se bo pravda končala že pred vrhovnim sodiščem SR Slovenije, boste s tem svojim zahtevkom uspeli.

Poslej tehtajmo dejanja

Rezultati samodogovarjanja so odraz aktivnosti družbenih sil

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 7. jan. Komisija za družbenoekonomska vprašanja sveta ZSJ je danes pripravila posvetovanja sindikalnih funkcionarjev na zvezni ravni. Prisotni so bili tudi predstavniki občinskih sindikalnih svetov, pa tudi predstavniki zbornic, zvezne in drugih skupščin. Glavna tema razprave je bila samoupravno organiziranje — samodogovarjanje. To je bila razprava za pripravo konference sindikatov, ki bo prihodnji mesec, hkrati pa razgovor o dosedanjih dosežkih na področju samoorganiziranja.

Iz razprave je bilo videti, da je vsem jasno, da je samoorganiziranje zelo pomembno za ves družbeni razvoj in da pomeni prelomnico v dosedanjih družbenih odnosih v prid konkretiziranemu samoupravljanju. V tem duhu je bilo tudi rečeno, da se sindikati in druge organizirane politične sile pri nas ne smejo več zadovoljiti z globalno borbo proti etatizmu in za samoupravljanje in da morajo delovati konkretno in na vsakem mestu, kjer se ti odnosi oblikujejo.

Sindikat bi naj torej stopil iz »načelne anonimnosti«, kot je dejal predstavnik republiškega odbora sindikata delavcev druženih služb Slovenije in se lotil povsem praktičnega organizacijskega dela, v katerem bo očitno, kateri forum oziroma organizacija kaj dela in kaj zastopa. Zaradi tega je ilustriral prakso tega odbora v zbiranju ljudi za enotno in učinkovito akcijo in tako potrkal na vest vsem, ki se še vedno preveč načelno izražajo, so v besedah zelo borbeni, v praksi pa jih ni videti, čeprav jih le ta zelo potrebuje.

V tem smislu so govorili tudi nekateri drugi, vendar je ostalo še vedno precej nejasno vprašanje pojmovanja samodogovarjanja. Po zakonu o dohodku, ki je temelj tej razpravi, je namreč opredeljeno samodogovarjanje v delovnih organizacijah oziroma med njimi, družbeno dogovarjanje (med dejavnostmi in skupinami delovnih organizacij) in tisto ki ga rezultirajo zakoni.

Nekateri sodijo da izvira uspešnost samodogovarjanja iz delovnih organizacij oziroma od delavcev naprej, drugi sodijo, da utegne to privesti do neenotnosti delovnih organizacij in škodovati namenu samodogovarjanja, tretji poveličujejo družbeno dogovarjanje in od tod zakonsko težijo za skupnim imenovalcem za konkretno vsakdanjo akcijo. To pa znova kaže, da za samoupravno delovanje ni receptov, temveč da je uspeh odvisen predvsem od privrženosti in navezanosti na samoupravljanje.

V. Š.

Kakšen bo davek za zasebne kmete

Nekaj novosti pri prispevku iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti — Zemljišča v štirih skupinah katastrskih občin

Sprejete spremembe pri obdavčenju zasebnih kmetov zagotavljajo enotnejšo davčno politiko do kmetijstva na področju republike. Kot podlaga za obdavčenje ostane še naprej katastrski dohodek, izjema je le gozd, ki je obdavčen po vrednosti poseka. Da bi dosegli večjo enotnost v višini obremenitve, so zemljišča razvrščena po enotnih kriterijih v skupine katastrskih občin, za katere so določene tudi enotne najnižje in najvišje okvirne stopnje prispevka. Pri razvrščanju zemljišč je treba upoštevati relief, kakovost tal, oddaljenost trga in njegovo kupno moč ter prometne zveze.

Po treh kriterijih bodo zemljišča razvrščena v štiri skupine katastrskih občin. V prvo skupino pridejo ravna do blago nagnjena zemljišča, kjer je možno uporabljati težko mehanizacijo; prav tako je značilno, da so v tej skupini dobre komunikacije in dobri tržni pogoji. V drugo skupino se razvrstijo blago valovita, gričevnata zemljišča z manjšimi nadmorskimi višinami, kjer je možno uporabljati težjo mehanizacijo; tržni pogoji so razmeroma dobri. V tretjo skupino sodijo hribovita območja z večjimi višinami naselij, kjer je možno uporabljati lažjo mehanizacijo. V četrto skupino pa sodijo gorata območja.

Možne so pa tudi različne kombinacije. Če so v območjih z ugodnim reliefom tla slabše kakovosti (kamnita, preplitva, močvirna) ali slabše tržne razmere, se katastrska občina razvrsti za eno do dve skupini nižje. V primerih pa, ko vsa zemljišča posamezne katastrske občine v pogledu reliefa ali v pogledu tal niso izenačena, se razvrstijo v tisto kategorijo, v katero sodi večji del obdelovalnih površin.

Občine pripravijo predloge za razdelitev njihovega območja na posamezne skupine katastrskih občin po pravkar naštetih kriterijih. Te predloge pa je treba uskladiti s s predlogi pristojnih republiških organov. Usklajevanje naj bi pripomoglo zlasti k enotnejši obdavčitvi na sosednjih območjih posameznih občin, kjer bi imele večje razlike še posebno neugodne posledice za davčno moralo davčnih zavezancev.

Občinske skupščine lahko predpišejo za posamezne skupine katastrskih občin stopnje občinskega prispevka od kmetijstva v naslednjih mejah:

za prvo skupino od 25 do 42 %,
za drugo skupino od 17 do 29 %,
za tretjo skupino od 10 do 20 %,
za četrto skupino od 3 do 12 %.

V primerih, ko so v posamezni skupini večje razlike v pogledu reliefa zemljišča in tržnih pogojev, lahko občinska skupščina za del katastrskih občin iste skupine določi v mejah za skupino predpisanih stopenj posebne stopnje. Vendar pa v eni skupini lahko predpiše največ dve različni stopnji. V okviru določenih najnižjih in najvišjih stopenj pa se bodo občine prosto odločale za progresivno ali proporcionalno obdavčitev katastrskega dohodka. Lani je imelo v Sloveniji 32 občin proporcionalne, 28 občin pa progresivne stopnje.

Predvideno je, da bi v globalu na območju republike obdržali dosedanji obseg kmečkih davkov. Na posameznih območjih bo pa seveda končni učinek obdavčitve tudi v precejšnji meri odvisen od instrumentov, ki jih bodo sprejele občine. Tako so bile občinam dane tudi precejšnje pristojnosti glede priznavanja davčnih olajšav.

Olajšave socialnopolitičnega značaja, to je za kmečke družine z večjim številom otrok (nad tri) ali z dela nezmožnimi člani, so ostale nespremenjene.

Razširjene pa so olajšave za tiste davčne zavezance, ki nimajo za delo sposobnih družinskih članov. V bistvu gre za primere, ko so na posestvu ostali samo stari ljudje. Če v takih primerih dohodek na posestvo ne presega 4000 din letno, se zniža prispevek za 50 %. Po sedanjih predpisih se omejuje tudi dosedanja popolna oprostitev za zemljišča, ki so jih dali zasebni kmetje v zakup delovnim organizacijam za najmanj štiri leta. Taka oprostitev se ne prizna več v primerih, če delovna organizacija prepusti tako zemljišče z zakupno ali kooperacijsko pogodbo v izkoriščanje lastniku zemljišča. Oprostitev velja samo, če v kooperacijski pogodbi delovna organizacija sodeluje pri dohodku z več kot 50 odstotki. Po sedanjih predpisih še naprej velja splošna oprostitev za davčne zavezance, ki imajo do 200 din osnove letno, občine pa lahko oproste prispevka zavezance, ki imajo 200 do 500 din osnove. Novost pa je v tem, da je urejanje oprostitev za višinske kraje v celoti prepuščeno občinam. Za zavezance v hribovitih in goratih krajih je uvedena posebna olajšava za pritrebre, ko vlagajo sredstva v preusmeritev gospodarstva ali pa v preureditev stanovanjskih prostorov v turistične namene, kar naj bi vplivalo na višjo življenjsko raven na teh območjih.

A. JAVORNIK

BOJ Z LEDOM — Madžarski ledolomilci skušajo na Donavi narediti nekaj kilometrov dolg koridor za prevoz ledenih plošč. Foto: Ivan Nikolić

OGLAŠUJTE V DELU

Zavarovanje je (spet) dražje

Koliko bo posamezni lastnik avtomobila plačal zavarovalnici je bolj kot doslej odvisno od kraja, kjer bo zavaroval svoj avtomobil — V zavarovalstvu še kopica odprtih vprašanj in dilem

Po šestmesečnih ugibanjih, »prerokovanjih« in najrazličnejših domnevah, po gromoglasnem napovedovanju hudo zvišanih zavarovalnih premij smo dočakali dan, ko so zavarovalnice (za zdaj še ne vse) objavile svoje nove premijske cenike in opravičila, ki sodijo zraven. Zdaj vemo, da bomo poslej plačevali precej višje premije za obvezno zavarovanje avtomobilov, pa tudi dvakrat in dvainpolkrat višje premije za kasko zavarovanje jeklenih konjičkov. Seveda ne pri vseh zavarovalnicah enako. Vsem skupno je le to, da so zavarovalne premije zvišali.

Nove, na pol »ekonomske premije« so zavarovalnice sprejele potem, ko so dlje časa poudarjale, da avtomobilsko zavarovanje »dela izgubo«, še posebej kasko zavarovanje, da izplačane škode za desetine milijard dinarjev presegajo vrednost vplačanih tehničnih premij (tistega dela zavarovalnih premij, ki je namenjen kritju škod). Nekaj časa zavarovalnice v svojih zahtevah niso uspele, dokler niso bili sprejeti predpisi, po katerih ni več dovoljeno prelivati sredstev iz ene panoge zavarovanja v drugo. Dejstvo pa je, da so nove, precej višje zavarovalne premije sprejeli, da jih morajo lastniki avtomobilov plačevati (vsaj tiste, ki sodijo k obveznemu, z zakonom predpisanemu jamstvenemu zavarovanju).

Spomnimo se najprej starih zavarovalnih premij (obvezno zavarovanje):

Kategorija avtomobila:	Vrednost premije: (N din)
do 15 KM	129
od 15 do 30 KM	172
od 30 do 45 KM	191
od 45 do 55 KM	199
od 55 do 60 KM	211
od 60 do 75 KM	223
od 75 do 90 KM	234
od 90 do 115 KM	258
od 115 do 120 KM	271
od 120 do 150 KM	278
nad 150 KM	289

Obvezno zavarovanje: kljub enotnosti so razlike

Upravni odbor združenja zavarovalnic Jugoslavije je sprejel nove (minimalne) tehnične premije obveznega zavarovanja, katere lahko vsaka zavarovalnica (po svoji kalkulaciji) spremeni, toda le na višje. Prav tako zavarovalnica primakne k tehnični premiji svoj režijski dodatek, ki je pri obveznem zavarovanju največ 20 odstotkov vrednosti premije, pri kasko zavarovanju pa 23 odstotkov (za privatne avtomobile) oziroma 15 odstotkov (za družbeni sektor). Kot primer: pri zavarovalnici »Sava« so nove premije izračunali tako, da so minimalni tehnični premiji prišteli 7 odstotkov režijskih stroškov. Mariborska zavarovalnica je ravnala enako, druga predstavništva v Sloveniji pa obveznega zavarovanja na področju Slovenije za zdaj ne sklepajo.

Nova lestvica za »Savo« in Maribor je taka:

Kategorija	Premija (v celoti)
15 — 30 KM	315
30 — 45 KM	344
45 — 55 KM	359
55 — 60 KM	382
60 — 75 KM	404
75 — 90 KM	427
90 — 115 KM	472
115 — 120 KM	487
120 — 150 KM	502
nad 150 KM	524

Zavarovalnica »Jugoslavija« (prav tista, ki je sprožila, kot dedič milijard nekdanje zavarovalne skupnosti, spor med zavarovalnicami) je nedavno začela tudi z obveznim zavarovanjem avtomobilov. Zavaruje za zdaj še po starem ceniku. Prav 6. januarja so v Beogradu sklepali o novih premijskih cenikih. Znano je le, da je režijski del pri Jugoslaviji le 5 odstotkov (za obvezno) in 10 odstotkov (za kasko zavarovanje). Tudi zagrebška zavarovalnica (predstavništvo Ljubljana) še nima novih premijskih cenikov, čeprav je že znano, da se bodo premije zvišale. Zavarujejo še po starem ceniku.

Kasko: nove premije, novi pogoji

Pri avtomobilskem kasku so se razen premijskih cenikov spremenili tudi zavarovalni pogoji. Minimalne premije, ki jih je sprejel upravni odbor združenja zavarovalnic, so približno za 50 odstotkov višje od dosedanjih.

Primerjava:

Kategorija (po vrednosti)	1968 popoln kasko	1969
do 15.000	600	840
15 — 20.000	690	924
20 — 25.000	780	1092
25 — 30.000	860	1210
30 — 35.000	940	1344
35 — 40.000	1020	1495
40 — 45.000	1100	1630
45 — 50.000	1180	1865
50 — 60.000	1250	2050
nad 60.000	1350	2335

Tudi v tej zavarovalni zvrsti so med zavarovalnicami precejšnje razlike. Tokrat ne le zaradi različnega režijskega dela, ki je namenjen za kritje stroškov, ki jih ima zavarovalnica (po domače bi temu lahko rekli tudi notranje rezerve zavarovalnic). Po dogovoru lahko zavarovalnice premije zvišajo glede na svoje analize in kalkulacije. Prav vse zatrjujejo, da tudi zvišanje premij za 100 odstotkov (takšno je na primer pri zavarovalnici Beograd) ne bo pokrilo izgube zavarovanja iz minulih let, ki da dosega milijarde! Tudi zavarovalnica Jugoslavija, ki je, skozi usta svojih vidnih predstavnikov, zatrjevala, da premij ne bo zviševala in da takšne, kot so, zadoščajo, se je odločila za — sicer nekoliko manjše — zvišanje. Prav povsod so spremenili pogoje zavarovanja. Tako, kot primer, zavarovalnica Beograd ne izplača škode, če voznik, da bi se izognil prometni nesreči, zavije s ceste in poškoduje avto!? Ob tem primeru bi lahko govorili tudi o zmešanih pojmih tistih, ki pravila sestavljajo. Drugod spet so spremenili (zvišali) samoudeležbo zavarovanca (tako imenovano franšizo). Mariborska zavarovalnica, kot nam je povedal direktor Jože Gričar, bo poslej zavarovala po starih premijah (!) in po novih višjih, toda ob bonifikaciji. Tako bo voznik, ki štiri leta ne bo imel škode, plačal celo leto le 60 odstotkov vrednosti zavarovalne premije. Še kar spodbudno. Zavarovalnici »Jugoslavija« in Zagreb, ki imata svoja predstavništva v Sloveniji, zavarujeta še po starem.

Vozniki — lastniki, ki so svoje vozilo zavarovali kasko pred novim letom, so storili najbolje. Zavarovalnina jim velja do poteka pogodbe oziroma do dneva zadnjega vplačila premije. Le zavarovalnica »Beograd« je po pošti zahtevala od svojih zavarovancev, naj doplačajo še 93 odstotkov premije. Drugače polica ne velja! O zakonitosti tega ukrepa bi moralo svojo besedo izreči tudi sodišče.

Vsekakor je v jugoslovanskem zavarovalstvu še kopica odprtih vprašanj in dilem, ki jih bo treba razrešiti, še preden se začnemo sklicevati na to, da je zavarovanje na zahodu bistveno dražje kot pri nas. Izračuni kažejo, da slednja podražitev ni zadnja in da lahko čez leto ali dve spet pričakujemo zvišanje zavarovalnih premij. Morda pa bi ta čas tudi presodili o dobičku drugih zvrsti zavarovanja (požarno kot primer), o medsebojnih odnosih in »lovu na zavarovance«, kot je bil pred dnevi v Kropi med Savo in Jugoslavijo, o nelojalni konkurenci in še marsičem. Problemov je pač več kot dovolj.

IVAN VIDIC

Uravnilovka

Znano je, da je zimsko vzdrževanje cest še zlasti zahtevno in zato drago na Gorenjskem, kjer je največ snega in so temperature najnižje. Manj znano pa je, kako delijo republiška sredstva za vzdrževanje cest po posameznih področjih. Eden od odbornikov občinske skupščine v Kranju je na zadnji seji opozoril na nepravičen ključ in predlagal, da ga popravijo.

Povedal je, da so pri tej delitvi vse ceste od morja do Vršiča enako obravnavane. To pomeni, da je višina sredstev odvisna le od reda, v katerega je neka cesta uvrščena. S tem pa niso upoštevane vremenske razmere, od katerih so največ odvisni stroški zimskega vzdrževanja in se po posameznih področjih tudi največ razlikujejo.

Ob morju na primer pade na leto le nekaj centimetrov snega, na Pokljuki pa po cestarskih meritvah (seštevek debeline vseh plasti snega, ki ga sproti odstranijo s ceste) tudi do 11 m. Podobno je z nizkimi temperaturami, ki zahtevajo posipanje cest. Ob morju je živo srebro pod ničlo le nekaj dni, na Gorenjskem pa več kot dva meseca.

L. S.

Mnogi bi pristajali v Mariboru

Akcija za vključitev mariborskega letališča v mednarodni turizem

V Mariboru si prizadevajo, da bi letališče v Slivnici vključili v mednarodni letalski promet za pristajanje poslovno-turističnih letal. To težnjo mariborskega aerokluba so podprli mariborska občinska skupščina, turistični biro Maribor in nekatere druge organizacije.

Mariborska občinska skupščina je poslala dopis zvezni upravi civilne zračne plovbe, v katerem se zavzema za registracijo letališča v Slivnici za javni letalski promet. Po mnenju občinske skupščine je pri nas mnogo manjših mest, ki imajo letališče (Priština, Mostar, Ivangrad, Ohrid). Frekvenca potnikov bi bila po mnenju mariborske občinske skupščine dosti močnejša kot v teh mestih. Nekatera od teh mest so vezana le na letno sezono, medtem ko bi bilo letališče v Mariboru odprto vse leto. Tudi turistično društvo Maribor se je obrnilo na zvezno upravo v Beogradu in podprlo težnjo aerokluba in Maribora po ureditvi letalskega prometa. Med drugim pravijo, da se kaže izredna potreba za pristajanje tujih športnih letal na mariborskem letališču. Tuji turistični partnerji so mariborskim turističnim delavcem že večkrat očitali, zakaj te zadeve v Mariboru še niso uredili. Turistično društvo ugotavlja, da prihaja letno na mariborsko področje okoli 3000 lovcev iz Italije. Mnogi med njimi bi prišli tudi z letali, če bi to bilo mogoče. Iz letališča v Slivnici je zelo kratka pot na Pohorje, na Mariborsko jezero in v nekatera druga znana letovišča.

Mariborski aeroklub se je že večkrat obrnil na svezno upravo civilne zračne plovbe in prosil, naj mu odobri neposredno pristajanje športnoturističnih letal na mariborskem letališču v Slivnici. Preko Maribora poteka ob šentilja letalski hodnik ter v tem primeru ni treba odpirati novega. Uprava carin SFRJ je že leta 1966 dala soglasje za opravljanje carinskih poslov na mariborskem letališču pri pristajanju tujih športno turističnih letal. Aeroklub Maribor je dobil tudi soglasje UJV Maribor za opravljanje pregledov potnih listov.

MARJAN KOS

Prizadeti so otroci

V pravdah za ugotavljanje očetovstva in plačevanje preživnine se očetje večkrat skušajo izogniti svojim obveznostim in pred sodišči zavlačujejo postopek. Pred mariborskim okrožnim sodiščem obravnavajo še danes primer, ko petletni nezakonski otrok od svojega domnevnega očeta do danes ni dobil niti dinarja preživnine, čeprav njegov oče dobro živi.

Sodnik pred postopkom opozori očeta, da ima pravico zahtevati krvno in antropološko analizo. Te možnosti se domnevni očetje ne poslužijo ter počakajo na izrečeno sodbo. Ko pa jih sodišče v prvi stopnji spozna za očete, v pritožbi na Vrhovno sodišče SRS oporekajo očetovstvo in zahtevajo krvno analizo. Razumljivo je, da mora Vrhovno sodišče ugoditi tej zahtevi. Tako se postopek vleče v nedogled, otroci pa ostajajo brez denarja za preživljanje. Na sodiščih je že skoraj normalno, da se pp preživninske pravde vlečejo eno do dve leti.

Sodišča so v teh primerih brez moči ter nimajo možnosti, da bi preprečila izigravanje domnevnih očetov in zagotovila otrokom denar za njihovo preživljanje. Pa vendar bi bilo treba to nemogoče stanje nekako pretrgati.

M. K.

Naša podjetja (V)

Kaj je kdo?

Značilni podatki o podjetjih Slovenija ceste, Peko, Slovenijales in Interevropa

V želji, da bi našim bralcem predstavili naša največja in najpomembnejša podjetja, je uredništvo Dela zbralo osnovne podatke o teh podjetjih. V današnji številki prinašamo prikaz nadaljnjih štirih pódjetij.

Slovenija ceste

Splošno gradbeno podjetje Slovenija ceste v Ljubljani se ne ukvarja samo z gradnjo sodobnih cest, mostov in predorov, ampak tudi z gradnjo industrijskih objektov, letališč ter stanovanjskih in poslovnih zgradb. Med 13 delovnimi enotami (gradbišči, kamnolomi, lastne opekarne, projektivnega biroja in mehaničnih obratov) ima tudi lastne laboratorije za raziskavo betona, asfaltnih zmesi in plastičnih mas. V inozemstvu opravlja velika dela v Iraku in Libiji ter v Zahodni Nemčiji. Povprečno zaposluje okrog 2280 delavcev doma in v tujini. Lani je dosegla vrednost proizvodnje nad 158 milijonov novih din (prejšnje leto 157,5). Zlasti se je povečala vrednost del v tujini na 71,1 milijona novih din (prejšnje leto 58,5). Računajo, da so v minulem letu ustvarili (brez del v inozemstvu) dohodek 42,8 milijona novih din (prejšnje leto 40.3) in pri tem presežek za sklade v višini 10,7 milijona (prejšnje leto 11,3), investirali pa so v osnovna sredstva 8,3 milijona novih din (prejšnje leto 6,1). Delitveno razmerje med osebnimi dohodki je znašalo lani 75 : 25. Direktor podjetja je dipl. inž. Dušan Ribnikar.

Peko

Tovarna obutve Peko v Tržiču je najstarejše naše podjetje obutvene industrije, ki zaposluje 1560 delavcev in ima širom po državi 100 lastnih prodajaln. Vrednost proizvodnje je lani dosegla 151.4 milijona novih din (prejšnje leto 133,7). Pri tem so ustvarili dohodek v višini 39.9 milijona (prejšnje leto 34,1), od tega za sklade okrog 13.6 milijona (prejšnje leto 11.9). Lani so dosegli v izvozu vrednost 2,48 milijona dolarjev (prejšnje leto 2.32), od tega na konvertibilnem območju 1,58 milijona dolarjev (prejšnje leto 0.91). Delitveno razmerje med osebnimi dohodki in skladi je ostalo nespremenjeno 66 : 34. Direktor podjetja je Jože Dolenc.

Slovenijales

Podjetje »Slovenijales« v Ljubljani, ki se ukvarja z izvozom, uvozom, notranjo trgovino in lesno industrijo, sodi med največja izvozna podjetja Slovenije. Lani je v izvozu dosegla vrednost 23,9 milijona dolarjev, nasproti 22.8 milijona dolarjev v prejšnjem letu, od tega na konvertibilnem območju 88,2 %. Širom po državi ima 20 poslovnih enot (trgovin s pohištvom in polfinalnimi izdelki ter skladišč), svoje proizvodne obrate v lesni industriji pa ima v Idriji, Radomljah, Medvodah (»Sora«) in na Rakeku (»Jelka«). V proizvodnji in trgovini zaposluje 1569 delavcev. Ob povečanem presežku za sklade je lani delitveno razmerje med osebnimi dohodki in skladi znašalo 50 : 50. Direktor podjetja je Anton Petkovšek.

Interevropa

Podjetje »Interevropa«, mednarodni transport, špedicija in pomorska agencija v Kopru, štejemo med največja naša podjetja cestnega transporta. Podjetje je lani doseglo realizacijo 274.5 milijona novih din (prejšnje leto 247.5) in pri tem ustvarilo dohodek 39,4 milijona (prejšnje leto 33.7), od tega za sklade 10,8 milijona (prejšnje leto 6.5). Široko razpredena mreža poslovalnic obsega 22 poslovnih enot v državi. Vsega zaposluje 1200 delavcev. Podjetje razvija zlasti poslovanje z inozemstvom, pri čemer je lani doseglo devizni dohodek 6,5 milijona dolarjev (prejšnje leto 6,0), od tega 2,5 milijona dolarjev na konvertibilnem območju. Delitveno razmerje med osebnimi dohodki in skladi znaša 80 : 20.

Iz Vojvodine 730 tisoč ton nafte

Letos računajo z večjo proizvodnjo zemeljskega plina — Obsežna raziskovalna dela

V Vojvodini bodo letos načrpali okoli 730.000 ton surove nafte, k čemur bosta pripomogli dve novi naftni polji, velebit pri Kaniži in gornjekikindski revir. Obe polji so začeli pred kratkim izkoriščati in kakor pričakujejo strokovnjaki iz kombinata »Naftagas«, bosta dajali po 70.000 ton nafte.

Prav tako predvidevajo tudi povečanje proizvodnje zemeljskega plina od 225 milijonov kubičnih metrov v preteklem letu na več kot 300 milijonov letos.

Vojvodinski naftni delavci bodo predvsem usmerili svoje moči na usposobitev nekaj novih vrtin na velebitskem naftnem polju, enem izmed najbogatejših v državi. Na tem polju bi morali že leta 1971 načrpati od 180.000 do 200.000 ton nafte, tretjino letošnje celotne proizvodnje nafte v Vojvodini. Hkrati bodo nadaljevali raziskave v okolici Mokrina, Ade, Novega Knježevca, Palića in še v nekaterih krajih v Bački in Banatu.

Pomočnik generalnega direktorja »Naftagasa« inž. Vladimir Aksin je pred kratkim izjavil, da bodo skupine vojvodinskih naftnih delavcev še naprej raziskovale področja v Makedoniji, na Kosovu in v vzhodni Srbiji.

Dodal je tudi, da se vse bolj uspešno razvija sodelovanje z naftnimi delavci na Madžarskem in v Romuniji. Z njimi zamenjujejo gradivo o rezultatih raziskav v obmejnih pasovih, pričakujejo pa tudi sodelovanje z Bolgarijo, s katero so podpisali splošni sporazum.

Sodobna cesta

— Letos bodo začeli graditi novo moderno cesto do grške meje. Približno 255 kilometrov dolga cesta bo povezala najlepše turistične kraje Zahodne Makedonije in tekla mimo treh jezer — Mavrovskega, Ohridskega in Prespanskega. Razdaljo med Skopjem in Ohridom bo skrajšala za 80 km.

Domači kotli za toplarne

Tovarna »Djuro Djaković« bo po zahodnonemški licenci prva pri nas začela s serijsko proizvodnjo posebnih kotlov za vročo vodo, ki jih uporabljajo toplarne. Prve tri kotle bodo montirali v novi toplarni stanovanjskega naselja »Gorenjec na Reki. Kotle ogrevajo s tekočim gorivom, so sorazmerno majhni in zelo ekonomični. Tovarna bo svoj novi proizvod ponudila tudi svetovnemu trgu.

ZIS se je odločil za sedem projektov cest

Član ZIS inž. Marko Bulc o možnostih za gradnjo hitrih cest

V nedeljskem večernem televizijskem dnevniku Beograda in Zagreba, ki so ga videli slovenski gledalci, je bil napovedan začetek gradenj magistralnih cest Skopje—Ohrid—Bitolj v Makedoniji in Zagreb—Karlovac v Hrvatski. Ker so to magistralne ceste, ki jih bo financirala delno tudi mednarodna banka za razvoj in ker so v vrsti takih projektov tudi odseki magistralnih cest v Sloveniji (Maribor—Celje in Vrhnika—Postojna), smo vprašali člana ZIS Marka Bulca (kajti ZIS določa našo politiko do mednarodne banke), kaj je potem z uresničitvijo slovenskega projekta.

Inž. MARKO BULC

Inž. Bulc je odgovoril takole: »Kot je v javnosti znano, je ZIS lani spomladi sprejel odlok o politiki prioritet, s katerimi se bo konca 1970. leta obračala Jugoslavija mednarodni banki za kredite. Odlok je objavljen v uradnem listu. Na prvem mestu so infrastrukturni objekti — izgradnja magistralnih cest. 24. julija lani je bilo na temelju predlogov republiških izvršnih svetov 7 projektov izgradnje cest, med katerimi je tudi slovenski projekt izgradnje ceste Maribor —Celje in Vrhnika—Postojna, s tem da jih takoj predlaga mednarodni banki.

21. oktobra lani so na temelju teh vlog prišli eksperti mednarodne banke z nalogo, da jih pregledajo in ocenijo. Ogledali so si vse projekte, tiste in drugo dokumentacijo — glede na pogoje, ki jih banka postavlja. Posebno skrb so posvetili preverjanju, v kateri stopnji je tehnična dokumentacija in kakšna je ekonomska utemeljenost projektov ter kako je z domačimi viri financiranja.

Misija je svojo nalogo opravila do 26. novembra, na eni zadnjih sej pa je ZIS razpravljal o njenem poročilu.

Po kriterijih misije so za predlog mednarodni banki še v tem letu dozoreli naslednji projekti:

Vrhnika—Postojna, s podaljškom do Razdrtega (ta podaljšek je predlagala misija sama), in sicer za štiristezno izvedbo;

Zagreb—Karlovac, Priština —Peč in Gostivar—Kičevo ter — pogojno — tudi Ulcinj—Bar.

Na omenjeni seji je ZIS sklenil, da bo vztrajal pri tem, da kot predlog mednarodni banki ostane vseh prvotnih 7 projektov. Tehnično in finančno že zrele projekte pa naj bi takoj predlagali za financiranje — tako kot je to ocenila misija.

ZIS je tudi sklenil, da prioriteta vseh 7 projektov velja, kolikor bodo investitorji po kriterijih mednarodne banke do letošnjega septembra predložili vso potrebno dokumentacijo.

To pomeni, da so zagotovljene vse možnosti, da se uresniči celoten slovenski projekt, torej tudi odsek od Hoč do Levca (Maribor—Celje) poleg odseka Vrhnika—Postojna—Razdrto. Kolikor pa zahteve mednarodne banke do tega roka ne bodo izpolnjene, pa se bodo lahko uveljavili tudi drugi projekti, ker bodo potem določene druge prioritete.

Ali menite, da v pripravah zaostajamo?

»Mednarodna banka zahteva izdelan glavni projekt in zagotovljene lastne vire financiranja (teh pa je treba imeti 60 odst.). Eksperti so zlasti opozorili na to, da v Sloveniji skupščina še vedno ni sprejela zakona o investiranju ceste, Kreditna banka v Ljubljani še ni dala potrebne garancije in tudi glavni projekt za celotno traso še ni gotov. Z vsem tem bo treba zelo pohiteti.«

Ali tudi drugod zamujajo?

»Tudi, vendar to za uresničevanje slovenskega projekta ni nikakšna prednost.«

VIKTOR ŠIREC

DANES ARGO
FIZOLOVA MINESTRA Z MESOM

ZAVAROVALNICA SAVA
poslovna enota MENGES
Kidričeva 30
posreduje
na javni licitaciji dne 10. januarja 1969, ob 14.30 prodajo dveh karamboliranih avtomobilov, in sicer:
PEUGEOT 404
letnik 1967
prevoženih 20.200 km, začetna cena 17.300.00 din; ogled vozila mogoč pri Avtoservis, Ljubljana, Vodovodna cesta.
ZASTAVA 750
letnik 1982
prevoženih 72.000 km, začetna cena 3.000 din, ogled vozila mogoč pri Igrec, Ihan 69, p. Domžale.
Licitacija bo na sedežu poslovne enote v Mengšu, Kidričeva 30. 125

Gre za politiko

Odločitev o odhodu Josefa Smrkovskega s položaja predsednika češkoslovaške zvezne skupščine so zdaj uradno sporočili tudi češkoslovaški javnosti. V vodstvu partije je bila stvar sklenjena že prej, kot vse kaže najkasneje na sovjetsko-češkoslovaškem sestanku decembra v Kijevu. Formalno bo z odhodom Smrkovskega zadoščeno načelu enakopravnosti Čehov in Slovakov pri opravljanju najvišjih državnih in partijskih funkcij.

Seveda ne gre samo za formalnost, kar najlepše dokazuje preprosto dejstvo, da borci za slovaško enakopravnost niso zahtevali na primer naj zavzame Slovak mesto predsednika vlade, s čimer bi bilo prav tako doseženo nacionalno ravnotežje. Toda predsednik vlade Černik je predstavnik realistične smeri v češkoslovaškem vodstvu in sprejemljiv tudi za Kremelj, Smrkovsky pa je eden najpomembnejših ustvarjalcev pojanuarske politike in še vedno njen odločen zagovornik ter tako nesprejemljiv za domače konservativce in kar je še važnejše — za Kremelj.

Odločitve, da mora Smrkovsky oditi, ni spremenila niti zelo široka podpora češke in delno slovaške javnosti, ki v njem vidi enega zadnjih jamcev za nadaljevanje pojanuarske politike. Partija je tvegala — ali pa je bila prisiljena tvegati — najresnejšo politično krizo po avgustovski okupaciji.

Nedvomno je spor okrog predsednika zvezne skupščine še bolj poglobil prepad med partijskim vodstvom na eni strani ter članstvom in javnostjo na drugi, ki se že vse od lanskega sporazuma v Moskvi polagoma toda neusmiljeno poglablja. Zaloga zaupanja, ki si jo je partija pridobila med januarjem in avgustom lani kopni. Zlasti ker spet prihaja do izraza stara praksa, da javnosti zamolčijo prave razloge. Sklicevanje na nacionalni ključ v resnici nima nič skupnega z bistvom političnega problema, ki je nastal v zvezi z usodo Smrkovskega. V resnici ne gre ne za Smrkovskega kot osebnost, ne za nekega Čeha ali Slovaka, ampak za povsem določeno politično linijo.

J. STANIČ

Sanje o enotnosti

Zboru zdihovalcev, ki tarnajo, da Evropa tehnološko čedalje bolj zaostaja za Ameriko in Sovjetsko zvezo in da je tega kriva predvsem Evropa sama, se je zdaj pridružil tudi bivši belgijski ministrski predsednik in sedanji minister za znanost belgijske vlade Theo Lefèvre. Minister, ki je tudi predsednik ministrskega sveta držav članic evropske organizacije za projekte raziskovanja vesolja (ELDO), trdi, da je danes Evropa deset let za ZDA. To pa je toliko, kakor če bi v prejšnjem stoletju zaostajala za 20 do 50 let.

Krivi so vsi v Evropi, toda najbolj Britanija, ki bi se rada čim prej izvlekla iz ELDO, in Francija, ki ima svojo lastno atomsko industrijo in bi najrajši prepustila Evroatom, skupni zahodnoevropski projekt, pozabi. Sebičnost je torej glavni krivec.

Podobne misli je zapisal francoski publicist Servan Schreiber v svojem nedavnem bestsellerju »Ameriški izziv«. Vsi opozarjajo, vsi pozivajo k združitvi možgan in proizvodnih storilnosti, vsi sanjajo o močni Evropi, ki bi jo morali obe supersili upoštevati.

Posebno glasen je še vedno premier Wilson, ki mračno prerokuje, da bo v nekaj letih Evropa gospodarska in predvsem tehnološka sila »druge stopnje« in da bo morala k Rusom ali Američanom, če bo hotela imeti najnovejše izsledke v znanosti in tehniki. Wilson je vihtel ta argument kot eno izmed glavnih orožij, s katerimi bi Britanija rada izsilila vstop v EGS. V Parizu niso »impresionirani«.

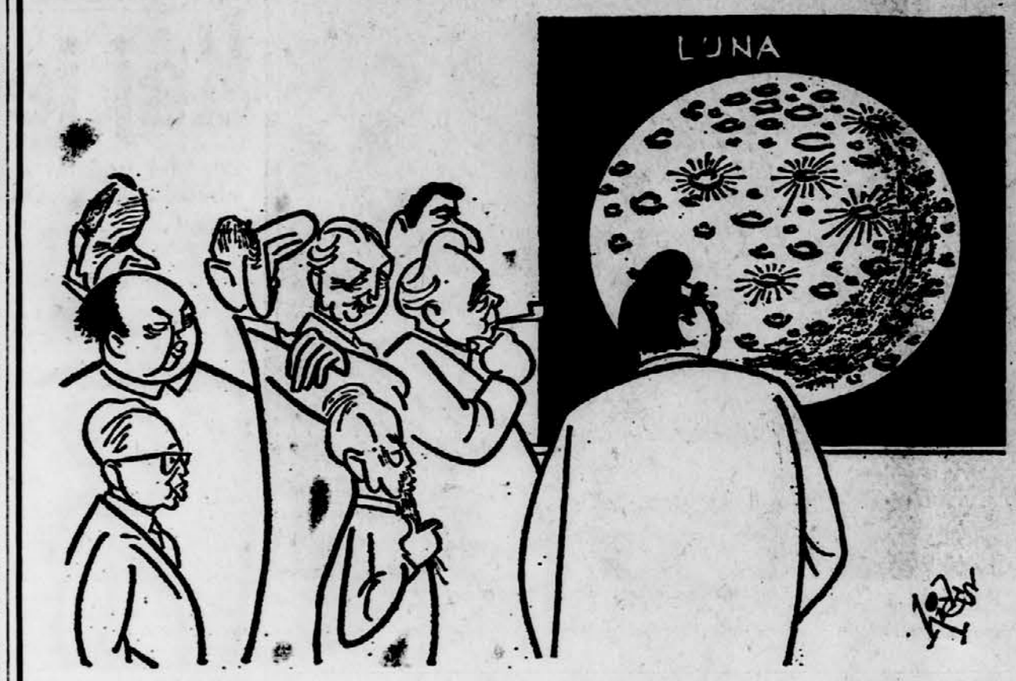
In vendar je Wilson lahko s prstom pokazal na dokaj uspešno tehnološko in industrijsko sodelovanje med Francijo in Britanijo pri graditvi nadzvočnega potniškega letala »Concordee«. Ta bi bil moral poskusno leteti že pred nekaj meseci. Prvič bo vzletel šele februarja ali marca.

Zato pa je v Sovjetski zvezi ob novem letu vzletel na prvi poskusni polet TU-144, ki je sovjetski Concorde. Verjetno bo zdaj slišati še več zdihovanj in morda bo kdo napisal še kak bestseller o tej temi. Toda tehnološka enotnost bo še dolgo fata morgana na obzorju, ki jo bo skušala Evropa zgrabiti, a se ji bo spet in spet izmuznila. Medtem pa bosta Rusija in Amerika prodirali čedalje globlje v naš sončni sistem.

B PAHOR

OGLAŠUJTE V DELU

HICKS **SAMO VPRAŠANJE ČASA**

»... in koliko časa nam še preostane do trenutka, ko bo tudi Zemlja takšna?« »Die Welt«, Hamburg

Francoske gospodarske beležke 68-69 (2)

Dva tisoč zaželenih združitev

Zgodba o mednarodnih industrijskih porokah in prekrižanih rapirjih

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

PARIZ, ob prehodu leta. Tik pred novim letom je na pariški borzi zbudila skoraj senzacijo afera Saint Gobain — B. S. N. ali zgodba o manjši, a podjetnejši francoski velesteklarni, ki je začela goltati večjo, okornejšo ribo iz sorodne stroke. Kolikšen odmev je imela ta še nedokončana igra v francoskih poslovnih krogih, pač najboljše dokazuje dejstvo, da so francoski vrednostni papirji, ki so po majsko junijskih dogodkih razumljivo globoko padli, decembra zaradi vzporednih zviševanj na splošno zrastli za 7,8 odst., kar je največji skok francoskih vrednostnih papirjev v zadnjih petih letih.

Primer St. Gobain — B. S. N. pa seveda ni edini primer težnje po združevanju v današnjem preveč razdrobljenem francoskem gospodarstvu. V Franciji je še vedno okrog 248.000 različnih industrijskih podjetij, od katerih mnoga niso več sposobna, da bi vzdržala ostro mednarodno konkurenco. Kot že v prejšnjih letih, so se tudi v letu 1968 številna podjetja zato sporazumela o združitvi. Po nepopolnih statističnih podatkih je bilo takih združitev v letu, ki se je pravkar končalo, okrog 2000.

Med nekaterimi mednarodnimi povezavami je pač precej hrupa nastalo okrog tehnično komercialne »zaroke« med francoskim Citroënom in italijanskim Fiatom, iz katere naj bi se rodil »evropski avtomobil«. Skoraj neopazno pa so nasprotno Francozi na samem pragu novega leta svojo letalsko tovarno Dassault povezali z nizozemsko letalsko tovarno Fokker ter belgijsko družbo za letalske konstrukcije S. A. B. C. A. Tudi tu so združevanje utemeljili z željo, da bi tako ustvarili zametek skupne evropske letalske industrije. Toda kot je res, da francoska tvrdka Marcel Dassault že proizvaja tudi v kooperaciji z italijansko in zahodnonemško letalsko industrijo, tako ni skrivnost, da je nizozemska tvrdka Fokker licenčno odvisna od ZDA, kajti prav letalo F-27, ki ga Francozi veliko uporabljajo v svojem notranjem potniškem in poštnem prometu, je tehnično povezano z ameriškima družbama Lockheed in Northrop.

Vselej pa stvari ne gredo tako gladko. V bitki za francoske industrijske interese je pri elektromehanskem podjetju Jeumont-Schneider v dvoboju z belgijskim baronom Empainom, križal meč celo sam finančni minister François Xavier Ortoli. Glavna, orjaška senca v ozadju te bitke je ameriški električni kolos Westinghouse, edina industrijska družba na svetu, ki proizvaja električne, elektromehanske, elektronske in atomske naprave in ki sama lahko opremi atomske centrale. Če bo francoska vlada dokončno izgubila partijo v zvezi z delnicami tvrdke Jeumont-Schneider, obstaja nevarnost, da bi to sprožilo tudi plaz drugih podobnih pobegov industrijskih delnic v tujino. In namesto da bi bil sedež podjetja francoske elektroindustrije v Parizu, bo — v takem primeru — dejansko v Pittsburghu ali New Yorku.

Družba Jeumont-Schneider sodi s svojim letnim prometom okrog ene milijarde frankov ter svojimi 10.000 delavci med podjetja srednje vrste. Medtem, ko Jeumont-Schneider izdeluje velike kose elektro-opreme za termične in atomske centrale ter rudnike, pa ena izmed podružnic te francoske tvrdke, C. E. R. C. I. (Družba za preučevanje in realizacijo industrijske kibernetike) igra važno vlogo pri oblikovanju jedrskih reaktorjev. Torej vendarle ena ključnih industrij.

Belgijski bogataš baron Empain, se je zdaj na svojo roko odločil, da bo svoj večinski delež delnic pri podjetju Jeumont-Schneider, to je 60 odstotkov, prodal ameriški veletvrdki Westinghouse. Sedanji generalni direktor tega francoskega podjetja, nekdanji generalni sekretar bivšega socialističnega predsednika francoske republike Vincenta Auriola, Jean Forgeot, je brez sramežljivosti priznal: »S tem, da se bomo prodali Westinghousu, bomo postali steber te ameriške tvrdke za vso Evropo... A kaj nam drugega ostane, saj neke res francoske rešitve problema tu sploh ni, ker so tudi druge francoske tvrdke že odvisne od inozemske tvrdke...« Gre namreč za poskus francoskega ministra za finance, da bi raje povezal tri največje francoske tovarne v eno odporno celoto in tako preprečil amerikanizacijo Jemounta. Res je, da se je tovarna Jeumont-Schneider tehnično že prej opirala na Westinghouse; res je, da se je tudi sedaj največje francosko električno podjetje C. G. E. tehniško povezano z ameriškim General Electric in da izkorišča tudi znano francosko podjetje Alsthom tehnične licence švicarske tvrdke Brown Boveri. Toda, če bi se po zamislih francoskih vladnih krogov kljub temu vsi trije ali štirje francoski partnerji električne stroke finančno združili raje okrog domače družbe CGE (Splošne električne družbe) s 150 obrati in 45 odstotki sedanjih poslov v Franciji, potem bi se vendar začela neka močna francoska elektro industrija. V nasprotnem primeru bodo pa vsi partnerji drug za drugim prišli v še bolj tujo odvisnost. Odločitve so torej nujne in potegnjeni rapirji razumljivi, samo kaj, ko gospodarski in zasebni interesi včasih divjajo prav stihijsko.

BOGDAN POGAČNIK

»Uvoz« diverzantov na Kubo

MEXICO. — Kubanski tisk je pred kratkim zelo ostro obtožil vlado ZDA zaradi »sabotaže in podtikanja diverzantov z namenom, da bi spodkopavali kubansko revolucijo«. Obtožbe so izrekli neposredno potem, ko so zajeli manjšo skupino kontrarevolucionarjev. Kakor piše partijsko glasilo »Granma« se je pet zajetih diverzantov, Kubancev, prepeljalo na Kubo iz Miamija »o čemer je bila ameriška vlada poučena in po šolanju bila pod nadzorstvom agentov CIA.«

Več stanovanj v Tuniziji

TUNIS. — Predsednik Burgiba je nedavno izjavil, da bodo v Tunisu v prihodnjem letu zgradili okoli 15.000 stanovanj, do konca leta 1975 pa v celoti 57.000 stanovanj.

V govoru predstavnikom uprave province Sfax je tuniški predsednik dejal, da so v okviru akcije za koncentracijo prebivalstva določili tudi kraje, kjer bodo zgradili 15 novih vasi. Vsem državljanom — je dodal — ki žive sedaj v notranjosti dežele, daleč od mest in vasi, bo država podelila pomoč po 500 dolarjev, če se bodo naselili v novih naseljih in večjih središčih.

Stabilnost po vojaško

Pristaši brazilske trde linije si utrjujejo oblast

»Jaz sem vaš najvišji voditelj in nikdar ne bom dovolil, da bi mi kdo to oporekal.« Tako je pribil brazilski predsednik Costa e Silva, ko je govoril oficirjem, ki so diplomirali na vojaški akademiji, opravičeval »revolucijo v revoluciji«, katero je bil nedolgo pred tem uzakonil z ustavnim aktom številka 5. Toda mnogi Brazilci in politični opazovalci v Riu so to izjavo sprejeli s precejšnjimi dvomi. Splošno mnenje je, da je predsednikov položaj po zadnji krizi močno omajan, pa čeprav ima formalno v rokah vse niti oblasti.

Precej gotovo je namreč, da verok za uvedbo »organizirane demokracije«, kot temu pravijo vojaški poveljniki, ni bil spor med vojsko in kongresom, ki je bil neposreden povod za izbruh, marveč so do eksplozije pripeljala trenja med dvema strujama v vojski. Del vojaškega vrha meni, da naj vojska poseže vmes, kadar začne položaj uhajati iz rok, a naj se spet umakne v ozadje, ko se stvari spet uredijo in se ozračje umiri. Drugi del pa sodi, da je mogoče zagotoviti razvoj Brazilije le pod trajno vojaško oblastjo.

Vse kaže, da je zdaj v Riu previadala ta druga skupina, ki jo vodi poveljnik vplivne Prve armade general Syseno Sarmento. Zelo verjetno je, da so pristaši te »trde linije« prisilili obotavljajočega Costo e Silvo, da je izdal »malo ustavo« in s tem praktično uvedel vojaško diktaturo. Če je to res, potem je Costa e Silva zdaj močno odvisen od teh generalov in najbrž se jim kljub podpori »zmernih« ne bi mogel upirati, če bi ga hoteli odstaviti.

Verckov za nezadovoljstvo s predsednikom so imeli pristaši »linhe dure« dovolj. Costa e Silva, bivši obrambni minister, ki je postal predsednik marca leta 1967, je že pred nastopom napovedoval, da bo »humaniziral« vojaški režim in to je zatrjeval tudi potem, ko je bil izvoljen. Humanizirati režim; to pa je v tistem času v Braziliji pomenilo tesnejše sodelovanje s kongresom, dati malo več manevrskega prostora tisku in opozicijskim voditeljem, na gospodarskem področju pa ublažiti neizprosno politiko zategovanja pasu, katere avtor je bil Castelov minister za gospodarstvo Roberto Campos, ki je hotel za vsako ceno s striktno monetarno politiko zatreti inflacijo in tako pospešiti gospodarski razvoj.

Costa e Silva je v resnici precej popustil vajeti. Čeprav je imel na voljo bogat represivni instrumentarij, zapuščino Caste a Branca, ga v praksi skorajda ni uporabljal. Pred nekaj tedni je šel celo tako daleč, da je v pogovoru izjavil, da bi moral biti prihodnji brazilski predsednik civilist. Trdil je tudi, da ni govora, da bi izdajal nove ustavne akte.

Zato je res malo verjetno, da bi ga bil samo govor opozicijskega poslanca, ki je »žalil vojsko« tako raztogotil, da bi popolnoma spremenil barvo. Spremenil pa jo je tako temeljito, da bi bilo za Brazilijo zdaj najbrž precej vseeno, ali bo še dolgo ostal na oblasti ali ne.

To, kar zdaj počne brazilski režim, je popolnoma v stilu vojaške garniture, ki je pravkar s državnim udarom prevzela oblast. Geslo je »red in mir«, ali nekoliko razširjeno »vojska je edina sposobna napraviti red v tej deželi, ki ji pretijo subverzivne sile in korupcija«. Na eni strani je vlada močno privila vijak — kongres, oziroma tisto, kar je od njega ostalo po 2. ustavnem aktu, s katerim je Castelo Branco oktobra 1965 razpustil vse politične stranke in skoval dva umetna politična bloka, je za nedoločen čas razpuščen. Vlada vlada z dekreti, oblast se kopiči v rokah centralnih organov oblasti, vse vidnejše osebnosti iz opozicijskih krogov so bodisi v zaporih bodisi v prostovoljnem izgnanstvu. Na drugi strani pa skuša režim z ostrimi kirurškimi posegi napraviti red v gospodarstvu. V ministrstvih so odpustili nekaj tisoč ljudi in močno omejili javna dela, da bi zmanjšali primanjkljaj v državni blagajni. Hkrati pa napovedujejo novo politiko plač in socialnega zavarovanja, privatne delodajalce pa so pozvali, naj redno izplačujejo plače in mezde. To je vaba, ki naj bi jo pošrl mali človek in se spoštljivo uklonil vojaški sili, ki mu prinaša mir, stabilnost in socialno varstvo.

Zatišje, ki bo zelo verjetno nastalo po sedanjem viharju v Braziliji, ne more trajati posebno dolgo. »Stabilnost«, ki jo ponujajo vojaški poveljniki, ne le v Braziliji, marveč tudi v mnogih drugih deželah na celini, je namreč zgolj konserviranje določenega stanja, nekakšno življenje v vakuumu, ki ne zagotavlja sprostitve tiste ustvarjalne energije, ki je vir resničnega razvoja neke dežele. To se je pokazalo že v Braziliji sami. Vojaki so navsezadnje na oblasti že skoraj pet let, pa se še vedno otepajo z enakimi problemi kot takrat, ko so prevzeli oblast. Hkrati pa so temeljito zatrli temeljne demokratske institucije in politično življenje, tako da so vse opozicijske skupine sicer glasne, vendar močno razdrobljene in v bistvu nemočne. Ne študentje ne civilni politiki, ne intelektualci ne radikalna duhovščina ne morejo storiti kaj več, kot da z besedami napadajo režim in ga skušajo kdaj pa kdaj zbosti; nimajo pa organizacij, preko katerih bi lahko strnili svoje akcije niti legalnih možnosti, da bi kakorkoli vplivali na politiko režima. Zato je edino, kar se lahko zgodi v Braziliji v dogledni prihodnosti, nov spopad v vojaškem vrhu, ki je danes razcepljen bolj kot kdaj prej. To bi morda lahko ustvarilo boljše možnosti za obnovitev demokratskih institucij — če bi zmagala zmerna struja —, lahko pa bi tudi pahnilo deželo na rob kaosa, če se ne ena ne druga struja ne bi mogli dokončno uveljaviti na oblasti.

ANDREJ NOVAK

Zaposlene ženske v kubanskem gospodarstvu

MEXICO. — Letos sodeluje v kubanskem gospodarstvu 35 odstotkov več žensk; tako sporoča kubanska agencija Prensa Latina. Na ženske odpade 23,6 odstotka vseh zaposlenih, pred štirimi leti pa je znašal ta odstotek 16, 3.

ZDA se pripravljajo za okrepitev strateške oboroževitve

WASHINGTON. — Republikanski voditelj v predstavniškem domu Gerald Ford se je izrekel za krepitev ameriške strateške oborožitve, da bi se tako lahko Nixonova administracija s Sovjesko zvezo pogajala s stališča sile.

Ford je dejal, da imajo ZDA še naprej določeno premoč nad SZ v strateški oborožitvi, vendar da morajo ukrepati, da bi si to premoč tudi ohranili. Sodi, da je v tem smislu treba drugače razprediti stroške oborožitve, kajti med vietnamsko vojno so posamezna področja strateške oborožitve zapostavili.

Ford bo v novem kongresu, v katerem bo imela demokratska stranka večino, eden glavnih zagovornikov politike Nixonove administracije.

Njegova izjava po televiziji je okrepila prepričanje, da bodo v kongresu in širši javnosti izbruhnili mnogi spopadi spričo razdelitve finančnih sredstev za rešitev problemov mest in za nadaljnje oboroževanje.

Del ameriškega tiska in liberalnih krogov se je že zelo neugodno odzval na Nixonovo odločitev, da bo imenoval za namestnika sekretarja za obrambo Davida Packarda, enega izmed šefov sodobne oboroževalne industrije v Kaliforniji.

V nekem elektronskem podjetju v Kaliforniji, ki je doslej dobilo od države veliko vojnih naročil, ima Packard akcije v vrednosti do 300 milijonov dolarjev.

Erhard za razširitev EGS

LONDON — Bivši kancler Ludwig Erhard se je zavzel za razširitev EGS ter takojšnjo reorganizacijo severnoatlantskega pakta.

V članku »Izgledi za evropsko integracijo«, ki je izšel v reviji londonske banke »Lloyd«, je Erhard kritiziral politiko francoskega predsednika de Gaulla. Dejal je, da bi lahko imela Evropa politični vpliv ter si pridobila gospodarsko moč le, če se združi vsa zahodna Evropa — 6 držav članic EGS in 7 držav članic EFTA — evropskega združenja za svobodno trgovino.

V zvezi z reorganizacijo NATO je Erhard omenil, da je potrebna reorganizacija severnoatlantskega pakta ter da morajo ZDA to zvezo voditi, ne pa, da v njej gospodujejo.

DEMONSTRACIJE V SAO PAOLU — Prebivalci gospodarskega centra Brazilije protestirajo proti zvišanim življenjskim stroškom. Foto: arhiv »Dela«

V. Dedijer: Izgubljeni boj J. V. Stalina 1948-53

Spoštovanje spominu Dimitrova

(38. nadaljevanje)

Izmed vseh državnikov vzhodnoevropskih držav je Georgi Dimitrov najbolj odkrito kazal, da ne soglaša s Stalinovimi hegemonističnimi metodami, naperjenimi ne samo proti Jugoslaviji, ampak tudi proti njegovi domovini Bolgariji. To je jasno govoril tako pred izbruhom odkritega spopada med Moskvo in Beogradom, kakor tudi potem, vse do smrti, ko so ga sovjetski agenti popolnoma osamili med Bolgari.

O tem pričajo številni primeri. Josip Djerdja je kot jugoslovanski predstavnik v anketni komisiji varnostnega sveta za Balkan po prihodu komisije v Sofijo obiskal Georgija Dimitrova, ki ga je zelo prisrčno sprejel. Takoj na začetku obiska, ko je Djerdja začel razgovor po tolmaču, je Dimitrov odločno in prijateljsko vzkliknil:

»Nočem tolmača med Srbi in Bolgari, med nami ni potreben in ne bi smel biti tolmač. Če se lahko kdo sporazumeva brez tolmača, se lahko mi.«

Ko je Djerdja pojasnil Dimitrovu Titovo željo, da bi jugoslovanska in bolgarska delegacija nastopili pred anketno komisijo glede makedonskega vprašanja enotno, je Dimitrov to brez omahovanja sprejel in naročil sekretarju, naj pozove šefe bolgarske delegacije. Ko so prišli vsi, je Dimitrov naprosil Djerdjo, naj jim ponovi željo tovarišev iz Beograda. Ko je Djerdja to storil, jim je Dimitrov dejal:

»Ob tem makedonskem vprašanju in ob vseh drugih vprašanjih, pred komisijo in sploh, morajo iti Bolgari popolnoma v korak z Jugoslovani, a morajo biti za spoznanje tišji, za eno noto nižji, ker sta ugled in moralna pravica Jugoslavije takšna, da ima ona do tega pravico, medtem ko smo mi kot poražena država v drugačnem položaju.«

Nato so se začeli zbirati člani CK Trajčo Kostov, Minče Nejčev, Damjanov, Červenkov in drugi. V razgovoru, ki se je začel v tej družbi, je Dimitrov vprašal Nejčeva, ki je bil takrat prosvetni minister, ali je še gotova uredba o univerzah. Nejčev mu je odgovoril, da še ni gotova, da imajo težave s formulacijami in podobno. Na to je Dimitrov s prizvokom ogorčenja, zroč name, glasno dejal:

JEAN-PAUL SARTRE o Dimitrovu: »... Eden izmed redkih, ki je znal... uskladiti svojo revolucionarno zvestobo z intelektualno poštenostjo.«

»Torej vidiš, kako gredo te reči pri nas: že leta in leta jim govorim, naj ne hodijo po krivi poti. Radi bi kopirali sovjetske uredbe in pridobitve in jih, seveda, ne morejo prenesti k nam, ker je razloček med nami revelik, da bi bilo to mogoče. Tukaj, onkraj meje, imamo izkustvo naših tovarišev, ki so prišli že precej dlje od nas, vendar ne toliko, da ne bi mogli uporabiti njihovih izkustev tem bolj, ker so tudi drugi pogoji podobni. Toda vse je zaman, tile moji nočejo pa nočejo.«

x x x

Isto misel je Dimitrov povedal Kardelju v Moskvi februarja 1948 po sestanku s Stalinom, ki je grobo žalil Dimitrova zaradi njegovih izjav o federaciji podonavskih držav:

»Mi in vi se bomo dosti lažje dvignili, ker gradimo na dosti višji ravni proizvodnih sil, na višji kulturni stopnji prebivalstva, kakor je bilo to v ZSSR.«

Kakor sem si zapisal v Knjigo o knjigi, je Kardelj ponovil te besede Dimitrova na seji CK KPJ 1. marca 1948, a Sreten Žujović — Crni, je to povedal sovjetskemu veleposlaniku Lavrentjevu, kakor sem zabeležil.

Ko je prišlo že do izmenjave prvih pisem med Moskvo in Beogradom, je Dimitrov še vedno podpiral CK KPJ. Devetnajstega aprila 1948 je potoval skozi Beograd v Prago in na postaji ga je po nalogu CK KPJ pozdravil Milovan Djilas, ki je srečanje takole opisal:

»Dimitrova sem našel v salonskem vagonu na železniški postaji v Topčideru pri Beogradu. Pozdravila sva se. V tistem trenutku smo bili v tem vagonu samo on, jaz in še neki Bolgar, katerega ime iz razumljivih razlogov še ne morem povedati. Dimitrov mi je dejal, da ve za pismo CK VKP (b), da so v njem tudi točne navedbe. Nato me je prijel za roko in dejal:

‚Trdno se držite!'

Odgovoril sem mu, da je pri nas Jugoslovanih dovolj trdnosti, in ga vprašal, kaj bodo oni storili. Odgovoril mi je, da je glavno, da smo mi trdni, in da bo vse drugo prišlo samo ob sebi.

Ta razgovor z Dimitrovim je trajal samo nekaj minut. Bil je zelo prisrčen, toda ton se je vidno spremenil, ko so prišli Červenkov in drugi.«

Ko je prišlo drugo Stalinovo pismo in ko se je spor skrajnje zaostril, Dimitrov ni zamudil priložnosti, da bi izrecno pokazal svojo naklonjenost do Jugoslovanov. Za Titov rojstni dan 25. maja ni nihče izmed vodilnih ljudi v ZSSR ali vzhodnoevropskih državah poslal Titu običajnih čestitk. Edina izjema je bil Dimitrov. Poslal je Titu brzojavko:

»Bratski pozdrav in najboljše želje za vaš rojstni dan.« Določil je tudi bolgarskega fanta, ki je v imenu bolgarske mladine in športnikov izročil Titu štafetno palico.

Ko pa je bilo morišče v Bukarešti že popolnoma pripravljeno, ko so prihajali nujni pozivi, da mora iti Tito tja, nas je Dimitrov tudi takrat podprl. Za njegov rojstni dan 17. junija 1948 je bila naša mladinska delegacija v Sofiji, vodil jo je Miroslav Krešić. Naš mladinec je pozdravil Dimitrova in mu izročil darilo jugoslovanske mladine, on pa je ves ganjen stopil k mlademu Jugoslovanu, ga objel in vzkliknil, da je srečen, ker lahko objame »predstavnika Titove mladine«.

Dimitrov je bil hudo bolan in to je njegova stalinistična okolica izkoriščala. Po resoluciji Informbiroja je Dimitrov dolgo molčal, a 25. decembra 1948 na 5. kongresu bolgarske delavske partije (komunistov) je imel v svojem referatu nekaj vrinjenih stavkov na račun Jugoslovanov. Nekaj mesecev pozneje so ga odpeljali v ZSSR na zdravljenje, čeprav ima bolgarska medicina svojo tradicijo. Umrl je 2. julija 1949. V Borbi in v nekaterih drugih naših listih so se pojavile domneve, da so ga zastrupili. O tem bo morala izreči svojo besedo zgodovina. V Borbi mu je Veljko Vlahović napisal prisrčen nekrolog, Carigrod pa so preimenovali v Dimitrovgrad.

x x x

Nedavno sem imel priložnost izkazati spoštovanje Dimitrovu. Bertrand Russell, Jean-Paul Sartre, Laurent Schwartz in jaz smo napisali po agresiji na Češkoslovaško odprto pismo ob pretenzijah bolgarskih državnih krogov do Makedonije, ob grožnji proti LR Albaniji in ob premikih sovjetskih čet v Bolgariji. Na to pismo je odgovorila skupina Bolgarov intelektualcev, nato Literaturnaja Gazeta v Moskvi in bolgarska veleposlanika v Parizu in Londonu. V pismu iz Sofije je pisalo, da Bertrand Russell in Jean-Paul Sartre nista sama napisala prvega pisma, ampak da so jima ga podtaknili.

To je Jeana-Paula Sartra globoko ogorčilo. Njemu da kdo piše pisma! Srečala sva se v prvih dneh novembra 1968 na kosilu v restavraciji La Coupole v Parizu. Na navadnem papirju tako imenovanega pisarniškega formata je začel po obedu s svojim visokim rokopisom sestavljati odgovor:

»Zvedeli smo, da so se nekateri Bolgari, ki se imajo za pisatelje in umetnike, z demantijem postavili po robu naši deklaraciji z dne 9. oktobra. Brez kakršnekoli spremembe vztrajamo pri naših stališčih. Še več, uporabljamo to priložnost za opozorilo, da smo odkrili aneksionistične tendence bolgarske vlade z navedbo besedila, ki v tem pogledu ne dopušča nobenih dvomov. Lahko bi navedli vsaj še dvajset drugih dokumentov, ki jih podpisniki bolgarskega »demantija« očitno ne morejo prezreti.

Korištno bi bilo reči o podpisnikih tako imenovanega demantija, kolikor si v njem prizadevajo podpreti aneksionistične pretenzije svoje vlade, da ne zaslužijo imena pisatelja ali umetnika ne socialista ne intelektualca. Gre za nesrečno hordo propagandistov, ki jih ambicija in strah silita, da hlapčevsko podpirajo sovjetsko agresijo. In naj si niti ne domišljajo, da so politiki: marionete so, ki jih vlečejo na vrvici politiki. V istem smislu »filozof« Panajot Gindev, ki izjavlja, da je »edini model socializma tisti, ki ga uresničujejo v Sovjetski zvezi, in da so splošna načela socializma obvezna za vse dežele«, in ki tako obuja od mrtvih Sveto alianso, predstavlja samo bedaka, ki zaman skuša disciplino, s katero nima nobene zveze, vpreči v voz diktature analfabetov.«

Na tem mestu se je Sartre ustavil, se zamislil in dodal:

»Zdaj pa jim bomo napisali, kako se mora držati pošten revolucionar.«

Pismo je končal s telimi besedami:

»V imenu časti bolgarskega naroda in spomina na Georgija Dimitrova, enega izmed redkih, ki je znal v določenih usodnih trenutkih uskladiti svojo revolucionarno zvestobo z intelektualno poštenostjo, upamo, da so v Bolgariji resnični pisatelji, ki so jim zamašili usta in ki, žal, ne morejo biti drugje kot na edinem mestu, ki ga režim pušča poštenim ljudem — v zaporu.«

Jutri:
Primer za dobro sosedstvo

(Copyright by »Delo«)

Novice

LJUBLJANA: nedeljska matineja — Prijetna novost za ljubitelje kvalitetne zabavne glasbe je bila nedeljska matineja ljubljanskih simfonikov — radijskega simfoničnega orkestra pod vodstvom dirigenta Sama Hubada. V dobro uro trajajočem sporedu so se zvrstile melodije Georga Gershwina in Johanna Straussa: Kubanska uvertura, Rapsodija v modrem, uvertura k operети Netopir, valčki Življenje umetnikov, Pripovedke iz dunajskega gozda in polke Trič-trač. Živahne in še vedno privlačne melodije so bile kot nalašč na zadnjo nedeljo pred novim letom. Tako dirigent Hubad kot orkester so izvajali to muziko z vsem žarom in zanosom ter ustvarili prijetno razpoloženje. Posebej je še omeniti pianista Acija Bertonclja, ki je bravurozno igral solistični part v Gershwinovi Rapsodiji v modrem. Občinstvo, ki se je v precejšnjem številu zbralo v veliki dvorani Slovenske filharmonije, je to prvo (upajmo, da tudi ne zadnjo) nedeljsko matinejo z lažjim sporedom, nadvse toplo sprejelo. Prav je, da tudi ta glasbeni žanr, ki je pri nas po krivici precej zanemarjen, od časa do časa slišimo. Zlasti še, če ga izvaja tako dober orkester, kot je naš radijski simfonični orkester.

KRANJ: razstava del kiparja Dolinarja — V galeriji Mestne hiše so odprli razstavo del akademskega kiparja Lojzeta Dolinarja iz Kranja. Posvečena je revoluciji in narodnoosvobodilnemu boju. S fotografijami so prikazani nekateri najpomembnejši Dolinarjevi spomeniki po Jugoslaviji.

KRANJ: arheološka razstava — V galeriji Prešernove hiše so odprli arheološko razstavo o izkopavanjih na gradišču nad Pivko pri Naklem. Gorenjski muzej je začel z izkopavanji leta 1967. Odkrili so več železnih in keramičnih predmetov iz mlajše kamene dobe. Gradišče, ki je rabilo v obrambne namene, je stalo na križišču pomembnih poti iz Kranja proti severu.

LJUBLJANA: ponedeljkov koncert orkestra SF — Na ponedeljkovem koncertu Slovenske filharmonije za rdeči

abonma so bile na sporedu skladbe Kreka, Brahmsa in Bacewiczeve. Solist je bil violinist A. Leon-Ara, dirigent pa Horst Förster (na sliki). Foto: S. Zalokar

SLOVENJGRADEC: publicistična prizadevanja mladih ekonomistov — Dijaki ekonomske srednje šole so pred kratkim izdali drugo številko svojega glasila »Mladi ekonomist« v tem šolskem letu. Številka je dokaj obsežna, saj ima 40 strani besedila in izpričuje precejšnjo pismeno dejavnost dijakov te šole. Uvodni prispevek je posvečen 50-letnici Cankarjeve smrti, zatem pa ravnatelj šole dipl. ek. Leo Guzel piše o dosedanjih oblikah zaključnega izpita na ekonomskih šolah. Pri tem navaja tudi podatek, da se je v Slovenjem Gradcu doslej izšolalo 188 ekonomskih tehnikov. Dijaški prispevki govorijo še o problemih zaposlovanja mladine in o posvetovanju predstavnikov ekonomskih šol Slovenije, ki je bilo novembra v Slovenjem Gradcu. Literarna priloga prinaša sedem dijaških prispevkov, med katerimi je tudi nekaj takih, v katerih avtorji zelo prizadeto razmišljajo o pomembnih svetovnih dogajanjih.

MARIBOR: sindikat SNG Maribor o svojih problemih — V ponedeljek popoldne je bil redni letni občni zbor sindikalne podružnice SNG Maribor, katerega se je udeležil tudi predstavnik občinskega odbora sindikata družbenih dejavnosti Božo Citeršlager. Predsednik sindikata Matjaž Bajc je spregovoril o delu sindikatov v zadnjem letu in o nalogah novega izvršnega odbora. Razprava je pokazala, da delajo delavci v SNG Maribor v zelo slabih delovnih razmerah. Menili so, da bi morali delovne pogoje izboljšati. Opozorili so tudi na zaščitno funkcijo sindikata in imenovali komisijo, ki bo preučila možnost uvedbe prostega dne v tednu.

BRUSELJ: »Gallus« za naše delavce — Direkcija G. P. Tehnike iz Ljubljane je pripravila svojim delavcem v Belgiji prijetno presenečenje. Dogovorila se je z oktetom »Gallus«, ko je pred časom odhajal na gostovanje po Belgiji, da posveti en večer njenim delavcem, zaposlenim v Bruslju. Večer pa je presegel prvotni namen zaradi velikega zanimanja belgijskih prijateljev za našo pesem. Povabilu na koncert se niso odzvali samo vsi delavci, za katere je bil koncert prirejen, ampak tudi številni gostje in izseljenci, ki so slučajno zvedeli za nastop okteta v Bruslju. Vsi zbrani so obžalovali, da koncert ni bil javen in namenjen širšemu krogu prijateljev naše pesmi. Oktet »Gallus« je našel svoje prijatelje in želimo, da se še srečamo s prijetnimi pevci.

Pod črto

Načrtnost pri obnavljanju domov naših pisateljev

V zadnjih nekaj letih je bilo obnovljenih več domov slovenskih pesnikov in pisateljev. Od slovite akcije slovenskih dijakov pred vojno, ko so zbirali denarna sredstva za obnovo in odkup Prešernove domačije, je pretekla vrsta let in vrsta domov slovenskih pisateljev se je spremenila v domove slovenske kulture, v majhna, toda prikupna stečišča številnih izletov srednješolske mladine. Jurčičeva domačija na Muljavi, obnovili so jo delavci Slovenskega etnografskega muzeja, je zgled odlične rešitve: tudi v tem primeru so bili angažirani slovenski srednješolci, svoj pomemben delež pa so prispevali literarni zgodovinarji. Tu ni predstavljen samo pisateljev dom, na Jurčičevi domačiji se seznanimo še s podobo slovenske vasi na Dolenjskem v preteklem stoletju, spoznamo del nekdanjega življenja, da laže sprejmemo ustvarjalca prvega slovenskega romana.

Akcija za obnovitev Finžgarjeve domačije je še v teku. Na Premu so lansko leto in še prej urejali Kettejevo spominsko sobo: zanjo so zbirali denarna sredstva tudi dijaki iz Dolenjske, kjer je Kette preživel svoja najplodnejša leta, in od drugod. Občutek, da so akcije za obnovo domov slovenskih pesnikov in pisateljev neusklajene, pa ni utemeljen. Na občnem zboru Slavističnega društva Slovenije v Novem mestu je dr. Bratko Kreft predlagal, da bi Slavistično društvo Slovenije sprejelo stališče, da naj bi obnovili posamezne domove slovenskih pisateljev načrtno, drugega za drugim, ne pa hkrati več. Neusklajenost v obnavljanju domov slovenskih pisateljev in pesnikov dostikrat privede do neuspeha v akciji, saj se, če lahko naravnost rečemo, s tem »moči« drobe. Člani Slavističnega društva Slovenije so se strinjali s tem predlogom. Vsekakor bo moral odbor društva o tem še razpravljati, sprejeti podrobna stališča ter narediti načrt akcij za obnavljanje domov, morda nekakšno listo, po kateri naj bi domove obnavljali ter jih odpirali slovenski javnosti, predvsem dijakom srednjih šol in študentom: vzgojni pomen takih akcij ni majhen in prav zato jim je treba posvetiti vso pozornost, za delo pa zgrabiti tako, da bo potekalo usklajeno in načrtno, kajti le tako bo res uspešno.

PETER BREŠČAK

NOVOGORIŠKO GLEDALIŠČE V ČEDADU — V veliki gledališki dvorani »Adelaida Ristori«, kjer se je zbralo okrog 700 Beneških Slovencev in gostov s Tržiškega in Goriškega, je v ponedeljek gostovalo novogoriško gledališče; v primorskem narečju so zaigrali Goldonije vo komedijo »Tat po sili«. Na sliki prizor z gostovalne predstave. Foto: E. Selhaus

Neizrabljene šolske knjižnice

Knjižnice v osnovnih šolah so usmerjene zelo enostransko - knjižničar je lahko kdorkoli

Na enem izmed sestankov v slovenski skupščini je beseda nanesla na knjižnice v osnovnih šolah. Slišati je bilo tudi tole pripombo: »Šolska knjižnica se ravna po osebnem zanimanju njenega skrbnika. Če je ravnatelj slavist, potem so v njej v glavnem romani in pesniške zbirke ter strokovna literatura za slav.ŕ.ta.«

Če bi bilo to res, potem bi bila povprečna sestava osnovnošolskih knjižnic na Slovenskem pravzaprav pestra. Kajti ravnatelji in poverjeniki osnovnošolskih knjižnic niso samo slavisti, ampak tudi matematiki, kemiki, zgodovinarji, zemljepisci, prirodopisci, diplomantje visoke šole za telesno vzgojo, umetniških akademij, diplomantje učiteljišč s poudarjeno splošno pedagoško izobrazbo itd. In če bi se vsaka knjižnica ravnala po tem, bi lahko trdili, da so v osnovnošolskih knjižnicah zastopane vse zvrsti knjig, ki pridejo v poštev za te knjižne zbirke.

V resnici pa ni tako. Približno 90 odstotkov zvezkov osnovnošolskih knjižnic je leposlovnih, torej romanov, pesmi, povesti, pravljic ipd. Ostalo so poljudnoznanstvene knjige, knjig v tujih jezikih skorajda ni.

Sestava osnovnošolskih knjižnic torej ne odraža strokovne usmerjenosti poverjenikov knjižnic, ampak predvsem podedovano misel, da vanjo kaj drugega kot leposlovje skoraj ne sodi. Posledica take enostranske usmerjenosti pa je, da učenci — in tudi učitelji — v teh knjižnicah skoraj ne najdejo knjig in revij, ki se vsebinsko navezujejo na tehnične in naravoslovne predmete.

Šolske knjižnice v Sloveniji imajo skupaj okrog milijon 400.000 zvezkov. To je zelo velika številka. Glede na število knjig in glede na to, da je krog njihovih koristnikov skoraj 1200 šol z več kot 200.000 učenci, lahko ugotavljamo in poudarjamo ogromen pomen teh knjižnic.

Matično službo za šolske knjižnice v Sloveniji opravlja ljubljanska Pionirska knjižnica. Razgovor v tej ustanovi je nakazal obsežno problematiko, ki jo bo treba postopno odpraviti. Predvsem je pokazal, da problemi niso — bi dejali — sistemske narave, ampak zlasti praktični.

Najpomembnejši je nemara ta, da se knjižničarji v šolah menjavajo skoraj vsako leto. Pionirska knjižnica kot matična ustanova je spričo tega pri svojem vplivanju na izboljšavo dela v šolskih knjižnicah zato skoraj brez moči. Kajti, komaj nekaj knjižničarjev uvede v delo, komaj jim nudi prvo pomoč, že se zamenjajo in — lahko začne znova.

To neprestano menjavanje učiteljev, ki v tekočem šolskem letu prevzemajo nalogo knjižničarja — stalnih knjižničarjev je malo — vpliva tudi na sestavo knjižnega fonda. Politika nakupa novih knjig se menjuje, oziroma je praktično ni. Temu pripomore tudi nejasna materialna situacija šol. Navadno se dogaja, da šole rednega denarja za širjenje knjižničnega fonda nimajo in da na hitro kupujejo knjige decembra, ko je v šolski blagajni ostalo kaj neporabljenega denarja. Tedaj v naglici kupijo marsikaj, česar ob treznem premisleku najbrž ne bi vzeli.

Nakupovalci knjig za šolske knjižnice doslej tudi niso bili dovolj seznanjeni s tem, kaj za njihov denar lahko najprimernejšega dobijo. Zadnje čase se je začelo to popravljati, kajti šole so že začele dobivati sezname vseh knjig, ki pri nas izidejo oziroma, ki se dobe. V Pionirski knjižnici upajo, da se bo ta služba postopoma razvila tudi v svetovanje, ki bo vsem knjižničarjem še kako dobrodošlo.

Sestava knjižničnih zbirk je bila že omenjena. Značilno je, da rast šolskih knjižnic ni povezana z reformo naše osnovne šole. Pred leti smo v naše osnovne šole na veliko uvajali kabinetni pouk, se pravi tak pouk v višjih razredih osnovne šole, kjer se učenci od ure do ure selijo iz ene specialno opremljene učilnice v drugo. Učitelj za slovenščino, na primer, ima svojo posebej opremljeno učilnico, učitelj tujega jezika svojo, kemik svojo, prirodoslovec svojo itd. Normalno bi bilo, da bi se ta reforma poznala tudi v šolski knjižnici. Toda Pionirska knjižnica je žal ugotovila, da se razmerja med leposlovnimi in poljudnoznanstvenimi knjigami tudi na takih šolah večinoma niso nič spremenila. To pomeni, da so učitelji in učenci pri pouku tehničnih in naravoslovnih predmetov glede knjig večinoma na istem, kot so bili pred uvedbo kabinetnega pouka. Je torej ta pouk sedaj res toliko boljši od prejšnjega? Ali pa je nemara sprememba v tem pogledu bolj slepilo kot resnica?

Nadaljnji problem pri tem je to, da šole večinoma ne navajajo učence, kako se uporablja strokovna literatura. Še več, marsikdaj je še vedno prisoten občutek, da se mora učenec čisto vse podatke naučiti na pamet in da je uporaba strokovne literature osnovnošolskemu učencu škodljiva stvar. V nekaterih severnih evropskih državah pa morajo — nasprotno — učenci po eno uro tedensko obvezno delati v šolski knjižnici (seveda so te knjižnice skoraj gotovo bolj vsestranske kot naše). Koliko časa bo minilo pri nas, da bomo dosegli kaj takega, da bomo že v osnovni šoli učili učence samostojno iskati in uporabljati vire za stvari, ki jih potrebujejo in ki jih zanimajo?

Problem naših šolskih knjižnic torej ni toliko gmotne narave kot kadrovske. Predvsem bi bilo potrebno, da bi bili knjižničarji bolj stalni, kot sedaj. Seveda bi bilo veliko bolje, da bi bila njihova delovna obveznost samo šolska knjižnica, kot pa da je ta naloga učiteljeva drugovrstna, honorarna naloga. Knjižničarjeva naloga je namreč mnogo več, kot samo izposojati knjige. Prav v neustreznem pojmovanju tega dela tiči marsikdaj vzrok, da šolska knjižnica kljub relativno velikemu številu knjig in razmeroma velikemu zanimanju učencev vendarle ne opravlja funkcije, ki bi jo na sodobni šoli vsekakor morala opraviti.

JANKO SVETINA

V NOVEM LETU S TT-jem V NOVO HIŠO

Klubi prijateljev poezije

Po svetu so klubi prijateljev poezije že vsakdanjost. Samo na Češkem na primer ima tak klub nad 40 tisoč članov, slovaški pa okrog 13 tisoč. Zdaj ga snujejo tudi naši sosedje: dobil ga bo Zagreb, in sicer v okviru »Centra za kulturnu djelatnost omladine«. Skrb novorojenega kluba, ki si ga je zamislil (in ga bo tudi vodil) književnik Zvonimir Golob, bo večtirna: založniška dejavnost, prirejanje večerov poezije, koncertov šansonov in predavanj. Vse to seveda le za tiste, ki bodo postali njegovi člani.

Klub bo izdal devet knjig na leto v dveh serijah (veliki in mali). Med prvimi bo najverjetneje izšel izbor del Apollinairea ter dvojezična zbirka najlepših pesmi Janeza Menarta. V načrtu je, da bo v okviru velike serije izšel izbor pesmi F. G. Lorce ter knjiga, v kateri bo sto ljubezenskih pesmi sodobne svetovne poezije. V mali seriji bodo Zagrebčani izdali zbirko pesmi Arsena Dedića, ki se je oglasil dosti prej kot pesnik, šele nato pa kot skladatelj in popevkar. Pripravljen je tudi izbor iz poezije Františka Halasa, enega najpomembnejših sodobnih čeških pesnikov, ki je zelo znan v Evropi, ne pa tudi pri nas. Sicer pa ima zagrebški klub v načrtu še marsikaj, med drugim tudi poezijo na gramofonskih ploščah idr.

Vsak, ki bo hotel postati član kluba, bo moral naročiti najmanj tri njegove knjige. Član kluba ne bo plačeval članarine, dobil pa bo značko in legitimacijo, kar mu zagotavlja vstop na vse prireditve in manifestacije, ki jih organizira klub. Zagrebčani si ob startu predvsem prizadevajo zainteresirati čim večje število prijateljev poezije za svojo dejavnost in izdaje. Zavedajo se, da je od števila članstva odvisen tudi uspeh te zamisli. Ni namreč dvoma, da bralci poezije so in da lahko tak klub napravi precejšnjo »uslugo« poeziji in tudi esejistiki — torej tistemu delu literature, ki ga pri nas že od nekdaj štejemo za nekomercialnega in ki pravzaprav najteže najde založnika.

Zagrebški zgledi je brez dvoma vsaj v osnovni zamisli vabljiv in sprejemljiv tudi za nas. Zdaj je seveda vprašanje, kako bomo ravnali: bomo sprejeli idejo z aplavzom in jo kmalu skrbno »arhivirali«, ali pa se bo zanjo kdo celo ogrel.

M. K.

Televizija

Prepričljiv boj s smrtjo

Gledališka igra »Smrt na obroku« sodobnega poljskega avtorja Janusza Krasinskega, ki smo jo v ponedeljek gledali na ljubljanski TV v režiji Janeza Drozga in izvedbi članov ansambla mariborske Drame SNG, je gotovo nadpoprečno delo v vrsti za televizijo napisanih ali prirejenih dramskih tekstov. Odlikuje ga spretno in duhovito izpeljana bizarna domislica o tem, kako trije na smrt obsojeni morilci zavlačujejo izvršitev smrtne obsodbe tako, da postopoma razkrivajo svoje še neodkrite, dejanske ali izmišljene zločine, ki izzivajo nove obravnave in jim prinašajo nov obrok življenja. Posebna odlika opisane groteskne ideje, ki daje avtorju izredno priložnost za razvijanje dobesednega obešenjaškega humorja, pa je v vedno jasneje izstopajočem dejstvu, da ni samo gola konstrukcija, temveč da je rezultat velike življenjske izkušnje in spoznanj o človekovi slepi, nagonski navezanosti na golo biološko obstajanje.

Ker je ta ideja posplošujoča, tudi njena psihična resničnost ne more biti drugačna, zato bi v nastopajočih tipih zaman iskali kakšnih izrazitejših osebnostnih psiholoških variant. Nevarnost, da bi vsa zamisel zdrknila na raven abstraktne tendence, torej ni bila majhna. Toda, kot rečeno, piščevi ostroumno in duhovito presvetljeni izkušnji se je posrečilo tezo o relativni vrednosti obstajanja, četudi na obroke in četudi v okolju, katerega edini up in užitek je samo še golo vdihavanje in izdihavanje jetniškega zraka, počlovečiti, storiti verjetno, tako rekoč krvavo resno. Pisec, skratka, pozna človeka sredi nečloveške okoliščine do obisti, pravzaprav še dlje — do tam, ko ga v strahu pred smrtjo začne obvladovati samo še živalski strah pred neogibnim. Iz tega kolektivnega strahu raste njegova kolektivna psihologija, ki bi v svoji skrajnosti že ne bila več človeška, ko je iz te cinične eksistencialne posurovelosti ne bi nenehno reševal avtorjev humor kot nekaj, kar je v njem ostalo evidentno človeškega, verujočega, ljubečega. Kajti posmehniti se nagonskemu smrtnemu strahu, pomeni, dvigniti se nad situacijo, tudi eksistencionalno, tudi, da tako rečemo, brezupno. To lahko stori v okviru svoje zavesti samo človek.

Humornost, z drugimi besedami, daje ideji, izpeljavi in nosilcem te igre človeške poteze in kljub vsemu brezupu tudi humanistično poslanstvo. Kuzma (Arnold Tovornik), Oleš (Volodja Peer) in Teozof (Anton Petje) so trojico onkraj dobrega in zlega postavljenih človeških bitij zaigrali tako, kot da že posthumno demonstrirajo vso nevzdržno grozovitost in nečednost naših čutov in misli, ki pa so edino, kar imamo in s čimer moramo poskušati razpolagati. Njihov skrajnje naturalistični koncept igre je sicer skoraj že razveljavil komedijski značaj teksta, vendar pa je bil v marsikaterih gestih in besedi neoporečen. Zasluga TV dramaturške redakcije je — in bo, upajmo, tudi v prihodnje, — da je pripeljala tako izrazne in umetniškega razmaha zmožne kreatorje z našega ozemeljskega obrobja pred oči najširše slovenske kulturne publike.

JOŽE SNOJ

Dobro leto voščimo

Prišli bi že bili Slovencem zlati časi, ak' klasik bi bil vsak pisar, kdor nam kaj kvaši.

V novo leto nas je s televizijskega zaslona popeljal številčno okrepljeni team Baletne lepljenke s svojim »lahkotno-zabavnim« programom. Napovedali so lepo število koreografov, čeprav smo med imeni pogrešali nekaj naših priznanih ustvarjalcev na zabavnem področju. Med drugimi je bil kot koreograf napovedan tudi dr. H. Neubauer, v programu pa ni bilo nobene njegove koreografije. Iz neznanih vzrokov je izostal nastop primabalerine ljubljanskega baleta L. Sotlarjeve, čeprav je bilo napovedano tudi njeno ime.

Oddaja se je začela z dobrodošlo ponovitvijo pesmi, ki nam jo je M. Deržaj zapela že v silvestrskem Dnevniku. Nato smo se znašli v precej vedrem in razgibanem ambientu z »našo mestno folkloro«, njenim tvorcem M. Briciljem in »človekovim najboljšim prijateljem«, ki, kot da se je spraševal, kaj pravzaprav počne v tem okolju. Zdi se, da koreografija M. Briclja skoraj neizpremenjena skače z »grand jetés« iz ene baletne oddaje v drugo; ne bi bilo slabo, ko bi za spremembo uporabil kakšen »jeté entrlacé«, sicer bomo začeli dvomiti o njegovih koreografskih sposobnostih. Sledili so nepreprični huliganu, za katere bi lahko dodali »quieta non movere«. Čez čas so jih zmotili čuvarji reda. Miličnik Jaka Hafner, naš vrhunski baletni komik, je s svojima spremljevalcema (R. Krulanović in M. Lasan) končno vnesel malo pristnega humorja. Ko smo kmalu zatem gledali M. Briclja v vlogi pijanca, se mi je vrinila v spomin Hafnerjeva kreacija pijanca v dobro znani operi. »Žaljubljen v tri oranže« in hudo žal mi je bilo, da mu v silvestrski oddaji niso dovolili popiti malo več. Morda bi to škodilo ugledu čuvarjev reda, ampak gledalci bi prav gotovo bolj naslajali prispeli v novo leto. Res je škoda, da tako primernega komika niso izkoristili v tem najbolj primernem času in oddaji.

Zelo zanimiva je bila zamisel s »čestitkami«, ki so jih posredovali štirje koreografi, le da izbor plesov ni bil posrečen. Prvo si je koreografsko zamislil M. Bricelj, izvedena pa je bila zelo slabo. Sledil je ciganski ples (koreograf J. Marković), ki je bil od vseh štirih plesov za to priložnost najbolj primeren. Plesali so E. Šivic, B. Ivković in M. Basajlović. Jelena Marković je v tretji razglednici L. Wissiakove plesala pas de deux z V. Dedovićem. Scensko (M. Vogelnik), kostumsko (A. Dolenc) in plesno uspela čestitka, vendar je bil koreografski prijem prestrogo klasičen. Tehnično in plesno najboljši par sta bila E. Klinčeva in E. Dežman v plesu, ki ga je koreografiral G. Vospernik. Škoda, da so bili kostumi in scena neuspeli.

Za vso oddajo bi lahko rekli, da je dober scenarij M. Vogelnikove popolnoma zbledel zaradi pomanjkanja čuta za vzdušje, primerno v silvestrski noči, tako pri koreografih kot pri režiserju oddaje. Režija Črta Škodlarja je bila zelo medla, rahlo dolgočasna ter slabo pripravljena. Tak neuspeh je neopravičljiv, ko so nekatere naše televizijske zabavne oddaje vendar že dosegle primerno raven.

BREDA PRETNAR

Prejeli smo

Fakultativnost tujega jezika v osnovni šoli?

Društvo za tuje jezike in književnost se s takim predlogom ne strinja

Osnutek zakona o spremembah zakona o osnovni šoli, ki med drugim predvideva možnost napredovanja s slabo oceno edino v tujem jeziku, je upravičeno vzbudil med učitelji tujih jezikov v osnovni šoli precejšnjo zaskrbljenost.

Poročilo o skupščinski razpravi, ki ga je dala RTV Ljubljana, pa so mnogi gledalci, starši, zlasti pa učenci razumeli kot že sprejeto spremembo zakona, glede tujega jezika. Zato sodimo, da kot strokovna organizacija, ki probleme pouka tujega jezika na osnovni šoli dobro pozna, seznanimo javnost z našimi stališči.

Namen novega predloga je očitno ta, da bi učencem olajšal dokončanje osnovne šole. Znano pa je, da učenci, ki ne zmagujejo programa osnovne šole, ponavadi niso slabi samo v tujem jeziku, temveč še v dveh ali več drugih predmetih, med katere sodita predvsem matematika in slovenščina. V zadnjem šolskem letu je bilo 15 odst. učencev, ki so imeli negativno oceno iz matematike, 13 odst. učencev je imelo negativno oceno iz tujega jezika in 9,7 odst iz slovenščine.

Vsi učni programi osnovnošolskih predmetov so zgrajeni z vidika nadaljevanja šolanja na srednji stopnji in bodo zato še vedno povzročali učencem, ki so manj nadarjeni ali za učenje slabo motivirani ali čustveno oz. vedenjsko moteni, težave, kakršne jim povzročajo sedaj. Vsem tem učencem je treba pomagati drugače kakor na ta način, da jih razbremenimo predmeta, ki pripadnika malega naroda povezuje s svetom, pa če si je osvojil še tako majhno količino znanja tujega jezika. Vse razvite male države v svetu, kot so n. pr. Norveška, Švedska in Finska, imajo obvezen pouk tujega jezika na osnovni šoli. Ubadajo se edino z vprašanjem količine snovi in metode.

Argument, da otroku, ki ostane na vasi ali se gre učit obrti oziroma se zaposli v tovarni, ni potrebno znanje tujega jezika, je jalov, kajti za celo vrsto drugih poklicev ni potrebno znanje algebre in mnogih poglavij iz drugih predmetov. Vemo pa, da ima pouk vsakega predmeta poleg čisto praktičnega tudi oblikovalni cilj. Otroku namreč razvijamo pri vsakem predmetu sposobnost opazovanja, sklepanja in povezovanja dejstev.

Tuji jezik poleg teh sposobnosti še prav posebno razvija okretnost duha in hitro reagiranje s tem, ko ne mobilizira samo razuma, ampak tudi sluh in druge čute, takoimenovane senzorne kanale, kot jih imenuje profesor Guberina, s katerimi je človek nekdaj v veliko večji meri kot danes dojemal svet. Po drugi strani pa nagle spremembe v svetu in družbi pogojujejo tudi mnogo sprememb v življenju in zaposlitvi posameznikov in današnjemu učencu nihče ne more zagotoviti, da bo vse življenje ostal pri istem, ozko opredeljenem poklicu, za katerega so ga določili starši in okolje.

Drugi argument, češ da je za pouk tujega jezika usposobljenih samo 45 odstotkov učiteljev (za angleščino imamo kvalificiranega kadra 61 odst., za nemščino pa samo 31 odst.) prav tako ne drži, saj so tudi matematika in mnogi drugi predmeti na podeželskih šolah nekvalificirano zasedeni. Pomanjkljivemu strokovnemu in pedagoškemu znanju učiteljev lahko v resnici pripišemo velik odstotek slabih ocen v osnovni šoli. Vsaj za tuji jezik pa lahko zanesljivo rečemo, da bo v najkrajšem času mogoče nadomestiti vse nekvalificirane učitelje s kvalificiranimi. Po analizi Zavoda za šolstvo SRS bodo namreč leta 1972 pokrite vse potrebe po kadru za tuje jezike in vsi diplomanti niti ne bodo več mogli dobiti zaposlitve v šolah.

Treba je tudi poudariti, da se v tujem jeziku hitreje in doslednje kakor v katerem koli drugem predmetu uvajajo nove metode in prijemi, ki omogočajo tako intenzivno delo z učenci, da se le-ti naučijo vsega v šoli. Za domače delo ostane samo domača naloga, ki najbolj vestnemu učencu ne vzame več kot petnajst do dvajset minut. Domača naloga je vedno samo ponovna utrditev tega, kar je učenec delal v šoli in zato pomoč staršev ni potrebna. Te nove metode in prijemi so natančno popisani in razloženi v priročnikih za učitelja, ki jih Zavod za šolstvo izdaja k vsaki novi učni knjigi. Poleg tega prosvetno pedagoška služba prireja za učitelje vsakoletne seminarje, na katerih se te metode demonstrirajo in tolmačijo.

Jasno pa je, da se nove metode ne morejo uveljaviti čez noč, ker je nov način pouka bistveno drugačen kakor tisti, ki so ga učitelji bili deležni sami. Prav dejstvo, da se nekdo hitreje, drugi počasneje vživlja v novi način dela, je poleg pomanjkljivega strokovnega znanja vzrok za še vedno nezadovoljive uspehe. Zato nam je v prvi vrsti potrebna obvezna udeležba učiteljev na seminarjih in dobra prosvetno pedagoška služba, ki učitelje spodbuja in jim pomaga. Program preoblikovanja pouka se sicer intenzivneje izvaja za sedaj samo pri angleškem jeziku, kjer delamo po novih učbenikih že v 5. in 6. razredu, učbenik in priročnik za 7. razred pa sta že pripravljena za tisk.

Čeprav je novi program šele v razvoju in se bomo preobrazbe pouka nemščine lotili v najbližji prihodnosti, pa je v minulem šolskem letu imelo negativno oceno iz tujega jezika kar 2100 otrok manj, kakor prejšnje leto. Že danes imamo ne samo v mestih, ampak tudi v manjših krajih vrsto šol, kjer tuji jezik ni več problem in kjer je število negativnih ocen prav neznatno ob popolnoma ustrezni ali celo zelo visoki ravni znanja. Nepopravljiva škoda bi bila, če bi nakazani razvoj, ki je rezultat napornih prizadevanj mnogih pedagogov in prosvetno pedagoške službe, prav sedaj, prekinili in obrnili v drugo smer.

Če torej ni tehtnega razloga za to, da bi tuji jezik postala Pepelka v osnovni šoli, pa si poglejmo, kakšne bi bile posledice, če bi bila taka sprememba zakona sprejeta. Ker je ocenjevanje zelo pomembna pobuda za učenje, saj je nagrada za dobro oziroma kazen za slabo opravljeno delo, se veliko učencev pri pouku ne bo prav nič potrudilo. Pouk zahteva koncentracijo, in koncentracija je napor, če je téma še tako zanimiva. Med učenci, ki se ne bodo potrudili, bodo vsi tisti, katerih starši so kratkovidni in se ne zavedajo pomena čimboljše izobrazbe za svojega otroka, ki se ne zavedajo, da bo še jutrišnja družba zahtevala od svojih članov večjo izobrazbo kakor današnja in bo izobrazbo tudi mnogo ustrezneje nagrajevala, kot se to že danes dogaja v visoko razvitih deželah. Med tistimi učenci bodo tudi vsi tisti, katerih starši se vrednosti izobrazbe sicer zavedajo, pa svojih otrok ne bodo mogli odtegniti vplivu do učenja brezbrižnih vrstnikov.

Naši otroci, kot otroci povsod po svetu, se rojevajo in rastejo v okoljih, od katerih so nekatera bolj, druga manj ugodna za njihov umski in izobrazbeni razvoj in, namesto da bi družba skušala omiliti to po naravi dano krivico, jo bo s takim določilom še podčrtala. Čisto konkretno pa bo s tem določilom učencu, ki bo iz kateregakoli izmed navedenih razlogov pouk tujega jezika zanemarjal, zaprta pot na vse srednje šole, ki imajo tuji jezik. Kako je tudi mogoče, da bi dopustili možnost, da bi si otrok že po dvanajstem letu zaprl pot na univerzo, ko vemo, da se vsi otroci ne razvijajo enako hitro in da počasen razvoj še ni znak manjše sposobnosti?

To določilo — če bi bilo sprejeto — pa bo ošabovalo tudi tiste učence, ki se tujega jezika želijo učiti. Ne moremo si namreč predstavljati da bi ob današnjem finančnem stanju šol in prostorskem fondu, bilo moči uvesti za nemotivirane otroke posebne oddelke z zmanjšanim programom. Če pa bodo ti učenci nezainteresirano sedeli v razredu in zato skoraj nujno motili druge, bo učitelj porabil vso svojo energijo za vzdrževanje discipline, kar pouku prav gotovo ne bo koristilo.

In nazadnje še beseda o učitelju. Vemo, da je učitelj, njegovi metodski prijemi, njegova domiselnost in navdušenje za predmet, glavni mogotor, ki žene učence, jih drži v napetosti in koncentraciji in jim vliva veselje do učenja. Mi nekaj takih učiteljev imamo, in to ne samo v mestih, ampak tudi na deželi. Vendar pa se vprašujemo: zakaj naj bi samo pri tujem jeziku naložili na rame učitelja vse breme motivacije, ko pri vseh drugih predmetih menimo, da je nagrajevanje v obliki ocen ena glavnih pobud za učenčevo delo? Ali ne bi bili do učitelja tujih jezikov zelo nepravični, ker bi ga postavili v mnogo težji položaj? Ali jih bomo zato morda bolje nagrajevali?

Proti diskriminaciji tujega jezika v osnovni šoli govori tudi družbeno-politični argument: Za ostvaritev demokratične družbe je nujna enaka osnovna izobrazba državljanov, kajti samo ta omogoča, da najdejo ljudje skupno govorico in se sporazumejo. Toliko bolj, ko nagel tehnološki razvoj in vse večje zahteve po specializacijah ljudi razdružujejo in družbo atomizirajo.

SLOVENSKO DRUSTVO ZA TUJE JEZIKE IN KNJIŽEVNOST

V nekaj vrstah

MARIBOR
Mladina — V četrtek se bodo na pobudo ZM Maribor sestali predsedniki mladinskih aktivov šol druge stopnje in razpravljali o programu dela v letošnjih prvih petih mesecih ter o nekaterih organizacijskih in drugih vprašanjih.
Smučarski avtobus — Turist agent Maribor pripravlja smučarski avtobus, ki bo vsako nedeljo vozil do Pesnika in omogočil smučanje na Ribniškem Pohorju. Odpeljal bo ob 7.30 izpred poslovalnice na glavnem kolodvoru in se ustavil tudi na Glavnem trgu. S Pesnika se bo vračal ob 17. uri. Cena enosmerne vozovnice je 6 din, povratne vozovnice pa 11 din.
Vice Vukov — V soboto ob 17. in 20.15 uri bosta v domu JLA pela Vice Vukov in Elvira Voca. Igral bo ansambel Stjepana Mimihajlinca iz Zagreba.
Turneja — V Mariboru je veliko zanimanje za koroško-slovensko skakalno turnejo. Tekmovanje bo v soboto popoldne na Pekerski Gorci.
Brošura — Prejšnji mesec je izšla zajetna brošura »20 let Elektrokovine«, ki jo je izdalo to podjetje ob svojem jubileju. Na 130 straneh zve bralec pravzaprav vse najvažnejše, kar se je dogajalo v podjetju od ustanovitve do danes.

DRAVOGRAD
Otvoritev knjižnice — Računajo, da bodo knjižnico v novih prostorih odprli 8. februarja na slovenski kulturni praznik.
Poštno omrežje — V štirih koroških občinah posluje 17 rednih pošt, ena pa je pomožna. Največ jih je v radeljski občini — 8. Računajo, da bodo v naslednjih letih uredili tudi pošto v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu in Trbonjah.

RAVNE NA KOROŠKEM
Stevilni kopalci — Zimski plavalni bazen v domu telesne kulture obišče vsak dan, zlasti pa ob sobotah, nedeljah in praznikih, mnogo kopalcev iz vse Koroške. Mnogi se pridejo kopat iz Maribora, Celja, pa celo iz Avstrije.

MEŽICA
Smučarska vlečnica — Pred kratkim je na Stalekarici, hribu nad Mežico, začela obratovati nova smučarska vlečnica. Objekt bo veliko pripomogel k razvoju smučanja na Koroškem.

MUTA OB DRAVI
Taborniško glasilo — Taborniški odred »Bistri potok« občasno izdaja glasilo »Gozdovnika«. Ob novem letu je izšla peta in šesta številka. Glasilo izhaja v ciklostilni tehniki, naklada pa je 200 izvodov.

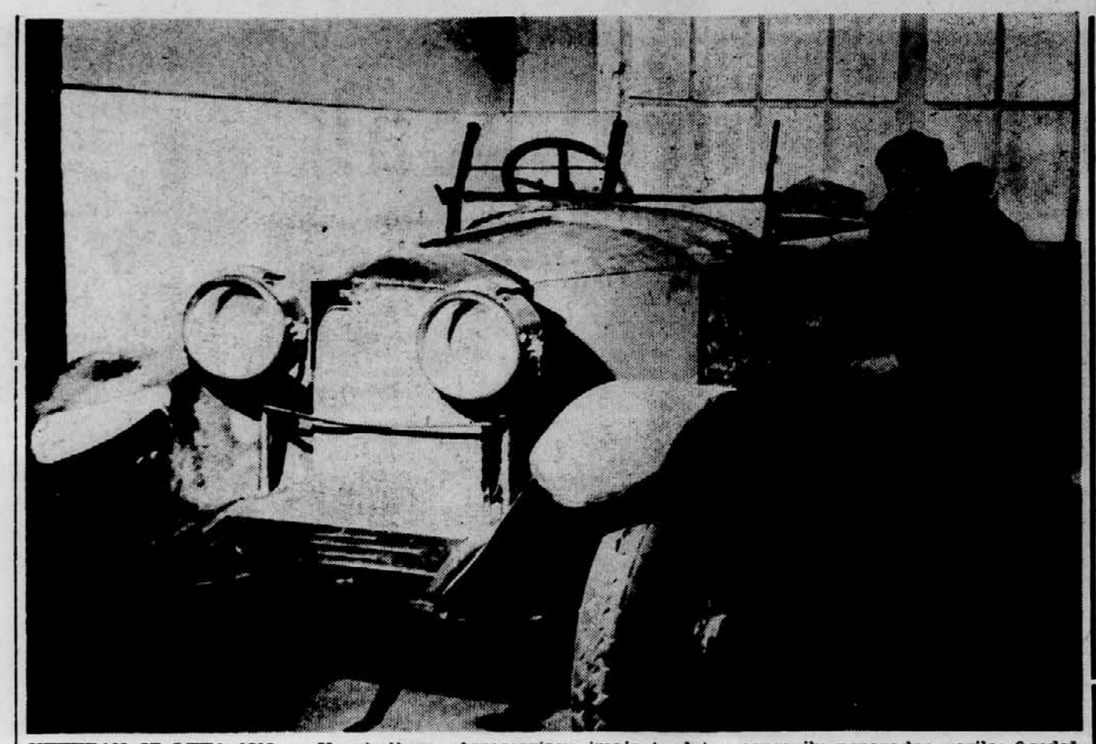
MURSKA SOBOTA
Medobčinski svet ZKS — V petek, 10. januarja popoldne, bo v Murski Soboti zasedal medobčinski svet ZKS za Pomurje. Člani sveta bodo ocenili izvajanje akcijskega programa in smernic ZKJ ter uresničevanje resolucije VI. kongresa ZKS.
Rekordno število porodov — V soboški porodnišnici se je v prejšnjem letu rodilo 1420 otrok, kar je največ porodov doslej. V prejšnjih letih namreč število porodov ni bilo nikoli nad 1200.

Iz drugih izdaj

KOPER
Uspeh luke — Železniška proga Koper—Prešnica je precej pripomogla, da je promet v koprski luki lani močno narastel in da so presegli pri pretovarjanju milijon ton blaga. Skupno so lani prepeljali iz koprske luke ali pa tu naložili na ladje 1,092.453 ton različnega blaga.

LIVEK
Smuka pod žarometi — Pred novim letom so na Livku z reflektorji osvetlili smučišča in tako omogočili smuko do poznih večernih ur. Po tehnični urejenosti je zdaj Livek prekosil vsa druga primorska smučišča, kar je plod skupnih prizadevanj turističnih in planinskih društev v Kobaridu, občine v Tolminu in gospodarskih organizacij, ki so pokazali razumevanje do smučarskega turizma v teh krajih.

LITIJA
Zanimiv predlog — Skupščina občine Litija bo predlagala skupščini SR Slovenije, da bi njeni organi proučili možnost ustanovitve posebnega sklada, v katerem bi se zbirali dohodki od kazni za prekrške. Tako zbran denar bi uporabljali za posojila, namenjena investicijam v domovih počitka. Le-ti zdaj pri bančnih zavodih težko dobijo posojilo, ali pa so pogoji zanje skorajda nesprejemljivi.

VETERAN IZ LETA 1919 — V soboškem »Agroservisu« imajo te dni v popravilu nenavadno vozilo: 6-sedežni osebni avto znamke Austria Daimler, letnik 1919. Lastnik Evgen Škraban iz Murske Sobote, ki je kupil to svojevrstno »kočijo« (voz je iz lesa) od gasilskega društva v Slaptincih, pravi, da je vozilo že pokazalo kaj zmore. Na poskusni vožnji je veteran potegnil tudi 70 km na uro. Ko bo voz prenovljen, bojda v Pomurju ne bo nobene večje slovesnosti brez njega. Foto: Boro Borovič

Na Količevem je gorelo

Pogorelo skladišče papirnice — Škode za pet milijonov

KOLIČEVO, 7. jan. Okrog pol sedmih je po Količevem in drugih krajih okrog »Papirnice Količevo« završalo: »Gori!« Iz razsežnih skladišč se je kadilo, hip zatem pa je proti oblačnemu nebu švignil tudi plamen.

»Enajst minut je preteklo od trenutka ko so nas poklicali na pomoč pa do začetka gašenja v tovarni na Količevem,« je povedal komandir čete poklicne gasilske brigade iz Ljubljane Pavle Boh.

V akciji na Količevem so razen ljubljanskih poklicnih gasilcev, ki so prihiteli na pomoč s petimi cisternami z vodo in 18 možmi, sodelovali tudi člani industrijskih enot in prostovoljni gasilci iz tovarne Količevo, Induplati, Kemične tovarne Domžale, Mengša, Dola, obrata »Slovenija les« iz Radomelj in Radomljani, s skupaj 77 možmi.

Ugotovili so, da je požar zakrivil iz malomarnosti delavec v skladišču, ko je nalival bencin v plinski vžigalnik, ki se mu je zamašila šoba. Ko je vžigalnik prižigal, se je vžgal tudi politi bencin na podu. Ogenj se je hitro razširil in ga delavec s priročnimi sredstvi ni mogel pogasiti. Škodo cenijo na pet milijonov dinarjev.

»Zgorelo je precej dragocenega reprodukcijskega materiala,« je pripovedoval direktor papirnice Ivo Sonc, ki je stal tik ob pogorišču. »Samo s hitrim posredovanjem delavcev in gasilcev smo rešili dragocena fosfornobronasta sita za papirni stroj, tako da bo tovarna lahko skoraj nemoteno obratovala.«

Gasilci so hitro in uspešno posredovali. Skladišče tehničnega materiala je bilo namreč neposredno ob starih obratih papirnice in od drugih skladišč oddeljeno samo s stenami.

»Naša naloga je bila gašenje in lokaliziranje plamena,« je nadaljeval komandir gasilske čete iz Ljubljane Pavle Boh. »S skupnimi močmi nam je delo povsem uspelo.«

Vročina je bila tolikšna, da se je na strehah okoliških poslopij stopil sneg. V takih pogojih je bilo gašenje težavno in tudi nevarno. Nenadoma se je podrl strop. Pod seboj je pokopal poklicnega gasilca Ferdo Groblovca, gasilec Alojz Košmrlj pa je zadnji hip odskočil, vendar ga je tram le oplazil. Košmrla so hitro izvekli samo lažje poškodovanega izpod ruševin in so ga odpeljali v bolnišnico.

Preplah na Količevem in okolici je bil tudi razumljiv. Ljudje še vedno pomnijo požar iz leta 1939, ko je skladišče starega papirja gorelo skoraj dva tedna, pa tudi zato, ker papirnica daje kruh mnogim iz okolice.

MATIJA DERMASTIA

Gasilci na pogorišču na Količevem. Foto: Edi Selhaus

Izdatna pomoč sezoncem

Koristne pobude podružnice Slovenske izseljenske matice v Soboti

Ob povečani skrbi za stike z našimi izseljenci je soboška podružnica Slovenske izseljenske matice postavila v tem letu v ospredje tudi skrb za sezonske delavce. Izkušnje iz minulih let namreč kažejo, da veliko sezonskih delavcev še danes ne pozna svojih pravic, ki jim jih zagotavljajo meddržavne pogodbe o zaposlovanju v tujini.

Tako bodo v sodelovanju s Socialistično zvezo, z zavodom za zaposlovanje in zavodom za socialno zavarovanje pripravili po 15. januarju s sezonskimi delavci pogovore v vseh večjih krajevnih središčih. Tu naj bi tudi razčistili vsa odprta vprašanja, ki žulijo naše ljudi v tujini, hkrati pa se bodo pogovorili o letošnjih prireditvah, ki jih bodo pripravili za sezonce doma in v tujini.

Slej ko prej ugotavljajo v Murski Soboti, da so naši delavci materialno prikrajšani zaradi nerešenih sporov, ki izhajajo iz delovnega razmerja. Ker nekateri delodajalci v tujini ne spoštujejo delovnih pogodb, je bilo tudi v prejšnjem letu veliko primerov, da so se naši ljudje morali odpovedati celo večjih zneskov, čeprav kaže, da gre za njihove pravice iz delovnega razmerja.

Žal se doslej v Pomurju še nihče ni resno zavzel za koristi naših delavcev, zato je podružnica SIM postavila v ospredje tudi to nalogo. V dogovoru z društvom pravnikov v Pomurju bodo sicer zagotovili brezplačno pomoč sezoncem, vendar s tem problem ne bo urejen, če naši delavci v svojih sporih z delodajalci ne bodo dobili tudi pravnih zastopnikov.

Na podružnici SIM zlasti opozarjajo na številne sklepe, ki so jih sprejeli sindikati in občinska konferenca Socialistične zveze tudi glede pravne zaščite naših delavcev. Žal so doslej ostali ti sklepi samo na papirju, ker jih nihče ne uresničuje. Predstavnike SIM zlasti zanima, kakšne naloge obvezujejo glede pomoči sezoncem naše sindikate, katerih vloga je sedaj povsem neopredeljena.

Zaradi razsežnosti občine bodo v Murski Soboti priredili tudi pogovor z vodji vseh večjih krajevnih uradov, da bi jih podrobno seznanili z določili vseh dokumentov, ki zadevajo sezonsko zaposlovanje v tujini. Potlej bodo lahko dobili delavci nasvete in pomoč bliže kraja svojega bivanja.

Kar zadeva stike in sodelovanje z našimi izseljenci, napovedujejo letos v Pomurju dve kvalitetni prireditvi za rojake. Teh je bilo lani v Pomurju nad tri tisoč, sodeč po številnih pismih iz zamejstva, pa si obetajo letos znatno večji obisk.

Zanimiv je tudi podatek, da se vse več naših izseljencev, zvečine upokojenih ljudi, obrača na podružnico SIM z vprašanji o možnostih stalne naselitve v stari domovini, o pogojih za nakup hiš, posestev in podobno. V težnji, da bi tem ljudem lahko vprihodnje bolje ustregli, bo podružnica SIM v Murski Soboti uvedla posebno službo, ki bo lahko posredovala tudi pri nakupih hiš za naše rojake.

BORO BOROVIČ

Petindvajset let pohorske brigade

Izjava Lojzeta Vindiša-Dunde ob tej obletnici

MARIBOR, 7. jan. Jutri bo minilo 25 let od ustanovitve 11. SNOUB Miloš Zidanšek, ki jo je ljudstvo imenovalo pohorska brigada. Ob tej priložnosti je Lojze Vindiš-Dunda, predsednik odbora pohorske brigade pouderil, da so to brigado ustanovili 8. januarja 1944 pri Primožu na Pohorju, na prvo obletnico junaške smrti pohorskega bataljona. Nemci so bili prepričani, da bo s padcem pohorskega bataljona zamrlo partizansko gibanje na tem območju. Takoj po ustanovitvi je odšla pohorska brigada v prve akcije in postala strah in trepet okupatorja. Z ustanovitvijo pohorske brigade so partizani maščevali svoje mrtve tovariše iz pohorskega bataljona.

Pohorska brigada se je proslavila v najrazličnejših akcijah v Savinjski in Mozirski dolini, v Zasavju, na Koroškem, na Dolenjskem in drugod.

Po osvoboditvi si je brigada prizadevala, da bi v najrazličnejših oblikah razvijala tradicije NOV in seznanjala mladino s to veličastno borbo. Brigada je pripravila vrsto partizanskih pohodov po poteh brigade, taborniških večerov, razstav o bojni poti brigade in razne druge akcije. Člani pohorske brigade so se tesno povezali s taborniško organizacijo. Vsi živeči borci pohorske brigade so postali častni člani te organizacije.

Proslavo 25 letnice pohorske brigade je odbor brigade prestavil na letošnji maj rec. Takrat bodo proslavo združili s preimenovanjem gimnazije Maribor Tabor v gimnazijo narodnega heroja Miloša Zidanška. Zaradi tehničnih ovir ni mogoče uresničiti tega preimenovanja v januarju.

M. K.

Celje: poplava v „Topru“

Zaradi počene cevi se je voda razlila po treh nadstropjih in poškodovala blago v skladišču

CELJE, 7. jan. Včeraj zjutraj, ko so v celjski tovarni perila »Toper« prvič letos začeli z delom, so ugotovili, da so v starem delu tovarne poplavljena vsa tri nadstropja.

Z delom so prenehali 30. decembra lani, tako da čez praznike tovarna ni obratovala. V tem času so sicer prostore nekoliko ogrevali, vendar ne toliko, da ne bi zaradi izrednega mraza zmrznila vodovodna cev na podstrešju starega obrata. Najprej so mislili, da je počil kotel, šele pozneje je strokovna komisija ugotovila, da gre za počeno cev, ki je bila vgrajena že med vojno. Cev ni bila dovolj zaščitena pred mrazom.

S podstrešja se je po otoplitvi voda razlila po vseh treh nadstropjih in poškodovala precej blaga in gotovih izdelkov v glavnem skladišču. Škodo cenijo na 23.000 dinarjev. Škoda na poslopju pa na sedem tisoč dinarjev. Kljub tej »poplavi« je proizvodnja nemoteno stekla.

J. S.

Vzel je denar in ga uporabil za hišo in avto

Končana preiskava zoper bivšega blagajnika BD Drava

MARIBOR, 7. jan. — Na preiskovalnem oddelku mariborskega okrožnega sodišča so končali preiskavo zoper Alojza Šmida, bivšega blagajnika pri brodarskem društvu Drava v Mariboru. Zoper njega je bila uvedena preiskava zaradi suma kaznivega dejanja grabeža v zvezi s poneverbo. Pristojni preiskovalni sodnik je povedal, da je pri osumljenem Šmidu ugotovil razne nepravilnosti v višini 66.082,11 dinarjev. Šmid je med preiskavo priznal, da si je denar prisvajal. To je delal od leta 1962 do leta 1968. Denar je porabil za gradnjo hiše in za nakup avtomobila.

M. K.

Kmečki fantje ostajago doma

V Apaški dolini ne bo zmanjkalo gospodarjev

Od 36 anketiranih učencev osmega razreda osnovne šole v Apačah se jih je letos odločilo kar 12, da ostanejo na kmetijah. Za razvoj kmetijstva to veliko pomeni. Pred tremi leti sta se na isti šoli odločila za kmetijski poklic le dva učenca od 34.

Res je, kot pravijo nekateri, da se kmečka mladina raje odloča za kmetijski poklic in za delo na posestvih svojih staršev kot pred leti med drugim zato, ker teže najde učna mesta za druge poklice. To pa je le eden izmed vzrokov in verjetno ne niti najpomembnejši. Mladina ocenjuje tudi sedanje in prihodnje možnosti za večanje dohodkov na kmečkih posestvih in ne nazadnje tudi spremembe življenja, ki jih prinaša razvoj na podeželje.

Kmečka mladina je navdušena nad rekordnimi pridelki pšenice, ki zvečuje dohodke kmetov. Če uspe nekaterim kmetom, mora uspeti tudi njim, če bodo strokovno dovolj podkovani. Za zgled jim je najbližji rekorder Marijan Flandija iz Lutverc, ki je letos pridelal 54 stotov pšenice na hektar. Anton Benko iz Spodnje Ščavnice je sicer pridelal 10 stotov več na hektar, a je bolj oddaljen in ga manj poznajo, čeprav je v njihovi občini. Tudi drugi tekmovalci so imeli lepe hektarske pridelke. Na 121 ha je 152 kmetov — tekmovalcev v njihovi občini pridelalo poprečno 37,7 stotov pšenice na ha. Poprečni hektarski pridelek kmetijskega kombinata Gornja Radgona pa je bil za celih devet stotov višji. Zemlja torej daje lepe pridelke, če ljudje dovolj skrbijo zanjo.

Mladi kmečki ljudje so navdušeni tudi nad kmetijsko mehanizacijo, ki se v enem letu skoraj podvoji. Za razvedrilo pa si lahko privoščijo tudi razne stvari, ki si jih njihovi starši niso mogli.

JOŽE PETEK

MURSKA SOBOTA

Več kvalificiranih delavcev

MURSKA SOBOTA, 7. dec. — Tu je bilo danes posvetovanje predstavnikov soboških izobraževalnih ustanov, občinske skupščine in družbeno političnih organizacij o možnostih za poklicno usmerjanje mladine, ki ne konča uspešno osnovne šole. Na posvetovanju so menili, da bodo morali v prihodnje posvetiti tej mladini večjo skrb in ji predvsem omogočiti izučitev takih poklicev, ki jih v gospodarsvu najbolj pogrešajo.

Tako v Pomurju in drugod najbolj primanjkuje tesarjev. Zato so sklenili, da bodo že letos jeseni ustanovili ob šolskem centru za razne stroke v Murski Soboti posebni tesarski odelek.

Omembe vreden je tudi sklep, da bodo odgovorne službe v soboški občini v kratkem poskrbele za program priučevanja mladih tudi za druge poklice. Za to bo poskrbel predvsem šolski center za razne stroke v sodelovanju z mariborskim centrom za predprofesionalno vzgojo.

B. B.

Deset let podjetja »Obrtnik«

MURSKA SOBOTA, 7. jan. — Kolektiv soboškega »Obrtnika« je slovesno proslavil desetletnico obstoja svojega podjetja, ki sodi med najbolj prizadevne obrtne organizacije v soboški občini. Z novimi investicijami bodo že v tem letu poskrbeli za nadaljnjo modernizacijo proizvodnje, kar je zaradi velikega povpraševanja po obrtnih storitvah v Murski Soboti še posebno pomembno.

Na slovesnosti je predsednik občinskega sindikalnega sveta Vlado Kolmanič izročil petim najbolj prizadevnim delavcem priznanja in nagrade.

B. B.

Kazen za povzročitelja smrtne nesreče

MURSKA SOBOTA, 7. jan. — Okrožno sodišče je obsodilo na pet mesecev zapora 21-letnega Alojza Ozbetiča iz Gornje Bistrice, ker je 5. septembra lani v Srednji Bistrici zaradi malomarne vožnje z avtomobilom do smrti povozil 12-letnega Jožeta Žižka. Ozbetič je zadel dečka, ki se je peljal na desni polovici ceste v strnjenem naselju, razen tega pa je vozil avtomobil brez vozniškega dovoljenja. Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo kot olajševalno okolnost obtožencevo nekaznovanost, odkrito priznanje storjenega dejanja in njegovo mladost, (saj je dejanje storil kot mlajši polnoletnik.

B. B.

Otrok pod avtomobilom

LENDAVA, 7 jan. — Sinoči je prišlo do hude prometne nesreče v Gaberju pri Lendavi. Voznik osebnega avtomobila Borislav Kostić, star 46 let, iz Čakovca, kljub previdni vožnji ni mogel preprečiti trčenja z 8-letnim Emilom Horvatom iz Kapce, ki je neprevidno pritekel izza stoječega avtobusa na cesto. Pri trčenju je bil otrok hudo ranjen in se zdravi v soboški bolnišnici.

B. B.

Vlom v šolo

PTUJ, 7. jan. Neznanec je vlomil v pisarno srednje ekonomske šole v Ptuju. Nasilno je odprl več pisalnih miz in predalov v omarah. Vzel je ročno blagajno, jo nasilno odprl in iz nje vzel 2000 dinarjev. Dodatno je povzročil še za okoli 500 dinarjev škode.

M. K.

Srečne številke

V 1. krogu so bile izžrebane naslednje številke: 1. žrebanje — 1, 8, 22, 32, 35 dodatna 31; 2. žrebanje — 8, 22, 27, 33, 36, dodatna 26.

Še o ukinitvi RTV servisa

Mnenje direktorja zavoda »Bodočnost« Maribor Jožeta Kojca in vodje RTV servisa Milana Župevca o vzrokih njegove ukinitve

Ne želim načenjati polemike okoli ukinitve RTV servisa »Bodočnosti« v Mariboru, smatram pa za potrebno, da je javnost pravilno informirana o vzrokih za tak ukrep, kajti izjave vodje omenjenega servisa Milana Župevca, so nepopolne in precej pavšalne.

Dejavnost radiotelevizijske stroke smo ustanovili leta 1963 z namenom omogočiti uk invalidni mladini in prekvalifikacijo delovnim invalidom. Ves čas obstoja te dejavnosti nam je uspelo rehabilitirati enega invalida, ki je lanskega julija končal s 3-letnim ukom. Imeli smo več invalidov na rehabilitaciji, vendar je snov za dojemanje bila pretežka ter so bili vsi poskusi brezuspešni, v zadnjih dveh letih pa še takih poskusov ni bilo več.

Kolektiv v RTV servisu, ki je v prvem letu štel dva dane s 3 ljudi z enim vajencem, ki so zdrravi, razen enega ki opravlja blagajniško službo in rehabilitiranega delovnega invalida, ki opravlja svoj poklic kot vsi ostali zdravi delavci. Tako bo ob ukinitvi naša in pa naloga pristojnih činiteljev, da preskrbimo zaposlitev 7 delavcem in učno mesto za enega vajenca.

Finančno poslovanje je bilo do letošnjega leta vseskozi deficitno, čeprav je RTV servis užival določene bonitete kot vse ostale dejavnosti »Bodočnosti«, ki so morale pokrivati s svojim delom zgubo zdravih ljudi v tem servisu. Suficit ki ga prikazuje ta servis v tem letu do 31. oktobra, je tov. Župevc pravilno navedel (17.032 din), zamolčal je le dejstvo, da je ta rezultat obračunan z upoštevanjem vseh bonitet, sicer bi normalni obračun z upoštevanjem vseh bonitet, sicer bi normalni obračun prikazal deficit okoli 70.000 din, nadalje da so v mesecu novembru »zaslužili« 4.364 din zgube pri upoštevanju olajšav do katerih so upravičene le one dejavnosti, ki zaposlujejo nad 50 odstotkov invalidnih delavcev, za mesec december pa še nimamo podatkov.

Sleherni bralec lahko na podlagi gornjega, takoj in brez pomisljanj presodi, da je sklep delavskega sveta nesporno utemeljen, brez uporabe člena 222 statuta zavoda.

Da sem navajal primerjavo zaloge in porabe RTV materijala (170.000 proti 14.000 din) sem imel namen prikazati neopravičeno visoke zaloge napram porabi, pri čemer sem upošteval prodajne cene materijala, ne pa čiste nabavne, brez stroškov, ki res znašajo le okrog 110.000 din, če pa bi še upoštevali vsa osnovna sredstva in potrošni material bi dobili sredstva z vrednostjo 300.000 dinarjev, ki so ostalemu 300. članskemu kolektivu in njihovemu delu odtegnjena odnosno neopravičeno angažirana. Nastaja vprašanje, kdo lahko še naprej zagovarja tak način neopravičenega koriščenja kolektivnih sredstev in ali je nadaljnji obstoj RTV servisa še opravičen?

Moj namen ni bil kogarkoli žaliti, najmanj pa kolektiv našega RTV servisa, imel sem le namen novinarju, preko telefona, posredovati vest o ukinitvi servisa in pa realne vzroke za tak ukrep DS pri čemer sem omenil tudi, kot enega obrobnih vzrokov, šušmarjenje v prostem času, ki je v tej stroki itak stalno prisotno. O šušmarjenju našega kolektiva me je tekom leta nekajkrat obvešćal tovariš Župevc. V zapisnikih upravnega odbora in DS lahko tudi čitamo, pa tudi poslušali smo izvajanje tov. Župevca, ki je v zvezi s šušmarstvom povedal, da je osebje servisa, na svojem sestanku obljubilo in sklenilo, da se bo za 30 dni odpovedalo slehernemu šušmarstvu, da se bo lahko videlo rezultate takega sklepa. Mislim, da je o tem dovolj povedanega, pa tudi dokazanega.

Analizo poslovanja servisa sem osebno preveril, zato smatram očitek da je pomanjkljiva in premalo utemeljena, za neresen in skrajno neodgovoren.

JOŽE KOJC
direktor zavoda
»Bodočnost« Maribor

Uredništvu Dela

Po zapisku katerega je poslal tov. Kojc Jože se čutim dolžnega, da še pojasnim kako je prišlo do ukinitve RTV servisa.

RTV servis »BODOČNOST« je od svoje ustanovitve pa do danes deloval pod zelo težkimi pogoji. Ob otvoritvi se je boril z močno konkurenco drugih radio TV servisov, visoko najemnino in neurejenimi prevozi. Pod takimi pogoji prva leta ni mogel poslovati brez izgub. S takšnimi finančnimi rezultati pa se je strinjalo tudi vodstvo zavoda, saj servis ni bil ustanovljen, da bi ustvarjal visoke presežke, temveč, da bi v njem rehabilitiral invalidne osebe.

Z leti se je izkazalo, da je težko dobiti na prekvalifikacijo takšne invalidne osebe, ki bi imele pogoj, da uspešno končajo teoretični del rehabilitacije, ker morajo obiskovati redno šolo učencev v gospodarstvu. Na tej šoli pa so izredno strogi kriteriji, ki niso dopuščali delati razlik med rednimi vajenci, ki morajo imeti končano osemletko in rehabilitanti, ki tega osnovnega pogoja niso imeli. S tem je bil servis primoran sprejeti v uk redne vajence in od servisa se je zahtevalo vedno več.

S tem dejstvom so se delavci v servisu spoprijaznili in iz leta v leto dosegali boljše uspehe. Spodrsljaji so nastajali le zaradi neurejenih prevozov. V letu 1968 je servis izkazal do 1. 9. preko 17.000 din presežka.

Da nam ni bilo vseeno, kako poslujemo, smo 5. 4. 1967 vložili na UO zahtevek, da bi opravili analizo finančnega poslovanja RTV servisa, ker člani tega kolektiva niso verjeli, da bi poslovali z izgubo. Odgovora do danes še nismo dobili, čeprav je bilo na upravi izplačanih mnogo nadur za omenjeno analizo.

Kar zadeva zaloge bi še enkrat pojasnil, da ne znašajo 170.000 din, temveč le okoli 90.000 din in ne vem zakaj se te tako napihujejo. Ne razumem pa zakaj direktor ne omenja zalog elektro materiala, ki so nedotaknjene odkar je bil ukinjen elektro servis, t. j. leto in pol, in znašajo nekaj milijonov.

Zanima me tudi zakaj tovariš direktor ni poklical na odgovornost oseb, ki so za zavod nabavljale stroje, ki so veljali milijone in, ki so dve leti počivali in rjaveli, nato pa so skoraj po polovični ceni le-te preprodali. Te stvari navajam v ilustracijo, da bi javnost pravilno razumela, da ne gre pri ukinitvi RTV servisa, le za neupravičenost obstoja, ker zaposluje premalo invalidov (30 odstotkov) ker je premalo rentabilen z utemeljitvijo, da je nesmisel, da bi obrat obstojal v okvirju zavoda, ki je deležen raznih olajšav od družbe. Postavil bi vprašanje koliko invalidnih oseb je zaposlenih na upravi in tiskarni, kateri se resnično skrivajo pod »krinko« invalida in na ta račun prejemajo visoke mesečne prejemke.

Pri tem bi bilo zanimivo vedeti, koliko so prejeli invalidi, ko sta se delili še dve dodatni plači in koliko so dobili posamezniki na upravi.

Ker se naš servis ni strinjal s takšno delitvijo, saj je denar, ki ga je zavod poleg dveh plač delil, tudi kot osebno ocenitev v celoti zavrnil z utemeljitvijo, da pomeni takšna delitev bogatenje posameznikov. V zavodu, so se začele seveda sankcije proti posameznikom in nazadnje tudi proti celotnemu RTV servisu.

Glede šušmarjenja bi povedal sledeče: Če tovariš direktor misli, da sem hodil »tožaritit« sodelavce glede šušmarjenja ni res. Obvestil sem ga le v toliko, da bi skupaj skušali odpraviti hibo enega ali dveh, ki sta semorda res posluževala nedovoljenega.

Ne dovolim pa, da bi blatil ves kolektiv RTV servisa.

MILAN ŽUPEVC
Vodja RTV servisa

Pripomba uredništva: Z gornjima prispevkoma zaključujemo polemiko o vzrokih za ukinitev RTV servisa »Bodočnost« v Mariboru.

LOVRENC NA POHORJU

Odhod patrulje k spomeniku pohorskega bataljona

LOVRENC NA POHORJU, 7. jan. Danes dopoldne je odšla iz Lovrenca na Pohorju sedemčlanska patrulja predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, ki bo na smučeh odnesla venec na zadnje bojišče pohorskega bataljona na Osankarici. Člani patrulje bodo nocoj prenočili na Klopnem vrhu in jutri zjutraj nadaljevali pot. Danes bodo med potjo obiskali višinske kmetije, ki so med NOV nudile zatočišče partizanskim borcem in enotam. Višinske partizanske kmete bodo obdarili s knjigami v znak skromne zahvale in priznanja za sodelovanje med NOV.

M. K.

SUPERMARKET
II. nadstropje

● PEČI NA BUTAN PLIN
COLGED - LUCCA (Italija)
max. 2800 Kcal/h
električni vžig — na kolescih
din 1.500,00

● AIDA CATALITIC
TYP 536
max. poraba:
200 g/h — 2500 Kcal/h
navadni vžig — din 900,00

● ŽARNE PEČI
KAMIN EMO 5
12 kg premoga orehovca
za 36 ur gorenja
500 Kcal/h — din 1.180,00

● TERMOAKUMULACIJSKE PEČI
ELIND HEATSTORE — Anglija
3 KW — 2.600 din
2,25 KW — 2.300 din
1,50 KW — 2.000 din

ZA OGREVANJE VAŠEGA STANOVANJA

Janezi

Beograjski »Ekspres« v eni izmed svojih številk predstavlja svojim bralcem Slovence. Zanimive ugotovitve v slogu »kako si mali Janezek predstavlja...«, pa so kar zanimive. Avtorica sestavka ugotavlja med drugim, da dve tretjini slovenskih soprog dobi prvega celotne dohodke družine v svoje roke; da vsak soprog (v povprečju) le enkrat na mesec pelje ženo kam ven; da le 1 odstotek Slovencev kupi ženi cvetlice in to le enkrat v dveh mesecih (kadar mora). Izvemo tudi, da Slovenci ne hodimo preveč vneto v gledališča, manj kot v Cankarjevih in Prešernovih časih; da gre vsak Slovenec v kino povprečno enkrat na mesec in da igrajo koncertni orkestri polpraznim dvoranam; hkrati izvemo, da Slovenec troši za pijačo in tobak dvakrat več, kakor za kruh in slaščice. Poudarjeno je tudi, da gre vsak Slovenec povprečno šestkrat na leto nakupovat v Trst, da poje vsak prebiralec SRS povprečno po 40 »plivadonov« na leto itd. Kot zanimivost je tudi zapisano, da Slovenci ne vabijo gostov na kosilo ali večerjo temveč na pijačo in kavo; avtorica tudi meni, da Slovenci v gostilni ne »častijo«, da imajo ves mesec denar v žepu in da ne posojajo denarja...

Odmevi

Saj dom starih ni hiralnica!

Več misli in mnenj o tem, kako ravnamo in ne ravnamo z domskimi varovanci tu in tam

Lani novembra smo v »Delu« priobčili več sestavkov, ki so kritično obravnavali razmere v domovih za upokojence in oskrbovance v Poljčanah, Muretincih, Izoli ter v ljubljanskem domu počitka. Povod za to akcijo je dal prav poljčanski primer. Tu je domski upravnik kaznoval kršilce hišnega reda s prepovedmi izhoda za dobo, ustrezno teži prekrška. Med našim obiskom nam je dejal, da je dobil zgled za tako ravnanje v izolskem, muretinskem in ljubljanskem domu. Obiskali smo te domove in se na kraju prepričali, da so bile razmere v poljčanskem domu »Dr. Jože Potrč« še najbolj senčne. Opis poljčanskega primera seveda ni ostal brez odmeva.

Zakaj ne obdolžite bolnišnic?

Sploh ne morem razumeti kako more novinar Primož Zagar to napisati. Pripore v pravem pomenu besede, odreja sodišče v kazenski zadevi, nikakor pa to ne more biti v socialnih zavodih. Tendenciozna vest žali ne samo organe samoupravljanja in oskrbovance zavoda, temveč tudi politične organizacije in upravne organe v občini.

Če bi bilo res kaj takega, potem bi že prej kdo kaj videl, oziroma slišal. Če imamo pri nas v oskrbi toliko starostnih bolnikov, katerim se iz zdravstvenih razlogov ne more dovoliti, da bi potovali iz kraja v kraj, potem to ni nikakršen »pripor«, temveč nujna posledica starostne oslabelosti. Pri starih ljudeh nastopi, kot je vsem znano arterioskleroza itd. Ti ljudje po večini ležijo v postelji kot ležijo bolniki po bolnicah. Status naših bolnikov je isti, kakor v bolnici.

Zakaj potem novinar ne obtoži upravo splošne bolnice v Ljubljani, Mariboru itd., kjer jim poberejo obleke in jih ne pustijo ven.

IVAN ŠUŠTAR, ravnatelj doma »Dr. Jožeta Potrča« v Poljčanah

Sedaj je bolje v Planini

Pišete o razmerah v domu oskrbovancev v Poljčanah. Zares žalostno, da naša družba plačuje človeka, ki tako nečloveško postopa z oskrbovanci!

Tudi jaz se ne bi oglašala, če ne bi imela pred očmi doma za stare in onemogle v Planini pri Rakeku. Tudi v tem domu so bile čudne razmere pod bivšim upravnikom. No, prišli so odgovorni in preverili delo ter takoj odstranili tovarišico, ki ji ne vem niti imena. Vem samo to, da se je od takrat v tem domu vse spremenilo. Upravnica nenehno skrbi za svoje varovance. Poskrbela jim je dobro strežno osebje. Tedensko dvakrat prihaja zdravnik. Preuredila je kuhinjo in vedno skrbi za dobro hrano.

Sama obiskuje bolne in če je potrebno vedno pokliče zdravnika. Ne mislite, da sem pristranska. Ne poznam osebno niti prve niti druge tovarišice. Živim v Planini in sem poslušala varovance doma za časa prejšnjega upravnika in sedaj. Pridite in se sami prepričajte.

PLANINKA

Rada sem jih imela!

Čitala sem članek o domu upokojencev, radi tega vam moram napisati nekaj vrstic iz doma, kjer sem bila 3 leta v službi.

Iz Maribora se je dom počitka selil v Poljčane. Nisem mogla verjeti, da bom šla iz mesta na deželo. Čez tri leta sem se poročila. Odšla sem, a srce mi je pokalo od žalosti, tako rada sem bila v domu med temi ubogimi, starimi in nebogljenimi ljudmi. Včasih so bili kot otroci, a tudi siitni so bili. Tudi napili so se, pa še kako! Celo stepli so se ter celo kaj odnesli, a jih nismo nikoli kaznovali. Spravila sem jih spat in malo okregala, to je bilo vse. Ob neki priliki sta se dve ženski stepli celo zaradi ljubezni. Ko sem jih šla mirit, sem jih dobila pošteno po hrbtu in glavi.

Lepo so imeli ob praznikih; za Novo leto so prišli iz Poljčan godci in vsi smo z njimi plesali. Za pusta smo jih maskirali, polne košare so bile krofov, celo noč smo pekle, vsi so pomagali. Prvi maj je bil vedno najbolj lep, ker je bilo poletje pred vrati. V cerkev so tudi lahko šli. Nikoli niso bili enotno ob'ečeni kakor v kakem lagerju; vedno so bili ob nakupu oskrbovanci zraven; izbirali so sami.

Mnogo tega bi vam lahko napisela ali še več lepega povedala. Saj sem bila vžaših jezna nanje, ko so sitnarili, a je bilo to le bežno, rada sem jih imela in še danes jih imam rada.

To je bilo leta 1954 ko sem odšla in takrat je tudi upravnik odšel v Maribor v službo. Ob slovesu so jokali — oskrbovanci in tudi mi. Kljub temu, da je bil upravnik srednjih let je bil zlata duša za oskrbovance.

DORA STOPORLO, MISLINJA

Ni lahko delati v takem domu!

V Sloveniji imamo 31 domov za starostnike. Večina domov gostuje v srednjeveških zgradbah, v katerih so pogoji bivanja in pogoji dela izredno težavni. Le malokdo ve, koliko telesnega in duševnega napora zahteva tako delo od slehernega, ki dela v teh domovih.

Resnica pa je, da imamo v ogromni večini domov ljudi, ki se zelo trudijo in se pri tem delu razdajajo, da bi oskrbovancem — starogincem vsaj delno nadomestili domačnost, jim dali občutek varnosti in jih obvarovali pred osamelostjo ter anonimnostjo.

Zato je tembolj obsojanja vredno, če kdo od teh ljudi, ki delajo v domovih, fizično napada oskrbovane — in to niti ne v afektu, kar bi bilo pri nekultivirani osebi še nekako odpustljivo. Taka oseba ne spada v vrste ljudi, ki delajo pri varstvu starostnikov.

Obsojam tudi vse druge srednjeveške metode za pomirjanje motečih oskrbovancev, kot je na primer disciplinski zapor, prepoved sprehodov in podobno. Vse to je nehumano in protiustavno.

Saj poznamo mnogo primernih in humanih metod za pomiritev in varnost motečega oskrbovanca samega ali za varnost tistih, ki jih morebiti ogroža. V primerih trajne neprištevnosti pa naša vejavna zakonodaja predpisuje postopek za odvzem opravilne sposobnosti in postavitev pod oskrbništvo.

Želim pa tudi novinarju povedati, da se je lotil obravnavanja izjemno delikatne teme, ki zahteva veliko poglabljanja v to problematiko. Boljše poznavanje gerontologije in razmer, v katerih delujejo naši gerontološki zavodi, kakor tudi splošno problematiko varstva starostnikov.

Osebno ne dvomim v pisčev dober namen in družbeno angažiranost, vendar je naposled tudi novinar odgovoren za dobro počutje in za občutek varnosti starostnikov, ki so iz različnih razlogov, večinoma po sili razmer, poiskal svoj dom v domovih za starostnike. Zato naj bi bilo obveščanje čimbolj objektivno, stvarno in umirjeno.

JANKO PERAT, predsednik skupn st socialnih zavodov Sloven je

Pijanci in izgredniki ...

Člani sindikalne podružnice Doma »Dr. Jožeta Potrča« v Poljčanah zavračamo pisanje novinarja Primoža Zagarja, ki opisuje neresnične stvari o našem zavodu.

V našem zavodu ni nikakršnih priporov, niti se to nikdar ni izvajalo. Oskrbovanci v zavodu so različni po starosti in značaju. V zavod pripeljejo med drugim še mlade stanovalce, ki pa so duševno prizadeti, zaostali ali pa so pri njih patološka, oziroma mentalno-higijenska stanja. Taki ljudje prav radi »beračijo«, prosjačijo okrog gostiln in pred cerkvijo.

Tak primer je varovanec Rudi Roškar, ki je duševno zaostal in dela nevšečnosti s tem, da kar gre in ga ni več nazaj. Čez nekaj časa ga pripelje rešilni avto po posredovanju milice. Vse to so nepotrebni stroški za zavod in za socialno zavarovanje.

Glede obdolžitve zaradi slabega ravnanja napram Karlu Krašovcu, je pisanje nepreverjeno in neresnično. Karel Krašovec se je večkrat napil, prišel v večernih urah pijan ali pa obležal ob cesti in delal potem v zavodu nevšečnosti. Tudi kritičnega dne se je napil že v dopoldanskih urah, razgrajal na hodniku, tako da je oviral delitev kosila.

Strežnica je šla po ravnateljа, Karel Krašovec pa se je še naprej zaganjal proti strežnici in jo zmerjal. Ker ni prenehal, ga je upravnik prijel in posadil na njegovo postelјo ter mu zagrozil, če ne bo prenehal s takim obnašanjem, da ga bodo spodili iz zavoda. Pripomniti moramo, da je Karel Krašovec bil že v več zavodih na oskrbi in je počenjal povsod iste nevšečnosti.

Poudariti moramo, da mora v vsaki ustanovi obstajati neki red. Če je hišni red sprejel svet zavoda na razširjeni seji, kjer so sodelovali predstavniki občin, politični in socialni delavci ter predstavniki oskrbovancev, potem hišni red morajo vsi spoštovati. Saj so oskrbovanci v predraspravi sami zahtevali take ukrepe zoper pijance in izgrednike.

STANKO KOSIC predsednik sindikalne podružnice doma »Dr. Jožeta Potrča«

Pripis:

Ob vsem tem naj dodamo nekaj misli. Pustimo zdaj ob strani dokaj žolčne trditve in »dokaze« obeh zastopnikov poljčanskega zavoda, mnogo pomembnejša je ugotovitev, da je družba skorajda povsem pozabila na domove za stare in onemogle ljudi. Zato se niti ne smemo preveč čuditi, kadar naletimo kje na neurejene domske razmere. Prav puščanje domskega varstva vnemar pa lahko prisceva tudi k takim razmeram, kakršne smo našli v poljčanskem domu. Ravnanje z varovanci in od sile težavne materialne razmere (kamor ne pade skorajda noben družbeni dinar!) so zelo tesno povezane...

Upamo, da bo naše novembrsko prikazovanje senčnih strani v »hišah« za stare pripomoglo, da se bodo pristojni, tudi tisti najvišji, naposled le lotili res učinkovitih ukrepov za ureditev razmer v našem domskem varstvu.

LETA Foto: Drago Kralj

Pouk

Letos nevarnost plazov

Dvakrat premislite, preden se spustite po strmini

Letošnja zima nam je postregla z nekaterimi neobičajnimi pojavi. Prišla je prezgodaj. Jesen se je branila s ponovnimi otoplitvami, težkim in mokrim snegom, z dežjem in zmrzaljo. V zgornji Savinjski dolini sem koncem novembra videl stotine smrek, ki so se jim zlomili vrhovi zaradi snega, ki ga je namočil dež in ga je mraz pritrdil na veje.

Nato je zapadlo zopet mnogo snega, od metra na Voglu do 60 cm v dolini. Sledil je naliv in zopet hud mraz! Debela skorja ledu je pokrila drugo plast snega. Od povsod prihajajo glasovi, da je sren tudi v višinah.

Strmine do 2000 m in više so zato letos izredno pripravne za nevarne plazove novega snega, ki bo gotovo zopet zapadel. Gladka, ledena, osrenjena podlaga je prav posebno nevarna za nastanek plazov iz pršiča!

Ne verjemite stopinjam!

Zapomnimo si, da danes stare številke stopinj za strmine, na katerih nastane plaz, ne drže več! Plaz je odvisen od mnogih dejavnikov; eden glavnih pa je podoben onim o velikih zemeljskih podorih, in se glasi: *čim večja je masa, v tem manjšem kotu — na bolj položnem bregu — se more sprožiti plaz.* Suh, kristalast pršič, debel do enega metra, se utegne že ob najmanjši motnji sprožiti v plaz na komaj malo nad 10° strmem pobočju! Torej ni treba biti v skrbeh samo na preko 20°! Že mnogo prej lahko smrt pokosi nepreviden, posebno smučarje, ki prerežejo pobočja in zmotijo ravnotežje.

Zelo strma, od vetrov bičana pobočja visokih gora so manj nevarna, ker odnesejo viharji malone ves sneg na zaveterno stran, grmadijo ga pa v daleč nad prepad viseče, silno krhke in nevarne opasti, v zavetnih krajih pa v *navidezno* trdne motnobele plasti stisnjenega pršiča, ki se pa pri dotiku, obtežitvi po planincu ali smučarju takoj razlomi v klože in zgrmi kot plaz v globine!

Letos bodo zaradi poledenele podlage vse vrste suhih plazov posebno številne in nevarne. Podvojena previdnost naj bo geslo vsakogar, ki bo šel v gore čez plazovite bregove. Niso izključeni tudi plazovi na krajih, kjer jih običajno ni, kajti dvojna debela ledena podlaga, ki je pokrila tudi sicer s skalami pokrit in z ruševjem porastel teren, bo odlična drsna ploskev za plazove! Spomnimo se nesreče na Zugspitze leta 1965 na kraju, kjer so bili tudi strokovnjaki gotovi, da je varen pred plazovi! Plaz je prigrmel prav na teraso hotela in zasul goste, ki so se sončili na ležalnih stolih!

Slovenci imamo samo majhen košček Alp, a koliko žrtev so zahtevali plazovi tudi pri nas! Plaz ne pozna usmiljenja. Po sedanji statistiki iz Alp vemo, da so v glavnem (90%) ponesrečenci sami sprožili plaz.

Poprečno 35 % zasutih je takoj mrtvih zaradi težkih notranjih poškodb ali zadušitve. Usoda ostalih je odvisna od načina, kako jih je plaz zasul. A izkušnja pa uči, da jih le 15 % lahko do dve uri še živi v objemu plazu. Vštevši prvo svetovno vojno je naša Mojstrovka pomorila s plazovi že nad 100 ljudi.

Večino sneg kar zaduši

Na smučarski tečaj na Tičarjevem domu na Vršiču sem nekega januarja odšel z okoli 30 dijaki. Dva, o katerih sem mislil, da jima lahko zaupam, sem poslal naprej, da bi v domu pripravila čaj za počasnejšo mladino. Namesto toplega čaja pa smo dobili mrzlo prho: dijaka sta s sedla odšla takoj proti Mojstrovki že v podnožju sprožila ravnotežje snega nad seboj. Plaz ju je odnesel, valil ob robu in ju je le nekoliko decimetrov pokril, da sta se lahko sama izkobacala iz objema smrti.

Večina zasutih se zaduši. Morda še živeča žrtev — če nima drugih poškodb — *mora biti najkasneje v dveh urah izkopana*, a debelina snega nad njo ne sme biti večja od 2 m! *Prhek sneg*, ki je sicer do 10-krat lažji, kot voda, *se na plazu stisne kakor beton in žrtev se ne more ganiti!* Ko smo pod Storžičem po več dnevih našli in odkopali zadnjo žrtev velikega plazu, ni kazala nobenih notranjih poškodb, a stisnjeni sneg je oklepal mrtveca kakor da bi bil vlit v mavec!

Druge poškodbe so strašnejše, posebno če se smučar ne mora pravočasno rešiti smuč. Plaz ga vrti po svoje in mu polomi ude. Oskrbnika na Korošici, ki je sredi meteža šel na rob vrhov nad Presedlajem, da bi se prepričal, če prihajajo skozi nevarni snežni vihar smučarji, je zašel v silen plaz — njegovo truplo so našli posebej, glavo pa pozneje...

Zato planinci in smučarji, bodite skrajno previdni. S terenom se seznanite že poleti. Upoštevajte čas, kdaj je zapadel zadnji sneg in koliko ga je. Od katere strani ga je neslo, kje ga je veter odnašal in kje nasipal v klože! Na sumljivih mestih rdečo lavinsko vrvico razpustite — ker le po njej lahko reševalci hitro najdejo zasutega.

Še vedno je vredno poslušati nasvete domačinov, smuških učiteljev. Račun, da bi na smučeh ušli plazu, je zgrešen. Na ugodnem terenu, posebno če je podlaga taka, kakor je mestoma letos, lahko zdrsne plaz s hitrostjo do 350 km na uro! Plaz iz pršiča seže daleč okoli, ter povzroči tak puh, da odnese človeka, podre hišo, polomi debelo drevje, s kristali pa napolni pljuča in zaduši človeka.

Tri važna pravila naj si zapomni vsakdo, če bi ga doletela nesreča: hitro se reši smuči in poskusi se z gibi, podobnimi plavanju, obdržati na površju. Zapri usta, da ti ne pride sneg vanje in ledeni kristali v pljuča. Na nevarnih mestih razpusti lavinsko rdečo vrvico. Bolje je biti malo bolj previden, kakor pa poškodovan ali mrtev!

PAVEL KUNAVER

Proces

Se je sodišče spet zmotilo?

Ljubinko Točilovec, obtožen umora odvetnika Sotirovskega, spet sedel pred sodnike

Danes se bo začelo pred kazenskim svetom okrožnega sodišča, ki mu bo predsedoval sodnik Dragutin Lukić, ponovno sojenje mlademu avtoličarju, izrednemu študentu Ljubinku Točilovcu, obtoženemu, da je 21. julija 1966 ubil beograjskega advokata Milorada Sotirovskega.

Pred istim sodiščem se je ta proces že končal pred dobrim letom, decembra 1947. Tedaj je za proces vladalo zanimanje, kakršnega ne pomnijo.

Podobno zanimanje vlada za proces tudi sedaj pred ponovnim sojenjem. Četudi je preteklo toliko časa, četudi so opravili veliko dela, zaslišali in preverjali, skrivnost še ni pojasnjena.

Odvetnika so ubili v njegovem stanovanju (to pa je na žalost tudi edino, kar je točno). Preiskava dolgo po umoru odvetnika Sotirovskega ni mogla izsledіti morilca, čeprav je pustil za seboj dosti sledov, čeprav ga je videlo nekaj ljudi, ko je bežal iz odvetnikovega stanovanja.

Minilo je nekaj mesecev, ko je žena ubitega odvetnika Ljubica Sotirovski, ki je bila med zločinom z otrokoma na počitnicah v Ulcinju, potrta od žalosti, poklicala organe TNZ in sporočila, da jo neki neznanec vznemirja po telefonu in ji grozi z umorom. Čez nekaj dni je spet poklicala TNZ. Spoznala je glas človeka, ki ji je grozil z umorom.

Bil je čudni, molčeči, natančni, zaljubljeni in nesrečni mladenič — Ljubinko Točilovec.

Točilovca so zasliševali, toda po prvem zaslišanju, o katerem danes sploh ni zapisnika, so Ljubinka spustili domov. Aretirali so ga šele ko so preiskovalci izvedeli, da je bil ljubimec žene ubitega odvetnika, ljubimec osamljene, nesrečne in simpatične Ljubice Sotirovski.

Nato so se dogodki razvijali kakor v romanu. Pri preiskavi je Ljubinko Točilovec kmalu priznal zločin, toda to priznanje je imelo več verzij. Priče, ki so se pojavile na sodišču in so njihova pričevanja bremenila Točilovca, so pričale nezanesljivo in dostikrat protislovno.

Tudi med prstnimi odtisi, ki so jih našli v stanovanju ubitega odvetnika, niso našli niti enega prstnega odtisa Ljubinka Točilovca.

Pred letom, po sojenju, ki je trajalo nekaj dni in ni bilo javno, so Ljubinka Točilovca obsodili na smrt zaradi umora odvetnika, sodišče pa mu je smrtno kazen takoj spremenilo v strogi zapor za 20 let.

Med sojenjem je Ljubinko Točilovac ves čas molčal. Na sodišču ni spregovoril niti ene besede, obnašal se je brezbrižno, bil je brezhibno oblečen in le kdaj pa kdaj se je nasmehnil občinstvu in novinarjem.

Povedati je treba, da so bili skupaj s Točilovcem obtoženi tudi Ljubica Sotirovski, živilja Zora Rebić pri kateri sta se Ljubica in Ljubinko na skrivaj sestajala, in neki Aleksandar Belić. Obtoženi so bili zato, ker so vedeli, da je Ljubinko morilec, vendar so zločin prikrivali. Toda sodišče jih je izpustilo. O eno dilo je samo Ljubinka, ki je dolgo molčal, spregovoril je šele na obravnavi pred vrhovnim sodiščem.

Dejal in dokazoval je, da ni morilec, da je nedolžen. Njegov branilec, beograjski odvetnik Veljko Guberina, pa je učinkovito oporeka: sodbi okrožnega sodišča in dokazoval, da pravici ni bilo zadoščeno.

Vrhovno sodišče je razveljavilo sodbo okrožnega sodišča in zahtevalo ponoven proces. Danes bomo priča novi sceni in prav nič ne vemo, kdo bo na njej glavna in kdo stranska osebnost. Proces v Beogradu je že dobil pretirani vzdevek — »proces stoletja«. To pa zaradi zveze med soprogo umorjenega odvetnika Ljubico, simpatično žensko tridesetih let, materjo dveh otrok, in Ljubinkom, mladeničem, ki je prišel v Beograd z dežele (iz Uba), je živel osamljeno in tiho in si ves čas vztrajno prizadeval, da bi poleg dela v podjetju »Grafika-remont« končal tudi visoko šolo.

Ljubica in Ljubinko sta se spoznala neke deževne mrakobne jeseni pred kinom. Ona je čakala v vrsti za vstopnice, on pa se ji je ponudil, da bo kupil karte.

Medtem, ko je bil Ljubinko v zaporu, medtem ko je trajala preiskava in sojenje, je Ljubica Sotirovski objavila v nekem beograjskem časopisu svoje spomine, v katerih pravi — to je trdil marsikdo — da je ubila svojega moža Milorada Sotirovskega. V spominih, ki so jih brali kot malokatero kriminalno čtivo je opisala, kako težavno je bilo njeno življenje. Njen mož je veliko delal, bil je surov, ona pa je v velikem lepo opremljenem stanovanju delala vse, vzgajala otroke, bila osamljena in nesrečna. V kinu je spoznala Ljubinka, ki je bil prav tako osamljen in nesrečen.

Njuna nesrečna in kratkotrajna idila je služila preiskovalcem, da so našli motiv za umor Sotirovskega: Ljubinko naj bi z nožem in udarci s topim predmetom po hudem boju umoril odvetnika, zato da bi svojo ljubico, odvetnikovo soprogo, rešil pred njim.

Vrhovno sodišče pa je, ko je proučilo vse okoliščine, spoznalo da ni našli motiv umora niti dokazi niso prepričljivi. Vrnilo je zadevo prvostopenjskemu sodišču.

ZDRAVKO ILIĆ

Dolgčas

Predmestje Gorice?

Ajdovščina ni med našimi preživahnimi mesti

Pet popoldne. Pet — že — zvečer. Sedim v edini ajdovski kavarni. Ponedeljek. V lokalu je le šest možakarjev.

Srebam kavo in strmim preko praznih miz, ki čakajo... Vstopita dva fanta. Prvi sosedni mizi začno igrati šah. Kazalec na uri leno potuje. V kavarni ni nobenih sprememb.

Ura je šest. Na cesti skorajda že ni nikogar več. Do trga srečam le štiri dekleta, pri hotelu dva vojaka. Svetilke že brlijo. Hubelj pod mostom žubori. Trije avtomobili švignejo mimo, izza vogala zaslišim smeh... In spet je vse prazno.

V slaščičarni sedijo dekleta. Srednješolke? Knjige so odložile na sosednji stol. V lokal pride še nekaj fantov. Poznam jih navidez.

»Prihodnji mesec grem na S[illegible] pr[illegible]n, toda že mu tovariš skoči v besedo: *»Jaz pa v Nemčijo.«*

Točno sedem! Spet koračim proti središču mesta. Gruča mladih osemletkarjev, hiti po pločniku ob Goriški cesti. Iz kina? Na proslavo? Domov? Pri kinu spet živi obrazi. Zdi se mi, kakor da mi hočejo povedati, da Ajdovščina še živi...

Glas iz tranzistorja: »Osem je ura!« Fant, ki drži sprejemnik, stoji na Titovem trgu pred gostilno »Pri Maksus«. Čaka. V kavarni so štiri mize zasedene. Iz džuboksa se trudi pevec »Tam kjer sem doma...«

Devet. Bife na avtobusni postaji oblegajo stari in mladi. Trije »osvajajo« dve dekleti, ki čakata avtobus.

Deset. Avtobusna postaja oživi! Bife je zakajen, natakarica ima polne roke dela z delavci, ki so pravkar prišli iz tovarne. Avtobusi že brnijo.

Že enajst! V »Tekstilnik, na »Eructalu«, v »Lipi« že delajo nočne izmene. Konec vrveža. Na cesti srečam še tri ali štiri pešce. Prehitita me dve »Lancia« s črno goriško registracijo.

Polnoč. Sedem v avto in vžgem...

Bo mesto, ki je zraslo ob sovodju Hublja in Lokavška še pred starim Rimom, prebrodilo svojo krizo, ali bo še naprej zaspalo?

Ivo Tominc, predsednik občinskega komiteja mladine si že nekaj let prizadeva z nekaj entuzi'sti, da bi se mladim Ajdovcem veselejše godilo:

»Mladina v Ajdovščini je mnogo manj aktivna kot v okoliških krajih! Morda se bo to spremenilo ko bomo uredili mladinski klub? Mladi ne verjamejo v to, kajti dolgo let smo jim samo obljubljali. Sedaj pa je občina končno nakazala 2 miljona starih din za ureditev kluba v nekdanjih prostorih dijaškega doma. Z adaptacijo bomo začeli februarja.

Ko bomo imeli sobo s televizijskim sprejemnikom, šahom in namiznim tenisom, pa čitalnico in plesno dvorano (v kateri bo vsako soboto ples), sem prepričan da vsaj med mladimi ne bo več mrtvila.

Novopečeni načelnik Doma JLA, kapetan Boško Arsenović:

»Lahko rečem, da je življenje v Ajdovščini nasploh precej pusto. O tem, zakaj je tako med starejšimi prebivalci, ne bi mogel reči. Kar pa zadeva mlade menim, da so jim družbeno politične organizacije in ustanove premalo — skoraj nič — nudile ali pomagale. Dom kulture sicer obstaja — toda samo stavba. O kakšni kulturni dejavnosti v njem, niti o plesih, ni govora. Pred leti so ga uporabili zato, da se je v njem sleklo nekaj striptizet, ki so sicer nastopale v novogoriškem »Parkus«. Mladina je pač prisiljena, da išče zabavo v okoliških krajih. Ajdovcem ostane le kino, gostilna in cerkev. Tudi sodelovanje med mladimi in vojaki je bilo v zadnjih osmih letih čisto na psu. Sedaj bo nemara bolje. Tudi naš dom bo vsem na voljo!«

Ajdovščina se je po vojni razvijala, industrija je rasla, mesto je imelo taboj po vojni svojo radijsko postajo, nova mlada inteligenca se je rojevala v pravkar ustanovljeni gimnaziji...

Toda Nova Gorica je hitro rasla, se razvijala in prekosila vipavsko metropolo. Dvajsetletna Gorica je danes daleč naprej pred tisoč let staro Ajdovščino! Turizem, industrija, kmetijstvo, kultura, šolstvo na Ajdovskem danes zaostajajo za goriškim. Ajdovščina je »pozabljena«, mala občina z majhnim dohodkom. Maloštevilna mlada inteligenca, ki je vzbrstela, je odšla drugam. Mesto je izgubilo gimnazijo (so jo sicer spet odprli, ni pa še verificirana); kulturni dom, čeprav nov, je sam, lani pa so ukinili še železniško progo (zdaj vozi le enkrat na dan tovorni vlak).

Ajdovci pa so prepričani, da se jim bo prav kmalu sreča spet nasmehnila!

Urbanistični načrt je že pripravljen. Kmalu bodo morda začeli graditi novo avtomobilsko cesto. Trdijo da bodo v bližnji prihodnosti postavili še nov zdravstveni dom, nekaj trgovskih hiš, sodoben otroški vrtec, nekaj novega v obstoječih podjetjih. Mesto bo vendarle še raslo.

DUŠAN VRTOVEC

Wirkola, Raška, naši in drugi

Še enkrat o skokih in skakalcih na nemško-avstrijski turneji

LJUBLJANA, 7. jan. Björnu Wirkoli bi se bilo kmalu posrečilo doseči tisto, česar še ni dosegel še nihče od smučarjev skakalcev: le malo je manjkalo, pa bi pobral štiri zaporedne zmage na tekmah nemško-avstrijske skakalne turneje. V prizadevanjih, da bi to dosegel, ga je v Bischofshofnu zmotil olimpijski zmagovalec Jiři Raška, saj je na skakalnici, ki mu izredno leži, zmagal brez posebnih težav.

Za odgovor na vprašanje, kdo je trenutno najboljši skakalec sveta, pa je razčiščevanje problema Raška—Wirkola samo — premalo. Na vsak način bi moral k naštevanju pritegniti še izenačenega Hubača (ČSSR), nesrečnega Matouša (ČSSR), najboljšega sovjetskega skakalca Zeglanova, ki je padel le v Oberstdorfu. Zraven teh pa pozitivno odkritje turneje Rydvala (ČSSR), predvsem pa tiste nesrečneže, ki so imenitno skakali na treningih, na tekmah pa odpovedali oziroma padali. To je v prvi vrsti nekaj Nemcev iz NDR: Heinz Schmidt, še posebno Horst Queck in do neke mere Karwofski, pa Finec Topi Mattila in Norvežan Grini. Pa vseeno — zmagovalec Oberstdorfa, GA—PA, Innsbrucka ter celotne turneje — Björn Wirkola popolnoma upravičeno zasluži naziv trenutno najboljšega na svetu. Odlikuje ta ga neizmerna hladnokrvnost, preračunljivost, brezhiben let in zanesljiv pravilen doskok. In kaj hočemo od skakalca še več. Raška ima marsikaj od teh epitetov, toda morda je malo preveč zagnan, manj preračunljiv. Premalo je računal z dejstvom, da nastopa z natrgano mišico desnega stegna. Matoušev prvi skok v Innsbrucku mnogi uvrščajo med največje storitve smučarskega skakanja zadnjih let. Manj zveneče ime (vzrok — brez velikih rezultatov in dvoletna odsotnost na velikih tekmah) in sodniška ocena ni bila ustrezna storitvi. Lars Grini (v soboto bo skakal v Mariboru) je bil na treningih pod kritiko, na tekmah pa je blestel; bronasta kolajna iz Grenobla ni naključje. Heinz Schmidt in Horst Queck; pred njima ni bil varen noben rekord, kot pred leti ne pred Przybylo in Neudorfom! Toda padci, ti nesrečni padci, in nestalnost v formi ju je pokopala.

ČSSR najboljša v prvi deseterici

Neverjeten je pogled na prvo deseterico na vsaki tekmi in na deset najboljših s celotne turneje. Poglejmo:

Oberstdorf: v prvi deseterici so: trije Čehoslovaki, ter po eden Norvežan, Nemec (NDR), Rus, Jugoslovan in Avstrijec.

GA—PA: po trije Čehoslovaki, in Rusi, po dva Norvežana in Nemca (NDR).

Innsbruck: štirje Čehoslovaki ter po dva Norvežana, Rusa in Nemca (NDR).

Bischofshofen: štirje Čehoslovaki ter po trije Norvežani in Rusi.

SKUPNO: kar pet Čehoslovakov, po dva Rusa in Norvežana ter Nemec (NDR).

V deseterican imamo v glavnem opravka s štirimi »skakalnimi« narodi«. Mimo njih srečamo samo še našega skakalca in Avstrijca. In tako je stanje v razmerju sil tudi v resnici. Največ pomenijo danes v svetu skakalci ČSSR; kot posamezniki in kot ekipa. Norvežani zaradi Wirkole, najboljšega posameznika, ne zaostajajo veliko. Sovjetska ekipa ima močno zaledje. Danes skoči dobro eden, jutri drug. Vzhodni Nemci so skakali iz tekme v tekmo slabše in v zadnji so popolnoma odpovedali. Ko smo že pri izrazu odpovedali — odpovedali so tudi naši. Če smo z nastopom Bogataja, Jurmana in Dolharja lahko zadovoljni, saj od njih nismo pričakovali drugega kot da se navajajo na težavnejše tekme (Dolhar je v skupni uvrstitvi celo pred lanskimi mladinskim evropskim prvakom Knudom Konsgaardom), pa nas je razmeroma slaba uvrstitev Zajca (iziema je uspeh v Oberstdorfu), Mesca in Štefančiča nekoliko prizadela. Najbrž zato, ker smo imeli lažno predstavo, da v smučarskem skakanju s peščico svojih mojstrov v svetovnem merilu nekaj pomenimo. Novoletna turneja 1968/69 nas je postavila vsaj na realna tla. V svetovnem merilu kot sila ne pomenimo ravno veliko. Nekaterim našim najboljšim pa se po verjetnostnem računu (skoki so vendarle strogo tehnična disciplina) kdaj pa kdaj posrečijo odlične uvrstitve posameznikov.

Naši zatajili

Tako rekoč vsi naši skakalci so na turneji odpovedali. Niti enkrat nobeden od naših skakalcev ni skočil tako, kot je treba. Niti enkrat naši niso napravili skoka od začetka do konca tako kot je prav, kot ga znajo, oziroma: so ga znali. Nekje so vzroki za to. Komaj dober dan sem doma, pa sem slišal med prijatelji nič koliko sklepanj. Eno od njih je tudi: kaj pa če niso pravilno trenirali? Tudi jaz sem o tem razmišljal in pri'el na osnovi primerjave do naslednjega sklepa: najbrže je nekaj narobe tud v treniranju. Ampak v isti sapi pribijam: nekaj je moralo biti narobe tudi s treningi ostalih takoimenovanih srednjeevropskih skakalcev. Prav vseh. Naših, avstrijskih, zahodnonemških, švicarskih, francoskih in italijanskih. (Med njimi smo kot ekipa na drugem mestu, kot posamezniki pa na tretjem.) Avstrijci so najbrže predolgo trenirali pri Beadiju in od tam prišli v St. Moritz, kjer so bili tudi vsi ostali. Skakalnica v St. Moritzu je stara in ima za današnje skakanje nenavadno krivuljo (staro). To kar je bilo dobro na tej skakalnici, ni bilo dobro na modernejših skakalnicah novoletne turneje. Tudi 90 m skakalnica v Planici ni najboljša za trening na začetku sezone. Dobra ni iz presenetljivega razloga — ker je predobra, preveč pravilna, kar nese idealno. Skakalnice na turneji pa so vse, vsaka po svoje težavne. Nekaj gre verjetno tudi na rovaš trenerja — Lojze Gorjanc pravi sam, da je verjetno v zadnji fazi treniranja morda preveč poudarjal tudi kondicijski trening, kar se pozna na hitri odzivnosti in občutku za najfinejšo koordinacijo. (Podobno smo ugotavljali leta 1964 — olimpijsko leto — ko so naši popolnoma odpovedali v Innsbrucku, ker je Hugo Peter (NDR) hotel po vsej sili z našimi skakalci nekaj doseči.) Nekaj pa gre verjetno tudi na rovaš skakalcev samih. Morda se Zajc, Mesec in Štefančič tega niti ne zavedajo. Bili so že od lanske pomladi gotovi, da so zanesljivi potniki za turnejo. Zato so se morda na treningih premalo trudili, morda so na odskočnih pomolih skakalnic za trening premalo »brcnili«, se v zraku premalo lepo »narisali« in pristajali sredi strmine namesto v »podnu«, v premalo lepem telemarku.

Turneja ni bila cilj letošnje skakalne sezone. Bila naj bi prva, nekoliko nižja konica nihajoče forme, ki naj bi (po načrtu trenerja Gorjanca) dosegla drug vrh v času med Kongsbergom, Štrbskim Plesom ter Planico 69. Ker je potek forme drugačen od predvidenega, bo treba v načrtu marsikaj spremeniti in prilagoditi.

Nepozaben ostaja zame razgovor med trenerjema jugoslovanske ekipe in trenerjem ekipe ČSSR v Bischofshofnu. Zdenek Remza — trener Raške, Hubača, Matouša, Höhnla, Divile, Ridvala, Motejleka in drugih — je tešil žalostnega Lojzeta Gorjanca. »Lojzek«, mu je dejal, »Lojzek, ne bodi žalosten. Saj sva na istem! Jaz ne vem, zakaj so moji dobro skakali, kako bi naj ti vedel, zakaj so tvoj odpovedali?!«

STANE UREK

Zmaga naših mladincev v Avstriji

LJUBLJANA, 7. januarja — Štirje naši mladinci so včeraj sodelovali na mednarodnem tekmovanju v smučarskih skokih v Schärdingu (Avstrija) in med enajstimi tekmovalci osvojili vsa prva štiri mesta. Tekmovali so na 60 m skakalnici. Med člani je zmagal Poljak Witke, ki bo nastopil tudi v Mariboru.

REZULTATI — mladinci: 1. F. Mesec 183,0 točke (49 — 49,5), 2. Danilo Pudgar 180,5 (51 — 51), 3. Loštrek 176,5 (50 — 51), 4. Demšar (vsi J) 174, 1 (49 — 51), 5. Geisberger (A) 165,2 (49 — 51).

KOŠARKA

Nesporazumi pri Zadru

ZADAR, 7. januarja — Košarkarji državnega prvaka Zadra so uresničili grožnjo, da ne bodo trenirali pod vodstvom sedanjega trenerja Djordje Zdrilića. Na zadnjem sestanku so predlagali za trenerja prve ekipe prof. Lucijana Valčića, za tehničnega direktorja Trpomira Lokina, za pedagoga kluba pa Štefana Kauriota.

S tem predlogom so veliki nesporazumi v vrstah državnega prvaka prišli do kulminacije. Upravni odbor je sporočil, da bo energično posegel v nastalo situacijo, ki bo vsekakor vplivala na rezultate in uvrstitev zadarskih košarkarjev.

Lesonit začel trenirati

ILIRSKA BISTRICA — Po končanem jesenskem prvenstvu je imel KK Lesonit sestanek, na katerem so ocenili dosedanje delo kluba. Sestavili so tudi delovni program za prihodnje prvenstvo.

Sklenili so pogodbo z upravo osnovne šole za uporabo njihove telovadnice. Tako sedaj trenirajo dvakrat na teden. O pripravah za spomladansko tekmovanje je trener Potočnik povedal: »Ekipa Lesonita je sedaj pojačana z mladimi obetajočimi igralci, ki pa se morajo še vpeljati. V zimskem času bomo trenirali predvsem v zaprtem prostoru — telovadnici, kondicijske treninge, ki so igralcem najbolj potrebni, pa bomo imeli zunaj. Po teh pripravah bomo odigrali vrsto prijateljskih tekem z nekaterimi klubi slovenske in II. zvezne lige. Morebiti bomo gostovali tudi v Italiji.«

P. N.

ŠAH

Nova zmaga Gligorića

HASTINGS, 7. jan. — Z zmago nad Hartochom v 9. kolu mednarodnega šahovskega turnirja se je jugoslovanski velemojster Gligorić prebil na drugo mesto. Smislov je premagal Wrighta, Persitz pa Clarkeja. Hübner in Smejkal sta remizirala, Fuller in Tukmakov pa prekinila.

V prekinjenih partijah 8. kola je Hübner premagal Kottnauerja, Keene Hartocha, Gligorić pa Smejkala.

Vrstni red: Smislov 7,5, Gligorić 7, Keene 6,5, Tukmanov 5,5 (1), Smejkal 4,5 itd.

Vujačić spet poražen

GRONINGEN, 7. januarja — V petem kolu mednarodnega mladinskega šahovskega turnirja za pokal Evrope je jugoslovanski zastopnik Vujačić v tolažilni skupini izgubil z Avstrijcem Payerhuberjem in sedaj z dvema točkama iz petih srečanj deli 4. do 6. mesto. Na lestvici vodi Juhenke (ZRN) s petimi točkami.

TELOVADBA

Cerar in drugi najboljši v Idriji

LJUBLJANA, 7. jan. V novi dvorani rekreacijskega parka v Idriji bo v soboto in nedeljo (11. in 12. t. m.) tekmovanje telovadcev in telovadk za pokal Gimnastike. Znano je, da je to tekmovanje razpisalo in pripravilo zanj častne nagrade, uredništvo revije Gimnastika. Medtem ko so se za to tekmovanje prijavili najboljši ljubljanski telovadci, torej olimpijci s Cerarjem na čelu in ljubljanske telovadke ter telovadci iz Trbovelj, pa je nastop Mariborčanov za zdaj negotov.

D. K.

NOGOMET

Visoka zmaga Beograda v Venezueli

CARACAS, 7. januarja — V povratni tekmi je Beograd premagal prvaka Venezuele Union Deportivo Canarias 7:0 (3:0). Nezadovoljni z igro svojega moštva so gledalci v prvem polčasu vdrli na igrišče, zato so morali igro prekiniti za skoraj eno uro.

Beograjčani so igrali odlično, zlasti napadalca Turundija in Lalić. Domači se nikakor niso mogli znajti zaradi nenehnih napadov razpoloženega Beograda.

STRELCI: 1:0 — Santrač (17), 2:0 — Mešanović (21), 3:0 — Turudija (39), 4:0 — Lalić (46), 5:0 — Lalić (77), 6:0 — Turudija (84), 7:0 — Stojanović (87).

Prvi trening NK Olimpija

LJUBLJANA, 7. jan. — V opoldanskih urah so se na stadionu za Bežigradom zbrali nogometaši Olimpije, ki so po krajšem zimskem odmoru danes prvič trenirali. Na »start« jih je prispelo 24 (razen Golca, Ceha, Bečejca, Corna in Frančeškina, ki so v JLA ter Amerika, Vislavskega in Žabjeka, ki se bodo pridružili jutri oziroma v prihodnjih dneh) in po kratkem posvetu sta jih trenerja Konjevod in Hočevar odpeljala na pomožno igrišče ob Vodovodni cesti. Vadba je bila zelo lahka, saj je danes trajala 45 minut na snegu, kjer bodo igralci tudi jutri dopoldne, popoldne pa se bodo preselili v dvorano.

JUDO

60 tekmovalcev

SLOVENSKA BISTRICA — V nedeljo dopoldne ob 10. bo v telovadnici Partizana v Slovenski Bistrici prvi letošnji nastop judoistov. Tekmovalci Maribora, Branika, Drave, Velenja, Murske Sobote, Rač, Wagne (Lipnica) in domačega Impola, se bodo pomerili na prvem tekmovanju za pokal »Pohorskega bataljona«. Turnir bo v okviru praznovanja občinskega praznika, pokrovitelj pa bo skupščina občine. Marljivim organizatorjem iz Impola je po dveh letih le uspelo, da so to tekmovanje uvrstili v koledar JZS.

Na nedeljskem tekmovanju bodo nastopili posamezniki, pri končnem ocenjevanju pa bodo upoštevali štiri najbolje uvrščene v kategorijah. Za razliko od drugih tekmovanj, bodo v Bistrici nastopili le v treh kategorijah, in sicer do 70 kg, od 70 do 80 in nad 80 kg. Na turnirju bosta najbolj dobrodošla tekmovalca reprezentanta Blažič in Topolčnik. Če bi oba vrhunska judoista nastopila v isti kategoriji, bi bili gledalci priča zares velikemu dogodku, kajti sta oba znana kot izredna borca. Njuna medsebojna srečanja so bila vedno zelo kvalitetna. Blažič je doslej dosegel eno zmago več.

Skoraj zanesljivo lahko iščemo ekipnega zmagovalca v vrstah Maribora in Impola. Za vsako moštvo na turnirju lahko nastopi neomejeno število judoistov, zato pričakujejo, da bo skupno nastopilo okoli 60 tekmovalcev. Zmagovita ekipa bo dobila prehodni pokal, najboljši posamezniki pa še praktične nagrade. S tem tekmovanjem bodo judoisti odslej vsako leto počastili spomin borcev padlega Pohorskega bataljona.

D. UTENKAR

IVER DNEVA

Spet nov lik šampionov

Olimpijska zmagovalca in svetovna prvaka v umetnostnem drsanju Ljudmila Belousova in Oleg Protopopov se za novo tekmovalno sezono temeljito pripravljata. Prvič bosta pokazala svoj novi program še ta mesec, ko bo v Leningradu prvenstvo Sovjetske zveze. Največ zanimanja je za novi lik, ki sta ga šampiona uvrstila v svoj nastop in ga za razliko od dosedanjega vrbunca — smrtnega zavoja imenovala zavoj življenja . . .

Ljudmila in Oleg torej zares delata zavzeto.

Institut za šport v Mehiki

MEXICO, 7. januarja — Z dekretom predsednika republike so v Mehiki, ki je bila prireditelj lanskih olimpijskih iger, ustanovili prvi zvezni institut za razvoj športa.

Vidni mehiški voditelji so zadnje dni predlagali ustanovitev ministrstva za razvoj športa, ki naj bi ohranil pridobitve olimpijskih iger. Ker je mehiška vlada prepisana z ustavo, se je šef države odločil, da bo novi forum dobil naslov institut, imel pa bo položaj sveznega ministrstva. Institut je dobil za leto 1966 100 milijonov sredstev (100 milijonov dinarjev).

Po mehiških olimpijskih igrah je bila Kolumbija prva latinskoameriška država, ki je ustanovila ministrstvo za šport. Tudi druge države s tega predela sveta imajo v načrtu ustanovitev posebnih organov za skrb o razvoju športa.

30 mladincev iz Reinickendorfa v Mariboru

MARIBOR, 7. januarja — V okviru sodelovanja med Mariborom in Reinickendorfom se je od 31. decembra preteklega leta mudilo v Mariboru 30 mladih športnikov. Med njimi je bilo največ smučarjev in rokometašev. Smučarji so tekmovali z mariborskimi mladinci na Pohorju, medtem ko so rokometaši odigrali tekmo z vrstniki na Ravnah. Mladinci iz Reinickendorfa se vračajo v sredo, 8. januarja domov, letos poleti pa pridejo k njim na obisk mariborski mladinci.

F. P.

PO DOMAČIH KRAJIH

POLZELA — Na klubskem prvenstvu TVD Partizan Polzela v namiznem tenisu, ki je bilo v nedeljo v domu Partizana je nastopilo 10 članov in 15 mladincev. Vrstni red pri članih: 1. Vitanc, 2. Rojnik, 3. Antloga, itd. Mladinci: 1. Kožmrij, 2. Cmak, 3. Najvirt itd. Organizacija tekmovanja je bila odlična. Prvi trije so dobili praktične nagrade tovarne nogavic iz Garanta Polzela. Med tednom so v prijateljskem dvoboju premagali namiznoteniške igralce Žalca s 5:0. Za Polzelo so nastopili: Vitanc, Rojnik in Antloga.

ŽALEC — Pred dnevi je imela ObZTK Žalec redni letni občni zbor. Zbora so se udeležili vsi zastopniki partizanskih društev, šolskih športnih društev, nekateri politični delavci občine Žalec. Iz poročila predsednika Rudija Pura je bilo videti, da je bila občinska zveza preteklem letu zelo delavna. Pohvalne besede je izrekel tudi zastopnik ZTKS prof. Draga Ulaga. Za novega predsednika je bil izvoljen Rado Roter.

T. T.

DRAVOGRAD — Iz sklada za društveno dejavnost so nekaj sredstev namenili tudi za dejavnost šolskih športnih društev v Dravogradu in Šentjanžu. V občini bi radi k športni dejavnosti privabili kar se da mnogo mladih, šolska športna društva pa so za najprimernejša oblika. Nekaj sredstev so iz tega sklada dobili tudi planinci, TVD Partizan pa dotacije še niso izplačali.

AJDOVŠČINA — Znani športni delavec iz Ajdovščine, kapetan Žiga Zemljak je dobil srebrno plaketo Rokometne zveze Jugoslavije za dolgoletno delo pri razvoju rokometnega športa v Ajdovščini. Žiga Zemljak je aktiven sodnik in že dalj časa vodi primorsko consko rokometno ligo, sodniški zbor na Primorskem in podobno. Hkrati je tudi košarkarski in nogometni sodnik, vendar bolj nagiba k rokometu.

I. S.

Vesti iz Pomurja

Moška in ženska namiznoteniška ekipa Sobote je gostovala v Szombathelyu na Madžarskem ter se v povratnem prijateljskem dvoboju pomerila z izbrano ekipo Szombathelya. Sobočani, v katerih ekipi je kot gost nastopila tudi igralka ljubljanske Olimpije Martinčeva, so zabeležili dve zmagi in dva poraza. V prvem srečanju so zmagali gostje, in sicer moški s 5:4 (v ekipi Sobote je bil najuspešnejši Žekš s tremi zmagami), ženske pa s 7:2 (najuspešnejša Martinčeva in Kološeva po 3 zmage). V drugem srečanju pa so zmagali domačini — moški s 9:7, ženske pa s 5:4.

Na polfinalnem košarkarskem turnirju za pionirke v okviru festivala pionirske košarke, ki ga je na Tišini organiziral strokovni odbor za košarko v Murski Soboti so sodelovale ekipe Radenec, Poleta iz Sobote in Tišine. Najuspešnejše so bile domačinke, ki so premagale oba nasprotnika in zasedle prvo mesto. Na turnirju so bili doseženi naslednji rezultati: Radenci : Polet 19:17, Radenci : Tišina 25:19 in Polet : Tišina 35:31 po podaljšku. Najboljša strelka je bila Černjavičeva (Radenci) s 30 točkami pred Sertovo (Tišina) 29 itd. Ekipi Radenec in Poleta sta se uvrstili v zaključni del tekmovanja.

V 4. kolu prvenstva pomurske zimske košarkarske lige so bili doseženi naslednji rezultati: Enotnost : Turopolje 54:69, Partizan Tišina : Tišina 29:101, Polet : Radenci 0:20, Ljutomer : Mura 40:48. Na tabeli vodi Turopolje s 6 točkami pred Muro 6, Tišino in Radenci po 4, Enotnostjo in Ljutomerom po 2, Poletom 1 ter Partizanom Tišina brez točke. Ekipa Tišine je bila pozneje vključena v tekmovanje in je doslej odigrala le eno tekmo.

Na soboški gimnaziji so zbirali najboljšega športnika in športnico preteklega leta na šoli. Ta naslov je pripadel atletinji Miši Pfeifer in atletu Jaku Šušteršiču.

F. M.

KARATE

Maja republiško prvenstvo?

MARIBOR — Odbor za karate pri Judo zvezi Slovenije si zelo prizadeva, da bi ta vzhodnjaški šport čimbolj razširili in popularizirali. Radi bi ustanovili čimveč klubov, vzgojili kar se da mnogo tekmovalcev, trenerjev in sodnikov. Upajo, da bodo še maja letos organizirali tudi prvo republiško prvenstvo. Za vaditelje in tekmovalce bodo priredili več seminarjev in tečajev, ki jih bodo vodili priznani strokovnjaki. Prvi tak tečaj za tekmovalce bo še od 20. do 25. januarja na Ravnah, vodil pa ga bo Ilija Jorga, znan beograjski strokovnjak za karate.

I. P.

PRVE TRI IZ GRINDELWALDA — V prvi preizkušnji v Grindelwaldu je zmagala Avstrijka Gabl (desno), druga je bila Francozinja Famose (levo), tretja pa Američanka Kiki Cutter (v sredi). Telefoto: UPI

Vnovič Avstrijka Gabl

V slalomu v Grindelwaldu na drugem mestu Annie Famose

GRINDELWALD, 7. jan. — (po telefonu) V okviru 31. mednarodnega tekmovanja v Grindelwaldu, ki velja tudi za svetovni pokal, je bil danes na sporedu slalom. Prireditelji tekme si gotovo niso želeli takega izida tekmovanja, kakršnemu smo bili priča danes, saj je dve tretjini tekmovalk izpadlo že na prvi progi, ki jo je postavil švicarski trener Schlunegger. Ta proga je bila v začetku zelo ledena, nato pa mehka. Tekmovalke so morale biti posebej sposobne, če so hotele mimo nemogoče postavljenih vratic privoziti do cilja. V sredini, kjer je bil sneg mehak, pa se je pokazala trava že pri deseti tekmovalki.

Druga proga, ki jo je postavil Francoz Beranger, je bila speljana bolj tekoče. Kljub ledu na začetku proge je izpadlo le nekaj tekmovalk.

Spet so zmagale najboljše tekmovalke in tako dokazale, da bo treba nanje računati tudi v naslednjih slalomih. Spet je bila prva Avstrijka Gertrud Gabl z najboljšima časoma v prvi in drugi vožnji. Za poldrugo sekundo je bila hitrejša od drugouvrščene Famosove. Tretja je bila Cutterjeva, 4. pa Naglova (obe ZDA), 5. Švicarka Bochatay je imela že precej zaostanka. Športne velesile v ženskem alpskem smučanju so si torej razdelile prva mesta.

Današnji slalom, predvsem prvi tek, je spet dokazal, da mora progo na takem terenu in ob takih snežnih razmerah postaviti trener, ki vse to upošteva. Tekmovalke so sposobne prevoziti progo, če je postavljena terenu in snežnim razmeram primerno.

Vsa naša dekleta so padla že v prvi vožnji, vendar je Pirnatova prvo vožnjo prevozila do konca in lahko startala že v drugi. Težava in Matvozova sta v prvem teku ostali na progi in drugič nista startali. V drugi vožnji je vozila Pirnatova nekoliko bolje, vendar je bila že po prvi diskvalificirana, ker je izpustila vratca. Jugoslovanke za tako progo niso bile pripravljene in je niso mogle prevoziti brez napake. Tolaži pa nas lahko samo še to, da je izpadla kompletna norveška ekipa, 80 odstotkov Američank in veliko število udeleženk in drugih držav.

Jutri bodo tekmovanje nadaljevali z veleslalomom, v katerem imajo naše tekmovalke zelo visoke startne številke. Če proga ne bo res trda, za kar pa je malo upanja, nimajo velikih možnosti. Tevževa ima številko 79, Pirnatova 80, Matvozova pa 76.

Rezultati: 1. Gabl (Av.) 87,56 (43,94, 43,62), 2. Famose (Fr.) 89,15 (44,45, 44,70), 3. Cutter (ZDA) 89,54 (44,87, 44,67), 4. Nagel (ZDA) 89,71, 5. Bochatay-Schmid (Šv.) 90,88, 6. Mittermeier (ZRN) 90,91, 7. Steurer (Fr.) 90,98, 8. Hathorn (VB) 91,89, 9. Cipolla (It.) 92,60, 10. Lafforgue (Fr) 93,48, 11. Zryd (Šv.), 12. H. Zimmermann (Av.), 13. Rauter (Av.), 14. Färbinger (ZRN), 15. Hildbrandt (Šv.).

V tekmovanju za svetovni pokal vodi zdaj Gabl (A) s 70 točkami, sledijo pa: Famose 46, Cutter 44, Nagel 31, Macchi 29, Mittermaier 26 in Olga Pall 20 točk itd.

DUŠAN SENČAR

Bohinjci so pohiteli

Še poimenski prijavi tekačev iz Avstrije in Romunije

LJUBLJANA, 7. jan. Organizatorji velike mednarodne tekaške tekme v Bohinju se te dni mrzlično pripravljajo na sprejem prvih gostov in seveda na tekmovanje samo. Jugoslovanski reprezentanti so že v Bohinju in pridno trenirajo, vsak dan pa pričakujejo tudi gostujoče ekipe. Medtem ko prihajajo prijave, pa stroj za ureditev proge »Polaris« ves dan grize sneg. Proga mora ustrezati vsem mednarodnim predpisom, tega se Bohinjci dobro zavedajo. Hkrati pa nikakor nočejo razočarati, saj so bili vsa leta doslej z Bohinjem vsi zelo zadovoljni.

»Delo teče kot smo si zamislili in želeli,« pravi sekretar organizacijskega odbora Janez Žitnik. »Proga bo dobro pripravljena, prijave prihajajo vsak dan, vse komisije delajo s polno paro. Prav danes smo dobili poimensko prijavo avstrijske reprezentance, ki je skoraj popolna, razen tega pa so se prijavili tudi Romuni, Bolgari in Italijani. Še vedno ni odgovora iz Švice in ZRN, vendar ga pričakujemo jutri ali pojutrišnjem.«

Pri vsem tem ne gre pozabiti, da imajo prav v dneh bohinjske prireditve velika tekmovanja tudi Italijani. Kljub temu pa je tudi pri nas pričakovati precej močno konkurenco, zlasti pa bo zanimivo tekmovanje žensk, med katerimi bodo tekle tudi nosilke olimpijskih kolajn iz Grenobla.

Med prijavljenimi Romuni, Madžari in Italijani še niso poslali poimenskih prijav, zanesljivo pa je, da bo v italijanski ekipi nastopil eden od olimpijcev. Madžari so prijavili 20 tekmovalcev, vendar bodo prišli le tisti, ki so bili najboljši na domačem izbirnem tekmovanju. Bolgari so prijavili 3 člane in 3 mladince, prav tolikšno bo tudi italijansko zastopstvo.

Poimenski prijavi, ki ju imajo za zdaj bohinjski organizatorji v rokah sta takile: Avstrija — Janc, Braun, Hauser, Scherübl, Sinzinger, Tosoni, Scherwitze, Wachter, Riedelsperger in Kaar; Romunija — člana Dimu in Ionen, članici Leonpa in Clinein ter mladinec Patne.

S. TRBOVC

V Celovec po kolajno?

Pred XIX. evropskim prven stvom v kegljanju na ledu

LJUBLJANA, 7. jan. — Kegljanje na ledu je ena izmed redkih športnih panog, na katerih so slovenski reprezentanti v državnih dresih celo na evropskih prvenstvih, torej tekmovanju na najvišji ravni v tej zvrsti na svetu, že segli po zlatih, srebrnih in bronastih kolajnah. Prav zato veljajo Jugoslovani tudi za bližnje, 19. evropsko prvenstvo, ki bo 11. in 12. t. m. v Celovcu, za kandidate za boljša mesta.

Evropskih članskih prvenstev je bilo doslej 18 (prvič 1951). Prvih osem let so naslov evropskega prvaka na moštvenem tekmovanju osvajali tekmovalci iz ZRN, leta 1959 pa so prvič prvenstvo osvojili Avstrijci, ki so bili potlej še petkrat prvaki. Nemci pa so osvojili še štiri naslove. Jugoslovani so v tej konkurenci osvojili doslej dve kolajni, oba v švicarskem zimskošportnem središču Davosu. Leta 1958 je bila jeseniška ekipa tretja, leta 1966 pa celo drgua.

DVE ZLATI, DVE SREBRNI — Karel Kobljar (Jesenice)

Na minulem evropskem prvenstvu v Montigglu (Eppanu 1968 so se moštva zvrstila takole: 1. Avstrija (Atus Weis), 2. Avstrija (Olympia Weiz) in 3. ZRN (EC Barthsee Krün).

Več uspehov so imeli Jugoslovani doslej na tekmovanju v bližanju in zbijanju za posameznike. Največ prvakov je dala Avstrija — osem, šest jih je bilo iz ZRN, po dva sta bila iz Italije in Jugoslavije. Jeseničan Karl Kobljar je leta 1960 v Buchbergu v Avstriji zasedel prvo mesto, naslov evropskega prvaka pa je osvojil tudi dve leti pozneje v Streisingu (Italija, 1962). Ta naš prekaljeni tekmovalec je bil tudi dvakrat evropski viceprvak — leta 1961 v Regenu in leta 1965 na Jesenicah. Dva Jugoslovana sta na evropskem prvenstvu doslej osvojila tudi bronasto kolajno; to sta bila Franc Božič v Sterzingu (1962) in Ivan Piberl leta 1966 v Davosu. Po dve zlati, srebrni in bronasti kolajni je nedvomno lep izkupiček za vrle Gorenjce, odkar dobrih deset let sodelujejo na evropskih prvenstvih.

Kolajne bodo v Celovcu branili: zlato Rudolf Kiesinger, srebrno Alois Reindl (oba ZRN) in bronasto Hans Holzknecht (Italija).

Med na daljavo je disciplina, v kateri so Jugoslovani na dosedanjih 17. evropskih prvenstvih (leta 1954 v GA—PA je ta disciplina odpadla) ostali praznih rok. Največ prvakov je doslej dala Avstrija — 17, samo leta 1967 v Mittenwaldu je zmagal Nemec Max Geiss (EC Holzhof Zwiesel), ki je z rezultatom 275,50 m tudi uradni evropski rekorder v tej privlačni disciplini.

Na zadnjem — 18. — evropskem prvenstvu so se najboljši v tej disciplini razvrstili takole: 1. Ernest Cshablas, 2. Johann Grieser (oba Avstrija) in 3. Max Geiss (ZRN).

Od leta 1959, ko je bilo prvenstvo na Bledu, ocenjujejo po posebnem ključu tudi nacionalna zastopstva, ki se udeležujejo evropskega prvenstva. V tej skupni oceni je bila Jugoslavija največkrat tretja: 1959 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1960 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1961 — 1. ZRN, 3. Jugoslavija, 1962 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1963 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1964 — 1. Avstrija, Jugoslavija ni sodelovala, 1965 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1966 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1967 — 1. ZRN, 3. Jugoslavija in 1968 — 1. Avstrija, 4. Jugoslavija.

Jugoslovanski kegljači na ledu so na dosedanjih evropskih prvenstvih dosegli torej lepe uspehe; ali bodo ostali zvesti tej tradiciji tudi v Celovcu?

H. ÜBELEIS

MEKINJE — Pri TVD Partizan v Mekinju so ustanovili boksarsko sekcijo, ker je za to vrsto športa veliko zanimanje. Sekcija združuje okoli 60 boksarjev, ki jih trenira Janez Gale iz Ljubljane.

Snidenje starih znancev

Razgovor z nekdanjim trenerjem Jesenic Blaho

V znanem zimsko-športnem mestecu Ortisei v italijanskih Dolomitih so hokejisti Jesenic igrali prvenstveno tekmo za alpski pokal. Gostje so že v Bolzanu, kjer je bil njihov prvi nastop, zvedeli, da moštvo Ortisei že nekaj mesecev vodi nekdanji trener Jesenic Čehoslovak Zdenek Blaha. Izmed igralcev se ga dobro spominjajo njegovi bivši varovanci Klinar ter Felc in Smolej, ki sta bila tedaj še v mladinski ekipi. Zdi se, da je bil bolj svedav trener Blaha, ki ni imel potrpljenja, da bi goste počakal v Ortiseju, temveč se je že dopoldne nenadoma pojavil v hotelu v Bolzanu, kjer je bilo snidenje med starimi znanci nadvse prisrčno.

Natanko 10 let je že tega, odkar je Blaha zapustil Jesenice, zaradi česar je prvi razgovor med njimi potekal v »navzkrižnem ognju«, saj je bilo z obeh strani slišati več vprašanj, kakor odgovorov. Sporazumevanje je bilo brez težav, saj Blaha, ki je po materi srbskega porekla, še zmeraj ni pozabil našega jezika. Zanimal se je za vse podrobnosti, za življenje na Jesenicah, ki bi jih rad čimprej spet obiskal, predvsem pa seveda za ekipo, ki je, razen omenjene trojke, sploh ne pozna. Še zdaj je ponosno govoril o tedanjih svojih varovancih, ki jih je ob prihodu pod Mežakljo leta 1955 učil prvih hokejskih korakov. In še naslednje leto je osvojil prvo zvezdico — državno prvenstvo.

S svojim rojakom, sedanjim trenerjem Jesenic Mičochom sta bila med tekmo seveda »sprta«. Posebno glasen je bil Blaha, ki je z klopi neprestano pošiljal navodila na drsališče. Toda kdaj pa kdaj se je menda čisto spozabil in zamaknjeno motril boljše goste, posebno svoje varovance, Klinarja, Felca in Smoleja. Verjetno so bili spomini, ki so se mu na trenutke podili po glavi, močnejši od njegove obveznosti do sedanje ekipe.

»In vaši vtisi o igri Jesenic?«

»Vsekakor igra moštvo Jesenic moderen hokej, kar je nedvomno zasluga češkoslovaških trenerjev. Napredek v teh desetih letih je bil velik. Pozna se, da so vaši fantje bolj prekaljeni od mojih igralcev, saj jim je kljub nekoliko slabši igri uspelo izsiliti remi. Najbolj pa mi je všeč fair igra Jesenic, med med katerimi je večina mladih igralcev. In prav to je dobro. Smolej in Felc sta dovršena igralca, neglede na to, da nista bila razpoložena kdo ve kako. Felcu priporočam, naj opusti pretirano »samostojnost« med igro in se raje vključi v kolektivno igro. Tako bo dosegel dosti več uspeha.

Že zdaj se veselim, da bom v kratkem obiskal Jesenice, kamor bomo prišli na povratno tekmo za alpski pokal. Upam, da bo tedaj več časa za razgovor, dotlej pa vsem mojim znancem in prijateljem izpod Mežaklje športne pozdrave.«

S. L.

BARCELONA — V tekmovanju pokalnih košarkarskih prvakov je Picadero iz Barcelone premagal švedsko ekipo Solnu 97:71 (49 : 35) in se tako uvrstil med osem najboljših. Pred mesecem dni so Španci zmagali v Stockholmu 80:70.

Danes prvi trening

Na Pekrski gorci pripravljeno za tekmo Slovensko-koroške skakalne turneje

MARIBOR, 7. jan. Pred vrati je prva repriza slovensko-koroške skakalne turneje, ki se bo začela letos s tekmami na Pekrski gorci v Mariboru v soboto, nadaljevala v nedeljo v Beljaku in končala v ponedeljek v Feldkirchnu. Snežne razmere so tokrat v Mariboru zelo ugodne, tako da bo prireditelj lahko že v sredo dovolil prvi trening na skakalnici.

Konkuenca bo letos znatno močnejša kot lani, lahko rečemo celo najmočnejša v primerjavi z dosedanjimi mednarodnimi prireditvami na mariborski skakalnici. Sodelovalo bo 50 skakalcev iz 9 držav, in sicer obvezno iz Avstrije in Jugoslavije, potem pa še iz ČSSR, Poljske, NDR, Norveške, Francije, Italije in Madžarske. Posebna privlačnost za gledalce bo udeležba tretjega najboljšega skakalca z olimpijskih iger v Grenoblu in enega najboljših na letošnji nemškoavstrijski turneji Norvežana Grinija, toda tudi udeležba iz ČSSR, ta čas ene najmočnejših držav v smučarskih skokih na svetu, obeta močno konkurenco. Privlačna bo seveda tudi udeležba naših najboljših skakalcev z Zajcem, Štefančičem in Mesecem na čelu, ki so prav na Pekrski gorci vselej nevarni nasprotniki tudi najboljšim skakalcem iz tujine.

Kratek spored prireditve v Mariboru: v petek ob 18. uri v hotelu Turist sestanek vodij ekip in žrebanje, ob 20. uri bo predsednik organizacijskega odbora Lavoslav Krajnčič pozdravil tekmovalce; sobota: dopoldne uradni trening, ob 14.30 začetek tekem na Pekrski gorci, ob 19. uri v hotelu Turist svečana razglasitev rezultatov in podelitev nagrad ter pokalov, ob 23. uri odhod tekmovalcev in funkcionarjev s posebnima avtobusoma v Beljak.

Za najboljše je letos na voljo kar 10 pokalov, mimo tega pa še dva za generalno uvrstitev, ki bosta podeljena po koncu turneje v Feidkirchnu. Pokale so prispevali mariborska občinska skupščina, mestni svet Ljubljana, Smučarska zveza Slovenije in drugi. Na voljo bo tudi veliko praktičnih nagrad, ki so jih darovale razne gospodarske organizacije.

Prireditelj svetuje gledalcem, da si nabavijo vstopnice že v predprodaji od srede dalje. Za šolske kolektive je predprodaja po znižani ceni 2 din, na Gozdnem gospodarstvu, Tyrševa 15 pri Milki Pestiček. V soboto bodo po isti ceni na voljo vstopnice le za mladino do 14 let starosti.

Z. VAHTAR

FAVORIT NA PEKRSKI GORCI — Bronasta kolajna iz Grenobla, Norvežan Lars Grini. Foto: Busić

UTRINKI

SLOVO — Znana švedska smučarska tekačica Barbro Martinsson-Grahn je v Stockholmu izjavila, da ne bo več tekmovala. Tako vse tri tekmovalke švedske štafete 3x5 km, ki je v Grenoblu osvojila srebrno kolajno, niso več aktivne; že poprej se je poslovila dvakratna olimpijska zmagovalka Toni Gustafsson ter Britt Strandberg. Barbro Martinsson-Grahn naj bi odslej trenirala ameriške tekačice.

KANDIDATURA — Dunaj se poteguje za gimnaestrado leta 1973. Avstrijsko glavno mesto je bilo že leta 1965 prizorišče te velike telovadne prireditve.

NAJBOLJŠI — »Nogometaš leta« v SZ je drugič zapored 31-letni Edvard Strelcov, ki je po letu 1954 odigral skupno 39 tekem za sovjetsko reprezentanco. 60 novinarjev (od 79) je glasovalo za Strelcova, ki je bil še prej kaznovan z najstrožjo kaznijo — prepovedjo igranja do konca življenja.

NAŠA HIŠA - VAŠ DOM

TT

JELOVICA

ENODRUŽINSKA HIŠA

NAGRADA

VELIKEGA RAZPISA

V TEDENSKI TRIBUNI

Dražgoše kot še nikoli

Pred prireditvami »Po poteh partizanske Jelovice«

LJUBLJANA, 7. jan. — V četrtek bo že 27. obletnica herojske bitke Cankarjevega bataljona v Dražgošah. Vsako leto proslavljajo to obletnico z množičnimi manifestacijami in športnimi tekmovanji v okviru prireditve »Po stezah partizanske Jelovice«. Letos bodo prireditve ob obletnici prerasle vse dosedanje.

Predvsem velja omeniti, da so se gorenjske občine dogovorile o sodelovanju, da so sprejele tudi odlok o finansiranju prireditev. To nedvomno pomeni prelomnico pri dosedanjem delu, saj bo obletnica velike bitke odslej res praznik vse Gorenjske, pravzaprav vse Slovenije. Pokroviteljstvo nad letošnjimi prireditvami je prevzelo lesno industrijsko podjetje »Jelovica« iz Škofje Loke, ki je tako prvo dalo zgled drugim.

Še nekaj je pomembno in vredno pohvale. Občinska skupščina Škofje Loke se je odločila, da prestavi občinski praznik prav na obletnico boja Cankarjevega bataljona. Praznik so imeli doslej 18. decembra, zdaj pa bo vsako leto 9. februarja. Tako bo mnogo laže uskladiti vse manifestacije in tudi tekmovanja ob prazniku.

Letošnja praznovanja se bodo začela že v soboto, 11. t. m. z meddruštvenimi nočnimi sankaškimi prireditvami v Selcah, v nedeljo pa se bodo zbrali v Dražgošah taborniki ljubljanskih partizanskih taborniških odredov »Bičkova skala« in »Savski odred«. Hkrati z njimi bodo na zgodovinska tla prišli še številni člani družbenih in političnih organizacij iz Ljubljane in vse Gorenjske.

Poglavitni del prireditve bo prihodnji teden, v soboto in nedeljo, 18. in 19. januarja. V soboto bo v Lancovem tradicionalno tekmovanje v tekih in veleslalomu z udeležbo učencev gorenjskih osnovnih šol, zvečer pa bo v Železnikih meddruštveni nočni slalom. V Dražgošah bo ta dan dopoldne 5. slovensko prvenstvo v biatlonu, na katerem bodo nastopili vsi naši najboljši tekači. Nekakšen finale naj bi bil tek smučarskih patrulj v nedeljo, na katerem bo prav tako nastopila vsa tekaška elita in tekmovalci številnih družbenih, političnih, delovnih in strokovnih organizacij ter JLA. Hkrati bodo prišle čez Jelovico iz vseh smeri za to priložnost sestavljene partizanske enote, pripadniki JLA pa bodo verjetno uprizorili celo del dražgoške bitke. V nedeljo bo potem še zadnje tekmovanje, v Kropi se bodo pomerili smučarski skakalci.

Načrti so torej res lepi. Vse kaže, da jih bodo tudi uresničili, saj so vsi resno poprijeli za delo. Sicer pa je porok za to tudi med. občinski odbor, ki so ga ustanovile občinske skupščine Škofje Loke, Jesenic, Kranja, Radovljice in Tržiča.

S. TRBOVC

Vrsta tečajev na Goriškem

NOVA GORICA — Tudi letošnjo zimo bo na Goriškem vrsta smučarskih tečajev. Po zamisli organizatorjev bi jih lahko razdelili v tri vrste: rekreativne, šolske in dvodnevne.

Na programu je pet rekreativnih tečajev, ki so namenjeni predvsem starejšim smučarjem. V soboto se je v domu na Laznah začel prvi tovrstni tečaj. Na Laznah bosta v mesecu februarju še dva enaka osemdnevna tečaja. Na enakih tečajih pa se bodo zbrali smučarji tudi v hotelu Poldanovec na Lokvah, in to od 19. do 26. januarja in nato do 2. februarja.

Šolska mladina se bo zbrala v treh osemdnevnih tečajih na Laznah, in sicer v času od 15. januarja pa do 8. februarja. Mimo tega bodo v času šolskih počitnic na Lokvah še dijaki tolminske gimnazije.

Vsako soboto in nedeljo bodo na Lokvah in Laznah tako imenovani weekend tečaji, namenjeni predvsem tistim, ki se zaradi različnih razlogov ne morejo udeležiti daljših tečajev.

A. F.

Vrtimo globus

KARACI — V pristaniškem skladišču bombaža je izbruhnil požar, kakršnega ni bilo v Karačiju že dvajset let. Ogenj je uničil okoli 25 tisoč bal bombaža; po prvih podatkih ni bilo človeških žrtev.

TOKIO — Na Japonskem je bilo lani 14.255 smrtnih žrtev prometnih nesreč, kar je več kot katero koli leto poprej.

MADRID — V Španiji živi okoli 200.000 Ciganov, med katerimi je 95 odstotkov nepismenih; večina Ciganov živi v neprimernih higienskih razmerah. Preživljajo se z beračenjem ali s priložnostnim delom, ker tudi zaradi rasne diskriminacije ne morejo dobiti stalne zaposlitve.

KOLN — Tatovi, ki so se skozi okno splazili v kölnsko katedralo, so odnesli nekaj nakita, ki so ga darovali verniki, ter zlato krono s kipa in druge dragocene predmete. Policija domneva, da gre za potepuhe.

FIRENCE — Potres srednje jakosti so v noči na torek čutili v Firencah in v nekaterih drugih mestih Toskane. Potres pete stopnje ni povzročil večje škode in tudi ni zahteval človeških žrtev. Epicenter je bil kakih 40 km severno od Firenc.

MOSKVA — Na prvi preizkušnji se je obnesla dvotrupna ribiška ladja, ki jo je zgradila ladjedelnica v Kaliningradu. Ladja je plula po severnem Atlantiku, lovila je lahko tudi v viharnem morju.

SOFIJA — Kakor pišejo bolgarski listi, so našli arheologi dva ilovnata pečatnika iz tretjega in četrtega tisočletja pred našim štetjem. Na enem so pismenke, ki jih ocenjujejo kot najstarejše doslej znane v Evropi. Našli so ju med izkopavanjem pri Krakovem v okrednjem delu Bolgarije.

NEW YORK — V philadelphijski knjižnici so našli izvod prve izdaje ameriške deklaracije o neodvisnosti. Ta izvod je natisnil John Dunlap 4. julija 1776. Pristojna ustanova je potrdila pristnost dokumenta. Doslej je bilo znanih le pet izvodov prvega natisa.

MILANO — V sloviti milanski Scali so do nadaljnjega odpovedali predstave, ker se je odkrušil del stropnega ometa na površini štirih kvadratnih metrov. Omet je padel 40 m globoko in poškodoval nekaj naslanjačev. V gledališki dvorani na srečo ni bilo nikogar.

DÜSSELDORF — Nenavadne smrti je umrl neznan moški v predmestju Düsseldorfa. Splezal je na 12 m visok steber, ki nosi železniški daljnovod, in se dotaknil žic. Po eksploziji je zgorel. Ker je tudi obleka sežgana — verjetno je imel pokojnik v žepu dokumente — še niso mogli ugotoviti, za koga gre.

RIM — Domislica nekaterih šoferjev taksija v Rimu: medtem ko prevažajo tuje turiste, vključujejo magnetofonske trakove, na katerih so v tujčevem jeziku posneti opisi znamenitosti.

BONN — Zahodnonemške zdravstvene oblasti napovedujejo za letos strožje nadzorstvo nad zdravili, da bi tako zaščitili prebivalstvo pred morebitnimi posledicami.

PARIZ — V francoskem glavnem mestu so ustanovili evropsko združenje živinozdravnikov. Združenje se bo zavzemalo za usklajenost zadevne zakonodaje in pripravljalo akcije za zatiranje raznih bolezni.

KAIRO — Na kairski ulici je mlad Egipčan ubil sestro. Na zaslišanju je izjavil, da je njegova sestra zapustila moža in živela z drugim.

PRAGA — Medtem ko je mati nakupovala, je nekdo ukradel njenega petmesečnega dojenčka iz otroškega vozička, ki ga je pustila pred prodajalno sredi Prage.

PARIZ — Lani so v Franciji posneli 114 filmov, predlanskim 120. Število obiskovalcev filmskih predstav se ni bistveno spremenilo. Kinematografi so prodali okoli 200 milijonov vstopnic.

MADRID — V Španiji sta se rodili siamski dvojčici, zrasli s prsnim košem in s trebuhom. Na rentgenskem pregledu so ugotovili, da imata deklici skupno srce in jetra. Kirurg dr. Monereo je izjavil, da se deklici, rojeni 1. januarja dobro razvijata in da so njune fiziološke funkcije normalne.

MÜNCHEN — Bavarska policija je odkrila delavnico, katere lastnik je ponarejal zlatnike za sto frankov, ki jih je v Nemčiji prodajal po 400 mark, v Švici pa so še dražji. Čeprav jih je izdeloval iz zlata, je sklepal dobro kupčijo, ker se zlatniki prodajajo zaradi velikega povpraševanja mnogo draže, kot so v resnici vredni.

PASCAL NA BANKOVCIH — Posnetka kažeta obe strani novega francoskega bankovca za 500 frankov, ki ga je te dni izdala francoska narodna banka. Na obeh straneh je upodobljen Blaise Pascal, filozof in matematik iz 17. stoletja.
Telefoto: UPI

Sleparska prodaja znamk

Avstrijska policija je izsledila ponarejevalce

GRADEC — Nepričakovan konec kupčije z znamkami: sredi pogajanja je stopil policist v stanovanje nekega graškega trgovca in legitimiral Dunajčana Merla, ki je skušal prodati 50 pol Hitlerjevih znamk za tri pfenige s pretiskom. Merl je pokazal izkaznico, bil je dr. Franz Thenhalter z Dunaja. Znamke so bile sicer prave, pretisk »Oesterreich« pa ponarejen. V preiskovalni zapor sta prišla prodajalec in lastnik dunajske tiskarne, ki je ponaredila znamke.

Ponarejevalska kupčija je trajala nekaj mesecev, razen zbiralcev so nasedli celo izvedenci, ki so ponaredike opremili z atesti in tiste znamke tudi sami kupovali. Dunajski trgovec z znamkami dr. Thenhalter je tako prigoljufal nad milijon šilingov, ki sta si jih bratovsko delila z dunajskim tiskarnarjem Schäferjem, v čigar podjetju so oskrbeli pretisk.

Visoka odškodnina

Sodišče v Vancouvru je obsodilo neki potovalni urad na odškodnino nekaj nad 4000 dolarjev zakoncema Bazley za neuspelo svetovno potovanje, za katero sta bila plačala skoraj 9000 kanadskih dolarjev. Na poti po azijskih, afriških in evropskih deželah so se nevšečnosti kar vrtile. Zakonca sta med drugim imela nakazilo za hotel, ki ga že dve leti ni več, v več pristaniških sta šele po nekaj tednih dobila ladijsko zvezo. Ker sta izgubila precej časa in denarja, s tem da sta potovalni agenciji pošiljala brzojavne in napisane pritožbe, sta nazadnje v Kairu na nasvet tamkajšnjega poslaništva svoje dežel prekinila svetovno potovanje in se vrnila domov, kjer sta takoj vložila tožbo proti nevestni poslovalnici.

Graški trgovec prejel znamke, mu je neki nemški državljan sporočil z dopisnico, da bi rad kupil polo tistih znamk. Dopisnica je bila oddana na Dunaju, primerjava pisav pri prvi ponudbi in pri tem naročilu je pokazala, da gre za istega človeka. Graški trgovec je obvestil policijo. Merlu je sporočil na Dunaj, da bi rad nadaljnje znamke te izdaje, in ga prosil, naj se osebno oglasi pri njem. V stanovanju sta čakala policista.

V naslednjih dneh je več dunajskih zbiralcev in izvedencev po telefonu sporočilo graškemu trgovcu, da so znamke pristne, dunajska kriminalistična policija pa jih je pregledala v svojem laboratoriju. Ugotovitev: znamke so sicer prave, pretisk pa je ponarejen. Thenhalter in tiskarnar Schäfer sta morala v preiskovalni zapor. Škoda je ocenjena na poldrugi milijon šilingov.

Cena pravih znamk za tri pfenige s pretiskom se giblje med 200 in 250 šilingi, v grosističnih prodaji pa znaša 180 šilingov. Thenhalter je razpečal okoli 70 pol po sto znamk, ponarejenih v Schäferjevi tiskarni.

Ob koncu februarja „Apollo 9“

Med poletom okoli Zemlje bodo preizkusili vozilo za pristanek na Luni

CAPE KENNEDY — Konec prejšnjega tedna so se začele v Cape Kennedyju priprave na polet vesoljske ladje »Apollo 9«. Osem tednov pred vzletom so spravili k izstrelitveni rampi raketo »Saturn 5«, ki bo odnesla kabino s tremi astronavti na tir okoli Zemlje. Prevoz težkega raketnega ogrodja okoli 5,6 km daleč je trajal celih devet ur. Optimistične izjave Bormana, Lovella in Andersa, ki so v vesoljski ladji »Apollo 8« obleteli Luno, so dale strokovnjakom v houstonskem vesoljskem centru nov polet.

Če bo šlo po načrtu, se bo vesoljska ladja »Apollo 9« dvignila zadnji dan februarja. Na poti okoli Zemlje, dolgi devet dni in 22 ur, bodo astronavti praktično preizkusili pajku podobno vozilo za pristanek na Luni.

Teh deset dni v letošnjem marcu bo odločilnih za nadaljnji potek načrta »Apollo«, predvsem glede tega, kdaj lahko pričakujemo prvi pristanek človeka na Luni. Uspeh celotnega načrta je odvisen od pajku podobne gondole, s katero se bosta dva izmed treh astronavtov spustila na Lunino površje. To vozilo je dalo ameriškim vesoljskim strokovnjakom hude preglavice in je povzročilo nekajletno zakasnitev. Preurejali in spreminjali so ga, nazadnje je bila potrebna učinkovita »shuševalna kura«, ki je težo uskladila z zalogo pogonskega goriva. Zdaj je vozilo v glavnem nared.

Podrobnosti o poskusu z vesoljsko ladjo »Apollo 9« sicer še niso znane, dejstvo pa je, da bodo astronavti med poletom okoli Zemlje vozilo za pristanek vsaj enkrat odklopili od matične ladje.

Nezdrav pisarniški zrak

Suh zrak v pisarnah ni zdrav. Za delo najugodnejša temperatura znaša 20 do 22 stopinj, relativna vlažnost zraka pa 40 do 60 odstotkov. Pravilno vlažnost najbolje dosežemo z vodnimi razpršev alci na električni pogon.

Spanje ob glasbi

Tiha glasba uspava. Če pa se nadaljuje tudi še potem, ko človek zaspi, lahko škodljivo vpliva na njegovo duševno in telesno zdravje. Dr. Thiessen, predstojnik oddelka za akustiko pri kanadskem svetu za znanstvene raziskave, je ugotovil, da tudi zelo tihi šumi in zvoki motijo spanec. Človek se sicer ne zbudi, vendar spi manj trdno in nemirneje.

Za komandanta »Apolla 9« je predviden 39-letni letalski polkovnik James A. McDivitt, ki si je bil nabral prve vesoljske izkušnje v kabini »Gemini 4«. Podpolkovnik David R. Scott (37 let) je pilot. Letel je bil v kabini »Gemini 8«, ki je kot edina med ameriškimi vesoljskimi ladjami doslej morala zasilno pristati na Tihem oceanu. Tretji mož v ladji »Apollo 9« je vesoljski tehnik v civilu Russell L. Schweickart. Ta bo krmaril vozilo proti površju Lune.

Potem ko bo ladja »Apollo 9« zavila na tir okoli Zemlje, se bo komandant nekajkrat prepričal, da vse naprave delujejo stoodstotno zanesljivo, preden bo tvegal poskus. Poprej se bo morala tretja stopnja rakete »Saturn« ločiti od vesoljske ladje. Na to stopnjo je pritrjeno vozilo za pristanek na Luni. Vesoljska ladja se bo potem zasukala in bo s »kljunom« zadela v spono »kabine za Luno«.

Nato se bo tretja stopnja rakete ločila. Med temi manevri in tudi kasneje bo posadka delala natančno po načrtu. Če ne bo zapletljajev, bosta McDivitt in Schweickart po cevi zlezla v vozilo. Potem bo na vrsti odločilno povelje — »odvežite vrv« in trajekt za pristanek na Luni se bo — prvič s posadko v vesolju — ločil od vesoljske ladje, ki jo bo krmaril David Scott.

Čudno vozilo ima dva pogonska sistema. Prvi motor s potisno močjo okoli pet ton mora med pristajanjem na Luninem površju delovati kot zavora, drugega (1.7 tone) pa bodo vključili, ko se bosta hotela astronavta dvigniti s površja Lune in poleteti proti vesoljski ladji, ki bo čakala na krožni poti.

Deset dni v marcu naj dokončno potrdi pravilnost zamisli in zanesljivost tehnične izvedbe. Če bi Lunin trajekt odpovedal, na primer v tem smislu, da se ne bi mogli ponovno priključiti na vesoljsko ladjo, bi bila oba astronavta v največji nevarnosti, zakaj vozilo nima izolacijskega oklepa in se ne bi moglo samo vrniti na Zemljo.

OGLAŠUJTE V DELU

Iz današnjega Pavline

— Kaj, tri dni si vozil barko s silvestrovanja?
— Oprosti, ampak vso pot proti domu sem imel nasproten veter.

OGENJ IN LED — Okoli sto newyorških gasilcev je v ledenem mrazu gasilo požar, ki je izbruhnil v židovski molilnici. Voda iz gasilskih cevi je po odboju od gorečega ostrešja škropila na gasilce in sproti zmrzovala. Posnetek kaže gasilca z ledenimi svečami in kristali na čeladi in uniformi. **Telefoto: UPI**

Pes na operacijski mizi

Nova operacijska tehnika po zaslugi poskusov

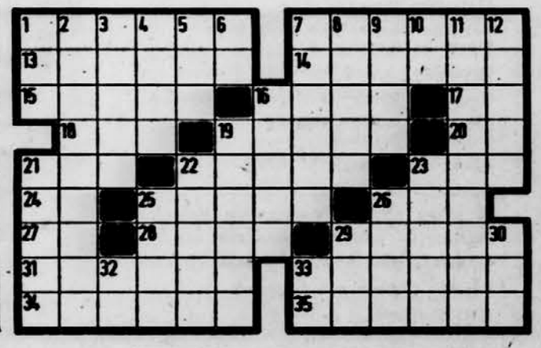
NEW YORK — Ameriški srčni kirurg dr. Lillehei je pred kratkim izjavil, da bi lahko en sam darovalec po zaslugi sodobne presajevalne tehnike rešil do sedemnajst človeških življenj. Dr Lillehei, glavni kirurg v newyorški bolnišnici, je pred dobrim tednom presadil srce in ledvice 48-letnega moža trem pacientom.

Kirurg, pri katerem je bil pred leti na praksi zdaj slovečí južnoafriški presajevalec človeških src dr. Christian Barnard, čigar pacient je dr. Blaiberg, ki živi s tujim srcem že več kot leto dni, je dejal, da je možna ne le presaditev src, ledvic, jeter in vranice, temveč tudi kosti in delov kože. Dr. Lillehei je predlagal tisku, naj več poroča o uspešnih presaditvah, zakaj ob tem bi mnogi ljudje najbolje spoznali, da lahko iz človekoljubnega nagiba tudi po smrti koristijo marsikomu.

Iz hvaležnosti do mnogih psov, ki jih je medicina uporabljala pri raziskavah in poskusih v zvezi s presajanjem človeških src, bo newyorški kirurg operiral na srcu bolnega psa ovčarske pasme. Lillehei'ev zastopnik je izjavil, da bodo najprej ponovno preverili diagnozo pristojnega živinozdravnika, ki je dejal, da je psa mogoče rešiti le še z operacijo na odprtem srcu. Štiriletni pes Kai bo brikone kmalu na operacijski mizi.

Osemletna dvojčka Allan in Kevin Fogel iz Brooklyna sta v pismu, naslovljenem na slovitega kirurga, opisala zdravstveno stanje svojega psa. Dr. Lillehejia sta prosila, naj ga operira. Kakor je izjavil kirurgov zastopnik, je dr. Lillehei pristal na operacijo zis hvaležnosti do mnogih psov, ki so kot poskusne živali pomagale medicinski znanosti razviti in izpopolniti novo operacijsko tehniko.

Križanka

VODORAVNO: 1. obsežen spis, dolg referat, 7. črnski narod na obali Gvinejskega zaliva, 13. ameriški kozmonavt, eden od članov posadke Apolla 8, 14. najboljši danski šahovski velemojster (Bent), 15. najstarejša doba mezozoika, 16. stavbno lesilo, 17. kratica rusanjega ministrstva ZDA, 18. kraljevič v indijskem epu »Mahabharata«, 19. orientalske goščave, 20. kemični znak za titan, 21. glas, zvok, 22. posoda za zgnajkuho, 23. paradit, 24. vas blizu Ljubljane, 25. šaložgra, farsa, 26. prosto Semitov, 27. površinska mera, 29. tropska rastlina, z mesnatimi listi, 29. najboljši avtomobilski trakuš (Road), 31. površnik zvončaste oblike, 33. letovišče mesto na zahodni istrski obali, 34. eden od kontinentov, 35. glasbeni interval.

NAVPIČNO: 1. pritok Donave v Romuniji, 2. pisec ali slikar opolzkih del, 3. francosko mestece ob Ženevskem jezeru, kjer je bil podpisan alžirsko-francoski sporazum, 4. slovito špansko nogometno moštvo, 5. danski otok v Malem Beltu, 6. kemični znak za talij, 7. nova vrsta, odstavek, 8. surhovinar, 9. rižev žganje, 10. avtomobilska oznaka Novega Sada, 11. operanka, 12. redka, cinku podobna kovina, 19. stročica, 19. glasbeni znak, ki označuje trajanje glasu, 21. popadavo krvavo, 23. nekadanji bogat ruski kmet, 29. lovski okolič, 25. otok v Indonezij, nekoč imenovan vrag na gumijo, 28. naša največja reka, 29. muslimanska dinastična, 30. kemijski oksid, 32. avtomobilska oznaka Grčije, 33. kratica mednarodne humanitarne organizacije.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Mercier, 7. ajiva, 12. Hiada, 13. Pascal, 14. Milva, 15. OAS, 16. ale, 17. Aret, 18. obrat, 20 Ajsip (Isitar), 21. Cambridge, 24. G(ermish) P(ortemkirchen), 26. trio, 27. olje, 29. val, 32. Ezt, 33. ideal, 34. Aralsk, 36. mhavo, 37. škrat, 38. jasatan.

WILSON TUCKER

ZALEZOVALEC

11. nadaljevanje

Ko je to opravil, je spet vtaknil svinčnik med zobe in nadaljeval proučevanje hotela.

Nekje v bližini je zazvonil telefon in moški glas je začel govoriti v slušalko. Moški glas se je začel nemudoma diplomatsko izmikati, češ da ne more sprejeti fotografije, ki jo je bil nedolo posnel na zabavi ob rojstnem dnevu in je želel, da bi jo časopis objavil. S prostorom smo na tesnem, je govoril glas v telefon, in časopis po pravilu ne sprejema amaterskih fotografij, ker so slabe kakovosti. Zakaj ne bi nekaj dni pred podobno zabavo prihodnje leto telefonsko poklicali redakcijo? Družinsko rubriko bo to gotovo zanimalo.

Mimo je prišel fotoreporter, ki ga je Horne površno poznal. Pozdravil ga je in mu porinil v roke velik, lesketajoč se posnetek. Na sliki je bil Harley Silvers, kako leži obglavljen na tirnicah. Horne je zaprl oči in vrnil sliko, ne da bi se zahvalil.

Ko je spet odprl oči, je fotograf kazal sliko starejšemu redaktorju. Ko si je redaktor sliko bežno ogledal, je togo vstal in odšel v moško stranišče.

Willie je rekla: »Soja — ah!« Končala je pisanje in izročila na tipkane strani možu na koncu mize. Potem se je vrnila k svojemu stolu, sedla in se obrnila proti Hornu.

»Kaj imaš za bregom, kolega?«

»Tam v Los Angelesu delajo zrezke iz soje.«

»Tam v Los Angelesu imajo marsikaj. Nisi prišel sem, da bi govoril o tem.«

»Morda pa le. Rad bi se pogovoril s tvojim glavnim razširjevalcem krvavih zgodb.«

»Z urednikom dnevene radakcije? To je tisti tam s svinčnikom med zobmi. Zakaj — ali bi rad službo?«

»Nekaj bi mu rad predlagal.«

»Dvomim, ali ga bo zanimalo. Kaj bi mu rad predlagal?«

»Predstavi me, pa boš izvedela.«

»Tukaj nikogar ne predstavljamo. Ni etično. Enostavno povej, kako ti je ime, in razložiš svojo zadevo.«

»Rad bi bil uraden. Predstavi me, pa ti bom dal nekaj lepega.«

»Kaj?«

»Laskav poklon.«

Nakremžila se je in ga predstavila. Sodeč po izrazu na urednikovem licu, se je pregrešila proti protokolu. Horne se ni zmenil za izraz. Hotel je skleniti kupčijo in je to povedal.

Nekoliko je pretiraval, ko je govoril o svojem trenutnem položaju. Povedal je uredniku dnevne redakcije, da mu je velika zavarovalnica naročila, naj razišče umor železniškega nadzornika. Namignil je, da bo urednik dnevne redakcije brez dvoma voljan plačati majhen honorar za izključno pravico objave vseh podrobnosti, ki bi jih utegnil on, Horne, izvrtati med svojo izčrpno preiskavo.

Urednik, ki je bil razumen in še kar inteligenten mož, čeprav je bil meščan in je ljubil krvave zgodbe, je hotel vedeti, kaj lahko Horne odkrije, česar ne bi mogli njegovi reporterji dvakrat hitreje izslediti.

Detektiv je skromno omenil, da ima tesne stike s krajevno policijo in nekimi soroplmimi agencijami v Chicagu, ki lahko v kratkem času dobijo uradne podatke.

Urednik je z glavo na kratko pokazal Willith O Roy in nevidne teleprinterje in vprašal: »No, in?«

Detektiv je omenil, da bo v tej zadevi verjetno treba raziskovati različne sledove, za to pa bodo potrebni čas, skakanje in denar, in opozoril urednika, da so radovedne zavarovalnice včasih radodarne pri raziskovanju nenadnega in sumljivega slovesa kakega zavarovanca.

Urednik je rekel, da bo o tem razmislil.

Detektiv je pripomnil, da bo zgodba gotovo krvava.

Reporterka ga je strupeno gledala.

Urednik dnevne redakcije se je vdal — s pogojem, da ne bo odkupil nobenega podatka, ki bi ga sicer dobil tudi od svojih novinarjev ali po teleprinterju.

Detektiv si je hotel sposoditi deset centov na račun honorarja, da bi kupil dve skodelici kave, toda urednik je bil gluh za ta predlog. Nato je detektiv odpeljal reporterko v bližnji lokal, znan pod imenom »Kavni lonec«, in je iz svojega žepa v navzočnosti prič plačal za dve skodelici vroče, blatne tekočine, po kateri se je imenovala ta gostinska ustanova. V kavarnici so se gnetli novinarji, dekleta iz pisarn in šoferji taksijev.

»V glavi ti marsikaj roji,« je začela pogovor Willie. »Vidim.«

»Tvoj šef je rekel, da si bistre glave. V glavi in še marsikje drugje mi roji in zakaj ne bi bil dvakrat plačan, da bi našel, kaj roji.«

Počakal je, da je vzela zavojček cigaret iz torbice in si eno prižgala.

»Dozdeva se mi, da bomo nekaj odkrili o Harleyu Silversu in da se nam bo to izplačalo. **Kako** je bil ubit — tega ne vem. To mi je popolna uganka in tega ne tajim. Nisem še doživel kaj takega. Če bo poročnik snel tega potepuha, bomo imeli srečo.«

»In če ga ne?«

»Nihče ne ve, kaj se bo zgodilo. Lahko bi razpisala v časopisu natečaj — deset dolarjev nagrad za najboljših deset esejev, ki bi morali vsebovati neovrgljivo razlago, kako je bil ubit.«

»Ne šali se s tem! Po čem sklepaš, da je bil potepuh?«

Ljudje v mrzli deželi

Mar Grenlandija tudi že potrebuje psihiatre?

KOBENHAVN — Šele zdaj se počasi uveljavlja sodobni življenjski utrip v danskem provincialnem mestu Godthaab na Grenlandiji. Še pred leti je bil Godthaab — po naše: dobro upanje — majhno naselje z nekaj sto prebivalci. Do druge svetovne vojne tam niso poznali motornih vozil, zdaj ima kakih 6000 prijavljenih prebivalcev — precej se jih sploh ne prijavi — nekaj nad petsto avtomobilov in tovornjakov, ki drdrajo po kamnitih cestah.

Upravnik godthaabske zdravstvene službe dr. Oestergaard gleda v prihodnost z mešanimi občutki. »Obetajo se nam sicer lepši in boljši časi,« pravi, »vendar zdaj nujno potrebujemo psihiatra. Pri nas poprej ni bilo živčnih bolnikov.«

Na kamnitih tleh visoke planote — mesto leži ob delno močvirnem svetu — gradijo danski delavci deset stanovanjskih blokov, v katerih naj bi se naselilo kakih 2500 ljudi. Poznavalci razmer se bojé, da utegnejo te stavbe škodovati grenlandskemu sožitju, ker so opremljene »otrokom sovražno«. Večina izmed skupno 40.000 prebivalcev Grenlandije ne pozna vodovoda in kanalizacije.

Vdanost pijači je na otoku velik problem, širijo se tudi spolne bolezni. Predsednik okrajnega parlamenta razmišlja o prepovedi alkoholnih pijač. Vsakdo lahko dobi le določeno količino piva ali žganja. Alkoholizem narašča tudi zato, ker ni pravih možnosti za zabavo in razvedrilo. Filmske predstave so dva večera v tednu, filmi so večinoma stari in slabi. Sportnega igrišča ni, dobra restavracija je ena sama, gostje se zbirajo tudi v nekaj kavarnah. Radio lahko vsakdo posluša, televizije ni. Med Grenlandci je sicer precej vernih ljudi, vendar jih tudi med njimi ni malo, ki pravijo: »Vsega prostega časa navsezadnje ne moreš prebiti pri molitvi.«

Kot predsednik okrajne skupščine je Erling Hoegh neke vrste premier v mrzli otoški deželi. Za popolno neodvisnost ni posebno navdušen, njegovo geslo je, da se mora Grenlandija tesno povezati z Dansko. Ne gre za kolonijo, otok je sestavni del te skandinavske države. »Mogoče ne bomo nikoli imeli dovolj sredstev,« pravi Hoegh, »da bi lahko v celoti sami financirali upravo, lahko pa skušamo zravnati našo trgovinsko bilanco.« Hoegh je prepričan, da bo Grenlandija potrebovala dansko pomoč in tehnike še kakih sto let, preden se bo glede življenjske ravni približala razvitim deželam.

Grenlandski ribiči so lani nalovili okoli 33.000 ton rib, največ polenovke, ki se zadnja leta slabše prodaja. Na otoku Disko bodo v kratkem nehali kopati premog. V mrzli deželi torej ne manjka skrbi.

Obsevane ribe

Sedanji zmrzovalni postopek za konserviranje svežih rib bi lahko po mnenju islandskih raziskovalcev, ki so opravili vrsto poskusov, nadomestili s cenejšim in učinkovitejšim s tem da bi ribe izpostavili določenim dozam radioaktivnih žarkov. Potrebne aparate nameravajo vgraditi v ribiške parnike. To bi po nekaterih ocenah povzročilo pravcato revolucijo v sedanjem ribolovu.

POROKA NA FILIPINIH — Posnetek kaže nevesto Corazon Amurao, ki je edina ostala živa, ko je Richard Speck vdrl 14. julija 1966 v bivališče gojenk šole za medicinske sestre pri chicaški mestni bolnišnici in ubil osem deklet. Te dni se je Corazon poročila v domačem kraju San Luis na Filipinih. Njen mož (na sliki) je Alberto Atienza. **Telefoto: UPI**

PRAZNIK OBČINE SLOVENSKA BISTRICA

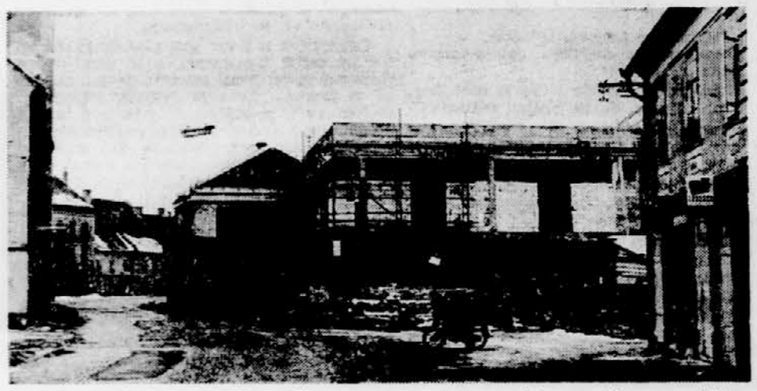
26. OBLETNICA HEROJSKE BORBE POHORSKEGA BATALJONA – RAZVOJ OBČINE V LETU 1969

Spet je leto naokoli in občani občine Slovenska Bistrica praznujejo svoj praznik: 26-obletnico junaške borbe borcev prvega Pohorskega bataljona, ki so 8. januarja 1943. leta pri Treh žebljih na Pohorju v neenaki borbi padli do zadnjega moža.

POGLED V PRETEKLO LETO IN PERSPEKTIVE V OBČINI

Industrija. Čeprav ni mogoče trditi, da je bilo leto 1968 nadpovprečno po rezultatih na katerem koli območju, pa je vendarle bilo uspešno v marsikaterem pogledu. Posebno so se dobro znašla nekatera manjša podjetja in pokazala lepe uspehe v proizvodnji ter v prodaji doma in v inozemstvu. To velja zlasti za podjetje Elektromontažo in inštalacije v Poljčanah, za opekarno v Pragerskem, za tovarno olja v Slovenski Bistrici, ki je zelo povečala svoj izvoz, za obrat steklarne »Boris Kidrič« in še za nekatera druga.

Največje podjetje v občini, tovarna IMPOL, je v preteklem letu v glavnem

Trgovsko podjetje PLANIKA gradi novo trgovsko-stanovanjsko zgradbo v središču Slovenske Bistrice

končalo s svojo veliko investicijo, gradnjo nove valjarne, ki bo v kratkem stekla v poskusnem obratovanju.

Na področju **kmetijstva** je bil v občini prav tako dosežen napredek. Tako je Agrokombinat KZ Slovenska Bistrica obnovil okoli 48 ha vinogradov v Ritocu. Razen tega so hidromeliorirali okrog cu. Razen tega so hidromelilorirali okrog 450 ha zemljišč. Obnovili so tudi klavnico, ki bo začela obratovati na novo v letošnjem letu.

Trgovina v občini je prav tako napredovala. V primerjavi z letom 1967 se je promet povečal, izboljšala se je trgovska mreža, več je bilo tudi storjenega za

Nova samopostrežna trgovina podjetja KOLONIALE v Makolah

kulturno postrežbo potrošnika. Trgovsko podjetje Koloniale je na novo odprlo samopostrežno trgovino v Malokah, trgovsko podjetje Povrtnina pa je postavilo kiosk na Pragerskem. Trgovsko podjetje Planika je nadaljevalo z gradnjo velike trgovsko-stanovanjske stavbe v Slovenski Bistrici, ki bo končana predvidoma v maju letos. K izboljšanju trgovskega poslovanja bo gotovo pripomogla tudi dveletna poslovodska šola, ki so jo lani ustanovili v Slovenski Bistrici.

V gostinstvu in turizmu je občina prav tako napravila korak naprej. Na novo je bil opremljen — in to zelo solidno — gostinski obrat Štuhcev dom pri

Okusni lestenec. Proizvod EMI Poljčane

Treh kraljih na Pohorju. Lani so s pomočjo sredstev občine asfaltirali 4,5 km dolgo cesto iz Slovenske Bistrice do železniške postaje Slov. Bistrica. Prav tako je bil dokončan pomemben cestni objekt cesta Ptuj—Slovenska Bistrica. Asfaltirali so 9 km cestišča, kar je veljalo 95 milijonov starih dinarjev. Pri gradnji so sodelovale delovne organizacije občine s prispevki, cesti pomenita tako v turističnem kot tudi splošno transportnem pogledu pomemben napredek v občini.

Tudi področje **kulture in prosvete** ni ostalo zanemarjeno, pač v skladu z možnostmi. Tako so v preteklem letu restavrirali freske v gradu v Slovenski Bistrici, kar pomeni za ohranitev gradu lepo pridobitev. S pomočjo samoprispevka

vseh zaposlenih, ki plačujejo 0,75 odst. od mesečnih osebnih dohodkov (kmetje 2 odst. od katastrskega dohodka in obrtniki 3 odst. od dohodka) so začeli obnavljati osnovno šolo v Makolah, ki ji bodo tudi dozidali prizidek. Dela bodo predvidoma gotova septembra letos, tako da bodo otroci lahko z novim šolskim letom tudi že v novih oz. obnovljenih prostorih. Iz istega denarja bo občina financirala tudi dela na novi šoli v Poljčanah ter v Lokanji, prav tako pa bodo v letošnjem letu še obnovili nekatere druge šole v občini.

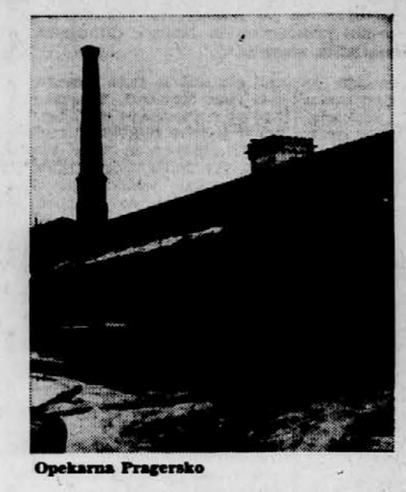
Stanovanjska gradnja. V prvem polletju je bilo v družbenem sektorju vloženih v stanovanjsko gradnjo 729.000 dinarjev, zgradili pa so skupno 49 stanovanj. Lanskoletne gradnje zajemajo 21 stanovanj v poslovno stanovanjski zgradbi v Vošnjakovi ulici, zatem so dokončali 26 stanovanjski blok IMPOLA v Zgornji Bistrici ter izgradnjo dveh podstrešnih stanovanj na Trgu svobode in v Poljčanah. Za investicijska popravila zgradb v družbenem sektorju so izločili 464.800 dinarjev.

Tudi individualna gradnja hiš je v lanskem letu močno napredovala. Krediti za te vrste gradnje so se lani izredno povečali in je Kreditna banka samo v prvem polletju odobrila 895.000 dinarjev

v te namene. Tudi za stanovanjsko gradnjo upokojencev je banka lani odobrila več denarja kot v letu 1967: 264.000 (v letu 1967 72.000 dinarjev) samo v prvem polletju.

Pri gradnji je treba omeniti še gradnjo dveh motelov (enega pri novi črpalki v Slov. Bistrici) iz sredstev družbenega sektorja, in drugega (pri Zg. Polskavi), ki ga gradi zasebnik.

Kratek pregled delovanja raznih podjetij in ljudi, zaposlenih v družbenem in zasebnem sektorju, kaže, da se je v lanskem letu na območju občine napravilo precej. Tudi za letošnje, 1969. leto je predviden nadaljnji razvoj občine na

Opekarna Pragersko

lestenci izredno veliko. Podjetje ima največ kupcev v Sloveniji, na Hrvaškem, v Srbiji, začeli pa so prodajati svoje izdelke tudi v Makedoniji in v nekaterih drugih večjih mestih drugih jugoslovanskih republik.

Prodaji v Jugoslaviji se je pridružil tudi izvoz v tujino. Njihovi lestenci krasijo že stanovanja v Libiji, v zadnjem času pa je povpraševanje za njihovimi lestenci zlasti močno v sosednji Avstriji.

Razen proizvodnje svetlobnih teles se podjetje ukvarja tudi z elektromontažo v stanovanjskih in industrijskih objektih (jaki in šibki tok, strelovodne naprave).

EMI je letni načrt preseglo za okoli 15 odst., povprečni osebni dohodki v podjetju pa znašajo 106.000 starih dinarjev.

Podjetje misli tudi na obnovo. Tako bodo v letih 1969 in 1970 zgradili na 120 kvad. metrih površine proizvodno dvorano. Za razvoj podjetja je ta investicija nujno potrebna. Dosedanjo proizvodno dvorano bodo spremenili v skladišče, ki ga prav tako potrebujejo.

Opekarna Pragersko – modernizacija

Za to podjetje je značilno, da stalno povečuje proizvodnjo — v letu 1968 jo

Prednapeti stropni elementi

je povečalo za nadaljnjih 15 odst., za toliko pa predvidevajo povečanje tudi letos. Povpraševanje za izdelki opekarne v Pragerskem je veliko zlasti v Sloveniji pa tudi v sosednji Hrvaški. Tržišče se jim je v primeri s prejšnjimi leti močno razširilo, zato je poslovni uspeh tudi primerno večji. Akumulacija se je lani povečala za 60 odst.!

Proizvodnjo so tehnološko izboljšali predvsem s sistemom žganja opeke, z umetno sušilnico, izboljšali pa so tudi pogoje dela delavcem. Tako je mehaniziran dovoz in izvoz k pečem oz. iz peči s pomočjo viličarjev.

Podjetje namerava še v tem letu modernizirati tovarno in jo pripraviti za proizvodnjo novega izdelka: ekspandirane gline. V ta namen so že preiskali gliniščа v okolici, kjer je gline dovolj

Prednapeti opečni strop

vsaj za naslednjih 50 let. Modernizacijo obrata bodo izvedli z lastnimi sredstvi in s pomočjo banke.

EMMI Slov. Bistrica – ekonomičnost

Kolektiv največjega obrtnega podjetja v občini je zaključil poslovno leto zelo uspešno. Po manjših težavah, ki jih je imel pri prodaji izdelkov in uslug v letu 1967 — temu je bilo zlasti krivo znižanje kooperacijske pogodbe z Združenim podjetjem EM v Mariboru — je proizvodni program v preteklem letu spet razširil in tako dosegel lepe uspehe. Pri manjšem številu zaposlenih je kolektiv dosegel za 5 odst. večjo realizacijo proizvodnje, storilnost dela na zaposlenega pa je povečal za 10 odst.

Kljub podražitvi lesa med letom je dosegel znatno boljše uspehe. Rezultat takega dela so bili tudi povečani osebni dohodki in skladi za 11 oz. 15 odstotkov. Osebni dohodki se sedaj gibljejo v višini povprečka osebnih dohodkov v občini. V letu 1968 je kolektiv sestavljalo 112 sodelavcev.

Za tekoče leto je kolektiv postavil še čvrstejši poslovni program, ki bo ob njegovi izpolnitvi imel za posledico gotovo tudi še boljše poslovne rezultate.

Tovarna olja Slov. Bistrica – nova polnilnica

Tovarna predvideva za l. 1969 30 odstotkov večjo proizvodnjo kot lani. K temu bo največ pripomogla nova polnilnica (odprli so jo 1. novembra 1968). Z opremo, ki je italijanska, je veljala podjetje 75 milijonov starih dinarjev. Letni načrt za 1969 predvideva proizvodnjo dveh milijonov steklenic olja. Če primerjamo proizvodnjo še pred leti, ko so napolnili letno največ 500.000 steklenic, je ta številka seveda še bolj zgovorna. Samo v enajstih mesecih lanskega leta so napolnili milijon in 342.000 steklenic olja.

Pogled na tovarno olja Slovenska Bistrica

Od slovenskih oljarn je Tovarna olja v Slov. Bistrici prodala lani največ vsteklenčenega olja. Proizvodnja jedilnih olj se je povečala za 24,7 odst, prodaja pa za 24,3 odst. Celokupna proizvodnja

Rafinerija v tovarni olja

vseh olj pa se je v odnosu na leto 1967 povečala za 5 odst., prodaja pa za 7 odstotkov.

Povečal se je tudi izvoz in sicer za 11 odst. po vrednosti. V letu 1968 so izvozili za 250 milijonov SD oz. za 200.000 dolarjev skoraj izključno na konvertibilna področja. Lani so tudi prvič izvozili bučno olje v Avstrijo.

Tovarna se v letošnjem letu pripravlja na proizvodnjo palmnega olja, ki bi ga dobili iz palminih koščic. Glede na proizvodne naprave je to edina tovarna olja v Jugoslaviji, ki bi bila sposobna za proizvodnjo tega olja. Potrebuje pa surovine.

Remont – Makole – gradnje

Glavna panoga obrtnega podjetja REMONT iz Makol je gradbeništvo. Razen tega pa opravljajo še mizarska dela, dela na žagi venecijanki, pleskarska, kovaška dela, ukvarjajo pa se tudi s prevozništvom. Povprečno je zaposlenih 80 ljudi, v sezoni več, izven sezone manj.

Trenutno njihovo največje delo je adaptacije stare šole v Makolah in dograditev novega dela. Gradnja je vredna 161 milijonov SD. Razen tega opravljajo obnovitvena dela na hali A Mariborskega tedna za podjetje Ferromoto. Za Elektro Maribor gradijo rajonsko zgradbo v Hočah pri Mariboru, kjer bodo spodaj poslovni prostori, zgoraj pa stanovanjski. Za Stanovanjsko podjetje v Ptuju opravljajo adaptacijo gradu v Majšperku, za tovarno volnenih izdelkov v Majšperku pa skladiščne prostore. Lani so opravili dela v znesku 250 milijonov SD, in jim je promet narasel v primerjavi z letom 1967 za dvajset milijonov SD. Povprečje osebnih dohodkov se giblje za leto 1968 okoli 78.000 dinarjev.

Letos bo podjetje slavilo 15-letnico obstoja.

Kmetijski kombinat Slovenska Bistrica

»Za vse priložnosti in ob vsakem času, za odstranitev prebavnih motenj, za ve-

selo razpoloženje in dobro voljo pijte naravno vino RITOZNOJČAN in polpenečе naravno vino POHORSKI BISER, ki rasteta edino v vinogradih Kmetijskega kombinata Slovenska Bistrica.«

Granit – Slov. Bistrica: tudi mrežno planiranje

Podjetje opravlja največ gradbena dela, dve tretjini svoje proizvodnje. Drugo je še: kamnolom, obrat za proizvodnjo betonskih elementov, ključavničarstvo in teracerstvo.

Trenutno največje delo je stanovanjsko-trgovska zgradba trgovskega podjetja Planika v Slov. Bistrici v vrednosti 450 milijonov SD. Do polovice leta 1969 bo zgradba gotova. Razen tega je podjetje še prevzelo gradnjo: cestnih odcepov ob IMPOLU, proizvodne dvovrane ATMOS v Hočah, individualnih hiš v Mariboru. V perspektivi: začeti mislijo z gradnjo 27 stanovanjskega bloka v Slov. Bistrici za trg. Pri tej gradnji bo sodelovala tudi Kreditna banka z določenimi sredstvi. Blok naj bi bil vseljiv do konca leta 1969.

Za kamnolom v Poljčanah, kjer je ležišče neizčrpno, bi potrebovali 120 milijonov SD za mehanizacijo. Investicija je v srednjeročnem programu.

V organizacijskem pogledu je podjetje naredilo pomemben korak naprej s tem, ko je uvedlo mrežno planiranje. Od njega ljudje mnogo pričakujejo. Delavci iz tehnološkega oddelka so bili v zvezi s tem na posebni praksi, prvi poskusi pa so pokazali, da je sistem zares dober.

Kreditna banka Celje, podr. Slovenska Bistrica

Investicijska sredstva je banka lani usmerila v že znana podjetja: valjarno IMPOLA, polnilnico Tovarne olja, opekarno Pragersko, v gradnjo trgovske hiše, last Planike, za opremo nove klavnice Agrokombinata in druga manjša podjetja. Ta sredstva so znašala več kot devet milijonov dinarjev.

Lani so se povečale tudi hranilne vloge, in sicer za 42 odst., kar pomeni največji porast vlog od 1. 1945. Varčevalcev je več kot 5000, v letu 1968 pa je bilo novih vlog 647.

Za stanovanjsko izgradnjo varčuje 51 ljudi, ki imajo 619.775 vlog. V lanskem letu je podružnica kreditirala en stanovanjski blok. Skupni plasmaji v stanovanjsko izgradnjo znašajo 17,205.427 dinarjev in so v letu 1968 porasli za 940.884 dinarjev. Cilji kreditiranja stanovanjske izgradnje so bili usmerjeni predvsem v zbiranje sredstev pri gospodarstvu za družbeno gradnjo, da bi s tem zadržali isti obseg družbene gradnje kot pred stanovanjsko reformo.

Potrošniški krediti so porasli za 23 odst., medtem ko so isti krediti prek trgovine porasli za 100 odst. Podružnica je usmerjala promet s potrošniškimi krediti prek trgovine, le del razpoložljivih

Podjetje REMONT iz Makol obnavlja staro šolo v Makolah in gradi prizidek

sredstev je zadržala za kreditiranje prek banke.

V letu 1969 si bo Kreditna banka Celje, podružnica v Slov. Bistrici, še naprej prizadevala pri zbiranju sredstev iz vseh možnih virov, ker ve, da bo le na ta način lahko zadostila potrebam gospodarstva, ki bo potrebovalo dodatna sredstva v obliki kreditov.

Letališče Grad STATENBERG

Letališče grad Štatenberg

Grad Štatenberg, ki stoji na idiličnem hribčku ob rečici Dravinji, je edino letališče v Sloveniji, ki je urejeno v baročnem slogu iz prve polovice 18. stoletja. Opremljeno je z baročnim grajskim pohištvom. V gradu je viteška dvorana, v mnogih sobah so freske in zelo lepe štukature. Pred gradom so sprehajališča in park, v bližini je majhno jezero za kopanje. Na razpolago so čolni za veslanje. Ribolov in lov. Za izlete v okolico so na razpolago jahalni konji. Letališče je znano po izvrstni kuhinji in najboljših štajerskih vinih. Gostje uživajo mir, razvita pa je tudi družabnost.

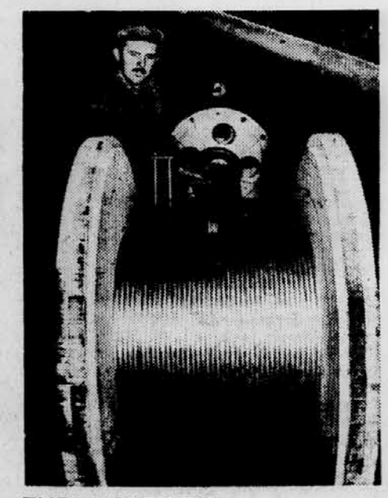
Trgovsko podjetje Planika – nova poslovna zgradba

Trgovsko podjetje PLANIKA se je odločilo za veliko investicijo, ki bo za Slovensko Bistrico velikega pomena: to je gradnja trgovsko-stanovanjske zgradbe v središču mesta. V spodnjih prostorih, kjer bodo trgovski lokali, bo samopostrežna trgovina z vsemi artikli (od prehrambenih predmetov do blaga); tu si bo mogel kupec izbrati, kar bo želel. Trgovski prostori bodo moderno urejeni. Zgradba, ki predstavlja vrednost 450 milijonov SD (gradi jo slovenjebistriško podjetje GRANIT), bo pomembna ne samo za razvoj trgovskega podjetja PLANIKE in za njen kolektiv, temveč sploh za mesto Slovensko Bistrico, saj bo z zgradbo pridobilo tudi mesto. Zgradba je dograjena že do tretje faze, predvidoma pa bo gotova do maja 1969. leta.

Trgovsko podjetje Koloniale – poslovna enota Poljčane

Integracija te trgovine s podjetjem KOLONIALE iz Maribora pred štirimi leti je rodila sadove. Število delovne sile se je podvojilo, razširilo se je tudi delovno območje (Štajerska, Hrvatsko Zagorje). Skupno število prodajaln 30. Enota oskrbuje svojo trgovsko mrežo in druge trgovine. Trg. podjetje KOLONIALE, ki je zlasti v zadnjih letih mnogo sredstev vlagalo v ureditev trgovin, je posvetilo posebno skrb svoji enoti v Poljčanah. Bivše podjetje ZIMO so preuredili v samopostrežno trgovino. Obe trgovini v Poljčanah delata zelo dobro, v zadovoljstvo kolektiva in potrošnikov.

KOLONIALE predvidevajo tudi za leto 1969 nadaljnjo razširitev trgovske mreže. Med drugim je v pripravi tudi gradnja skladišč v Poljčanah (pri železniški postaji). Politika odpiranja sodobnih trgovin na podeželju (primeri v Makolah, Poljčanah in drugod) je pokazala, da je tudi podeželje dostopno za sodobno trgovino ter da so njeni prebivalci pripravljeni pustiti več denarja v domači trgovini, le če jim ta lahko nudi to, kar želijo imeti.

TUDI KOLEKTIV PODJETJA IMPOL SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM K OBČINSKEMU PRAZNIKU SLOVENSKE BISTRICE

V občini Slovenska Bistrica bodo te dni počastili s svojimi gospodarskimi in političnimi organizacijami spomin padlega pohorskega bataljona — poslednji boj legendarnega pohorskega bataljona pri Treh žebljih na Pohorju je bil 8. januarja 1943. leta, to je dan smrti bataljona, ki je v boju padel do poslednjega človeka. Spominu se pridružuje:

Industrija metalnih polizdelkov IMPOL Slovenska Bistrica

EMMI Slovenska Bistrica

Tovarna olja Slovenska Bistrica

Gradbeno podjetje Granit Slovenska Bistrica

Kreditna banka Celje podružnica Slovenska Bistrica

Komunalni zavod Slovenska Bistrica

Kmetijski kombinat Slovenska Bistrica

Trgovsko podjetje Planika Slovenska Bistrica

Obrat steklarna Boris Kidrič

Opekarna Pragersko

Trgovsko podjetje veletrgovina Koloniale Maribor — poslovna enota Poljčane

Letališče grad Štatenberg pošta Makole

Remont Makole pri Poljčanah

EMI Poljčane

Večkratni SVETOVNI PRVAK EMMERICH DANZER IN EVROPSKA PRVAKINJA INGRID WENDI ter mnogi mednarodni zvezdniki z ledu nastopajo v čudoviti drsalni reviji

„Confetti"

10. gostovanje Dunajske drsalne revije v mestni hali v CELOVCU OD 6. DO 16. FEBRUARJA 1969

Režija: Will Petter
Glasba: Robert Stolz

Priskrbite si vstopnice v potovalnih pisarnah:
ATLAS Zagreb, GENERALTURIST Zagreb, IZLETNIK Celje, KOMPAS, LJUBLJANA TRANSPORT, PUTNIK, SAP Ljubljana, TRANSTURIST, TT Ljubljana

SREDA, 8. januarja 1969

Gledališče

DRAMA SNG

Sreda, 8. jan., ob 19.30: Shakespeare: HAMLET. (Hamlet — T. Slodnjak). Abonma Dijaški 9 večerni in izven. Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.

Četrtek, 9. jan., ob 20. uri: Jože Javoršek: MANEVRI (komedija). Abonma Dijaški 11 večerni in izven. Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.

MALA DRAMA SNG
(Vhod iz Igriške ulice)

Četrtek, 9. jan., ob 20. uri: Arrabal: ARHITEKT IN ASIRSKI CESAR. Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami, pol ure pred začetkom pa pri vhodu v dvorano Male drame. Mladini do 16 let neprimerno.

OPERA IN BALET SNG

Sreda, 8. jan., ob 20. uri: Rossini: SEVILJSKI BRIVEC. Abonma red TS (Razprodano).

Četrtek, 9. jan., ob 19.30: Giordano: ANDRE CHENIER. Abonma red H in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 10. jan., ob 15. uri: Verdi: RIGOLETTO. Zaključena predstava za OŠ in Gimnazijo iz Črnomlja. (Razprodano)

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Sreda, 8. jan., ob 15.30: N. Simon: ZARES ČUDEN PAR. (Komedija) Abonma Sreda popoldanski in izven. (upokojenci) (Vstopnice tudi v prodaji).

Četrtek, 9. jan., ob 19.30: F. Dürrenmatt: PREKRŠČEVALCI. (Komedija) Abonma Mladinski II in izven. (Vstopnice tudi v prodaji).

Od danes dalje so v prodaji vstopnice za sobotno izvenabonmajsko predstavo izredno uspele komedije »ZARES ČUDEN PAR«. Rezervacije po telefonu 21-660.

MLADINSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana

Sreda, 8. jan., ob 9. uri: M. C. Machado: UKRADENI ČEBULICI — zaključena predstava za O. Š. »Domžale« II.
Ob 16. uri: M. C. Machado: UKRADENI ČEBULICI za Abonma »D« (vstopnice tudi v prodaji).

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Sreda, 8. jan., ob 15. uri: Verdi: PLES V MASKAH — za Red Glasbena mladina C.
Ob 19. uri: Spewack: NAŠI TRIJE ANGELI — za Red Oranžni.

V petek, 10. jan. bo v SNG Maribor premiera drame Tennessee Williamsa NOČ IGUANE. Dramo je režiral Dušan Jovanović, sceno je zasnoval Uroš Vagaja, kostume Vlasta Hegedušičeva. Nastopajo: Milena Muhičeva, Roman Lavrač, Evgen Car, Anton Petje, Franjo Vičar, Jože Samec, Milena Godinova, Ivo Leskovac, Hermina Kočevarjeva, Bogdana Bratuževa, Angela Jankova, Sonja Blaževa, Franjo Blaž in Marjan Bačko.

Koncerti

»SLOVENSKA FILHARMONIJA« obvešča cenjene abonente in drugo koncertno občinstvo, da je »Jugokoncert« iz Beograda sporočil, da sovjetskega pianista Svjatoslava Rihterja 10. t. m. ne bo ter da se agencija pogaja za nov datum njegovega nastopa v Ljubljani. Hkrati Slovenska filharmonija odpoveduje koncert za zeleni abonma z dne 10. t. m. (predviden prvotno s Svjatoslavom Rihterjem) in obvešča, da ga bo realizirala v novem, ugodnejšem terminu, predvidoma aprila meseca. K

Orgelski večer bo imel Hubert Bergant v sredo, 8. jan., ob 20. uri v frančiškanski cerkvi. Vljudno vabljeni! K

RTV Ljubljana

SPORED ZA SREDO

4.30—8.00 Dobro jutro! začetek oddaje in prva jutranja poročila —vmes ob 4.45 Informativna oddaja; 5.00 Vremenska napoved — poročila — Dokler ne kupite časopisa — Dnevni koledar — Obvestila; 5.30 Vremenska napoved — Svetujemo vam; 5.45 Informativna oddaja; 6.00 Jutranja kronika, vremenska napoved — Napotki za turiste; 6.30 Informativna oddaja; 6.50 Danes za vas; 7.00 vremenska napoved in Dobro jutro, otroci! 7.45 Informativna oddaja; 8.00 Poročila, vremenska napoved — Naš današnji radijski in TV spored; 8.08 Glasbena matineja; 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.10 Iz albuma skladb za mladino — Pri italijanskih skladateljih; 9.30 Četrt ure z orkestrom Ernest Tomlinson; 9.45 Moški zbor »Alpina« iz Žirov poje pesmi in priredbe Antona Jobsta; 10.00 Danes dopoldne: povedali ste nam, vremenski podatki in stanje voda; 10.15—12.00 Pri vas doma — vmes ob 11.00—11.15 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.00 Poročila, vremenska napoved — Na današnji dan; 12.10 Nikolaj Rimski — Korsakov: »Car Saltan« — suita za orkester — Orkester Philharmonia dirigira Paul Kletzky; 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Mirko Leskošek: Kakšna naj bo svetovalna služba za gnojenja v Sloveniji; 12.40 Od vasi do vasi: 13.00 Poročila, vremenska napoved, zanimivosti s poldnevnikov, prireditve dneva in objava dnevnega sporeda; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.00 Poročila; 14.05 Koncert za oddih; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.55 Kreditna banka in hranilnica — Ljubljana; 15.00 Dogodki in odmevi: poročila, komentarji, glose, vremenska napoved in obvestila; — 15.20 Glasbeni intermezzo; 15.40 Naš podlistek — M. Nuajme: Silak; 16.00 Vsak dan za vas; 17.00 Poročila in vremenska napoved; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.00 Poročila — Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Naši umetniki izvajajo dela Maxa Rogerja; 18.40 Naš razgovor: 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Glasbene razglednice; 19.15 Pet minut za EP; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 »Ti in opera« 10. oddaja: Rafael Ajlec; 22.00 Vremenska napoved, poročila, našim rojakom po svetu in pregled sporeda za naslednji dan; 22.15 S festivalov jazza — Koncert ameriškega orkestra The University of Illinois Jazz Band (I. del); 23.00 Poročila in vremenska napoved; 23.05 Literarni nokturno — A. B. Simić: Pesmi; 23.15 Lahko noč s jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe; 24.00 Poročila in konec oddaje!

TELEVIZIJA

15.50 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Pleševec) — (Beograd)
16.05 VELESLALOM V GRÜNDELWALDU — posnetek (do 17.25) (Zagreb — Ljubljana)
17.45 NE ČRNO, NE BELO — oddaja za otroke (Beograd)
18.30 PISAN TRAK (Ljubljana)
18.45 SKRIVNOSTI NARAVE — serijski film (Ljubljana)
19.15 PO IZBIRI NADE PUTAR — glasbena oddaja (Zagreb)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20,30 3—2—1 — propagandna oddaja (Ljubljana)
20.35 NITI NAŠEGA ŽIVLJENJA — mladinsko tekmovanje — (Ljubljana)
21.45 PESEM VODA — holandski film iz cikla Človek s kamero (Ljubljana)
23.15 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:
17.25 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 NE ČRNO, NE BELO — (Beograd)
18.30 PO AZIJI (Zagreb)
19.00 ENCIKLOPEDIJA (Beograd)
19.15 SPORED JRT
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 II. SPORED ITALIJANSKE TV

Druge oddaje na kanalu 9
19.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Beograd)
20.30 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
20.35 Dostojevski: KROTKA — TV drama (Beograd)
21.35 B. Martinu: KOMEDIJA NA MOSTU — opera (Ljubljana — Beograd)
22.20 INFORMATIVNE ODDAJE — (Zagreb)

Kino

KINO SPORED ZA SREDO
FILMSKO GLEDALIŠČE KRIŽANKE

Sreda, 8. jan., ob 18. in 20. uri: ameriški film MOJA DRAGA KLEMENTINA. Režija: John Ford — igrajo: Henry Fonda, Linda Darnell, Victor Mature, Walter Brennan.
Pred leti upodobljen film po slovitem mojstru ameriškega filma o zgodbi iz divjega zapada.
Predprodaja vstopnic uro pred predstavo.

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28
FILM IN KNJIŽEVNOST — Ob 15.30 in 18. uri: amer. barvni film MESTECE PEYTON. Režija: Mark Robson. Glav. vl.: Lana Turner, Diane Varsi, Arthur Kennedy, Terry Moore.
Ob 20.30: japonski film IDIOT. Režija: Akira Kurosawa. Glav. vl.: Toshiro Mifune, Masayuki Mori, Setsuko Hara, Takashi Kuga. (Brez prevoda. Vstop prost.)
Prodaja vstopnic od 13.30 dalje.

KINO UNION: amer. barv. vojni film DUCAT UMAZANCEV. Brez predfilma. Predstave ob 15.15, 18. in 20.45. Cene vstopnic zvišane.

KINO KOMUNA: amer. barv. CS film KOMEDIJANTI. Tednik F. N. 53. Predstave ob 15,15, 18. in 20.45. Cene vstopnic zvišane.

KINO SLOGA: švedsko danski film JAZ, LJUBIMEC. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO VIČ: amer. barv. thriller ZASEBNI DETEKTIV. Tednik F. N. 52. Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Predvidoma zadnjič! Ob 10. uri matineja istega filma.

KINO ŠIŠKA: amer. barv. CS western NEVADA SMITH. Predstave ob 15.30, 18. in 20.30. Cene vstopnic zvišane.
PRODAJA VSTOPNIC v vseh kinematografih od 13.30 dalje.

KINO TRIGLAV: ob 16, 18 in 20. uri — ameriški barvni CS western RANČ SMRTI (The Night Of The Grizzly). Igrajo: Clint Walker, Martha Hyer, Keenan Wynn. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO VEVČE: ob 20. uri Disneyeva barvna komedija POROČNIK ROBIN CRUSOE. Igrata Dick van Dyke in Nancy Kwan. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje.

KINO ZADOBROVA: ob 20. uri — italijanski barvni CS zgodovinski spektakel ŽELEZNI KAPETAN. Igrajo: Gustavo Rojo, Barbara Steele in Fred Williams. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje. Samo danes!

KINO SVOBODA — ČRNUČE: jugoslov. film VOJAK, ob 19.30.

KINO DOMŽALE: ital. barv. film DVOBOJ V TEKSASU, ob 20. uri.

KINO RADOMLJE: franc. barv. CS film SVETNIK PRIPRAVLJA ZASEDO, ob 19. uri

KINO MENGEŠ: nem. film NENAVADNI MENIH, ob 20. uri.

POTUJOČI DOMŽALE: fran.-italijanski barvni CS film ANGELIKA MARKIZA ANGELOV — gostovanje v IHANU, ob 19. uri.

KINO DUPLICA, Kamnik: francoski barvni film LAMIEL, ob 19. uri.

KINO RADOVLJICA: ameriški kriminalni film BANDA AL KAPONA, ob 18. uri. francoski barvni film OBRAČUN NA OBALI, ob 20. uri.

KINO PLAVŽ, Jesenice: ameriški film TRG SLEPARJEV, ob 18. in 20. uri.

KINO RADIO, Jesenice: amer. barvni CS film SAMA V TEMI, ob 17. in 19. uri.

KINO SORA, Škofja Loka: angleški barvni film POVECANJE, ob 18. in 20. uri.

KINO KRKA, Novo mesto: angleški CS film GOSPODIČNA, ob 17. uri.

KINO ČRNOMELJ: ameriški barvni film IZPOVEM SE, ob 17. uri.
Ameriški barvni CS film NA SVIDENJE BABY, ob 20. uri.

KINO SVOBODA, Krško: amer. CSP film SREČANJE V PARKU, ob 19.30.

KINO SVOBODA II, Trbovlje: it.-nemški pustol. barvni CS film TRIJE NEUSTRAŠNI, ob 17. in 19. uri.

KINO VRHNIKA: francoski barvni VV film SMER SANTA COSTA, ob 20. uri.

KINO DOM, Kamnik: amer. barv. CS western NASILJE V JERICHU, ob 18. in 20. uri.

KINO STORŽIČ, Kranj: amer. drama PRIDE DAN MAŠČEVANJA, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO CENTER, Kranj: amer. barv. CS ljub. drama BOSA V PARKU, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: ameriški kriminalni film POLJUBI ZA UBIJALCA, ob 19.30.

KINO SOČA, Nova Gorica: amer. barvni film HLADNOKRVNI KAZNJENEC, ob 18. in 20.15.

KINO SVOBODA, Šempeter pri Gorici: amer. barvni film ODSEV V ZLATEM OČESU, ob 18. in 20.15.

Obvestila

KOMPAS

prireja od 20. do 30. januarja 10-DNEVNI SMUČARSKI TEČAJ NA LJUBELJU IN ZELENICI, za šolsko mladino in odrasle pod vodstvom priznanih učiteljev in vaditeljev smučanja.

Cena 10-dnevnega tečaja je 220.— Ndin. V ceni pa so vračunani stroški avtobusnega prevoza, žičnice in šola smučanja.

Prijave sprejemajo vse poslovalnice DO 16. JANUARJA. Odhod vsak dan iz Ljubljane ob 9. uri, iz Kranja ob 9.30 uri. Povratek v Ljubljano ob 17. uri.

V Restavraciji na Ljubelju in v Domu na Zelenici nudimo tople obroke hrane. O

PONOVNO opozarjamo potrošnike mestnega plina, da je zaradi rednega čiščenja katalizatorja razstrupljevalne naprave plin začasno zelo strupen in naj bodo pri njegovi uporabi previdni.

To stanje bo trajalo predvidoma do 10. 1. 1969. O

Predavanja

DRUŠTVO ZOBOZDRAVSTVENIH DELAVCEV SLOVENIJE — obvešča člane, da bo strokovni seminar 10. in 11. januarja 1969 v predavalnici patološko-anatomskega inštituta. V petek ob 20. uri bo predaval dr. Zoran Arnež. V soboto bo predaval ob 8.30 prof. dr. Rajko Sedej: Termična obdelava dentalnih zlitin in korozija, ob 10. uri pa višji zobotehnik Dobrin Janko: Dentalna razstava, Köln, september 1968. P

PRIRODOSLOVNO DRUŠTVO SLOVENIJE vabi na predavanje ing. Milana Ciglarja: »Gozdovi na slovenskih tleh«. Predavanje bo v četrtek, 9. januarja 1969, ob 19. uri v predavalnici Filozofske fakultete, Aškerčeva 12. P

LJUBLJANSKA PODRUŽNICA GEOGRAFSKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE vabi na predavanje prof. dr. SVETOZARA ILEŠIČA: »S POTI V INDIJO«. Predavanje bo v četrtek, 9. januarja ob 18.30 na filozofski fakulteti, soba 233/II.

Šolstvo

UPRAVE OSNOVNIH ŠOL občine Vič—Rudnik:
— Oskar Kovačič,
— Trnovo,
— Vič,
— Vrhovci in
— Bičevje
obveščajo, da bo vpisovanje novincev v 1. razred, rojenih v letu 1962 in do marca 1963, v dneh:
— 11. januarja dopoldne od 9.00 do 11.00 ure,
— 12. januarja dopoldne od 9.00 do 11.00
— 13. januarja dopoldne od 9.00 do 12.00 in popoldne od 15.00 do 18.00 ure.
S seboj prinesite izpisek iz roj. stne matične knjige in izkaznico o cepljenju. Š

HIGIENO WC-ŠKOLJKE JAMČI DEZINTOL

Dežurne službe

LJUBLJANA

Nočna zdravniška dežurna služba je za nujne primere na domu od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan v naslednjih enotah.
Bežigrad: Kržičeva ul. 10, telefon 310-533
Center: Miklošičeva c. 2, telefon 313-063
Moste: Prvomajska ulica 5, telef. 314-527
Šentvid: Šentvid, štev. 91, telefon 51-531, 51-534
Šiška: Derčeva ulica, telefon štev. 55-644, 55:221
Vič: Postojnska ulica 24, telefon 61-121

Služba stalne pripravljenosti je na območju Grosuplja, Ivančne gorice, Medvod in Velikih Lašč.
Nočna, nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v »Nebotičniku«, II. nadstr., soba 5.

LJUBLJANA
Centralna lekarna

Mali oglasi

PRODAM spačka, letnik 1967. Cena 13.000 N din. Informacije vsako dopolne na 23-522, interna 24. 176-3
STUDENTKA angleščine išče sobo v Ljubljani. Plača dobro. Ponudbe pod » Resna«. 136-6
GARAŽO oddam za zimske mesece Šiška, Medvedova ulica. Vrhunec, Malgajeva 20, tel. 311-850. 137-3
SOBO opremljeno z dvema ležiščema oddam. Trstenjakova 1-III, Bežigrad. 138-6
NUJNO potrebujem garsonjero ali sobo z možnostjo pranja in kuhanja za eno leto. Ponudbe pod »Takoj«. 140-6
GARAŽO iščem v bližini kina »Šiška«. Ponudbe pod »Takoj«. —3
PRODAM športno igro »Košarko«, električni avtomat, uvožen, še neuporabljen. Ponudbe pod »Košarka«. 147-4
SPREJMEM vajenca. Elektroinstalacije — neon. Marjan Kastelic, Ljubljana, Stari trg 11. 146-1
ŠIVALNI stroj »Bagat« in kratek klavir ugodno prodam. Ljubljana, Štrekljeva 9. 151-4
ZA SOBO in prehrano čuvam otroke ali pomagam v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Dopoldne«. 150-6
INSTRUIRAM matematiko. Ponudbe pod »6,00 in 10,00 N din«. 149-8
POPOLDNE bi pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Vič«. 152-2
OPREMLJENO, centralno ogrevano sobo oddam solidni ženski ali upokojenki za 2 krat tedensko popoldansko pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Dravlje«. 159-6
IŠČEMO samostojno kuharico za gostilno na deželi. Ponudbe pod »Notranjska«. 157-1
PRODAM trisobno komfortno weekend hišico na Jezerskem. Ponudbe pod »15«. 162-7
TAKOJ oddam ogrevano sobo s souporabo kopalnice. Kaplan, Celovška c. 179. 163-6
IŠČEM garažo v bližini Triglavske — Hubadove. Ponudbe pod »Mercedes«. 165-3
GOSTINSKO obrt prodam. Ponudbe pod »Dober zaslužek«. 168-7
ZAKONCA z enim otrokom iščeta sobo kjerkoli v Ljubljani. Možnost pranja in kuhanja. Ponudbe pod »Plačam po dogovoru«. 169-6
SOBO in kuhinjo oddam takoj. Ponudbe pod »Odkup pohištva«. 171-6
MODERNA okna, vhodna vrata in garažna vrata izdelujem po naročilu. V poštev pridejo le nove stavbe. Ponudbe pod »Solidna izdelava«. 30-8
ZA SOBO in kuhinjo pazim dva otroka. Ponudbe pod »Ostalo po dogovoru«. 48-6
PRIDNA KUHARICA sprejme službo, gre za gospodinjsko pomočnico. Ponudbe pod »Poštena«. 50-2
IŠČEMO zdravo upokojenko za nego lažje bolnice. Ponudbe pošljite pod: »Dolenjska, 30 km iz Ljubljane«. 51-1
NUJNO potrebujem žensko za osemurno dopoldansko varstvo devetmesečnega fantka. Vse po dogovoru. Stanujem v centru. Ponudbe pod »Nujno januar«. 68-1
MLAD fant, pošten, nealkoholik išče sobo v Ljubljani, zaželjeno v bližini Toplarne. Ponudbe pod »Dober plačnik«. 71-6
RADIO Schaub Lorenz, prenosni, kupim. Ponudbe pod »Lorenz«. 27-5
STROJ za brizganje plastičnih mas, 80 g, prodam, ročno zapiranje. Ponudbe pod »650.000«. 80-4
DVE ČRPALKI (agregata) za plastiko, bakelit ali pa kovinostiskarstvo prodam. Ponudbe pod »Prilika«. 81-4
PO NIZKI ceni popravljam vse vrste rolet ter zaves. Ovčar, Martina Krpana 28, Ljubljana. 84-8
MAMICA z otrokom išče skromno sobo v Ljubljani. Ponudbe pod »Zima«. 85-6
ENOSOBNO stanovanje ali večje želimo kjerkoli v Ljubljani — lahko tudi izven Ljubljane. Plačam po dogovoru. Lahko nudim tudi gospodinjske usluge. Ponudbe pod »Družina«. 86-6
POZOR! čistim apnenec iz bojlerjev — ponudbe pod »Poceni«. 87-8
KUPIM nov avto Audi 60 L. Ponudbe pod »Takoj — gotovina«. 111-3
BRIVSKO FRIZERSKI salon ugodno prodam. Ponudbe pod »Takoj«. 115-4
FANT in dekle iščeta enosobno stanovanje ali garsonjero. Ponudbe pod »Redna plačnika« 117-8
OBRTNIKI POZOR! Iščem stalne sodelavce: ključavničarje, mizarje, kleparje, pečarje, teracerje, polagalce toplih podov in zid. tapet, slikarje, parketarje, električarje, vodovodne inštalaterje in inštalaterje centralne kurjave, izdelovalce platnenih zaves in rolet ter steklarje. Ponudbe pod »Solidni«. 118-6
SPREJMEMO dve ženski srednjih let za sostanovalki. Ponudbe pod »Center«. 49-6

PRODAM televizor RR-NIS (Atlas) Francka Stenko, Šmartinska 132, Ljubljana. 122-4
SLUŽBO dobita dva samostojna KV zidarja z večletno prakso in en KV tesar prav tako samostojen. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Samostojen«. 123-1
SIMCA 1000 GLS naprodaj letnik 68 odlična uvožena, kompletno opremljena tudi z radioaparatom. Ponudbe pod »28.200 din«. 127-3
GOSP. pomočnico — gospodinjo ali mlajšo kuharico k dvema osebama sprejmem. Plača lepa po dogovoru. Ponudbe pod »Resno delo«. 130-1
PRODAM hišo vseljivo, polovico, možna odplačevanja. Bakovnik, Lavrica 33, p. Škofljica. 131-7
ODDAMO neopremljeno enosobno stanovanje, najraje samski osebi. Ponudbe pod »Dolgi most«. 28-6
ENOSOBNO stanovanje v Šmartnem ob Savi, v starejši hiši (10 min. od Javnih skladišč) zamenjam za isto ali večjo sobo v Ljubljani. Ponudbe pod »Mir«. 24-6
SOBO, novoopremljeno, nova zgradba — toplovod, oddam solidni uslužbenki. Ponudbe pod »Črtomirova«. 19-6
PROSIM potnike, ki so se dne 2. 11. 1968 peljali z avtobusom ob 13,30 iz Vrhnike v Ljubljano, ko je zaradi močnega zaviranja na Viču vrglo 2 potnici s sedežev, naj pošljejo naslov. Zlasti vabim tisto tovarišico, ki si je prebila ustnice in ji je sprevodnik dal gazo. Gregoršanec, Ljubljana—Šentvid, Poljane 27. 18-8
MLADOPOROČENCA iščeta večjo, ogrevano sobo. Plačujeva redno. Ostalo po dogovoru. Luka Topič, Ptujska 23, Ljubljana. 107-6
SMUČI in gojzerice za 10-letnega otroka poceni prodam. Dogovor po telefonu 20-146. 109-4
TAKOJ potrebujem 2000 Ndin posojila, ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Garancija avto«. 101-8
IŠČEM osebo za 8-urno varstvo dveletnega otroka. Jančigaj, Zavetniška 12, Ljubljana—Vič. 98-1
GARAŽO oddam za vse leto. Kramar, Štefanova 19/III, Šiška. 97-3
PODJETJA, ustanove, zasebniki! Nudim prevozniške storitve. Ponudbe pod »Kombi«. 132-8

ae
ENODNEVNI PIŠČANCI

FIAT 124, nov zamenjam za nov 125. Ponudbe pod »Doplačilo — dobava takoj«. 218-3
KUPIM vrstni red za Fiat-850 coupe, oziroma iščem možnost za nakup. Ponudbe pod »Takoj gotovina«. 219-3
STAREJŠA nameščenka išče prazno ali delno opremljeno sobo s souporabo sanitarij. Je mnogo odsotna. Ponudbe pod »Plača dobro — tudi vnaprej«. 220-6
GOSPODINJSKO pomočnico, samostojno, zaposlimo takoj. Vipotnik, Tabor 3 a vhod iz Vrhovčeve 9. 221-1
V LJUBLJANI iščem opremljeno ali neopremljeno sobo s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Redni plačnik«. 222-6
FANT in dekle pred poroko iščeta enosobno stanovanje ali sobo s souporabo kuhinje. Ponudbe pod »Takoj«. 223-6
POMOČ v gospodinjstvu enkrat tedensko popoldan. Javite se na telefon 341-283 vsak dan od 17. do 19. ure. 224-1
ZAČETO gradnjo ali zazidljivo parcelo kupim, Bežigrad, Savlje, Šiška. Ponudbe pod »Plačam dobro«. 225-7
TRI MEDICINSKE sestre nujno iščejo sobo kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Vseljivo takoj«. 226-6
GARAŽO poceni oddam. Ponudbe pod »Šiška«. 258-3
STUDENTKA išče ogrevano sobo. Ponudbe pod »Ugodno«. 257-6
SOSTANOVALCA sprejmem takoj. Staničeva ul. 11a — nova hiša. 256-6
PRODAM radio, gramofon in zračno puško. Popovičeva 16. 255-4
UGODNO prodam radio »Tesla« in nov linolej (siv) 3.30x2.00 m. Kristan, Bratov Rozmanov 12. 253-4
SPREJMEM honorarno zaposlitev. Ponudbe pod »Elektro ali potnik«. 254-2
PRODAM strojček za pobiranje zank, nemški. Ponudbe pod »Na obroke«. 252-4
ZABO DS ugodno prodam ali zamenjam za lažje vozilo. Prelovšek, Pot na Rakovo jelšo 15a, Ljubljana. 251-3
KUPIM ohranjen fiat 750 od 66 letnice naprej. Informacije tel. 61-306. 250-3
GOSPODINJSKO pomočnico z znanjem kuhe sprejme tričlanska družina, nudimo visoko plačo. Ponudbe pod »Takoj«. 249-1
POSESTVO 8 ha, vseh kultur, ugodno prodam. Anton Strnat, Zdole 6 pri Kozjem. 22-7

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO TEHNO-MERCATOR CELJE
VAM NUDI VSE

USPEL SEM LE Z NAJNOVEJŠO PLOŠČO IN STEREOGRAMOFONOM,
KUPLJENO PRI TEHNO-MERCATORJU

PRODAM takoj vseljivo enostanovanjsko hišo z novo garažo. Franc Cakš, Začret 26 a, Sofja vas, Celje. 21-7
PRODAM nov čevljarski šivalni stroj za polovično ceno. Ponudbe pod »Nujno«. 239-4
SKI-KULI prenosne vlečnice prodam. Ljubljana, Rimska 7 II. 240-4
STUDENT elektrotehnike išče kakršnokoli honorarno zaposlitev. Ponudbe pod »Vestno«. 242-2
ŠIVALNI stroj električni »Pfaff« in otroško stajico prodam. Lukač, Trubarjeva 25 a. 243-4
GOSPODINJSKO pomočnico, samostojno, ljubiteljico otrok, sprejmemo takoj. Vrabec, Ljubljana, Cigaletova 8 — stolpnica. 244-1
ZAKONCA z otrokom iščeta sobo kjerkoli v Ljubljani. Dobro plačata. Ponudbe pod »Nujno«. 245-6
ZATEKEL se je 7 mesecev star, šarplaninski ovčar rjavo-sive barve. Kdor ga je videl ali kaj ve o njem naj prosim sporoči na naslov: Sašo Poljšak, Ul. Pohorskega bataljona 125. 134-8
DENARNICO z vso pokojnino sem izgubila na živilskem trgu dne 4. I. 1969 dopoldne. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na naslov: Anica Poljšak, Ljubljana, Gerbičeva 20. 135-8
DOBROSRČNO in mlajšo žensko iščemo za 8 ur dnevno. Zglasite se pri ing. Pepelnjak, Jamova 66 (za viško cerkvijo) od 15 — 17 ure. 96-1
SPAČKA prodam! Avto je odlično ohranjen, le 12.000 km. Informacije vsak dan od 15. — 16. ure po tel. 22-309. 89-3
ORODJAR in strojni ključavničar z urejeno vojaščino dobita zaposlitev. Stane Špindler, Črnuče, Nadgorica 6a. 21-1
KOLESARJI — vaše kolo je potrebno popravila zavor, lakiranja in obnove izrabljenih delov, shramba koles in mopedov, vse storitve opravijo v mehanični delavnici Zaloška c. 51, zraven gimnazije. 15-8
PO LAHKI metodi učim krojiti in šivati. Kucler, Tomšičeva 4/II. 13-8
USPEŠNO inštruiram matematiko, fiziko in vse tehnične predmete. Cenjene ponudbe pod »Pomoč«. 31886-8
DEKLE z dežele za vsa dela sprejme takoj gostilna Bricelj, Ul. Na peči 35, Ljubljana, Kodeljevo. Hrana in stanovanje v hiši. 31909-1
PODJETJA, obrtniki. Prodajo vaših proizvodov prevzame verziran komercialist. Ponudbe pod »Vesten«. 34-8
PSIČKA črna ubita 11. 12. 1968 v vasi Gumišče, oziroma Blato, če kdo ve, kdo jo je ubil, naj sporoči na Lekše, Blato 15, Škofljica. Nagrada 30.000 SD. Tajnost zajamčena. 128-8
ZAPESTNICO najdeno na avtobusni postaji Ljubljana dobite. Škofic Marija, računovodstvo »Dela«, Ljubljana, Titova 35, soba 49. 168-8
GARSONJERO visokopritlično v Spodnji Šiški zamenjam za enako ali dvosobno stanovanje kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Nagrada«. 208-6
PRODAM zazidljivo parcelo v Bohinju. Voda, cesta in elektrika poleg parcele. Ponudbe pod »V Bohinju«. 297-7
MLADA zakonca brez otrok iščeta sobo, plačava lahko vnaprej, po možnosti s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Plačava vnaprej«. 206-6
IŠČEM garsonjero ali enosobno stanovanje. Ponudbe pod »Takoj«. 204-6
ŠIVILJA išče kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe pod »Dopoldne«. 203-2

KUPIM enodružinsko hišo ali večje stanovanje v Ljubljani. Ponudbe z navedbo cene in naslova pod »Januar — februar«. 205-7
PRODAM mizarski kombinirani skobeljni stroj s šestimi operacijami in tremi motorji. Pekolj, Grič, Trebnje. 202-4
STUDENTKA išče sobo v središču mesta ali na Viču. Ponudbe na naslov: Lili Dugan, Gradišče 7, Ljubljana. 201-6
USLUŽBENKA išče ogrevano sobo, po možnosti v središču mesta ali za Bežigradom. Ponudbe pod »Nujno«. 200-6
PRODAM radiator 30 — 60 — 110 cm. Stravs, tel. 61-466. 198:4
OPRAVLJAM vse vrste prevozov s tovornim avtom. Poceni. Telefon 61-466. 199-8
MLAJŠA uslužbenka nujno išče prazno sobo v središču mesta ali izven Ljubljane. Ponudbe pod »Plačam dobro«. 197-6
PRODAM škodo 1000 MB, letnik 1965 za 11.000 ND. Informacije po telefonu 317-353. 196-3
MLADA zakonca brez otrok iščeta neopremljeno sobo v Ljubljani ali bližnji okolici. Najemnina in ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Sporazum«. 195-6
SOBO, opremljeno oddam za leto in pol s souporabo kopalnice, dvema poštenima, uslužbenkama, ali zakonskemu paru brez otrok blizu Centra. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Prijeten dom«. 193-6
OPREMLJENO sobo oddam študentkama. Ponudbe pod »15. januar«. 185-6
IŠČEM enosobno stanovanje z odločbo za Bežigradom. Ponudbe pod »Nagrada«. 186-6
OPREMLJENO sobo s centralno kurjavo išče uslužbenka. Gre tudi za sostanovalko. Ponudbe pod »Dobro plačam«. 188-6

UPRAVNI ODBOR
OSNOVNE ŠOLE JANKO KERSNIK
Brdo, p. Lukovica pri Domžalah

razpisuje
prosto delovno mesto
učitelja
za glasbeni pouk
za nedoločen čas.

Pogoji: profesor ali predmetni učitelj.

Prijave vložite v 8 dneh po objavi razpisa v osnovni šoli JANKO KERSNIK Brdo, pošta Lukovica pri Domžalah. 121

GREM za gospodinjsko pomočnico. Ponudbe pod »Ljubljana«. 189-2
FANT išče sobo po možnosti v bližini Centra. Ponudbe pod »Miren«. 190-6
SOBO išče mirno in pošteno dekle. Ponudbe pod »Dobro plačam«. 183-6
INOZEMSKI študentski zakonski par brez otrok nujno potrebuje za dobo 6—8 mesecev, mirno stanovanje ali veliko sobo s souporabo kuhinje in kopalnice. Ponudbe pod »Zaželjena centralna kurjava«. 181-6

ODKRITJE ZA GOSPODINJE AS-1 ASPIRATOR VONJA

Kupite v prodajalnah Standarda in vseh specializiranih trgovskih hišah
STANDARD
Interpublic — Beograd

ITALIJANSKO harmoniko 80-basno klavirsko prodam. Ponudbe pod »Victoria«. 286-4
SPREJMEM elektroinštalaterja in elektromehanika za previjanje elektromotorjev. Berlič, Šentvid 105 a, Ljubljana. 283-1
IŠČEM gospodinjsko pomočnico k 3-članski družini. Lj., Tomačevska 9. 282-1

TURBIL
ČISTILO ZA ODTOČNE CEVI

IŠČEM upokojenko ali starejšo žensko za pomoč 3-članski družini v Ljubljani. Ponudbe pod »Dam nagrado«. 281-1
ZASTAVA 750, ugodno prodam. 43.000 — 65, Hrovat, Šarhova 34. 280-3
DEKLE išče sobo v Ljubljani. V dopoldanskem času vsak drugi teden pomagam v gospodinjstvu. Najraje v Centru. Ponudbe pod »Nujno«. 279-6
PRODAM italijanski otroški voziček za dvojčka, malo rabljen in kleparski stroj (zikenmašina). Ogled mogoč vsak dan. Viktor Oblak, Zalog pri Ljubljani 121 A. 278-4
PRODAMO novejše dvosobno komfortno stanovanje, centralno ogrevanje, vseljivo maja. Ponudbe pod »Center Šiške«. 277-7
IŠČEMO snažilko za nekaj dni v tednu, oglasite se med 14. in 16. uro. Pia Lipovšek, Ljubljana, Gosposka ul. 10. 274-1
PRODAM pse volčjake. Ivan Jakič, Bizovik 123, p. Dobrunje. 281-4
BIFE »Jadran«, Tržič, sprejme oziroma zaposli natakarico. Stanovanje in hrana priskrbljena. 262-1
SPREJMEM vsa lesna in kovinska galanterijska dela. Ponudbe pod »Soliden«. 267-8
SOBO z balkonom s souporabo kopalnice oddam dvema mirnima osebama. Ponudbe pod »Ogrevano«. 268-6
SPREJMEM mizarska dela, najraje serijsko. Ponudbe pod »Poceni«. 269-8
IŠČEM starejšo ali mlajšo žensko za varstvo otroka. Ostalo po dogovoru. Volk, Fabianijeva 15, Savsko naselje, Ljubljana 270-1
MLADA zakonca nujno potrebujeta sobo za šest mesecev. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Dobra plačnika«. 271-6
SOBO opremljeno, posebni vhod, centralno ogrevanje, takoj oddam dvema študentoma. Bežigrad, Posavskega 27. 266-7
BODOČA mamica išče skromno sobo z uporabo kopalnice in možnost kuhanja. Ponudbe pod »Vič —Center«. 264-6
PSIČEK, črn, volčjak, star 2 meseca se je izgubil. Vrniti ga prosim pri Sinkovec. Trdinova 7/I., Ljubljana. 263-8
DVA kolega študenta iščeta sobo v širšem središču mesta. Ponudbe pod »Po dogovoru«. 260-6
LOKAL za čevljarsko obrt vzamem v najem. Ponudbe pod »Odkupim inventar«. 259-8
DOLGOLETNI vodja in predstavnik zunanjetrgovinskega podjetja, ki razpolaga s pisarniškimi prostori in telefonom v središču mesta Skopja, sprejme zastopništvo podjetja ali tovarne iz Slovenije, ki bi ga zastopal na območju Makedonije in Kosmeta. Ponudbe pod »Skopje«. 133-2
OLJNI vložek za v peč, nov prodam. Ljubljana, Sojerjeva 57, Dravlje. 227-4
HONORARNO prodajalko srečk v zaprtem prostoru iščemo. Pogoj: položiti 2000.— Ndin kot kavcijo za čas službovanja ali hranilno knjižico. Ponudbe pod »Dobra plača«. 282-1
HONORARNO zaposlimo žensko moč ob sredah popoldne. Ponudbe pod »Obračuni po terenu«. 228-1
ZA CELODNEVNO nego k starejši gospe — zlom noge — iščem zdravo upokojenko za dobo 3—4 mesecev. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Celodnevna nega«. 230-1
BIZAM plašč, temno rjav, nov, ugodno prodam. Tržaška 22/II. levo. 231-4
MLADA zakonca brez otrok iščeta sobo v Ljubljani. Ponudbe pod »Resna«. 232-6
OBRT — dobra — nujno potrebuje 1—2 milj. Sdin posojila. Lep zaslužek — ter velika garancija. Lahko avto. Ponudbe pod »Za obrt«. 213-8
NUJNO potrebujem 5.000 Ndin do 10.000 Ndin posojila do junija. Obresti po dogovoru. Ponudbe pod »Jamstvo«. 215-8

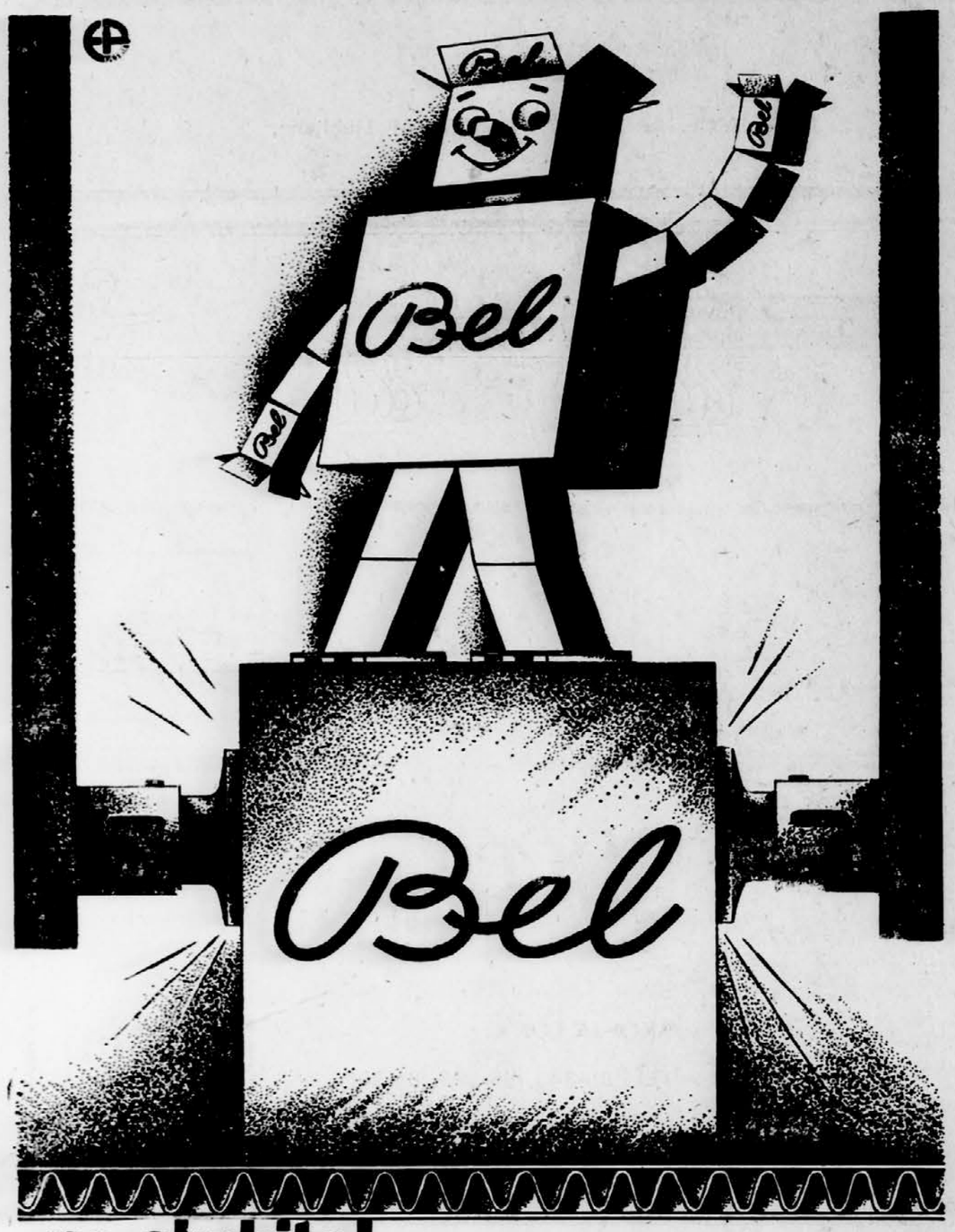
KUPIM dober osebni avto na obroke. Ponudbe pod »Avto«. 214-3
KUPIM takoj enosobno stanovanje ali samo sobo s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Plačam takoj«. 212-7
ANGLEŠČINO in nemščino poučujem po najsodobnejši audio-vizuelni metodi. Prijave do 20. januarja. Informacije telefon 314-182. 210-0
ZDRAVSTVENA DELAVKA išče sobo v bližini kliničnih bolnic. Ponudbe pod »Nujno«. 302-6
PISARNIŠKE PROSTORE centralno ogrevane, oddamo v najem. Ponudbe pod »Strogi center« v ogl. odd. 303-6
DNE 29. 12. 1968 je bila pozabljena na avtobusni postaji Domžale rjava usnjena potovalka. Prosim poštenega najditelja, da jo odda na postaji LM Domžale za nagrado. 304-8
PRIDNO mlado dekle, sprejmemo v gospodinjstvu k 4-članski družini pod ugodnimi pogoji. Zglasite se od srede dalje po 14. uri osebno na naslov: Irena Kristan, Ljubljana — Na Jami 7/10, Šiška. 305-1
MAGNETOFON »Telefunken 302« — štiristezni ter »Philips« na kasete izredno ugodno prodam. Ponudbe pod »Novo«. 301-4
OPOZARJAM vse lokale in druge, da nisem plačnik dolgov moje žene Vilme Kokalj. Stane Kokalj, Sp. Gorje 57, pošta Zgornje Gorje. 139-8
SPAČKA, 11.000 km, odlično opremljenega, prodam najboljšemu ponudniku. E. Pilih, Vižmarje 85 a, telefon 51-212. 292-3
DOBRO OHRANJEN šivalni stroj znamke »Veritas« ugodno prodam. Ogled popoldne od 15. ure dalje. Fajon, Vodovodna 1, I. nadstr., Ljubljana. 290-4
GRADBENA DELA do III. faze izvajam hitro, solidno in po konkurenčnih cenah. Niko Pejković, Gredice, Brčko. 293-8
PODJETJA, gostinci, občani, pozor. Izdelujem lesno-stensko ornamentiko v poslovnih prostorih, pisarnah, gostinskih prostorih in stanovanjih po izbiri ali izdelanih načrtih. Ponudbe pod »Poceni«. 295-8
POTREBUJEMO tri dekleta in pet fantov, ki imajo veselje do amaterskega igranja na odru. Ponudbe pošljite do konca tedna pod »Drama«. 296-8
DEKLE za varstvo otroka iščem. Ponudbe pod »Vič — nujno«. 297-1
IŠČEM starejšo žensko, ki bi hodila varovat otroka na dom. Ponudbe pod »Vestna«. 299-1
USPEŠNO inštruiram kemijo za osnovno in vse srednje šole. Ponudbe pod »Uspešen študij«. 289-8

MiTiS TRST
Via S. Lazzaro tel. 37-309
TOVARNA
Via S. Maurizio tel. 93-788
Tovarna pozamenterije za tapetništvo
Velika izbira vseh vrst zaves tudi terital do 3 m širine ter raznovrstno pohištveno blago iz platna in kretona v najlepših barvah in vzorcih žameta, posteljna pregrinjala, prešite odeje preproge ter vse kar potrebujete za ureditev lepega stanovanja.

SPAČKA, bel, 22.000 km, prodam. Ponudbe pod »Najboljši ponudnik«. 234-3
ODDAM večjo sobo, možnost kuhanja s souporabo pritiklin, kopalnice ter pralnice. Vseljivo takoj! Proti plačilu za 3 leta vnaprej (V Šentvidu). Naslov: Vida Križan, Vodni stolp 53/III, Vižmarje (žel. blok). 180-6
STUDENTA, brat in sestra, iščeta sobo za inštrukcijo matematike in fizike. Ponudbe pod »Po možnosti v centru«. 177-6
MIRNO dekle išče ogrevano sobo v središču mesta. Ponudbe pod »Malo doma«. 179-6
INSTRUIRAM fiziko, kemijo in matematiko. Ponudbe pod »Inštrukcije«. 173-8
KARAMBOLIRAN DKW Junior F 11 nujno prodam. Ponudbe pod »Za vsako ceno«. 117-3
SOBO v središču mesta oddam študentu medicine. Ponudbe pod »Soba«. 237-6
PRIKOLICO za osebni avto prodam. Viktor Skubic, kleparstvo, Wolfova 10 a. 235-3
DEKLE s fakultetno izobrazbo, reprezentativna oseba, z znanjem angleškega in španskega jezika, s stanovanjem v središču Beograda, išče službo pri predstavnica seriosnega podjetja. Ponudbe pod »Fortuna«. 110-2
KUPIM avto fiat 500. Ponudbe pod »Gotovina«. 288-3
ZAROČENCA iščeta enosobno stanovanje, ali večjo prazno sobo. Kuhanje in pranje. Ponudbe pod »Predplačilo«. 248-6

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA SLUŽBA LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, TELEFON 21-896 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 21-832, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 311-897 POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT V NOČNEM ČASU OD 21 DO 6.30 TELEFON 23-526 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI ŠLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA PODRUŽNICA LJUBLJANA 501-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 14 DINARJEV (1400 STARIH DINARJEV) — ROKOPISOV NE VRAČAMO.

telefon dežurnega urednika 20-646

ne skrbite!
to je Bel AMBALAŽA
KOMBINAT belišće BELIŠĆE

Kadrovska komisija
»ŽIVINOPROMETA GORICA«
NOVA GORICA

razpisuje delovna mesta za:

1. **tehnologa**
   - **mesne industrije**
2. **dva pripravnika**
   za naslednja delovna mesta:
   a) **fakturista**
   b) **vodjo skladiščne kartoteke**

Pogoji:

pod 1.
a) diplomiran veterinar s končano III. stopnjo tehnologije živil z 1-letno prakso v klavniški industriji
b) diplomiran veterinar s 5-letno prakso v klavniški industriji

pod 2.
— srednja strokovna izobrazba

Ponudbe z dokazno dokumentacijo sprejema kadrovska služba delovne organizacije.
Razpis velja 15 dni od dneva objave v časopisu.
116

Komisija za razpis in sklepanje delovnih razmerij podjetja
»VEDROG«
Ljubljana, Nazorjeva 5

razpisuje
prosta delovna mesta za:

1. **REFERENTA za propagando**
2. **PRAKTIKANTA za proizvodnjo**
3. **PRAKTIKANTA za komercialo**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod: 1.: visoka strokovna izobrazba s 3-letno prakso, aktivno znanje enega od svetovnih jezikov
pod 2.: visoka strokovna izobrazba kemijske ali farmacevtske smeri z diplomo

pod 3.: srednja strokovna izobrazba z diplomo kozmetike in z aktivnim znanjem nemškega ali francoskega jezika

Ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in o izpolnjevanju pogojev morajo kandidati poslati komisiji do 15. januarja 1969.
118

Razpisna komisija sveta
Mestnega gledališča ljubljanskega

razpisuje
prosta delovna mesta

za mlajše igralke in igralce

Prednost imajo že afirmirani igralci in tisti, ki so že sodelovali pri predstavah MGL.

prosto delovno mesto

odrskega delavca

Prednost imajo priučeni ključavničarji ali mizarji.
Prijave pošljite do 25. januarja 1969 razpisni komisiji.
129

Komisija za razpis delovnih mest pri
Semenarskem kombinatu
Semenarna
LJUBLJANA

razpisuje
prosta delovna mesta:

1. **POSLOVODJE**
   v prodajalni na drobno
2. **PRODAJALCA**
   v prodajalni na drobno
3. **STROJEPISKE**
4. **SNAŽILKE**

POGOJI:
ad. 1. kvalificiran trgovski delavec s petletno prakso,
ad. 2. kvalificiran trgovski delavec z dveletno prakso,
ad. 3. znanje strojepisja.

Prijave sprejema komisija v 15 dneh od objave razpisa na naslov: Razpisna komisija — Semenarski kombinat Semenarna — Ljubljana — Gosposvetska cesta 5.
132

Komisija za volitve in imenovanja skupščine
OBČINE RADOVLJICA

razpisuje
prosto delovno mesto

SODNIKA za prekrške

po 14., 15. in 32. členu zakona o organih za kaznovanje prekrškov (Uradni list SRS, št. 13-63/66)

Vloge pošljite na naslov: »Komisija za volitve in imenovanja skupščine občine Radovljica« v 15 dneh od objave.
130

Razpisna komisija
OSNOVNE ŠOLE
A. T. LINHARTA
RADOVLJICA

razpisuje
delovno mesto

pomočnika ravnatelja

Pogoji:
a) da izpolnjuje pogoje za učitelja osnovne šole. (Imeti mora srednjo, višjo ali visoko izobrazbo pedagoške smeri).
b) da ima 10 ali več let pedagoške prakse;
c) da se odlikuje s pedagoško-organizacijskim in družbeno-političnim delom.

Razpisna komisija sprejema ponudbe na gornji naslov 15 dni po objavi v dnevnem časopisju.

Ponudba naj vsebuje kratek življenjepis, v katerem naj bodo navedena dosedanja služben mesta in delo, ki ga je kandidat doslej opravljal ter izkazani pogoji pod a, b, c.

Ponudbi priložite potrdilo o strokovnosti in nekaznovanju.
113

Nemške državne železnice, direkcija STUTTGART sprejmejo takoj ali v prihodnjih mesecih več Jugoslovanov DELAVCEV

stare od 18 do 40 let z nekaj znanja nemškega jezika za manevristično službo v različnih delavnicah

Nemške državne železnice nudijo:

- **dobro plačo**
- **stalno zaposlitev**
- **dobro stanovanje**
- **poceni prehrano**
- **brezplačno potovanje po vseh železniških progah domov in nazaj.**

Delavce bo sprejela komisija Nemških državnih železnic direkcije Stuttgart v Jugoslaviji v naslednjih dneh:

1. **Pri Borzi dela v Zagrebu — Mesnicka ul 49 dne 15. I. 1969 in**
2. **Pri Borzi dela v Ljubljani, Glinska ul. 12, dne 17. I. 1969**

Druga pojasnila dobite na gornjih naslovih borze dela in v Nemških državnih železnicah, direkcija Suttgart v Stuttgartu, Heilbronner Str. 7

Deutsche Bundesbahn
Bundesbahndirektion
Stuttgart Heilbronner Str. 7

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubega moža, očka, dedka, brata in tasta

dr. Stanka Kmeta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo g. prof. Kunaverju za tople besede ob slovesu.

Žalujoči:

žena Francka z otrokoma

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše najdražje

VIKE MOLL

rojene GROHAR

se iskreno zahvaljujemo vsem za izraženo sožalje, lepo cvetje in vence, hkrati pa se toplo zahvaljujemo osebju ambulante in bolnice Trbovlje za nesebično zdravniško pomoč. Hvala za lepe poslovilne besede in vsem, zlasti pa njenim najožjim prijateljicam, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Globoko žalujoči:

hčerke Milena, Metka, Marinka z družinami ter sinova Miran in Stojan, sestri Irma in Malči ter drugo sorodstvo

Trbovlje, 3. januarja 1969

Tragično je preminil naš ljubljeni brat, stric, svak in bratranec

Bogdan Dominko

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 8. januarja 1969, iz Nikolajeve mrliške vežice ob 12. uri na Žalah

Žalujoči:

sestra Berta, brata Ladi in Franci z družinami in drugo sorodstvo

Ljubljana, Brežice, Ajdovščina, Wien, Graz, Milano in Pariz, 1. januarja 1969

Dotrpela je naša ljubljena in dobra žena, mami, mama in teta

Štefanija Ule

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 9. januarja 1969, ob 15.30 v Trbovljah

Žalujoči:

mož Franc, sin Franci z družino ter drugo sorodstvo

Trbovlje, 7. januarja 1969

Po težki bolezni me je zapustila moja najdražja, zlata mamica

Tončka Debeljak

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 9. januarja 1969 ob 16.15 iz Jožefove mrliške vežice.

Globoko žalujoča hčerka Marjanca

Ljubljana, 7. januarja 1969

Z žalostnim srcem sporočamo vsem prijateljem in znancem, da je plemeniti soprog, brat, svak in stric

Franjo Kegl

agronom v Mirovini

nenadoma preminil 6. januarja 1969 v 66. letu starosti

Pogreb milega pokojnika bo na Mirogoju 8. januarja 1969 ob 10.30

Žalujoči:

soproga Slava in drugo sorodstvo iz Pirana, Zagreba, Ljubljane, Markovaca in Graza

Sporočamo žalostno vest, da nas je prezgodaj zapustil naš zvesti sodelavec

JOŽE PETERLIN

klepar

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 9. januarja 1969, ob 15.30 izpred križišča na pokopališče v Kranju

Marljivega in zvestnega sodelavca bomo ohranili v najlepšem spominu!

Delovna skupnost in sindikalna podružnica »Vino—Kranj«, Kranj

MAZDA

Obveščamo zainteresirane, da je v koprskem pristanišču odprta konsignacija vseh modelov
Dobava vozil kupcem takoj po vplačilu.
Naročila pošljite na naslov:

TEHNOAUTO
BEOGRAD, Strahinjića Bana 1, tel. 624-740
ZAGREB, Vojinovićeva 19, tel. 410-109
SPLIT, Zrinjsko Frankopanska 8, tel. 45-784
LJUBLJANA, Titova 128, tel. 316-258

KEMIČNA TOVARNA MOSTE
LJUBLJANA
Ob železnici 14

proda:

vagonsko cisterno
za prevoz žveplene kisline ali drugih tekočin

podatki: 300 hl, dvoosna, osni razmak 4,50 m, oisterna je v dobrem stanju.

Informacije v komercialnem oddelku podjetja tel. št. 310-351 int. 04.

Pismene ponudbe sprejemamo do 31. jan. 1969.
114

Klep. instalaterska delavnica
Ljubljana, Samova 12

sprejme

INSTALATERJA centralne kurjave

Lahko je tudi priučen.
233

SVEŽE MESO

Pn.
ČASOPISNO PODJETJE
DELO
LJUBLJANA
p.p. 29

Naročam dnevnik »DELO«, »TT«, »TOVARIŠ«, »NAŠI RAZGLEDI«, petkovo »DELO« z RTV prilogo, jugoslovansko revijo »AVTO«, revijo »STUPS«, »ZVITOREPČEK«, Zvitorepčev roman v stripu, tovariševo »NE«

Pošljati pričnite dne _____ na naslov

Priimek in ime _____ poklic _____

ulica _____ hišna št. _____

kraj _____ pošta _____

podpis _____

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni mnogo prezgodaj zapustila članica naše sindikalne podružnice

Tončka Debeljak

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, 9. 1. 1969, ob 16.15 iz Jožefove mrliške vežice na Žalah.

FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO
SINDIKALNA PODRUŽNICA

V globoki žalosti sporočamo sorodnikom in znancem, da je po hudi in dolgotrajni bolezni umrla naša draga mama, stara mama, sestra in teta

IDA JERMAN

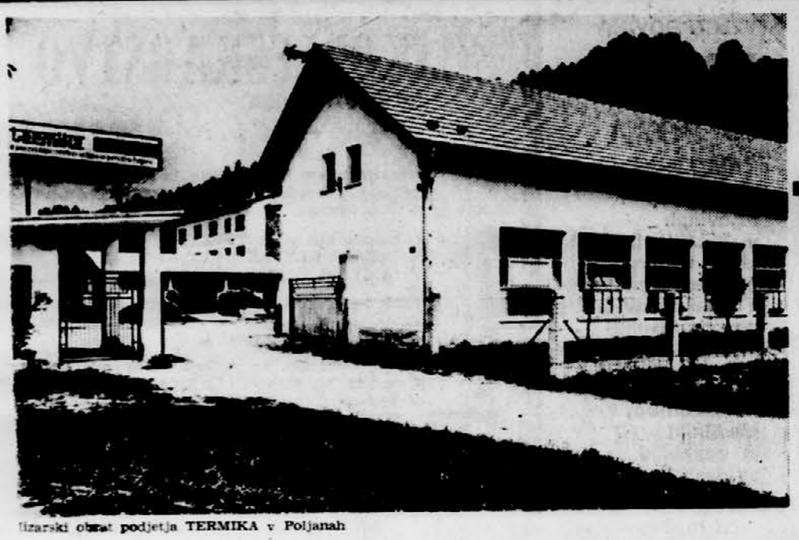
roj. MRČUN
vdova po borcu NOV

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 9. januarja 1969, ob 15. uri iz hiše žalosti Senožeti na pokopališču Dolsko

Žalujoči otroci:
Nada, Nežka, Lojze, Viktorija, Cirila, Franci in drugo sorodstvo

Senožeti, Dolsko, Domžale, Moravče, Piran, Ljubljana, Maribor, Beograd, 7. januarja 1969

V ŠKOFJI LOKI PRAZNUJEJO ■ V ŠKOFJI LOKI PRAZNUJEJO ■ V ŠKOFJI LOKI PRAZNUJEJO

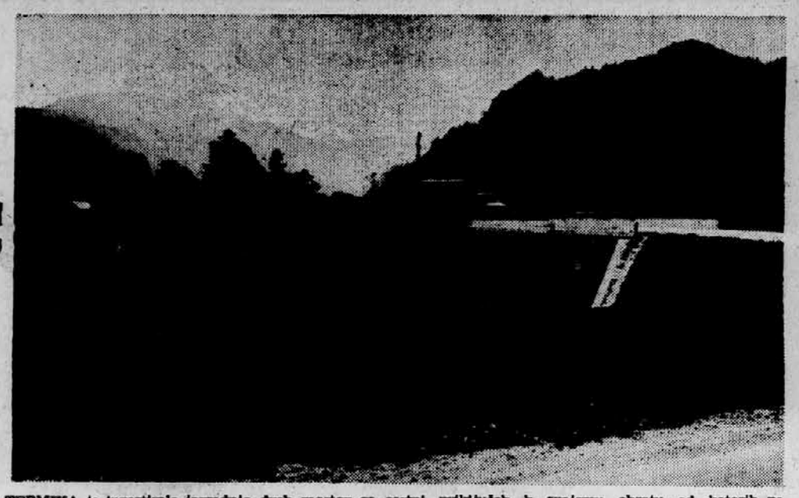

lizarski obrat podjetja TERMIKA v Poljanah

termika MONTAŽNO IN INDUSTRIJSKO PODJETJE ZA IZOLACIJE

LJUBLJANA

S SVOJIMI OBRATI V BODOVLJAH IN POLJANAH NAD ŠKOFJO LOKO ČESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK OBČINE ŠKOFJA LOKA.

TERMIKA je investirala izgradnjo dveh mostov na cestni priključek k svojemu obratu, od katerih pa imajo koristi tudi tamkajšnji prebivalci. Te mostove je TERMIKA izročila v last Občinski skupščini Škofja Loka.

nama

Ob občinskem prazniku čestita veleblagovnica nama vsem občanom škofje loke in jim želi še mnogo uspehov

Z DOBRO JEDAČO IN PIJAČO BOSTE SOLIDNO POSTREŽENI V NASLEDNJIH GOSTILNAH:

Gostinsko podjetje **»KRONA«** z obrati:
restavracija **»KRONA«**, restavracija
»TURIST«, gostilna **»POD KLANCEM«**
gostilna **»VINGARJE«**, Škofja Loka in
»DOM POD PLANINO«, Trebije.
GOSTILNA »PLEVNA«, Gašper Karlin, Škofja Loka
Gostilna **»PRI MOSTU«**, Pavle Demšar, Škofja Loka
EXPRES »LOŠKI HRAM«, M. Čurič, Škofja Loka
Krčma **»PRI MIHOLU«**, Škofja Loka
GOSTILNA »PRI DANILU«, Reteče
GOSTILNA »PRI JELENKOTU«, Češnjica
GOSTILNA »RATITOVEC«, Češnjica
GOSTILNA »TABOR«, Rezka Prevodnik, Gor. vas
GOSTILNA »PRI DORI«, Peternelj, Sovodenj

GRADIS

GIP Gradis

LESNO-INDUSTRIJSKI OBRAT
ŠKOFJA LOKA

TEL. 85-343, 85-395, 85-396

Specializirani lesno ind. obrati za proizvodnjo:

- **opažev za gradnjo industrijskih in stanovanjskih objektov**
- **vseh vrst in oblik strešnih konstrukcij**
- **montažnih objektov – lesenih provizorijev**
- **izdelkov stavbnega in pohištvenega mizarstva**

Razen navedenih izdelkov opravljamo tudi vsa krovska in steklarska dela.

Vsem delovnim kolektivom in občanom Škofje Loke čestitke in prijetno praznovanje.

Tehtnica

OBRTNO PODJETJE PRECIZNE MEHANIKE
ŽELEZNIKI

izdeluje: LABORATORIJSKE CENTRIFUGE in MEŠALCE, PRECIZNE in ANALITSKE TEHTNICE TER OPRAVLJA SERVISNA POPRAVILA NAVEDENIH IZDELKOV.

Podjetje se priporoča ZDRAVSTVENIM USTANOVAM in PODJETJEM, da svoje LABORATORIJE OPREMIJO z NAŠIMI KAKOVOSTNIMI IZDELKI. Se priporočamo in čestitamo vsem cenjenim strankam, poslovnim prijateljem in občanom za občinski praznik občine ŠKOFJA LOKA..

INVALID

ŠKOFJA LOKA

z obrati: **KARTONAŽA, TISKARNA, KNJIGOVEZNICA, PLASTIKA in LESNA**

Se priporočamo. Cenjenim strankam in občanom želimo prijetno praznovanje občinskega praznika občine **ŠKOFJA LOKA.**

Tovarna prešitih odej

ODEJA
ŠKOFJA LOKA

S SVOJIM OBRATOM
V LJUBLJANI,
CELOVŠKA CESTA 160

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA OBČINSKI PRAZNIK OBČINE ŠKOFJA LOKA.

NIKO

KOVINSKO PODJETJE
ŽELEZNIKI

v a m n u d i :

VSE VRSTE MEHANIZMOV ZA REGISTRATORJE, PALIČNE SPONKE ZA PISARNE, VSE VRSTE PALIČNIH SPONK ZA LESNO INDUSTRIJO, OBUTVENO IN OBLAČILNO STROKO TER MANUFAKTURO, RISALNE ŽEBLJIČKE VSEH VRST, PAPIRNE SPONKE BRZOVEZE ZA MAPE VSEH VRST.

INDUSTRIJA, OBRT, TRGOVINA, OBVEŠČAMO VAS, DA IZDELUJEMO DOSLEJ IZKLJUČNO UVOZNI IZDELEK – TERMIČNO OBDELAN TRAK – TOT. IZDELEK JE PRIZNANO DOBRE KAKOVOSTI, LAHKO PA GA NAROČITE PO ŽELJI – V ŠIRINI IN DEBELINI.

VSI IZDELKI PODJETJA N I K O SO PRVOVRSTNE KAKOVOSTI, PRIZNANI NA DOMAČEM IN TUJEM TRŽIŠČU.

Vsem cenjenim strankam, poslovnim prijateljem ter občanom želimo prijetno praznovanje občinskega praznika občine ŠKOFJA LOKA.

VSEM POTROŠNIKOM – OBČANOM ŠKOFJE LOKE
Č E S T I T A
ZA PRAZNIK OBČINE ŠKOFJA LOKA
KOLEKTIV PODJETJA

Kmetijsko Gospodarstvo - Škofja Loka

Z OBRATI: MESOIZDELKI IN POSESTVO

PRIPOROČAMO SE ŠE NADALJE ZA DOBER ODJEM!

Čevljarna
„RATITOVEC"
ČEŠNJICA p. Železniki

izdeluje in priporoča kakovostno moško, žensko in otroško obutev. Kolektiv se pridružuje čestitkam za občinski praznik občine Škofja Loka in želi delovnim ljudem prijetno praznovanje.

V ŠKOFJI LOKI PRAZNUJEJO ⁂ V ŠKOFJI LOKI PRAZNUJEJO ⁂ V ŠKOFJI LOKI PRAZNUJEJO

Vsem gospodarskim organizacijam, zavodom, ustanovam in občanom čestitamo za občinski praznik 9. januar 1969.

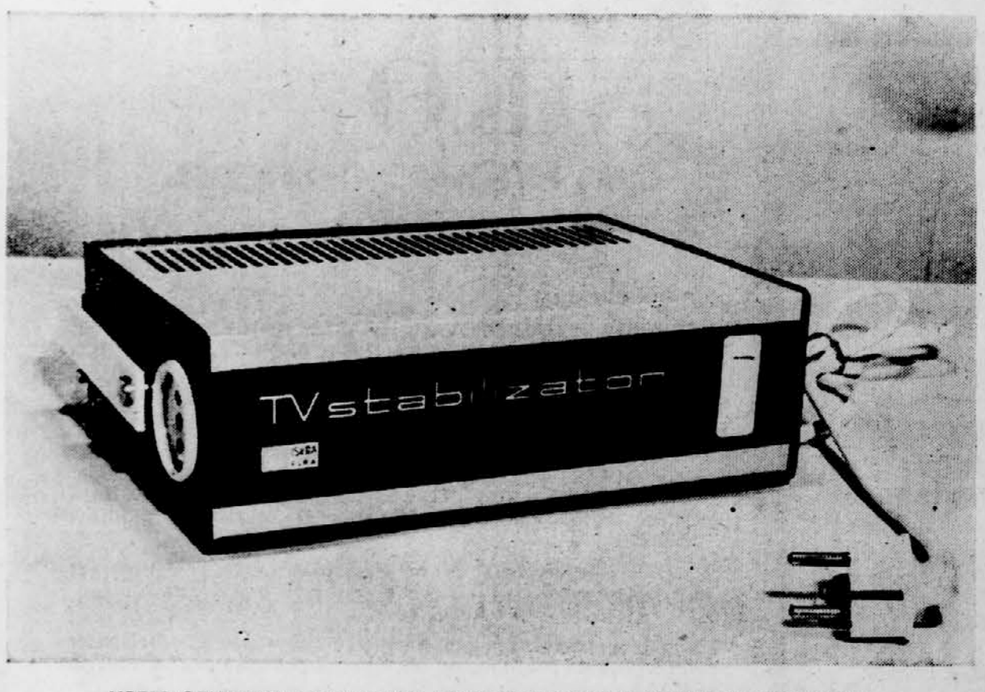
SKUPŠČINA OBČINE, OBČINSKI KOMITE ZKS, OBČINSKA KONFERENCA SZDL, OBČINSKI SINDIKALNI SVET in druge družbeno politične organizacije

ŠKOFJA LOKA

ELRA

elektrotehniško podjetje
ŠKOFJA LOKA

IZ NAŠEGA PROIZVODNEGA PROGRAMA VAM NUDIMO KVALITETEN TV STABILIZATOR

VSEM CENJENIM STRANKAM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OBČANOM ŽELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE OBČINSKEGA PRAZNIKA OBČINE ŠKOFJA LOKA.

Obrtno podjetje „BISTRA“ ŠKOFJA LOKA

Poslovne enote: KEMIČNA ČISTILNICA z zbiralnicami: ŠKOFJA LOKA, LJUBLJANA, Titova 38 in Rožna ulica 37, GORENJA VAS in ŽIRI, PRALNICA in KROJAŠTVO.
Čestitajo za občinski praznik vsem občanom.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

TEHNIK

ŠKOFJA LOKA

Poslužujte se storitev SGP »TEHNIK«, ki s svojim **PROJEKTIVNIM BIROJEM PROJEKTIRA IN GRADI VSE VRSTE OBJEKTOV PO KONKURENČNIH CENAH.**

Se priporočamo in čestitamo vsem kolektivom, investitorjem in občanom za občinski praznik občine ŠKOFJA LOKA

VELETRGOVINA

LOKA

Škofja Loka

EE SORA ŽELEZNIKI

vam v svojih trgovinah v SELŠKI DOLINI, **ki so vedno dobro založene, postreže z raznimi živili, gospodinjskimi in gospodarskimi potrebščinami, s konfekcijo, manufakturo, hladilniki in sesalniki za prah.**

Kolektiv se priporoča in čestita ter želi prijetno praznovanje občinskega praznika občine ŠKOFJA LOKA vsem cenjenim strankam, poslovnim prijateljem in občanom.

SLIKOPLESKARSTVO

ŠKOFJA LOKA

z obratom: v GOR. VASI

opravljamo vsa **SLIKARSKA** in **PLESKARSKA DELA** ter fasadne plastične **JUBOLIT** omete v vseh barvah.

Polagamo vse vrste **TAPET.**
NA ŽELJO STRANK DELAMO TUDI V NOČNEM ČASU.

V ZIMSKEM ČASU NUDIMO 20% POPUSTA.
Vsa dela opravimo pod geslom **SOLIDNO, HITRO, ZMERNE CENE.**

Se priporočamo in želimo vsem cenjenim strankam in občanom prijetno praznovanje občinskega praznika občine ŠKOFJA LOKA.

OBRTNO PODJETJE

INSTALACIJE

ŠKOFJA LOKA

opravlja solidno vsa elektroinstalacijska dela, industrijske in strelovodne naprave.
Se priporočamo in se pridružimo k čestitkam

PREDELAVA PLASTIČNIH MAS

fermopol

SOVODENJ

izdeluje: raznovrstne PVC mape, platnice za koledarje, kataloge, PVC embalažo, reklamne mape in etuije po naročilu.

Po želji opremimo izdelke z elektrovarjenim ali sitotiskom in zaščitnim znakom.

Cenjenim strankam in občanom čestitamo za občinski praznik občine Škofja Loka!

Tovarna klobukov

ŠEŠIR

ŠKOFJA LOKA

izdeluje po najnovejši modi
DAMSKE IN MOŠKE KLOBUKE

Zahtevajte v trgovinah le prvovrstne **PICCADILLY KLOBUKE**

K čestitkam se pridružimo.

VELETRGOVINA

LOKA

ŠKOFJA LOKA

s svojimi poslovnicami

želi svojim cenjenim odjemalcem in občanom prijetno praznovanje občinskega praznika občine ŠKOFJA LOKA.

Posebno priporočamo našo vedno svežo »LOKA« KAVO.

Veletrgovina »LOKA« Škofja Loka ena izmed trgovin v Medvodah.

Delovna skupnost
Združenega turističnega, prometnega in gostinskega podjetja

TRANSTURIST

ŠKOFJA LOKA

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI V:
ŠKOFJI LOKI
LJUBLJANI
RADOVLJICI
BOHINJU
DOMŽALAH
PIRANU
NA BLEDU

In hoteli v Bohinju, na Pokljuki, v Piranu in Strunjanu

čestita za občinski praznik vsem občanom, delovnim kolektivom in družbeno-političnim organizacijam.

ISKRA TOVARNA ELEKTROMOTORJEV

ŽELEZNIKI

Smo največji proizvajalec malih elektromotorjev v Jugoslaviji.

Za domači trg in za izvoz izdelujemo naslednje izdelke:
— KOLEKTORSKE MOTORJE
— ASINHRONSKE MOTORJE
— KONDENZATORSKE MOTORJE
— LUŽNE ČRPALKE
— SIGNALNE SIRENE V 6 V, 12 V, 110 V in 220 V izvedbi

Izvažamo v ZDA, Italijo, ZRN, Avstrijo, Romunijo in Turčijo.

Vsem poslovnim prijateljem in občanom čestitamo za občinski praznik občine ŠKOFJA LOKA!

Nakupovalci!

ZNANO PODJETJE

KROJ

V ŠKOFJI LOKI

IZDELUJE PO NAJNOVEJŠI MODI
ŽENSKE PLAŠČE IN KOSTIME TER MOŠKE PLAŠČE.
VSI IZDELKI SO PRVOVRSTNE KAKOVOSTI, PRIZNANI NA DOMAČEM IN INOZEMSKEM TRŽIŠČU.

V TRGOVINAH ZAHTEVAJTE PLAŠČE IN KOSTIME PODJETJA KONFEKCIJE »KROJ« ŠKOFJA LOKA!

CENE DOSTOPNE ZA VSAKOGAR!

Cenjenim strankam, poslovnim prijateljem in občanom čestitamo za občinski praznik občine ŠKOFJA LOKA!

SUPERMARKET GIOVANNI

TRST, Via Ghega 6 (zelo blizu železniške in avtobusne postaje)

Največja priložnost v zadnjih dvajsetih letih

RAZPRODAJAMO

od 16. I. do 16. II. 1969

PO IZREDNO NIZKIH CENAH ZARADI NOVEGA FORMIRANJA NAŠE VELEBLAGOVNICE

SAMO NEKAJ CEN:

OTROŠKI PLAŠČI	800 LIR
LASTEX HLAČE ZA STAROST DO 12 LET	800 LIR
MOŠKI VETRNI JOPIČ, BLAGO	1.000 LIR
TANKER—ESKIMO AMERICANO, zeleni z belim krznom	9.000 LIR
ŽENSKO KRILO IZ UMETNEGA USNJA — MODA	1.000 LIR
OBLEKA IZ UMETNEGA USNJA BREZ ROKAVOV — MODA	1.000 LIR
MOŠKI PLAŠČ, PREJ 20.000 — SEDAJ	5.000 LIR
MOŠKI SAKO	1.500 LIR
MOŠKA OBLEKA	3.000 LIR
ŽENSKI PLAŠČ S KRZNOM MARZOTTO	7.000 LIR
ŽENSKI PLAŠČ	3.000 LIR
PELERINE ŽENSKE MARZOTTO	5.000 LIR
KUPON ZA 3 M BLAGA	900 LIR
KUPON ZA ŽENSKO OBLEKO	200 LIR
KUPON ZA ŽENSKI KOSTIM	500 LIR
RUTE	10 LIR
MOŠKI PLAŠČ — MOLTOFREN	2.500 LIR
OTROŠKI DEŽNI PLAŠČ	600 LIR

Velika izbira različnih moških, ženskih in otroških pletenin, ženskih kostimov, plaščev in oblek, volnenih in sintetičnih. Tudi z najmanjšim nakupom pri nas v tem razdobju boste zaneslјivo prihranili vsaj za potne stroške. Dinarje in druge valute obračunavamo po najboljšem tečaju. Vsak obiskovalec bo prejel darilo.

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK!

KMETIJSKI KOMBINAT ŽALEC
KADROVSKI CENTER

razpisuje

na podlagi čl. 269 in 271. statuta in čl. 12 pravilnika o delovnih razmerjih podjetja prosta vodilna delovna mesta:

1. **DIREKTORJA** razvojnega centra
2. **DIREKTORJA** komercialnega centra
3. **DIREKTORJA** ekonomskega centra
4. **DIREKTORJA** finančnega centra
5. **DIREKTORJA** kadrovskega centra

Poleg z zakonom določenih pogojev se zahtevajo še naslednje splošne in posebne zahteve:

Splošne zahteve:
za delovna mesta od 1. do vključno 5. se zahteva najmanj 8 let delovne dobe, od tega najmanj 5 let na vodilnih delovnih mestih v ustrezni stroki, izkazane organizacijske sposobnosti in uspešnost na dosedanjih delovnih mestih.

Posebne zahteve:
za delovno mesto pod 1. se zahteva visoka strokovna izobrazba agronomske ali ekonomske smeri, za delovna mesta pod 2., 3., in 4. se zahteva visoka strokovna izobrazba ekonomske smeri,

za delovno mesto pod 5. se zahteva visoka ali višja strokovna izobrazba pravne ali organizacijsko kadrovske smeri.

Na razpis se lahko prijavijo tudi kandidati-delavci Kmetijskega kombinata Žalec, ki imajo za eno stopnjo nižjo strokovno izobrazbo;

a) če izredno študirajo za zahtevano izobrazbo in redno polagajo izpite,

b) če že zasedajo enaka ali podobna delovna mesta kot je tisto, ki se zanj prijavijo,

c) če izpolnjujejo vse ostale zahteve za razpisano delovno mesto.

Kandidati morajo prijavi priložiti dokazila, da izpolnjujejo zahteve in opis dosedanjih zaposlitev z navedbo poslov, ki so jih opravljali.

Pismene prijave z dokazili pošljite kadrovskemu centru podjetja najpozneje v 15 dneh po objavi razpisa. 126

Komisija za delovna razmerja podjetja
KONIM
inozemska industrijska zastopstva
Ljubljana, Titova 38/VIII

razpisuje prosto delovno mesto

korespondenta
ali alternativno
korespondenta pripravnika

Pogoji: aktivno znanje nemškega jezika in obvladanje strojepisja.
Osebni dohodki so urejeni s pravilnikom. Rok za vložitev prijav do zasedbe delovnega mesta na gornji naslov. Nastop službe 15. januarja 1969. 122

»VISKOZA«
KOMBINAT INDUSTRIJE VISKOZNIH PROIZVODA I CELULOZE — LOZNICA
tel. 82-010 in 82-018

»COBEX«
POSLOVNO UDRUŽENJE PREHRAMBENE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE — BEOGRAD
Uzun Mirkova štev. 5.-III
tel. 621-382 in 627-050

OBVEŠČA

da je »Viskoza« Loznica začela izdelovati vse vrste najkakovostnejšega lozofana (celofana) za:

— ŽIVILSKE
— TOBAČNE
— KEMIČNE
— TEKSTILNE
— GRAFIČNE INDUSTRIJE

in za široko potrošnjo

Sklepanje pogodb in prodaja za 1969. leto opravljajo:

»COBEX« poslovno udruženje prehrambene industrije Jugoslavije v Beogradu in prodajna služba »VISKOZA« v Loznici. 120

Upravni odbor
RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA
SENOVO

razpisuje delovno mesto

tehničnega vodje
jamskega obrata

Kandidat mora biti diplomirani rudarski inženir z najmanj 3-letno jamsko prakso.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi.

Upravni odbor
RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA SENOVO

razpisuje prosti delovni mesti:

1. **inženirja asistenta**
jamskega obrata
ki mora biti diplomirani rudarski inženir

2. **diplomiranega ekonomista**

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite do 31. januarja 1969. 128

ELEKTRO GORICA
poslovna enota Koper
Vojkovo nabrežje 10
Koper

proda:

avtomobil - furgon »Citroen - Tomos«

nosilnost 250 kg in 2 osebi, leto izdelave 1964 — nevozen.

Prodaja bo dne 22. 1. 1969, od 8. do 9. ure.

Ogled vozila dva dni pred prodajo. 140

Komisija za urejanje delovnih razmerij pri

STEKLARNI HRASTNIK

Po sklepu komisije za urejanje delovnih razmerij v zvezi z določili Pravilnika o delovnih razmerjih pri Steklarni Hrastnik

oglaša
prosto delovno mesto

»pomožnega obračunovalca OD in vknjiževalca OD«

Oglas prostega delovnega mesta velja do zasedbe.
Osebni dohodek po pravilniku.
Stanovanje je zagotovljeno.
Priglasitve je potrebno vložiti pri kadrovsko pravni službi Steklarne Hrastnik. Priglasitev lahko predloži oseba, ki ima srednjo ali tudi nižjo strokovno usposobljenost in vsaj 5-letno prakso na podobnih delovnih mestih. 123

»METALNA«
obrat v KRMELJU

razpisuje prosti delovni mesti:

VODJE
tehnične kontrole obrata

KNJIGOVODJE

Pogoji:
pod a) za delovno mesto se zahteva:
— višja šolska izobrazba strojne stroke s 4-letno prakso
— srednja šolska izobrazba strojne stroke z 8-letno prakso
pod b) ekonomska srednja šola s 3-letno prakso

Osebni dohodek po pravilniku.
Stanovanje ni zagotovljeno.
Pismene ponudbe, kolkovane z 0,50 Ndin, sprejema »Metalna« Krmelj. Razpis velja 8 dni po objavi v časopisu. 127

KEMIČNA TOVARNA MOSTE
LJUBLJANA — OBRAT AL—SOLI
Ob železnici 14

ponovno razglaša
po 92. členu temeljnega zakona o podjetjih prosta delovna mesta:

več kvalificiranih strojnih ključavničarjev

kvalificiranega varilca
za avtogeno in elektro varjenje

POSEBNI POGOJI za ta delovna mesta:
— dokončana ustrezna poklicna šola
— odslužen vojaški rok

Poskusno delo 2 meseca.

Nastop službe mogoč takoj. Osebni dohodek po pravilniku. 115

Kadrovska komisija

GP »OBNOVA
LJUBLJANA, TITOVA 39

razglaša
naslednja prosta delovna mesta:

diplomiranega strojnega ali elektro inženirja
s prakso v operativi — **za vodenje centralnih obratov podjetja**

več diplomiranih gradbenih inženirjev
s pooblastilom za gradbena izvajanja — **za operativo in pripravo dela**

več gradbenih tehnikov
s pooblastili in najmanj 4-letno prakso — **za operativo in pripravo dela**

Za vsa navedena prosta delovna mesta je poseben pogoj dvomesečna poskusna doba.

Pri izbiri kandidatov imajo prednost moški z odslužen kadrovskim rokom.

Osebni dohodki po pravilniku o nagrajevanju o delitvi osebnih dohodkov v podjetju.

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe sprejema Kadrovska služba podjetja na upravi I-12 v Ljubljani, Titova 39 do 20. januarja 1969. 144

MURA
tovarna oblačil in perila
V MURSKI SOBOTI

razpisuje
prosti delovni mesti:

PROGRAMERJA
v mehanografskem centru sistem IBM/360 model 20

POGOJI: visoka ali višješolska izobrazba — prednost pri sprejemu imajo ekonomisti, znanje nemškega in angleškega jezika ter uspešno opravljen test.
Službo je potrebno nastopiti takoj ali najkasneje 1. aprila 1969.

EKONOMISTA – PRIPRAVNIKA
za delo v komercialnem oddelku obrata oblačil

POGOJI: končana ekonomska fakulteta.
Službo je potrebno čimprej nastopiti.

Kandidata za obe delovni mesti morata imeti odslužen vojaški rok.

Prijave z življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi pošljite do 20. januarja 1969 v kadrovsko-socialni sektor podjetja. 131

GRAND HOTEL TOPLICE
BLED

razpisuje delovno mesto

VODJE
strežne službe

Pogoji:
— **višja ali srednja strokovna izobrazba gostinsko-strežne smeri in pet let prakse kot šef strežbe v hotelu A ali B kategorije;**
— **visoko kvalificirani natakar z deset let prakse kot šef strežbe v hotelu A ali B kategorije**

Poleg strokovne izobrazbe in prakse je potrebno znanje treh svetovnih jezikov, in sicer: angleški, nemški, francoski ali italijanski.
Prednost imajo kandidati obeh romanskih jezikov.
Poleg dokazil o strokovnosti mora kandidat v ponudbi navesti podatke o dosedanji praksi in pristati na preizkušnjo znanja tujih jezikov.
Stanovanje ni zagotovljeno.
Nastop je mogoč takoj ali po dogovoru.
Rok za sprejemanje prijav je 15 dni po objavi razpisa. 124

ZP ISKRA KRANJ
STROKOVNE SLUŽBE

Iščemo nove sodelavce

za delo v Centru za avtomatsko obdelavo podatkov

1. **ORGANIZATORJE avtomatske obdelave podatkov**
2. **ORGANIZATORJE asistente**
3. **PROGRAMERJE sistema**
4. **PROGRAMERJE**

Poleg splošnih, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
— visoka, višja ali srednja izobrazba
— nekajletna praksa pri organiziranju avtomatske obdelave podatkov in večletna praksa s področja planiranja, analitike in finančnega poslovanja
— znanje angleščine ali nemščine

pod 2.:
— visoka, višja ali srednja izobrazba
— nekajletna praksa kot organizator poslovanja oz. praksa s področja planiranja, tehnologije, prodaje ali računovodstva
— znanje angleščine ali nemščine

pod 3.:
— visoka, višja ali srednja izobrazba
— nekajletna praksa v programiranju
— znanje angleščine ali nemščine

pod 4.:
— visoka, višja ali srednja izobrazba
— dokončana pripravniška doba s področja organizacije poslovanja, planiranja ali analiz
— znanje angleščine ali nemščine

Kandidati bodo pred sprejemom na delo testirani, po sprejemu na delo pa bodo na dvomesečnem poskusnem delu.

Sprejeti kandidati se bodo za delo na novem elektronskem računalniku usposabljali na specialnih seminarjih in tečajih.

Delovna mesta so v Ljubljani.

Prijave sprejema ZP ISKRA KRANJ, Organizacijsko kadrovsko področje, Oldhamska 2 do 25. 1. 1969. 142

UNIVERZA V SAN FRANCISCU SPET ODPRTA — Rektor univerze v San Franciscu Hayakawa, čigar ime je zaradi sporov s študenti postalo znano po vsem svetu, je po daljših »počitnicah« ponovno dovolil pouk, vendar je »razgrajačem« prepovedal vstop na univerzitetno območje. Študentje so odgovorili na ta ukrep z demonstracijami: »patruljirajo« pred vhodom in »stavkokazom« preprečujejo vstop. Telefoto: UPI

SOVJETSKI OBISK PRI DE GAULLU — Včeraj se je v Parizu predsednik de Gaulle pogovarjal z namestnikom sovjetskega premiera Vladimirom Kirilinom, ki vodi sovjetsko delegacijo v francosko-sovjetski »veliki komisiji« za ekonomsko, kulturno, znanstveno in tehnično sodelovanje. Pogovarjali so se o medsebojnih odnosih in o mednarodnih problemih, zlasti o Vietnamu in Srednjem vzhodu. Na sliki: v Elizejski palači — desno de Gaulle, levo Kirilin in veleposlanik Zorin. UPI

POLNA DVORANA V ČEDADU — Gostovanje novogoriškega gledališča v Čedadu je pritegnilo mnogo gledalcev iz Beneške Slovenije — do zadnjega kotička so napolnili gledališko dvorano »Ristori«. Na sliki: po predstavi. Foto: Šelhaus

Nadaljevanje s prve strani

Volilne naloge SZDL

je, da je vsa ta razprava aktualizirala naše naloge glede razvijanja neposredne demokracije. Čakajo nas pomembne naloge — nadaljnji razvoj neposredne demokracije in organsko povezovanje vseh oblik odločanja ter ravni samoupravnega odločanja, načelno in teoretično pa je treba tudi razjasniti vse, kar je v zvezi z vodilnim sistemom nejasnega. Zupančič je v zvezi z »razpravami, kjer je bilo največ protislovij«, dejal, da so v naši družbi sile, ki niso navdušene nad samoupravljanjem ali enakopravnostjo narodov in narodnosti.

S tem v zvezi je poudaril, da je najbolj pomembno tisto, kar je povezano z novo vlogo zbora narodov, s kritikami, ki jih je bilo slišati v zvezni skupščini decembra. »S tem je v veliki meri povezana nadaljnja izgradnja federacije, problemi, ki smo jih sprožili v zvezi z njenimi zakonodajnimi, gospodarskimi in drugimi kompetencami, z enakopravnostjo narodov in narodnosti, republik, pokrajin, njihovih jezikov in resnično udeležbo v organih federacije. Pogosto je bilo v razpravi slišati tezo, da bi zbor narodov, kot obče pristojni zbor, izgubil pomen čuvarja in garanta za enakopravnost, kot da je enakopravnost narodov in narodnosti nekaj ločenega iz celotnega družbenega konteksta in kot da jo je mogoče zagotoviti z nekakimi posebnimi oblikami varovanja.«

Beno Zupančič je nato dejal, da tega ne poudarja zato, da bi prišlo do kakršnihkoli političnih dramatizacij, temveč zaradi tega, ker je to izredno pomembno za našo prihodnost in ker smo na prehodu od etatistične k samoupravni družbeni koheziji. Nato je opozoril, da sta bili »nacionalna problematika in resnična enakopravnost kot dinamični kategoriji ugoden teren za različne politične špekulacije ali pa politiko prikrivanja drugih interesov z umetnimi problemi mednacionalnih odnosov ali enakopravnosti«. V razmerah večje demokratičnosti se pojavljajo, in se bodo tudi v prihodnje, poskusi nasilnega urejevanja zadev, iluzorne zahteve, nestrpnost, politične računice v nekem mednarodnem položaju ob razumevanju demokracije kot anarhije, je poudaril Zupančič. Opozoril je, da je pri tem potrebna kar največja mera politične občutljivosti, potrpežljivosti in demokratičnih dialogov in dogovorov, pa tudi zelo veliko vztrajnosti, odločnosti in jasnosti.

Nato je govoril o vlogi Socialistične zveze pri volitvah in poudaril, da so kandidacijske konference dobro zamišljene, kot koncepcija, ki vodi k nadaljnji demokratizaciji kandidacijskega postopka ter k politični afirmaciji ustavnih značilnosti Socialistične zveze. Opozoril je, da so kandidacijske konference demokratična novost, ki lahko zagotovi veliko več demokracije kot samo zbori volivcev. Nato pa je generalni sekretar našlel šest nalog, ki čakajo Socialistično zvezo. To so: afirmirati ustavne spremembe in jih spoštovati kot demokratičen dogovor in nov korak k izgrajevanju samoupravne politike federacije, pripraviti volilne programe ter opozoriti na ključna vprašanja v prihodnjem mandatnem obdobju, afirmirati kandidacijske konference ter posvetiti posebno pozornost skupščinskim poročilom in njihovim delovnim programom. Vse organizacije, sekcije, komisije in tribune pa je treba usmeriti k nalogam, povezanim z volitvami, in z javnim delom zagotoviti uskladenost naših priadevanj, da bi preprečili nepotrebne nesporazume, kot da gre za dva cilja ali dve poti. Na koncu je Beno Zupančič poudaril, da je nujno treba odpraviti praznine, ki včasih nastajajo zaradi volitev in zaradi pričakovanih kadrovskih sprememb.

V razpravi so sodelovali Rato Dugonjić, dr. Laslo Rehak, Ilija Vuković, Novak Andjelić, Aleksandar Petković, Mirko Bošković, Božo Kovač, Goge Nikolovski, Radovan Pantović, Muhamed Kešetović in Milan Vukasović.

Rato Dugonjić, predsednik zvezne konference, je v razpravi med drugim dejal, da je čas za obsežne volilne priprave dokaj kratek, da je treba v republikah čimprej končati volilne zakone in da potekajo volilne priprave, pa tudi same volitve, v zelo dinamičnih notranjih in zapletenih mednarodnih razmerah. Dugonjić je nato dejal, da je ostala dilema v zvezi z neposrednimi in posrednimi volitvami in da se mora Socialistična zveza kar najbolj zavzeti, obenem pa proučevati to problematiko v ustavni komisiji. Ko je govoril o karakterističnih razmerah v zvezi z ustavnimi spremembami, je poudaril, da je vprašanje enakopravnosti narodov in narodnosti, tako kot je sedaj razrešeno z novim položajem zbora narodov, postalo najmočnejše orožje SZDL v republikah proti morebitnim pojavom kakršnegakoli hegemonizma, ki še ni zatrt. Dugonjić je na koncu opozoril, da je treba na prihodnjih volitvah v zvezi z novo vlogo zbora narodov in z večjimi pravicami, pa tudi odgovornostmi republik pri ustvarjanju in izvajanju politike federacije zagotoviti zelo kakovostno in ugledno kadrovsko sestavo zveznih organov. »Federaciji je treba zagotoviti taka predstavniška telesa, ki bodo imela več ugleda, ki bodo delala bolj stabilno, ker brez stabilnosti v federaciji tudi ni stabilnosti v občinah in drugih območjih,« je menil Dugonjić.

Značilna podrobnost v razpravi je bil del pojasnila Novaka Andjelića in Boža Kovača. Prvi je poudaril, da se na prihodnjih volitvah ne bi smel nihče zaradi svoje eksistence ali funkcije potegovati za to, da bi bil izvoljen, oziroma da bi bilo treba vsem sedanjim izvoljenim kandidatom zagotoviti solidno eksistenco. Božo Kovač pa je med drugim dejal: »Potrebna je takšna politika, da bi vsak prihodnji poslanec, ki bi sprejel to funkcijo, prevzel odgovornost za nadaljnjo usodo svoje eksistence«. Menil je, da po izteku mandata ne bo težav, kje zaposliti te ljudi, če bomo v predstavniška telesa volili najboljše, znane strokovnjake in delavce, saj jih bodo delovne in druge organizacije iskale. Kovač je še dejal, da je v Sloveniji opaziti težnjo, da bi volilni postopek glede na kratek čas in predvideno »volilno dinamiko«, racionaliziral, tako da bi se kandidacijske konference povesale, kadar predlagajo kandidate za občinske in republiške skupščine ter za zvezno skupščino.

Na koncu so izvolili delovno skupino, ki bo izpopolnila predlog stališč izvršnega odbora zvezne konference v zvezi s prihodnjimi volitvami. Izvršni odbor je razpravljal tudi o poročilu o pomoči ulicinjski in barski občini po potresu. ZDRAVKO ILIČ

●●

Zasedanje židovskega kongresa

bičajnih okoliščinah — na sam praznik svetih treh kraljev — tolmačijo vsaj nekateri rimski komentatorji kot korekturo v stališču katoliške cerkve do izraelskega vprašanja in posameznih njegovih vidikov.

Iz poročila o avdienci in še zlasti iz Goldmannovih izjav je videti, da je papež želel popraviti vtis, ki ga je napravila njegova brzojavka libanonskemu predsedniku ob izraelskem napadu na bejrutsko letališče, oziroma izraziti obžalovanje zaradi napačnih tolmačenj, ki jih je izzvala ta njegova poslanica.

Papež je bil v svoji brzojavki dovolj izrecen, še strožji do izraelske diverzije pa je bil vatikanski »Osservatore Romano« v komentarju, ki ga je priključil papeževim besedam. Medtem ko so izraelski verski in politični predstavniki odgovarjali v »enakovrednem« tonu, pa je bilo v Rimu sklicano zasedanje svetovnega židovskega kongresa, organizacije, ki povezuje židovske skupnosti vseh dežel.

Italijanska prestolnica ni bila slučajno izbrana za zasedanje, katerega glavna »točka« je bil prav Goldmannov obisk pri Pavlu VI. Na zasedanju, ki se je končalo danes, je bilo med drugim poudarjeno, da namerava svetovni židovski kongres utrjevati in poglabljati obstoječe stike s sveto stolico, predsednik organizacije Goldmann pa je že včeraj odletel v Tel Aviv, da bi izraelsko vlado obvestil o rezultatih svoje misije.

Vatikan je od vsega začetka kazal veliko zanimanje za izraelsko-arabsko krizo, in to ne samo zaradi usode Jeruzalema in svetih krajev, ampak tudi iz širših versko-političnih motivov. Določnega stališča rimske cerkve do izraelske agresije v lanskem juniju niso narekovali toliko teološki pogledi na »ljudstvo, ki je križalo boga«, kolikor razlogi tako imenovane ekumenske politike z gesli za mir, za pomoč tretjemu svetu itd.

Pri oblikovanju takega stališča so imeli svoj delež nemara tudi patriarhi vzhodnega obreda iz arabskih dežel.

Iz avdience, ki jo je papež naklonil Goldmannu, in iz osebnega pisma neznane vsebine, ki mu ga je izročil ob tej priložnosti, seveda ne moremo delati preveč daljnosežnih sklepov. Vsiljuje pa se ob tem primerjava z italijansko državno zunanjo politiko, ki je bila v obravnavanju krize na Srednjem vzhodu ves čas zelo uglašena in sinhronizirana z vatikansko akcijo.

Italija kot »centralna« sredozemska dežela je seveda nenavadno zainteresirana za vse, kar se dogaja v tem delu sveta, in italijanski politiki to ob vsaki priložnosti tudi poudarjajo. Gre za Sueški prekop, gre za surovine in za tržišča na južni in vzhodnih obalah Sredozemskega morja. Zaradi tega sta bila italijanski zunanji minister Fanfani in italijanska nacionalna naftna družba ENI že pred desetletjem pobornika »prozarabske« politike. Ta politika se je razodela tudi ob lanski vojni s stališčem, ki je odsevalo prilično ravnovesje med moralno-politično solidarnostjo z Izraelom ter dobrim gospodarsko-političnim znanstvom z arabskimi državami.

Med kasnejšim potekom krize je Italija gojila živahne diplomatske stike z vsemi vpletenimi in zainteresiranimi silami. V okviru možnosti je ohranjala gospodarske zveze z arabskimi deželami in jih ponekod še razvijala, v tem ko je italijanska industrija slej ko prej sodelovala pri dobavah za izraelsko vojsko. Vidnejših in izvirnejših iniciativ za politično rešitev izraelsko-arabskega spora pa italijanska diplomacija ni razvila.

Čimdlje je trajala mora tleče nevarnosti ter sueške zapore in kolikor bolj je naraščala sovjetska prisotnost v sredozemskih vodah, toliko bolj so v italijanskih pogledih previadovali »moralno politični« elementi. V tem so od vsega začetka prednjačili italijanski socialisti. Poleg drugih motivov je v njihovem odnosu do Izraela prisoten močan sentiment do židovskega ljudstva, ki je toliko pretrpelo od nacistov in fašistov.

Nenni in drugi socialistični voditelji so bili za izraelsko stvar ves čas mnogo bolj zagnani kot pa Farnesina (zunanje ministrstvo). In Nenni je zdaj zunanji minister in v tem svojstvu je v kratki izjavi izredno megleno komentiral izraelski napad na bejrutsko letališče, medtem ko smo v glasilu socialistične stranke lahko brali obsodbo resolucije, ki jo je varnostni svet sprejel v obsodbo te izraelske represalije.

Zadnji dogodki na Srednjem vzhodu in vse kar se plete okrog njih postavljajo to tematiko znova v ospredje zanimanja. Za začetek je o tem napovedana razprava v italijanskem parlamentu in Nenni bo imel prav tu prvo priložnost, da kot zunanji minister izčrpno razloži svoje koncepte. TIT VIDMAR

Organizacija slovenskih študentov

Intenzivne priprave ljubljanskih študentov — Odnos do ZSJ

LJUBLJANA, 7. jan. — Danes so se sestali izvršni odbor skupščine ljubljanskih študentov, skupina za reorganizacijo zveze študentov in predsedniki fakultetnih odborov, da bi se dogovorili o stališčih, ki jih bodo ljubljanski študentje zavzeli do ZSJ. Potreba, da se v okviru organizacije slovenske študentske skupnosti, ki predvideva ustanovitev Zveze študentov Slovenije ,natančneje določi odnos do sedanje jugoslovanske organizacije, je nastala zaradi določenega nerazumevanja, ki so ga na nedavnih pogovorih v Beogradu pokazala osrednja in nekatera univerzitetna telesa ZSJ. Dokončna stališča ljubljanskih študentov bo sprejel študentski zbor, ki bo prihodnji teden v Študentskem naselju.

Na pobudo zagrebškega univerzitetnega komiteja ZK, univerzitetnega odbora zveze študentov zagrebške univerze in CK ZMH bo jutri na ljubljanskem univerzitetnem komiteju ZKS sestanek, na katerem se želijo zagrebški predstavniki seznaniti s težnjami študentov v Sloveniji. Univerzitetni komite je na ta sestanek povabil tudi predstavnike ljubljanskih študentov, ker meni, da se brez nosilcev te akcije o reorganizaciji pač ne da pogovarjati.

Prihodnji teden pa bo v Ljubljani srečanje med predstavniki beograjskega centralnega odbora ZSJ in ljubljanskimi študenti, na katerem naj bi ustvarili skupno podlago za dokončno opredelitev odnosa med prihodnjo ZSS in jugoslovansko študenstko organizacijo.

R. M.

Dvakrat višja plača za predsednika ZDA

WASHINGTON, 7. jan. (Reuter). Ameriški predstavniški dom je včeraj sklenil, da se bo plača predsednika ZDA podvojila, to je od 100.000 na 200.000 dolarjev letno. Sklep bo začel veljati, ko bo Richard Nixon uradno prevzel dolžnost predsednika.

Poleg tega bo ameriški predsednik dobival še dodatek 50.000 dolarjev na leto.

Izraelski »vojni« proračun

JERUZALEM, 7. jan. (AP). Izraelski minister za finance Zev Šaref je predložil parlamentu predlog proračuna za leto 1969-70 in sicer za 2,240.000.000 dolarjev. To je največji proračun v izraelski zgodovini, 37 odstotkov izdatkov je določenih za vojaške namene.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

Josef Smrkovsky ne bo predsednik parlamenta

Biro CK KPČ za Češko se strinja, da naj pride Slovak na položaj predsednika zvezne skupščine Češkoslovaške

PRAGA, 6. jan. (Tanjug). Problem predsednika zvezne skupščine Češkoslovaške in s tem tudi položaj Josefa Smrkovskega so danes praktično rešili. Biro CK KPČ za Češko se strinja, da naj pride za šefa skupščine Slovak. Za dosedanjega predsednika skupščine Josefa Smrkovskega pa je predlagal, naj bi prevzel mesto podpredsednika parlamenta in postal šef enega od domov sveta volivcev, v kar se bo po ustavnem zakonu spremenila sedanja skupščina.

To formalno pomeni, da bi Smrkovsky ostal na položaju, na katerem je tudi sedaj oziroma kakor so predlagali Slovaki. Biro za Češko se prav tako tudi strinja s tem, da bi sprejeli ukrepe, s katerimi bi preprečili nadaljnje organiziranje akcije pritiska, da naj bi bil Smrkovsky predsednik skupščine.

Dogovor v smislu predloga češkega partijskega biroja so verjetno dosegli že prej v najvišjih partijskih organih. Značilno pa je, da so pustili češkemu biroju, naj pride s takim predlogom pred javnost. S tem so vsekakor olajšali delo plenuma CK KPČ, ki bo v prihodnjih dneh v Pragi. Tudi sam Josef Smrkovsky je včeraj v govoru po RTV napovedal, da bodo drugi tovariši povedali nekaj več o spornem vprašanju nacionalnosti predsednika zvezne skupščine.

Kakor so sporočili, bodo v prihodnjih dneh na RTV govorili Svoboda, Dubček, Černik, Husak, Sadovski, Erban in predsednik češkega partijskega biroja Strougal. Vsi ti, kakor tudi Smrkovsky, so člani izvršnega komiteja predsedstva CK KPČ in so se v teh dneh sestali v Pragi, kjer so bile burne diskusije, preden so dosegli rešitev in objavili proglas ljudstvu in komunistom o položaju v državi.

Biro CK KPČ za Češko je razložil svoje stališče s tem, da je prav, da Slovaki realizirajo pravico do položaja predsednika zvezne skupščine že od samega začetka federativne ureditve države. Biro meni, da bo na to mesto izvoljen predstavnik slovaškega naroda, ki uživa zaupanje in avtoriteto pri obeh narodih. O tej osebnosti so govorili v zadnjih dneh v Bratislavi in v Pragi. Po vsem tem, kar je bilo možno slišati v Bratislavi je slovaško vodstvo, kot kaže, za to, da bi za predsednika zvezne skupščine kandidaralo sedanjega predsednika slovaškega republiškega parlamenta Ondreja Klokoča. Kot možnost omenjajo tudi, da bodo predlagali prvega sekretarja CK KP Slovaške dr. Gustava Husaka ali pa znanega češkoslovaškega revolucionarja, slovaškega književnika in člana predsedstva CK KP Slovaške Ladislava Novomjeskega, ki je bil lani med potencialnimi kandidati za predsednika republike. Menijo, da uradnega predloga ne bodo sporočili javnosti do plenuma CK KPČ, oziroma do zasedanja zvezne skupščine v drugi polovici januarja.

Namen proglasa predsedstva CK KPČ pred nekaj dnevi je bil in to dokazujejo tudi poročila iz raznih krajev države, da bi pomirili položaj, da bi nastale probleme rešili v treznem ozračju.

Toda tudi dva dneva množičnih sestankov raznih partijskih in družbenopolitičnih organov in osnovnih partijskih organizacij nista bila dovolj, da bi se napetost hitro ublažila. Tako so se danes po Pragi širile vesti, da so sovjetske čete, stacionirane na Češkoslovaškem, začele zasedati nekatera podjetja, uredništva in ustanove v Pragi in drugih češkoslovaških mestih. Kar zadeva Prago, danes niso ves dan sploh opazili nobenih sovjetskih čet. V takem položaju je te vesti demantiral predstavnik vlade za tisk. Te vesti je označil kot neresnične in dodal, da je njih namen med prebivalstvo vnašati nemir in negotovost.

V Bratislavi se je Gustav Husak sestal s predstavniki tovarniških sindikalnih organizacij železarske industrije na ozemlju Slovaške. Govorilo se je o nedavni grožnji čeških kovinarjev, da bodo s stavko branili položaj Josefa Smrkovskega. Husak pa je — po poročilih iz Bratislave — na konkretnih primerih opozarjal, kako akcije raznih skupin pritiska odvračajo pozornost prebivalstva ČSSR od pozitivnih programskih ciljev. Prav tako je govoril, kako te gonje povzročajo nepotost, ki že meji na politično krizo in iz česar bi lahko nastali tragični konflikti.

Husak je direktno izjavil, da so v zadnjem času take skupine vzele kot izgovor vprašanje predsednika zvezne skupščine. Dodal je, da je slovaško vodstvo odločeno, da ne bo dovolilo ekstremističnim skupinam, da z raznimi gonjami onemogočajo mirno delo na Slovaškem.

Po govoru Husaka so udeleženci sindikalnega sestanka v Bratislavi sprejeli resolucijo, s katero poudarjajo, da s stavko ni možno vsiliti nobene osebnosti na kakršno koli demokratično voljeno funkcijo v državi. Postopek nekaterih sindikalnih organov na Češkem razlagajo sindikalni funkcionarji tovarne kovinske industrije Slovaške kot nesoglasje s federativno ureditvijo ČSSR. S takim stališčem so praktično ponovno odgovorili češkim kovinarjem, ki so zahtevali podporo delavcev v ustreznih podjetjih na Slovaškem.

Snežne razmere ob 7. uri zjutraj

Žičnica — Krvavec: jasno, —3, 70 cm zmrznjenega snega, vse žičnice obratujejo.
Žičnica — Velika planina: jasno, —3, 70 cm zmrznjenega snega, vse žičnice obratujejo.
Žičnica — Zelenica:
Ljubelj — predor: jasno, —2, sren, vse žičnice obratujejo.
vrh Zelenice: jasno, —7, 120 cm, sren, vse žičnice obratujejo.
Žičnica — Španov vrh: megla, —6, spodaj 50 cm, sredina in vrh 60 cm, žičnica obratuje.
Žičnica — Vitranc (Kranjska gora): NI PODATKA.
Žičnica — Vogel: jasno, —2, 100 cm, suh, vse naprave obratujejo.
Pohorska vzpenjača: oblačno, —10, osrenica, vlečnici »Bellevue« in »Bolfenka obratujeta.
Vlečnica — Martuljk: oblačno, —3, ?67 cm, zmrznjen, vlečnica obratuje.
Vlečnica — Planica: oblačno, —37, 67 cm, zmrznjen, vlečnica obratuje.
Rateče — Planica: oblačno, —13, 60 cm.
Dom na Kornni: jasno, 90 cm, suh, tovorna žičnica obratuje, pot prehodna, cesta do Šavice ni plužena.
Bohinj — jezero: megla, —4, 60 cm, sren, žičnice obratujejo, kegljišče na ledu deia.
Rieci: oblačno, —5, 35 cm, zmrznjen, smučišče na Straži dobro, jezero je zamrznjeno in je idealno za drsanje.
Pokljuka: jasno, —9, 100 cm, suh, vlečnica obratuje, cesta prevozna.
Lokve: oblačno, —4, 15 cm, sren, vlečnice obratujejo.
Lazne: oblačno, —5, 20 cm, sren, vlečnice obratujejo.
Livek: oblačno, —12, 20 cm, sren, vlečnice obratujejo.
Vojsko: delno oblačno, —9, 45 cm, dostop je mogoč samo za osebne avtomobile, ki so opremljeni z zimskimi gumami.
Bovec: oblačno, —8, 20 cm.
Log pod Mangrtom: oblačno, —8, 40 cm
Crni vrh nad Idrijo: delno oblačno, —7, 20 cm.
Idrija: oblačno, —4, 8 cm.
Rakitna: oblačno, —7, 15 cm, sren, vlečnica obratuje, jezero zamrznjeno.
Zaplana — Ulovka — Jasnik: oblačno, —8, 24 cm, zmrznjen, smuka odlična, cesta prevozna.
Dom na Travni gori: oblačno, —7, 30 cm, suh.
Ribniška koča na Pohorju: jasno, —3, 100 cm, pršič, cesta prevozna do Fsanika in pozna.
Mežica: oblačno, —7, spodaj 42 cm, zgoraj 50 cm, pršič, sedežnica dela.
Mislinja: oblačno, —8, 32 cm, vlečnica obratuje.
Bela voda nad Škofjanom: oblačno, —9, 15 cm pršiča na 30 cm podlago, cesta prevozna z zimsko opremo, smučišče toplano.
Jezersko: megla, —16, 31 cm.
Brnik: oblačno, —6, 10 cm.
Ljubljana: oblačno, —5, 15 cm.
Celje: oblačno, —5, 21 cm.
Slovenjgradec: oblačno, —6, 20 cm, pršič, vlečnica obratuje.
Maribor: oblačno, —6, 19 cm.
Murska Sobota: oblačno, —6, 19 cm.
Novo mesto: oblačno, —5, 14 cm.
Postojna: oblačno, —7, 2 cm.
Trigiav — Kredarica: jasno, —7, 170 cm.

Izvajanje francoskega vojaškega materiala Izraelu

TEL AVIV, 6. jan. (AP). Izraelski državni radio je nocoj objavil vest, da je francoski predsednik de Gaulle ukazal, naj v celoti ustavijo dobave francoskega vojaškega materiala Izraelu.

Telegrami

SAMOMOR — BUDIMPEŠTA. Policija je sporočila, da je predsednik madžarskega statističnega zavoda György Peter napravil samomor. Bil je osumljen, da je bil povezan s skupino, ki je zakrivila hude devizne in carinske prestopke.

ALŽIRSKA ZAGOVORNIKA V ATENAH — ALŽIR. Dva alžirska odvetnika sta odpotovala v Atene, kjer bosta pred sodiščem zagovarjala dva Palestinca, ki sta pred desetimi dnevi na atenskem letališču uničila letalo izraelske letalske družbe.

LACERDA V ŠPANIJI — RIO DE JANEIRO. Bivši guverner brazilske države Guanabare, Carlos Lacerda, ki je bil nekaj časa zaprt, je zdaj odpotoval v Madrid. Brazilske oblasti so ga sicer izpustile, vendar so mu odvzele politične pravice za deset let.

NEREDI V IRSKI — BELFAST. Vlada severne Irske je sklenila okrepiti policijske sile, da bi lahko zatrle spopade med nasprotujočimi si protestantskimi in katoliškimi skupinami.

STAVKA — DENVER. V 25 ameriških državah se nadaljuje stavka 60.000 delavcev rafinerij nafte, ker delodajalci nočejo privoliti v zvišanje delavskih plač.

NACIONALIZACIJA — RIO DE JANEIRO. Brazilska vlada namerava v kratkem nacionalizirati vse privatne tuje in domače radijske in teleprinterske družbe, ki se ukvarjajo z odpošiljanjem časopisnih uradnih in privatnih sporočil ter brzojavk v tujino.

AZIL AMERIŠKIM DEZERTERJEM — STOCKHOLM. Švedske oblasti so dale azil še šestim ameriškim dezerterjem, ki se nočejo vojskovati v Vietnamu. Doslej je na Švedskem dobilo azil 155 ameriških dezerterjev.

OBISKA SOVJETSKIH LADIJ — MOSKVA. Sovjetska ladja »Gnevnij«, ki je oborožena z raketami, bo priplula na obisk v etiopsko pristanišče Massaua, kjer bo zasidrana od 9. do 13. januarja. Posadka se bo na povabilo etiopske vlade udeležila proslave ob dnevu etiopske mornarice. Iz Adena pa je včeraj odplulo pet sovjetskih vojnih ladij, ki so bile ondi na obisku.

STAVKA, DRAGA PET MILIJONOV — TEL AVIV. V Izraelu je trajala teden dni stavka pristaniških delavcev »delaj počasi«, ki je po prvih cenitvah veljala državo najmanj pet milijonov izraelskih funtov. S stavko so dosegli, da so delodajalci privolili v pogajanja o njihovih zahtevah.

ODTEGNJENA KONCESIJA — GVATEMALA. — Gvatemalska vlada noče podaljšati koncesije privatni ameriški družbi IRCA, ki je doslej izkoriščala vse železniške proge v Gvatemali. Predlagala je nujna pogajanja o nacionalizaciji vseh železnic v državi.

Pa še to:

RECEPT ZA ZAKON — Na zadnji seji lendavske občinske skupščine so razpravljali o predlogu, naj bi v bodoče sklepali zakonske zveze v poročni dvorani nove občinske zgradbe. Inšpekcija je namreč ugotovila, da so poročne dvorane na sedežih krajevnih uradov potrebne adaptacij, za kar pa ni denarja. Odborniki, predvsem tisti z vasi, pa so bili mnenja, da so zakonske zveze, sklenjene v poteželskih poročnih dvoranah, trajnejše od tistih, ki so sklenjene v razkošnih prostorih, zato predloga niso sprejeli.

Vreme 7. januarja 1969 ob 13. uri

Temperatura

	07	13
Ljubljana	—5	—5
Planica	—13	—7
Brnik	—6	—5
Maribor	—6	—5
Slovenj Gradec	—6	—6
Celje	—5	—4
Novo mesto	—5	—5
Koper	3	6
Kredarica	—	—4
Reka	1	8
Pulj	5	8
Split	2	12
Dubrovnik	5	11
Zagreb	—5	—4
Beograd	—11	—3
Sarajevo	—7	—5
Titograd	—3	7
Skopje	—7	—3
Celovec	—	—8
Gradec	—6	—6
Dunaj	—6	—5
Milano	—3	1
Genova	7	6
München	—8	—7
Zürich	—6	—5
Benetke	—2	4

Prognoza

VREMENSKA SLIKA:

Balkan in vzhodne Alpe sta še vedno v območju visokega zračnega pritiska. Nad Britanijo je globoko ciklonsko področje, ki se pomika proti severovzhodu in dovaja nad zahodno Evropo tople zračne gmote

NAPOVED ZA SREDO:

SLOVENIJA:

Oblačno, na Primorskem vmes rosenje. Najnižje nočne temperature okoli —6, na Gorenjskem do —15, v Primorju 2, najvišje dnevne okoli —4, v Primorju do 8.

JUGOSLAVIJA:

V zahodnih krajih državo oblačno, drugod pretežno jasno, v nižinah zamegleno.

V nekaj vrstah

CELJE

Sprejem novih delavcev v Cinkarni — Zadnje tedne so si v celjski Cinkarni ob pomoči komunalnega zavoda za zaposlovanje prizadevali zaposliti večje število novih delavcev. Šlo je za redne sprejeme, s katerimi so zapolnili vrzeli v topilnici. Zimsko obdobje je namreč za sprejem novih ljudi ugodnejše, saj so delovni pogoji nekoliko lažji, oziroma se v sedanjih klimatskih razmerah v nekaterih obratih na novo zaposleni delavci laže privadijo dela. Do poletja in nastopa večje vročine se na novo sprejeti delavci že ustrezno aklimatizirajo. Skupno imajo v Cinkarni sedaj nekaj več kot 2100 zaposlenih.

LAŠKO

Delaven mladinski aktiv — Skoro tretjina vseh zaposlenih v pivovarni Laško so mladinci in mladinke do 25 let. Zadnjih pet let imajo tudi svoj mladinski aktiv, ki se lahko pohvali z dokajšnjo dejavnostjo. Lani so pripravili več strokovnih izletov z ogledom živilskih tovarn v sosednji Hrvatski. Tako so obiskali pivovarno v Osijeku, pivovarno v Karlovcu, ter tovarno keksov Sloboda v Osijeku. V Mariboru so obiskali MTT in navezali stike s tamkajšnjo mladinsko organizacijo, Mariborčani pa so jim obisk vrnili. Ob 30-letnici pivovarne je aktiv ZMS izdal svoje glasilo »Mladi pivovar« v katerem so spregovorili o svojih problemih.

Iz drugih izdaj

LOVRENC NA POHORJU

Otvoritev smučarske vlečnice — Na smučiščih Kumena gredo h koncu montažna dela pri prvi smučarski vlečnici. Slovesno jo bodo izročili v uporabo smučarjem prihodnjo nedeljo. Turistično društvo je za to priložnost pripravilo svojevrstno tekmovanje starejših smučarjev. V Lovrencu je namreč smučarska tradicija stara več kot 100 let.

KOPER

Uspeh luke — Železniška proga Koper—Prešnica je precej pripomogla, da je promet v koprski luki lani močno narastel in da so presegli pri pretovarjanju milijon ton blaga. Skupno so lani prepeljali iz koprske luke ali pa tu naložili na ladje 1,092.453 ton različnega blaga.

LIVEK

Smuka pod žarometi — Pred novim letom so na Livku z reflektorji osvetlili smučišča in tako omogočili smuko do poznih večernih ur. Po tehnični urejenosti je zdaj Livek prekosil vsa druga primorska smučišča, kar je plod skupnih prizadevanj turističnih in planinskih društev v Kobaridu, občine v Tolminu in gospodarskih organizacij, ki so pokazali razumevanje do smučarskega turizma v teh krajih.

LITIJA

Zanimiv predlog — Skupščina občine Litija bo predlagala skupščini SR Slovenije, da bi njeni organi proučili možnost ustanovitve posebnega sklada, v katerem bi se zbirali dohodki od kazni za prekrške. Tako zbran denar bi uporabljali za posojila, namenjena investicijam v domovih počitka. Le-ti zdaj pri bančnih zavodih težko dobijo posojilo, ali pa so pogoji zanje skorajda nesprejemljivi.

Zakaj tako?

Knjigarniški spodrsljaj?

V začetku lanskega decembra je mariborska založba Obzorja izdala knjigo Tonela Ferenca Nacistična raznarodovalna politika v Sloveniji v letih 1941—1945. Za knjigo, ki pomeni izredno dragocen prispevek k novejši zgodovini slovenskega naroda, je bilo tudi med Celjani precej zanimanja, kar ni nič čudno, saj se dobršen del gradiva navaša tudi na celjsko oziroma širše štajersko območje. Vendar pa so mnogi, ki so knjigo iskali pred novim letom, ostali praznih rok. Celjske knjigarne so jo namreč, kot smo slišali, razprodale, razprodale pa so jo pravzaprav, še preden so jo sploh dobile.

Ko smo se pred dnevi, sicer res samo telefonično zanimali, ali knjigo imajo, oziroma koliko izvodov so jo prodali, smo dobili dokaj čudne odgovore. V knjigarni založbe Obzorja »Naši knjigo so na primer pričakovali pošiljko, ki pa je tisti dan ni bilo, naročili pa so, kot je zatrdil poslovodja, 12 izvodov. V knjigarni Mladinske knjige so pojasnili, da dobivajo od vsake knjige le enega do dva izvoda, potem pa naročijo (ali pa seveda tudi ne) še več izvodov, medtem ko o tej knjigi niso vedeli ničesar. Knjigarna Državne založbe je dobila dva izvoda, od katerih je enega prodala, drugega pa odstopila Naši knjigi, da ga je tam lahko nekdo kupil. Naročili pa bodo še dva ali tri izvode, kajti več, kot so pojasnili, »ne gre in preveč knjig ne smemo imeti«.

Po podatkih, ki nam jih je prejšnji petek posredovala mariborska založba Obzorja, je vsa resnica v tem, da so tri celjske knjigarne dobile vsega 5 izvodov knjige Tone ta Ferenca in da do tistega dne niso naročile enega samega dodatnega izvoda (torej tudi tistih 12 ne!). Ob tem pa seveda ne moremo mimo vprašanja ali gre za knjigarniški spodrsljaj ali pa morda še za kaj drugega? Knjiga je bila namreč le nekaj ur v izložbi ene izmed knjigarn, potlej pa so izložbo nenadoma preuredili. In drugo vprašanje — ali je pet izvodov te knjige res največ, kolikor jih lahko kupi, če ostanemo samo v Celju, nekaj tisoč občanov? Najbrž ne. In najbrž tudi v ceni ne bi mogli najti kakšnega preveč tehtnega razloka ali opravičila za tako nenavaden odnos knjigarn do knjige in svojih kupcev, saj prodajajo še precej dražje knjige. (60 din za blizu 850 strani menda res ni pretirana cena). Pričakovali bi potemtakem povsem drugačno politiko; ne, kot velja za ta primer, kako prodati čim manj knjig, marveč narobe. Je morda zanimanje za našo bližnjo preteklost res splahnelo, ali pa se knjigarnam nemara zdi, da o tem ne bi smeli nič več vedeti?

DRAGO HRIBAR

POLZELA

Občni zbor čebelarjev

V nedeljo je imela čebelarska družina Polzela svoj redni letni občni zbor. Iz poročila predsednika društva je bilo razvidno, da je bila družina v preteklem letu zelo delovna. Naleteli pa so tudi na več problemov, zlasti pri prodaji medu. Razpravljali so tudi o nalogah za tekoče leto. Imajo namen pomladiti družine, ki vključujejo sorazmerno malo članov, glede na okoliš, ki ga obsegajo. Prav tako nameravajo oživiti dejavnost starejših članov društva. Ta dejavnost pa naj bi bila usmerjena zlasti na izpopolnjevanja znanja o čebelarstvu in v uspešnejšo pridelavo medu.

V tem letu bodo v Andražu nad Polzelo organizirali tudi predavanje pod naslovom »O ureji in označevanju matic«.

T. T.

Izdatna pomoč sezoncem

Koristne pobude podružnice Slovenske izseljenske matice v Soboti

Ob povečani skrbi za stike z našimi izseljenci je soboška podružnica Slovenske izseljenske matice postavila v tem letu v ospredje tudi skrb za sezonske delavce. Izkušnje iz minulih let namreč kažejo, da veliko sezonskih delavcev še danes ne pozna svojih pravic, ki jim jih zagotavljajo meddržavne pogodbe o zaposlovanju v tujini.

Tako bodo v sodelovanju s Socialistično zvezo, z zavodom za zaposlovanje in zavodom za socialno zavarovanje pripravili po 15. januarju s sezonskimi delavci pogovore v vseh dečjih krajevnih središčih. Tu naj bi tudi razčistili vsa odprta vprašanja, ki žulijo naše ljudi v tujini, hkrati pa se bodo pogovorili o letošnjih prireditvah, ki jih bodo pripravili za sezonce doma in v tujini.

Slej ko prej ugotavljajo v Murski Soboti, da so naši delavci materialno prikrajšani zaradi nerešenih sporov, ki izhajajo iz delovnega razmerja. Ker nekateri delodajalci v tujini ne spoštujejo delovnih pogodb, je bilo tudi v prejšnjem letu veliko primerov, da so se naši ljudje morali odpovedati celo večjih zneskov, čeprav kaže, da gre za njihove pravice iz delovnega razmerja.

Žal se doslej v Pomurju še nihče ni resno zavzel za koristi naših delavcev, zato je podružnica SIM postavila v ospredje tudi to nalogo. V dogovoru z društvom pravnikov v Pomurju bodo sicer zagotovili brezplačno pomoč sezoncem, vendar s tem problem ne bo urejen, če naši delavci v svojih sporih z delodajalci ne bodo dobili tudi pravnih zastopnikov.

Na podružnici SIM zlasti opozarjajo na številne sklepe, ki so jih sprejeli sindikati in občinska konferenca Socialistične zveze tudi glede pravne zaščite naših delavcev. Žal so doslej ostali ti sklepi samo na papirju, ker jih nihče ne uresničuje. Predstavnike SIM zlasti zanima, kakšne naloge obvezujejo glede pomoči sezoncem naše sindikate, katerih vloga je sedaj povsem neopredeljena.

Zaradi razsežnosti občine bodo v Murski Soboti priredili tudi pogovor z vodji vseh večjih krajevnih uradov, da bi jih podrobno seznanili z določili vseh dokumentov, ki zadevajo sezonsko zaposlovanje v tujini. Potlej bodo lahko dobili delavci nasvete in pomoč bliže kraja svojega bivanja.

Kar zadeva stike in sodelovanje z našimi izseljenci, napovedujejo letos v Pomurju dve kvalitetni prireditvi za rojake. Teh je bilo lani v Pomurju nad tri tisoč, sodeč po številnih pismih iz zamejstva, pa si obetajo letos znatno večji obisk.

Zanimiv je tudi podatek, da se vse več naših izseljencev, zvečine upokojenih ljudi, obrača na podružnico SIM z vprašanji o možnostih stalne naselitve v stari domovini, o pogojih za nakup hiš, posestev in podobno. V težnji, da bi tem ljudem lahko vprihodnje bolje ustregli, bo podružnica SIM v Murski Soboti uvedla posebno službo, ki bo lahko posredovala tudi pri nakupih hiš za naše rojake.

BORO BOROVIČ

Pozimi izobraževanje kmetov

V velenjski občini je delavska univerza oživila to dejavnost

Delavska univerza Velenje je v svojem jubilejnem — 10. letu delovanja — uspela znova oživiti izobraževanje kmetov. Pred meseci so namreč občani v več krajih velenjske občine na zborih volivcev predlagali, da bi pristojna organizacija slednjič poskrbela tudi za kmetijsko izobraževanje in da naj bi stroške v zvezi s tem krila temeljna izobraževalna skupnost. O slednjem predlogu je razprava tekla tudi na zasedanju obeh zborov občinske skupščine Velenje ob analizi zborov občanov.

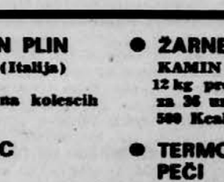
Temeljna izobraževalna skupnost je predlog volivcev v velenjski občini podprla z vsem razumevanjem ter delavski univerzi, organizatorju kmetijskega izobraževanja, zagotovila plačilo stroškov.

Šola za kmete je zaživela v zimski sezoni v dveh proizvodnih okoliših v občini Velenje in to v Šentilju in v Šmartnem ob Paki. V Šentilju, kjer obiskuje šolo 32 slušateljev, so se odločili bolj za sadjarsko strokovno smer, v nižinskem Šmartnem ob Paki pa za hmeljarstvo. Šoli za kmete v obeh krajih obiskujejo večidel mladi fantje in dekleta, nekaj pa je tudi starejših. Vsi ti delajo na svojih posestvih in si želijo na ta način pridobiti več strokovnega znanja za vsakdanjo prakso.

Šola za kmete v organizaciji delavske univerze Velenje ima v svojem programu mimo glavnine strokovnih predmetov določenih usmeritev tudi nekatere splošne predmete kot so praktično računstvo, korespondenca itd. Slednje predmete poučujejo prosvetni delavci iz domačega kraja, vtem ko posredujejo strokovno znanje obiskovalcem šole za kmete kmetijski inženirji — agronomi ter veterinarji. S pritegnitvijo strokovnih sodelavcev za najnovejšo zvrst kmetijskega strokovnega izobraževanja vodstvo delavske univerze ni imelo posebnih težav. Šole za kmetijce so odprte tudi vsem ostalim vaščanom, tako da po želji lahko hodijo na posamezna strokovna predavanja tudi drugi, ki niso redni obiskovalci šole za kmetijce. Tu torej ni nobene togosti. En sam cilj je: omogočiti kar največjemu številu kmečkih ljudi pridobitev strokovnega znanja, ki jim ga redno šolanje ni uspelo posredovati.

Prizadevanja tako delavske univerze, temeljne izobraževalne skupnosti kot kmetijske organizacije na velenjskem območju zaslužijo priznanje. Doslej je namreč prav pri strokovnem dopolnilnem izobraževanju ljudi na podeželju, zlasti kmetov, bilo precej vrzeli oz. veliko zamujenega. Podobne so tudi ugotovitve v celjski občini, le da se tu stvari glede izobraževanja kmetov v zadnjem obdobju niso premaknile z mrtve točke. Velenjski primer utegne biti za zgled marsikateremu območju, ki kmetijstva kot gospodarske panoge še ni v celoti odpisalo. V velenjski občini bodo na podlagi letošnjih izkušenj v obeh šolah za kmete takšno dopolnilno izobraževanje kmetov v naslednji sezoni še razširili oziroma prilagodili krajevnim potrebam, pač glede na pridelovalno usmeritev.

FRANJO KRIVEC

MURSKA SOBOTA

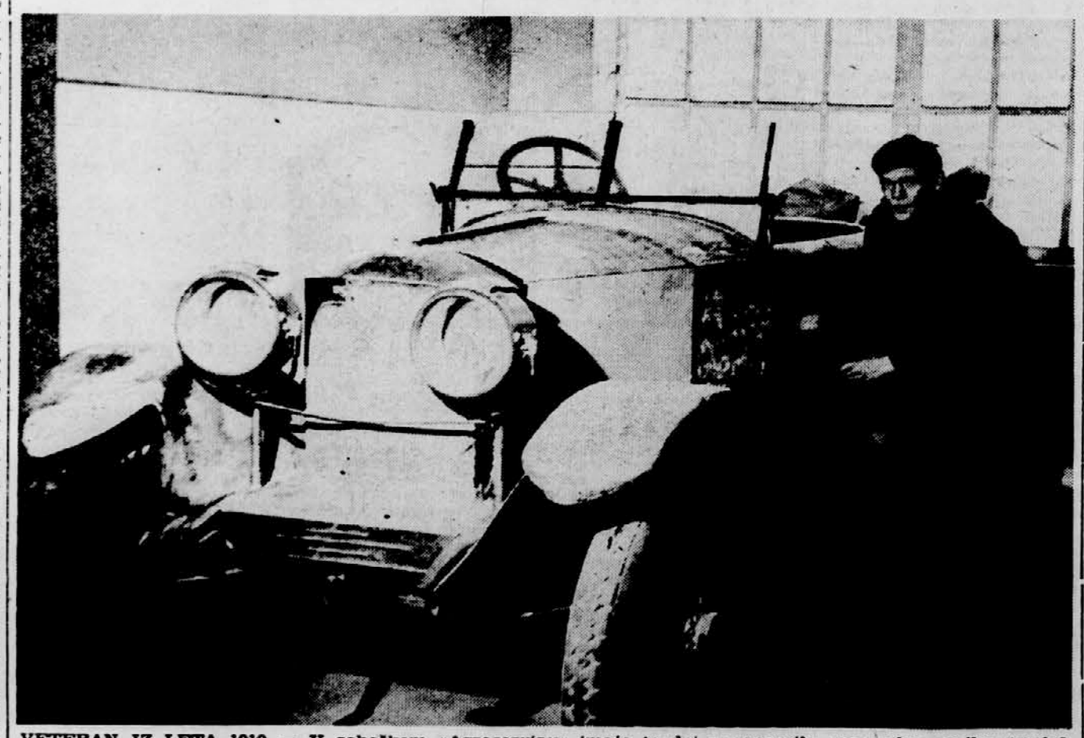
Več kvalificiranih delavcev

MURSKA SOBOTA, 7. dec. — Tu je bilo danes posvetovanje predstavnikov soboških izobraževalnih ustanov, občinske skupščine in družbeno političnih organizacij o možnostih za poklicno usmerjanje mladine, ki ne konča uspešno osnovne šole. Na posvetovanju so menili, da bodo morali v prihodnje posvetiti tej mladini večjo skrb in ji predvsem omogočiti izučitev takih poklicev, ki jih v gospodarsvu najbolj pogrešajo.

Tako v Pomurju in drugod najbolj primanjkuje tesarjev. Zato so sklenili, da bodo že letos jeseni ustanovili ob šolskem centru za razne stroke v Murski Soboti posebni tesarski odelek.

Omembe vreden je tudi sklep, da bodo odgovorne službe v soboški občini v kratkem poskrbele za program priučevanja mladih tudi za druge poklice. Za to bo poskrbel predvsem šolski center za razne stroke v sodelovanju z mariborskim centrom za predprofesionalno vzgojo.

B. B.

VETERAN IZ LETA 1919 — V soboškem »Agroservisu« imajo te dni v popravilu nenavadno vozilo: 6-sedežni osebni avto znamke Austria Daimler, letnik 1919. Lastnik Evgen Škraban iz Murske Sobote, ki je kupil to svojevrstno »kočijo« (voz je iz lesa) od gasilskega društva v Slaptincih, pravi, da je vozilo že pokazalo kaj zmore. Na poskusni vožnji je veteran potegnil tudi 70 km na uro. Ko bo voz prenovljen, bojda v Pomurju ne bo nobene večje slovesnosti brez njega. Foto: Boro Borovič

Danes v Celju:

KINO:

Union: mehiški barvni film »Zlati petelin«.
Metropol: ameriški film »Tarzan v New Yorku«.
Dom: italijanski film »Tajni agent 777«.

GLEDALIŠČE:

Zaprto.

MUZEJA:

Oba sta odprta od 9. do 12. ure, v popoldanskem času samo za večje skupine.

LIKOVNI SALON:

Razstavlja Janez Šibila.

CELJSKA KOČA:

Snega je okrog 20 cm, cesta je prevozna, vlečnica obratuje.

GLASBENA ŠOLA:

Priredi ob 11.30 in 17.30 uri v Narodnem domu koncert za mladino — trio bratov Lorenc.

LEKARNA:

Deturna je nova lekarna, Tomšičev trg 11.

SKUPŠČINA OBČINE CELJE:

Podaljšanje registracije za avtomobile CE 25—01 do do 50—00, od 7. do 11.30 ter od 13. do 15.30 ure v prostorih AMD Celje v Cuprijski 8.

RADIO CELJE:

Poleg rednih oddaj poslušajte še oddaji iz dela celjske občinske skupščine in iz delovnih kolektivov.

HOTEL CELEIA:

Barski spored — v januarju nov program.

HDK CELJE:

Drsališče v mestnem parku

je odprto od 10. do 12. ter od 14. do 17. ure zvečer — od 19. do 21. — rekreacijsko drsanje za odrasle.

Petindvajset let pohorske brigade

Izjava Lojzeta Vindiša-Dunde ob tej obletnici

MARIBOR, 7. jan. Jutri bo minilo 25 let od ustanovitve 11. SNOUB Miloš Zidanšek ki jo je ljudstvo imenovalo pohorska brigada. Ob tej priložnosti je Lojze Vindiš-Dunda, predsednik odbora pohorske brigade pouderil, da so to brigado ustanovili 8. januarja 1944 pri Primožu na Pohorju, na prvo obletnico junaške smrti pohorskega bataljona. Nemci so bili prepričani, da bo s padcem pohorskega bataljona zamrlo partizansko gibanje na tem območju. Takoj po ustanovitvi je odšla pohorska brigada v prve akcije in postala strah in trepet okupatorja. Z ustanovitvijo pohorske brigade so partizani maščevali svoje mrtve tovariše iz pohorskega bataljona.

Pohorska brigada se je proslavila v najrazličnejših akcijah v Savinjski in Moravski dolini, v Zasavju, na Koroškem, na Dolenjskem in drugod.

Po osvoboditvi si je brigada prizadevala, da bi v najrazličnejših oblikah razvijala tradicije NOV in seznanjala mladino s to veličastno borbo. Brigada je pripravila vrsto partizanskih pohodov po poteh brigade, taborniških večerov, razstav o bojni poti brigade in razne druge akcije. Člani pohorske brigade so se tesno povezali s taborniško organizacijo. Vsi živeči borci pohorske brigade so postali častni člani te organizacije.

Proslavo 25 letnice pohorske brigade je odbor brigade prestavil na letošnji marec. Takrat bodo proslavo združili s preimenovanjem gimnazije Maribor Tabor v gimnazijo narodnega heroja Miloša Zidanška. Zaradi tehničnih ovir ni mogoče uresničiti tega preimenovanja v januarju.

M. K.

Tesno prehitevanje

CELJE, 7. jan. Iz Škofje vasi se je včeraj proti Celju peljala s kolesom Ivana Preložnik, 29, iz Vojnika in to pravilno po kolesarski stezi. Za njo se je pripeljal z osebnim avtomobilom Alojz Janžovnik, 22, iz Celja in jo tako tesno prehiteval, da je zadel v zadnje kolo kolesa. Kolesarko je vrglo v vetrobransko steklo avtomobila, nato pa 19 metrov v smeri vožnje, kjer je obležala na kolesarski stezi s hudimi poškodbami in v globoki nezavesti.

M. S.

Gasilci na pogorišču na Količevem. Foto: Edi Šelhaus

Na Količevem je gorelo

Pogorelo skladišče papirnice — Škode za pet milijonov

KOLIČEVO, 7. jan. Okrog pol sedmih je po Količevem in drugih krajih okrog »Papirnice Količevo« završalo: »Gori!« Iz razsežnih skladišč se je kadilo, hip zatem pa je proti oblačnemu nebu švignil tudi plamen.

»Enajst minut je preteklo od trenutka ko so nas poklicali na pomoč pa do začetka gašenja v tovarni na Količevem,« je povedal komandir čete poklicne gasilske brigade iz Ljubljane Pavle Boh. »V akciji na Količevem so razen ljubljanskih poklicnih gasilcev, ki so prihiteli na pomoč s petimi cisternami z vodo in 18 možmi, sodelovali tudi člani industrijskih enot in prostovoljni gasilci iz tovarne Količevo, Induplati, Kemične tovarne Domžale, Mengša, Dola, obrata »Slovenija les« iz Radomelj in Radomljani, s skupaj 77 možmi.

Ugotovili so, da je požar zakrivil iz malomarnosti delavec v skladišču, ko je nalival bencin v plinski vžigalnik, ki se mu je zamašila šoba. Ko je vžigalnik prižigal, se je vžgal tudi politi bencin na podu. Ogenj se je hitro razširil in ga delavec s priročnimi sredstvi ni mogel pogasiti. Škodo cenijo na pet milijonov dinarjev.

»Zgorelo je precej dragocenega reprodukcijskega materiala,« je pripovedoval direktor papirnice Ivo Sonc, ki je stal tik ob pogorišču. »Samo s hitrim posredovanjem delavcev in gasilcev smo rešili dragocena fosfornobronasta sita za papirni stroj, tako da bo tovarna lahko skoraj nemoteno obratovala.«

Gasilci so hitro in uspešno posredovali. Skladišče tehničnega materiala je bilo namreč neposredno ob starih obratih papirnice in od drugih skladišč oddeljeno samo s stenami.

»Naša naloga je bila gašenje in lokaliziranje plamena,« je nadaljeval komandir gasilske čete iz Ljubljane Pavle Boh. »S skupnimi močmi nam je delo povsem uspelo.«

Vročina je bila tolikšna, da se je na strehah okoliških poslopij stopil sneg. V takih pogojih je bilo gašenje težavno in tudi nevarno. Nenadoma se je podrl strop. Pod seboj je pokopal poklicnega gasilca Ferda Groblovca; gasilec Alojz Košmrlj pa je zadnji hip odskočil, vendar ga je tram le oplazil. Košmrla so hitro izvekli samo lažje poškodovanega izpod ruševin in so ga odpeljali v bolnišnico.

Preplah na Količevem in okolici je bil tudi razumljiv. Ljudje še vedno pomnijo požar iz leta 1939, ko je skladišče starega papirja gorelo skoraj dva tedna, pa tudi zato, ker papirnica daje kruh mnogim iz okolice.

MATIJA DERMASTIA

Zažgal tovornjak

CELJE, 7. jan. Danes ponoči okrog enih je Janez Zdolške, doma z Ostrožnega 42, močno vinjen v navalu jeze zažgal tovornjak CE 90-20, ki ga je garažiral doma v še nedograjeni garaži. Tovornjak je kupil lani novembra. Pozneje naj bi baje ugotovil, da ga je preplačal. Ker je prejšnjemu lastniku baje izplačal šele petino dogovorjene vrednosti, je prišlo do spora. Ko se je včeraj močno vinjen in razburjen vrnil domov, je avtomobil zažgal.

J. S.

Celje: poplava v „Topru“

Zaradi počene cevi se je voda razlila po treh nadstropjih in poškodovala blago v skladišču

CELJE, 7. jan. Včeraj zjutraj, ko so v celjski tovarni perila »Toper« prvič letos začeli z delom, so ugotovili, da so v starem delu tovarne poplavljena vsa tri nadstropja.

Z delom so prenehali 30. decembra lani, tako da čez praznike tovarna ni obratovala. V tem času so sicer prostore nekoliko ogrevali, vendar ne toliko, da ne bi zaradi izrednega mraza zmrznila vodovodna cev na podstrešju starega obrata. Najprej so mislili, da je počil kotel, šele pozneje je strokovna komisija ugotovila, da gre za počeno cev, ki je bila vgrajena že med vojno. Cev ni bila dovolj zaščitena pred mrazom.

S podstrešja se je po otoplitvi voda razlila po vseh treh nadstropjih in poškodovala precej blaga in gotovih izdelkov v glavnem skladišču. Škodo cenijo na 23.000 dinarjev. Škodo na poslopju pa na sedem tisoč dinarjev. Kljub tej »poplavi« je proizvodnja nemoteno stekla.

J. S.

Voznik je pobegnil

CELJE, 7. jan. Včeraj je šel peš po levi strani ceste od novega krškega mostu proti Leskovcu pri Krškem Jože Naglič, 18, iz Loke. Izjavil je, da sta se 150 metrov od mostu srečala dva osebna avtomobila, od katerih ga je eden zadel in zbil s ceste. Poškodoval si je glavo, roke in noge. Za pobeglim voznikom poizvedujejo.

M. S.

Srebrna plaketa za najplemenitejši podvig

KOPER, 7. jan. — Ivan Penoša iz Pomjana pri Kopru je izmed 24 kandidatov iz vseh naših republik prejel srebrno plaketo za najplemenitejši podvig v letu 1968. To izredno priznanje je prejel, ker je lani aprila rešil triletno Tončko Pejak, ki je padla v vodnjak. To tradicionalno akcijo najplemenitejšega Jugoslovana organizira že šesto leto zapored beograjski list »Večerne novosti«.

R. K.

Srečne številke

V 1. kolu so bile izžrebane naslednje številke: 1. žrebanje — 1, 8, 22, 32, 35, dodatna 31; 2. žrebanje — 8, 22, 27, 33, 36, dodatna 26.

Sodelovanje je nuja, ne moda

Kako delovne organizacije izvajajo priporočila skupščine Celje

Celjska občinska skupščina in njeni organi so v preteklem letu sprejeli marsikatero priporočilo, ki so ga naslovili gospodarskim delovnim organizacijam pa tudi drugim. Ker je šlo v vseh primerih za izredno pomembne napotke, smo prosili za pomenek načelnika oddelka za gospodarstvo in družbene službe, Ivana Petauerja in ga vprašali, kako je bilo z izvajanjem teh priporočil.

»Moram reči,« je dejal Ivan Petauer, »da dosledno izvajajo vsaj tista priporočila, ki se nanašajo na konkretno delo in problematiko delovnih organizacij. Nekoliko drugače pa je z drugimi. Seveda pa tudi v teh primerih ne gre reči jemati preveč kritično, saj imajo na primer priporočila o zboljšanju strukture zaposlenih, zatem o zaposlovanju na sploh in podobna, dolgoročnejši značaj in niso enkratna, kampanjska. Sicer pa se v tej zvezi pojavlja še drug problem, namreč vloga in delo odbornikov občinskega zbora delovnih skupnosti. Bolj kot doslej bi se namreč zlasti v teh primerih morali uveljaviti odborniki kot tolmači in komentatorji problematike delovnih organizacij, ki jih zastopajo v skupščini in obratno kot pojasnjevalci politike občinske skupščine v delovnih kolektivih. Če že govorimo o vprašanjih gospodarskih delovnih organizacij, moram povedati še to, da bomo skupaj s službo družbenega knjigovodstva temeljito proučili likvidnost organizacij. Gre za vse postavke o dobaviteljih, kupcih, medsebojni zadolženosti, skratka o likvidnosti in v tej zvezi o stanju obratnih sredstev. Razumljivo je, da bomo te podatke zbrali in uredili šele po zaključnih računih za lansko leto.«

— Izredno aktualno za celjsko gospodarstvo je sodelovanje delovnih organizacij in integracija. Kako ocenjujete ta položaj?

»Navzlic temu, da ni bilo napravljeno vse, kar smo želeli in pričakovali, so se reči vendarle premaknile. Tu je treba omeniti »IFO« in »Libelo«, zatem integracije na področju živilske trgovine (»Merx«), nekatere integracije v gostinstvu in podobno. Kot nova oblika sodelovanja se je pojavilo skupno financiranje investicij med »Aerom« in »Celjskim tiskom«. Pričakujemo, da bo za celjsko gostinstvo, ki se na splošno, razen redkih izjem, obnaša tako, kot da se po reformi ni nič spremenilo, precejšnje posledice imela integracija gabrske samopostrežne restavracije s kmetijskim kombinatom v Žalcu. Po zaslugi te združitve bomo najbrž že letos dobili v središču Celja, v Savinovi ulici, moderno samopostrežno restavracijo. Žal pa se integracija med obema opekarnama v Celju zavlačuje in je trenutno stanje navzlic številnim razgovorom, takšno kot je bilo pred pobudo občinske skupščine oziroma njenih organov ter občinskih družbeno političnih organizacij. Pričakujem pa, da bo moralo priti do takšnega ali drugačnega sodelovanja tudi na področju tehnične trgovine in drugje.«

— Kako pa je z občinskim proračunom in programom razvoja celjske občine v letošnjem letu?

»V teku so vse priprave za sprejem teh pomembnih dokumentov. Pred proračunom bo skupščina sprejela resolucijo o možnostih razvoja občine v letošnjem letu, ki bo pravzaprav nakazala smernice pa tudi vire za oblikovanje proračunskih dohodkov. Računamo, da bomo proračun in dokončni program razvoja sprejeli ob koncu februarja.«

MILAN BOŽIČ

SUPERMARKET
II. nadstropje

● PEČI NA BUTAN PLIN
COLGED - LUCCA (Italija)
max. 2800 Kcal/h
električni vžig — na kolescih
din 1.500,00

● AIDA CATALITIC
TYP 556
max. poraba:
200 g/h — 2500 Kcal/h
navadni vžig — din 980,00

● ŽARNE PEČI
KAMIN EMO 5
12 kg premoga orehovca
za 36 ur gorenja
500 Kcal/h — din 1.120,00

● TERMOAKUMULACIJSKE PEČI
ELIND HEATSTORE — Anglija
3 KW — 2.800 din
2,25 KW — 2.300 din
1,50 KW — 2.000 din

ZA
OGREVANJE
VAŠEGA
STANOVANJA

V nekaj vrstah

NOVO MESTO

Zanemarjena brv — Pred tovarno »Novoteks« ob Krki je čez Bršlinski potok železobetonska brv, po kateri pelje bližnjica v naselje Cegelnico. Vse kaže, da za brv nihče ne skrbi. Železna ograja na brvi je že čisto razjedena od rje in že razpada. Občasno vzdrževanje bi gotovo stalo manj kot bo stala nova ograja, ki je zaradi varnosti vsekakor potrebna.

ŽUŽEMBERK

Delovni program krajevne skupnosti — Na zadnji seji sveta žužemberške krajevne skupnosti so obravnavali zamisli za pripravo programa dela za letošnje leto. Posebna komisija bo pripravila osnutek tega programa do 20. t. m., nato pa bodo z njim seznanili zbore volivcev na svojem območju. Šele osnutek, ki ga bodo občani dopolnili s svojimi predlogi, bodo pripravili za dokončni sprejem.

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU

En transformator je premalo — Na območju Dvora je vse več električnih priključkov, zato ne zadostuje več edini transformator, ki ga premorejo. Sedaj namreč pride do pogostih okvar elektromotorjev, koristniki pa so tudi prikrajšani za druge električne priključke. Zato je nujno potrebno, da bi na tem območju postavili še en transformator.

Iz drugih izdaj

MARIBOR

Neupravičen dohodek mlekarne — V poročilu veterinarske inšpekcije občine Maribor je zapisano, da je mariborska mlekarna ustvarila velik izreden dohodek, h kateremu ni sama nič prispevala. Živinorejcem družbenih posestev je v osmih mesecih neupravičeno odtegnila okoli 54 tisoč dinarjev, zasebnim živinorejcem pa okrog 97 tisoč dinarjev zaradi higijenske oporečnosti mleka. Odteglјaj 10 ali 5 par pri odkupni ceni litra mleka je utemeljen le s sklepom združenja mlekarn Slovenije, ki pa ne ustreza predpisom.

LOVRENC NA POHORJU

Otvoritev smučarske vlečnice — Na smučiščih Kumena gredo h koncu montažna dela pri prvi smučarski vlečnici. Slovesno jo bodo izročili v uporabo smučarjem prihodnjo nedeljo. Turistično društvo je za to priložnost pripravilo svojevrstno tekmovanje starejših smučarjev. V Lovrencu je namreč smučarska tradicija stara več kot 100 let.

KOPER

Uspeh luke — Železniška proga Koper—Prešnica je precej pripomogla, da je promet v koprski luki lani močno narastel in da so presegli pri pretovarjanju milijon ton blaga. Skupno so lani prepeljali iz koprske luke ali pa tu naložili na ladje 1,092.453 ton različnega blaga.

LIVEK

Smuka pod žarometi — Pred novim letom so na Livku z reflektorji osvetlili smučišča in tako omogočili smuko do poznih večernih ur. Po tehnični urejenosti je zdaj Livek prekosil vsa druga primorska smučišča, kar je plod skupnih prizadevanj turističnih in planinskih društev v Kobaridu, občine v Tolminu in gospodarskih organizacij, ki so pokazali razumevanje do smučarskega turizma v teh krajih.

LITIJA

Zanimiv predlog — Skupščina občine Litija bo predlagala skupščini SR Slovenije, da bi njeni organi proučili možnost ustanovitve posebnega sklada, v katerem bi se zbirali dohodki od kazni za prekrške. Tako zbran denar bi uporabljali za posojila, namenjena investicijam v domovih počitka. Le-ti zdaj pri bančnih zavodih težko dobijo posojilo, ali pa so pogoji zanje skorajda nesprejemljivi.

Naš pogovor

Strokovnjak o prometu

Iz Novega mesta vozi 200 avtobusov — Lani 2 milijona potnikov

Stefan Galič, direktor avtoprometa »Gorjanci« iz Straže, je v pogovoru omenil nekatere svoje poglede v zvezi s prometno problematiko.

»Kako se giblje potniški promet?«

»Potniški promet se je v novomeški občini in drugje močno razmahnil. Samo v letu 1968 smo prepeljali okoli 2 milijona potnikov. Z novomeškega avtobusnega postajališča odpelje vsak dan 200 avtobusov.«

Prometni strokovnjak Štefan Galič je govoril o nekaterih prometnih problemih. Foto: S. Dokl

»Kaj pa vaše storitve?«

»Vedno smo pripravljeni pomagati tam, kjer se nam količkaj splača. Znano je, da zahtevajo ljudje naše storitve predvsem v slabem vremenu, mi pa vozimo tudi ob lepem! Večja stalnost glede naročil bi nam veliko pomagala.«

»Kaj bo čez nekaj let?«

»Treba bo spremeniti delovni čas zaposlenih. Na lokalnih progah ne bo mogoče prepeljati vseh potnikov ob dveh dnevnih »konicah«, se pravi ob 6. in 14. uri.«

»Kaj menite o predvideni spremembi taks za motorna vozila?«

»Obremenitev cestnega prometa bo zadela v živo vse potrošnike. Nove takse ne bodo prenesle kritike. Nafta ni vzrok za podražitev! Napačno je gledanje, da smo mi edni uporabniki cest. Dobro je znano, kdo vse jih še uporablja. Za ureditev komunikacij bo treba zbirati sredstva drugače, ne pa na dosedanji način.«

»Kaj pa osovinske obremenitve pri tovornjakih?«

»Ker spoštujemo zakonodajo, imamo težave na vseh cestah. Vozila, ki jih proizvajajo po JUS, so v protislovju s predpisi. Zato dodajamo nove osi, za kar smo že porabili 600.000 dinarjev. Na 70 odstotkih vozil smo osi že preuredili.«

»V zadnjem času so vozniki tovornjakov na cestah postali večji kavalirji: kaj menite o tem?«

»Ta ugotovitev je točna! Enakega mnenja so tudi drugi vozniki osebnih vozil. Vozniki tovornjakov jim pomagajo na cestah, zlasti pri prehitevanju. Na to spremembo vpliva boljša izbira ljudi. Za ta poklic se ne more odločiti nihče, ki nima vsaj osemletke. Od tega načela pri nas ne bomo odstopili.«

»Kako je z investicijami?«

»Letos bomo investirali precej. Zlasti v tovornjake, avtobuse, turistične poslovalnice in podobno.«

SLAVKO DOKL

RIBNICA

Upravičene skrbi progovnih delavcev

Progovni delavci delovne enote Ribnica so se na letnem občnem zboru temeljito pogovorili o problemih, ki jih tarejo. Ljudi skrbi, kako dolgo bo obratovala kočevska proga. To ni nič čudnega, saj je bila že na tem, da jo ukinejo. Ker so ti delavci večinoma starejši, se boje, da bi ob ukinitvi železnice ostali brez dela.

V zadnjih dveh letih se je število zaposlenih zmanjšalo za polovico. Sedaj je tu samo tovorni promet, in je proga nerentabilna. Odgovor, kako zagotoviti rentabilnost kočevske proge, je zaenkrat še neznanka.

Na občnem zboru pa so se pogovarjali tudi o drugih vprašanjih. O samoupravljanju v železniškem podjetju so menili, da ima premalo besede pri odločanju o zadevah, ki so življenjskega pomena za zaposlene. Naj omenimo le delitev dohodka. Osebni dohodki ribniških progovnih delavcev so razmeroma nizki in med najnižjimi v občinskem merilu. O uvedbi tople malice so sklepali že pred dvema letoma na sindikalnem sestanku. Ostalo je pri besedah in ugotovitvi, da progovnim delavcem ni mogoče zagotavljati tople malice. Zaradi specifičnosti dela bi bila dostava malice predraga.

Človek nehote dobi vtis, da so nekatere kategorije zaposlenih pri nas uvrščene v nižji »vrednostni« razred in se zato s težavo prebijajo skozi življenje. Ali ljudi, recimo tisti v ribniški železniški delovni enoti, ki garajo 30 in več let pri železnici, to zaslužijo?

K. O.

DOLENJSKA

Odgovor, ki je še na dolgu

V začetku lanskega leta so pri nas oživele razprave, v katerih smo ugotavljali, da je narobe, ker si z obremenitvami, ki jih naloži gospodarstvu, najprej odreže svoj kos kruha federacija, nato na enak način republika in končno še občine.

Slabe strani takšne politike se čutijo v obremenjenem gospodarstvu. V jeku takšnih in podobnih razprav je Gospodarska zbornica SRS predlagala, naj bi obremenitve gospodarstva kompleksno pretehtali. Rešitev naj bi bila — po mnenju zbornice — v tem, da bi ugotovili, kaj je narobe z obremenitvami in nato ukrepali v duhu takšnih ugotovitev. Ta predlog je zbornica posredovala najvišjemu predstavniškemu organu Slovenije — skupščini SRS.

Kot vse kaže, je predlog naletel na gluha ušesa. Odgovora nanj ni dobila ne zbornica, ne kdo drugi. Nato so se čez leto začeli dialogi o tem, ali je gospodarstvo premalo ali preveč obremenjeno in ali je namenjeno splošni potrošnji premalo ali preveč.

Nedvomno zahteva splošna potrošnja svoj delež, ki ji pripada in ta delež ji moramo dati. Razprave, ki se vrtijo v krogu: gospodarstvu večje obremenitve, splošni potrošnji pa več sredstev in obratno ne vodijo nikamor ob ugotovitvi, da je gospodarstvo že tako preveč obremenjeno. Najbolj pravšna rešitev je res v tem, da ugotovimo, kako razpoložljivi denar najpametneje potrošiti tako, da bo splošna potrošnja dobila kar največ. Prav to pa je predlagala Gospodarska zbornica SRS in mimo tega predloga so šli vsi organi molče. Lanske težave se letos spet ponavljajo: tudi letos so potrebe večje kot pa dejanske možnosti. Odgovor, ki smo ga ostali dolžni lani, bo lahko koristil letos!

MILOŠ JAKOPEC

»Jugotekstil« spet obdaril otroke na Suhorju

Dne 28. decembra lani so imeli na suhorski osnovni šoli lepo novoletno slavje, katerega so se udeležili tudi predstavniki podjetja »Jugotekstil« iz Ljubljane. Podjetje, ki je pred leti prevzelo nad šolo patronat, vsakič za novo leto prinese bogata darila.

Letos je vseh 124 otrok na šoli dobilo praktična darila in sladkarije, šola pa je dobila sodobno šolsko tablo in zbirko knjig s tematiko NOB. Skromna darila so dobile tudi učiteljice, kuharice in šofer.

Podjetju »Jugotekstil«, ki je letos namenilo belokranjski osnovni šoli na Suhorju 20.000 din za darila, so domačini iz srca hvaležni.

R. B.

KOČEVJE

Predlog za beneficiran staž gozdnih delavcev

Pobudo za beneficiran delovni staž gozdnih delavcev so dali delavci gozdnega obrata Grčarice na občnem zboru sindikalne podružnice. Predlog grčavljanskih gozdarjev je hitro našel odmev in podporo tudi pri drugih gozdnih delavcih, ki delajo v podjetju KGP Kočevje na območju kočevske in ribniške občine.

Predlagajo, naj bi vsem fizičnim gozdnim delavcem beneficirali delovni staž tako, da bi gozdnemu delavcu šteli namesto dvanajst mesecev v letu štirinajst. Razlika za višji prispevek za socialno zavarovanje te kategorije delavcev pa bi prispevalo podjetje.

Ko so se v Ribnici zbrali predstavniki občinskih sindikalnih svetov iz Logatca, Cerknice, Kočevja in domačini so razpravljali tudi o beneficiranem stažu gozdnih delavcev. Idejo o tem so podprli iz naslednjih razlogov: gozdni delavci so izpostavljeni vsem vremenskim neprijetnostim. Čeprav je dandanes delo v gozdovih mehanizirano, je vendar v bistvu še vedno težaško. Tudi motorna žaga izčrpava človeka.

Vsekakor bi bilo pravilno, da bi postal predlog gozdnih delavcev čimprej predmet razprave pristojnih organov. Ljudje vedo, da se ne more čez noč roditi zakon, ki bi takoj ustrezal njihovim željam, pa če so še tako upravičene. Menijo pa, da je to vprašanje, o beneficiranju delovne dobe namreč, že dolgo skrita želja številnih gozdnih delavcev. Zato gozdni delavci v gozdarsko kmetijskem posestvu Kočevja želijo, da bi se o njihovem predlogu izjasnili tudi gozdni delavci iz drugih krajev Slovenije in o tem javno povedali svoje mnenje.

K. O.

MURSKA SOBOTA

Več kvalificiranih delavcev

MURSKA SOBOTA, 7. dec. — Tu je bilo danes posvetovanje predstavnikov soboških izobraževalnih ustanov, občinske skupščine in družbeno političnih organizacij o možnostih za poklicno usmerjanje mladine, ki ne konča uspešno osnovne šole. Na posvetovanju so menili, da bodo morali v prihodnje posvetiti tej mladini večjo skrb in ji predvsem omogočiti izučitev takih poklicev, ki jih v gospodarsvu najbolj pogrešajo.

Tako v Pomurju in drugod najbolj primanjkuje tesarjev. Zato so sklenili, da bodo že letos jeseni ustanovili ob šolskem centru za razne stroke v Murski Soboti posebni tesarski odelek.

Omembe vreden je tudi sklep, da bodo odgovorne službe v soboški občini v kratkem poskrbele za program priučevanja mladih tudi za druge poklice. Za to bo poskrbel predvsem šolski center za razne stroke v sodelovanju s mariborskim centrom za predprofesionalno vzgojo.

B. B.

Petindvajset let pohorske brigade

Izjava Lojzeta Vindiša-Dunde ob tej obletnici

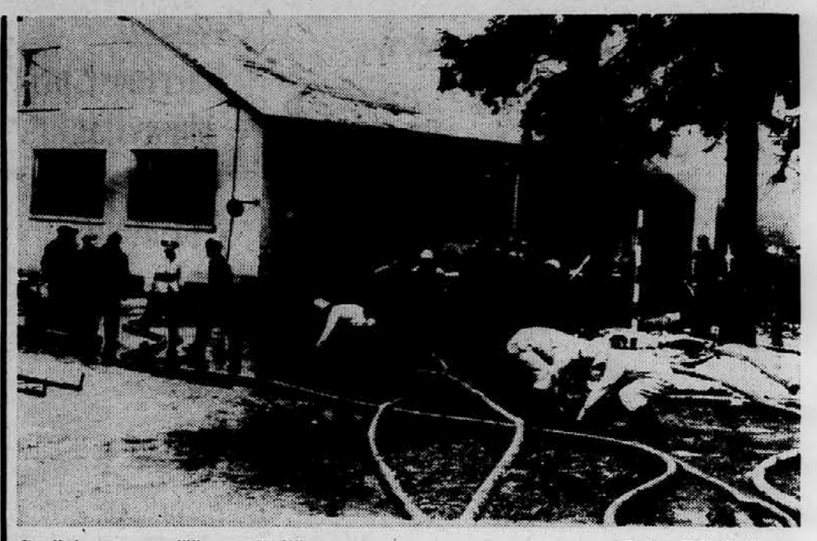
MARIBOR, 7. jan. Jutri bo minilo 25 let od ustanovitve 11. SNOUB Miloš Zidanšek, ki jo je ljudstvo imenovalo pohorska brigada. Ob tej priložnosti je Lojze Vindiš-Dunda, predsednik odbora pohorske brigade poudaril, da so to brigado ustanovili 8. januarja 1944 pri Primožu na Pohorju, na prvo obletnico junaške smrti pohorskega bataljona. Nemci so bili prepričani, da bo s padcem pohorskega bataljona zamrlo partizansko gibanje na tem območju. Takoj po ustanovitvi je odšla pohorska brigada v prve akcije in postala strah in trepet okupatorja. Z ustanovitvijo pohorske brigade so partizani maščevali svoje mrtve tovariše iz pohorskega bataljona.

Pohorska brigada se je proslavila v najrazličnejših akcijah v Savinjski in Moravski dolini, v Zasavju, na Koroškem, na Dolenjskem in drugod.

Po osvoboditvi si je brigada prizadevala, da bi v najrazličnejših oblikah razvijala tradicije NOV in seznanjala mladino s to veličastno borbo. Brigada je pripravila vrsto partizanskih pohodov po poteh brigade, taborniških večerov, razstav o bojni poti brigade in razne druge akcije. Člani pohorske brigade so se tesno povezali s taborniško organizacijo. Vsi živeči borci pohorske brigade so postali častni člani te organizacije.

Proslavo 25-letnice pohorske brigade je odbor brigade prestavil na letošnji marec. Takrat bodo proslavo združili s preimenovanjem gimnazije Maribor Tabor v gimnazijo narodnega heroja Miloša Zidanška. Zaradi tehničnih ovir ni mogoče uresničiti tega preimenovanja v januarju.

M. K.

Gasilci na pogorišču na Količevem. Foto: Edi Šelhaus

Na Količevem je gorelo

Pogorelo skladišče papirnice — Škode za pet milijonov

KOLIČEVO, 7. jan. Okrog pol sedmih je po Količevem in drugih krajih okrog »Papirnice Količevo« završalo: »Gori!« Iz razsežnih skladišč se je kadilo, hip zatem pa je proti oblačnemu nebu švignil tudi plamen.

»Enajst minut je preteklo od trenutka ko so nas poklicali na pomoč pa do začetka gašenja v tovarni na Količevem,« je povedal komandir čete poklicne gasilske brigade iz Ljubljane Pavle Boh.

V akciji na Količevem so razen ljubljanskih poklicnih gasilcev, ki so prihiteli na pomoč s petimi cisternami z vodo in 18 možmi, sodelovali tudi člani industrijskih enot in prostovoljni gasilci iz tovarne Količevo, Induplati, Kemične tovarne Domžale, Mengša, Dola, obrata »Slovenija les« iz Radomelj in Radomljani, s skupaj 77 možmi.

Ugotovili so, da je požar zakrivil iz malomarnosti delavec v skladišču, ko je nalival bencin v plinski vžigalnik, ki se mu je zamašila šoba. Ko je vžigalnik prižigal, se je vžgal tudi politi bencin na podu. Ogenj se je hitro razširil in ga delavec s priročnimi sredstvi ni mogel pogasiti. Škodo cenijo na pet milijonov dinarjev.

»Zgorelo je precej dragocenega reprodukcijskega materiala,« je pripovedoval direktor papirnice Ivo Sonc, ki je stal tik ob pogorišču. »Samo s hitrim posredovanjem delavcev in gasilcev smo rešili dragocena fosfornobronasta sita za papirni stroj, tako da bo tovarna lahko skoraj nemoteno obratovala.«

Gasilci so hitro in uspešno posredovali. Skladišče tehničnega materiala je bilo namreč neposredno ob starih obratih papirnice in od drugih skladišč oddeljeno samo s stenami.

»Naša naloga je bila gašenje in lokaliziranje plamena,« je nadaljeval komandir gasilske čete iz Ljubljane Pavle Boh. »S skupnimi močmi nam je delo povsem uspelo.«

Vročina je bila tolikšna, da se je na strehah okoliških poslopij stopil sneg. V takih pogojih je bilo gašenje težavno in tudi nevarno. Nenadoma se je podrl strop. Pod seboj je pokopal poklicnega gasilca Ferda Groblovca, gasilec Alojz Košmrlj pa je zadnji hip odskočil, vendar ga je tram le oplazil. Košmrla so hitro izvekli samo lažje poškodovanega izpod ruševin in so ga odpeljali v bolnišnico.

Preplah na Količevem in okolici je bil tudi razumljiv. Ljudje še vedno pomnijo požar iz leta 1939, ko je skladišče starega papirja gorelo skoraj dva tedna, pa tudi zato, ker papirnica daje kruh mnogim iz okolice.

MATIJA DERMASTIA

Celje: poplava v „Topru“

Zaradi počene cevi se je voda razlila po treh nadstropjih in poškodovala blago v skladišču

CELJE, 7. jan. Včeraj zjutraj, ko so v celjski tovarni perila »Toper« prvič letos začeli z delom, so ugotovili, da so v starem delu tovarne poplavljena vsa tri nadstropja.

Z delom so prenehali 30. decembra lani, tako da čez praznike tovarna ni obratovala. V tem času so sicer prostore nekoliko ogrevali, vendar ne toliko, da ne bi zaradi izrednega mraza zmrznila vodovodna cev na podstrešju starega obrata. Najprej so mislili, da je počil kotel. Šele pozneje je strokovna komisija ugotovila, da gre za počeno cev, ki je bila vgrajena že med vojno. Cev ni bila dovolj zaščitena pred mrazom.

S podstrešja se je po otoplitvi voda razlila po vseh treh nadstropjih in poškodovala precej blaga in gotovih izdelkov v glavnem skladišču. Škodo cenijo na 23.000 dinarjev. Škodo na poslopju pa na sedem tisoč dinarjev. Kljub tej »poplavi« je proizvodnja nemoteno stekla.

J. S.

Vzel je denar in ga uporabil za hišo in avto

Končana preiskava zoper bivšega blagajnika BD Drava

MARIBOR, 7. jan. — Na preiskovalnem oddelku mariborskega okrožnega sodišča so končali preiskavo zoper Alojza Šmida, bivšega blagajnika pri brodarskem društvu Drava v Mariboru. Zoper njega je bila uvedena preiskava zaradi suma kaznivega dejanja grabeža v zvezi s poneverbo. Pristojni preiskovalni sodnik je povedal, da je pri osumljenem Šmidu ugotovil razne nepravilnosti v višini 66.082,11 dinarjev. Šmid je med preiskavo priznal, da si je denar prisvajal. To je delal od leta 1962 do leta 1968. Denar je porabil za gradnjo hiše in za nakup avtomobila.

M. K.

Srebrna plaketa za najplemenitejši podvig

KOPER, 7. jan. — Ivan Peroša iz Pomjana pri Kopru je izmed 24 kandidatov iz vseh naših republik prejel srebrno plaketo za najplemenitejši podvig v letu 1968. To izredno priznanje je prejel, ker je lani aprila rešil trileto Tončko Pejak, ki je padla v vodnjak. To tradicionalno akcijo najplemenitejšega Jugoslovana organizira že šesto leto zapored beograjski list »Večerne novosti«.

R. K.

Žerjav ga je stisnil

JESENICE, 7. jan. — V železarni se je ob 13. uri pripetila huda nezgoda, v kateri je izgubil življenje 44-letni monter Marko Unetič z Jesenic. V obratu elektro peči ga je žerjav pritisnil ob steber in prezračevalno cev. Pri tem je bil Unetič takoj mrtev.

S. L.

Srečne številke

V 1. kolu so bile izžrebane naslednje številke: 1. žrebanje — 1, 8, 22, 32, 35, dodatna 31; 2. žrebanje — 8, 22, 27, 33, 36, dodatna 26.

Taki smo

Sosed Marko je gotovo sam najmanj kriv, da njegove telesne mere niso čisto v skladu z merami po JUS. Razen na trebuhu, so se mu zunanja znamenja višjega standarda ugnezdila tudi pod brado, okoli vratu in še drugod. Zlasti kar zadeva obseg, so

Težave občanov z JUS

mu mere šle, kot kaže, v razkorak z določenimi standardnimi merami, ki jih kratko imenujemo JUS.

Srečam ga ondan z zavitki blaga pod pazduho: »Sivilji nesem srajce šivat,« je povedal.

K šivilji delat srajce pri nas, ki imamo tako razvito industrijo lahke konfekcije? Nisi pretirano izbirčen?

»Imamo tovarne, da. In lepih srajc na pretek. Pa mi ti povej, kjer lahko kupim srajco primerne kvalitete štev. 44?« Za rokav sem ga prijel in stopil z njim v veliko modno trgovino. »Moško srajco štev. 44? Gotovo, jo imamo, malo počakajte.« Premetali so lep kup, pogledali še v skladišče in se opravičili: »Žal, res trenutno nimamo take številke. Pridite drugič.«

Tako so nama odgovorili tudi v drugih trgovinah v vsem centralnem mestu. Pač, v eni so zmagoslavno vrgli pred naju eno srajco iskane velikosti; v barvah vseh vzorcev in odtenkov, kar jih premore tekstilna industrija! Seveda je ni kupil.

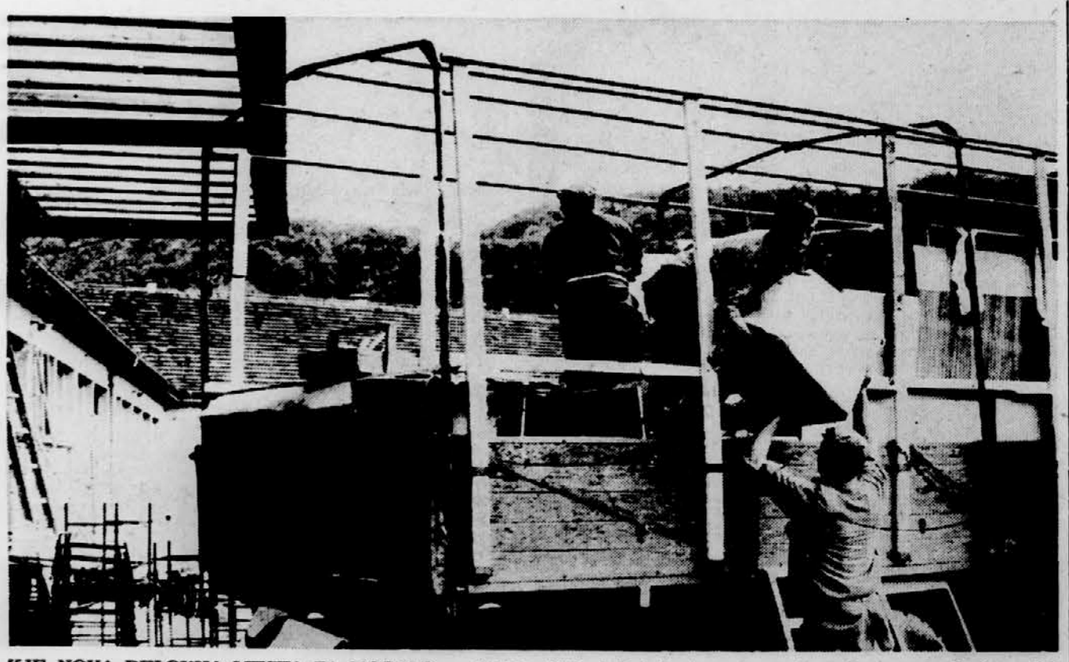
Mimogrede so mojo pozornost v blagovnici pritegnile tri tovarišice, ki so želele izbrati in kupiti perilo primerne barve in vzorca. Res niso bile njihove telesne mere čisto take, kot jih ima na pr. BB, vendar tudi ne izredne in precej povprečne za današnjo žensko zrelejših let. Nič niso kupile. Kar je bilo dovolj dolgo, je bilo preozko in obratno. Mnoge tovarišice, ki nosijo čevlje, n. pr. številko 40 in imajo nekoliko močnejše noge, so to zimo ostale brez škornjev. Izbira po modi in kakovosti je bila samo za manjša stopala in vitke postave.

Poučen je odgovor, ki ga dobi človek domala v vseh trgovinah, ko sprašuje za izdelke večjih velikosti: »Srajce, čevlje, perilo in drugo v takih velikostih najprej prodamo. Tako malo dobimo takega blaga!«

V tovarni konfekcije se niso mogli dovolj načuditi, da občan ne more dobiti kos obleke po svoji meri. »Res imamo vse mere določene po JUS, ki pa jih lahko vsak čas izpopolnimo po željah kupcev. Seve, trgovina nas mora obvestiti o tem, sicer delamo po merah, ki jih določa JUS.«

Da, vse po JUS. Ljudje pa, žal, ne rastejo po JUS. In ker nihče tega ne upošteva, imajo »nejusovci« že kar standardne težave; kot da so tudi te del JUS.

(r)

KJE NOVA DELOVNA MESTA ZA MOŠKE? — V Sevniški občini je trenutno od vseh zaposlenih kar 46,5 odstotka žensk, za prihodnjih pet let pa je predvideno, da se bo njihovo število samo v Sevnici povečalo za 500. Širiti nameravajo predvsem konfekcijsko industrijo, skromnejše načrte pa imajo tista podjetja, ki zaposlujejo moške; Med njimi je »Mizarska zadruga«. Posnetek je z njenega dvorišča. Foto: M. Legan

Mnogo prihranjenih poti

Veliko zadev opravijo občani na krajevnih uradih — Marsikateri dinar prihranjen — Žužemberk: prijaznosti ne tehtajo

Ni pretirano trditi, da so uslužbenci krajevnih uradov, zlasti v večjih podeželskih krajih, med najbolj obremenjenimi upravnimi uslužbenci v občini. Občani se najprej obrnejo na krajevni urad za rešitev svojih zadev ali pa z njegovo pomočjo dobijo rešitev. Izjema so le gradbene zadeve, zaradi katerih imajo občani sorazmerno največ poti na sedež občinske uprave.

Kot primer bi navedli krajevni urad Žužemberk, ki je oddaljen od sedeža občine 24 kilometrov, posamezne vasi pa seve še veliko več. Iz nekaterih vasi imajo občani do krajevnega urada domala tri ure hoda. To je gotovo eden od vzrokov, da se občani v svojih zadevah najprej obrnejo na krajevni urad. Drugi, nič manjši razlog je seve odnos uslužbenca do občana. Zastran tega se v Žužemberku nimajo kaj pritoževati.

»Tovarišica Ljuba, tako nerada prosim, ampak očal nimam, niti peresa...« Oh, le dajte sem, kaj je to takega. Niti minute s tem ne zamudim...« Vodja urada, tovarišica Ljuba, je odložila svoje delo in kmečki ženici izpolnila denarno nakaznico za sina, ki je pri vojakih. Takih drobnih, neuradnih uslug je na krajevnih uradih na stotine. Uradnih kajpada pa še mnogo več.

Vse prošnje in vloge oddajo občani na krajevnem uradu, prek tega pa dobe tudi odgovore ali rešitve, pa naj gre za prošnje za odpis davkov, znižanje bolniških stroškov, za socialne, kadrovske in druge podpore. Tam dobe tudi vse vrste tiskovin in obrazcev. Ker so, kot vemo, kmečke roke za pisanje manj pripravne kot za delo z motiko, je uslužbenec na krajevnem uradu ponavadi tisti, ki obrazce tudi izpolni in napiše občanom vloge in prošnje. Ker je uslužbenec krajevnega urada v večini primerov tudi matičar, spada v njegovo delovno področje še matična služba, od porok, do smrti, prijav in odjav občanov, itd.

V takih središčih imajo uslužbenci krajevnih uradov obilo dela tudi z izdajanjem živinskih potnih listov. V nepolnem letu so na krajevnem uradu Žužemberk napisali okoli tisoč novih živinskih potnih listov, vpisali prenos lastnine domala v tri tisoč primerih in v več kot 700 primerih podaljšali veljavnost živinskih potnih listin.

Z rastjo krajevne samouprave rastejo tudi administrativne naloge krajevnih uradov, saj je delo krajevnih skupnosti in uradov močno povezano. Samo poravnalni svet Žužemberk je v desetih mesecih obravnaval 34 zadev, od katerih jih je 80 odstotkov ugodno rešil. Koliko prihranjenih poti in stroškov samo pri poravnavah na krajevnih poravnalnih svetih!

Res lahko občani dobe na krajevnem uradu tudi tiskovine za gradbene zadeve in kataster ter pošiljajo vloge v takih zadevah prek krajevnega urada. Res pa je tudi, da je reševanje občanovih zadev glede novih gradenj ali adaptacij najbolj zapleteno in dolgotrajno. Največ poti do občinskih organov ima danes občan zagotovo prav v gradbenih zadevah. Nemara je tudi to eden od vzrokov za razmah črnih gradenj.

PETER ROMANIČ

OGLAŠUJTE V DELU

SUPERMARKET
II. nadstropje

● PEČI NA BUTAN PLIN
COLGED-LUCCA (Italija)
max. 2800 Kcal/h
električni vžig — na kolescih
din 1.500,00

● AIDA CATALITIC
TYP 556
max. poraba:
200 g/h — 2500 Kcal/h
navadni vžig — din 900,00

● ŽARNE PEČI
KAMIN EMO 5
12 kg premoga orehovca
za 36 ur gorenja
500 Kcal/h — din 1.130,00

● TERMOAKUMULACIJSKE PEČI
ELIND HEATSTORE — Anglija
3 KW — 2.000 din
2,25 KW — 2.300 din
1,50 KW — 2.000 din

ZA OGREVANJE VAŠEGA STANOVANJA

BERITE RADIO TV FILM BEAT stop

V nekaj vrstah

NOVA GORICA

Načrt za mestni park. — Zavod za urbanizem je izdelal ureditveni načrt za območje med Vojkovo cesto, Cesto tolminskih puntarjev ter podaljškom Gregorčičeve ulice. Tod bodo v prihodnjih letih uredili mestni park. Poleg zelenic s cvetličnimi gredami, otroških igrišč, aleje zaslužnih mož in majhne restavracije bosta na tem območju tudi mestni muzej in letno gledališče. Ureditveni načrt, ki ga je izdelal inž. arh. Bogdan Mikuž, so razgrnili v avli občinske skupščine.

Nove enote kino podjetja. — Z novogoriškim kino podjetjem so se pred kratkim združila kino podjetja iz Renč, Deskel in Sežane. Tako ima zdaj to podjetje svoje enote v vsej novogoriški in sežanski občini.

BRANIK

Nova mesnica. — Podjetje »Živinopromet« iz Nove Gorice gradi ob zadružnem domu novo mesnico. V gradnjo objekta, kjer se bodo oskrbovali tudi potrošniki iz bližnje okolice, bodo vložili okoli 400.000 dinarjev. Mesnica bo dograjena do maja.

AJDOVŠČINA

Porast osebnih dohodkov. — Skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Novi Gorici je razpravljala o osebnem dohodku v letu 1969 in predvidela, da bo za 8 odstotkov večji. Povečal naj bi se na račun večje produktivnosti in števila zavarovancev. O tem je razpravljala tudi skupščina občine Ajdovščina, ki je bila z oceno soglasna.

ILIRSKA BISTRICA

Predavanja za rezervne častnike. — V občini Ilirska Bistrica so že pripravili letošnji program predavanj za rezervne oficirje in podoficirje iz naselij Zabiče, Jelšane, Podgrad, Knežak in Prem. Predavali bodo častniki iz garnizije Ilirska Bistrica. Ustanovili so tudi tehnični zbor, kjer se bodo rezervni častniki seznanjali z novo oborožitvijo in tehniko v JLA. Dvakrat letno bodo tudi streljali z bojnimi naboji.

LOGATEC

Prenosna vlečnica. — Z izkupičkom od stare žičnice in z denarnimi prispevki članov TVD »Partizan« ter turističnega društva so logaški turistični delavci že pred prvim snegom kupili novo — prenosno vlečnico. Zdaj vozi smučarje po pobočjih Podsekirnice, pozneje, ko bo snega zmanjkalo, pa jo bodo prestavili proti Rovtam, kjer so snežne razmere bolj ugodne.

Iz drugih izdaj

MARIBOR

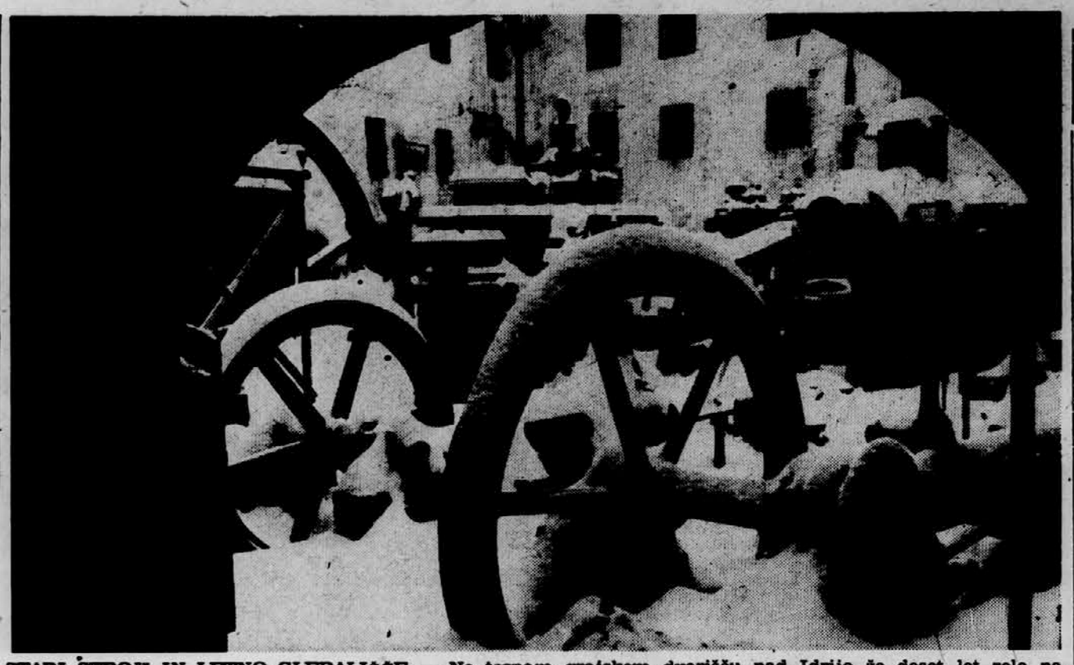
Neupravičen dohodek mlekarne — V poročilu veterinarske inšpekcije občine Maribor je zapisano, da je mariborska mlekarna ustvarila velik izreden dohodek, h kateremu ni sama nič prispevala. Živinorejcem družbenih posestev je v osmih mesecih neupravičeno odtegnila okoli 54 tisoč dinarjev, zasebnim živinorejcem pa okrog 97 tisoč dinarjev zaradi higijenske oporečnosti mleka. Odteglaj 10 ali 5 par pri odkupni ceni litra mleka je utemeljen le s sklepom združenja mlekarn Slovenije, ki pa ne ustreza predpisom.

LOVRENC NA POHORJU

Otvoritev smučarske vlečnice — Na smučiščih Kumena gredo h koncu montažna dela pri prvi smučarski vlečnici. Slovesno jo bodo izročili v uporabo smučarjem prihodnjo nedeljo. Turistično društvo je za to priložnost pripravilo svojevrstno tekmovanje starejših smučarjev. V Lovrencu je namreč smučarska tradicija stara več kot 100 let.

LITIJA

Zanimiv predlog — Skupščina občine Litija bo predlagala skupščini SR Slovenije, da bi njeni organi proučili možnost ustanovitve posebnega sklada, v katerem bi se zbirali dohodki od kazni za prekrške. Tako zbran denar bi uporabljali za posojila, namenjena investicijam v domovih počitka. Le-ti zdaj pri bančnih zavodih težko dobijo posojilo, ali pa so pogoji zanje skorajda nesprejemljivi.

STARI STROJI IN LETNO GLEDALIŠČE — Na tesnem grajskem dvorišču nad Idrijo že deset let zelo na tesnem »parkirajo« odsluženi rudniški stroji, med katerimi je nekaj starih stoletje. Te stroje bi v bližnji prihodnosti preselili drugam, v neposredno bližino muzeja, in jih primerno pobarvali, da bi dajali videz skulptur. Grajsko dvorišče, o katerem pravijo, da je zelo akustično, bi bilo končno »osvobojeno« ter bi ga mogli z minimalnimi stroški preurediti v letno gledališče. Foto: Miloš Švabić

Bager velikan v koprski luki

V prihodnjih letih bodo poglobili morsko dno na 18 metrov

KOPER, 7. dec. V koprsko luko so prispeli prvi deli velikega sesalnega bagra, s katerim bodo poglabljali morsko dno, do globine 18. metrov. Bager je izdelek ladjedelnic v Pragi.

Črpalke novega bagra zmorejo na uro 3 tisoč 600 kubičnih metrov mešanice, ki jo bodo odlagali po tisoč 500 metrov dolgem cevovodu v koprskem zalivu onstran pregrade, ki so jo zgradili pred leti.

V primerjavi s Petrom Klepcem, ki so ga doslej uporabljali za poglabljanje morskega dna, bo zmogljivost novega bagra — velikana — približno trikrat večja.

Bager bodo ob pomoči čeških strokovnjakov montirali v podjetju »Drugi oktober« v Piranu. Montaža bo trajala okrog tri tedne, tako da bo bager predvidoma začel delati v luškem bazenu meseca marca. Temeljito so ga bili preizkusili že v praški ladjedelnici.

Z novim bagrom bodo v naslednjih treh do štirih letih izkopali več kot dva milijona kubičnih metrov morskega dna, da bo koprsko pristanišče dodobra usposobljeno za pristajanje velikih tankerjev. Za kopanje kanala za pristajanje prav velikih petrolejskih tankerjev bodo potrebovali kakšnih devet mesecev.

Pravočasno so poskrbeli tudi za posadko, ta sestavlja 15 mož, od katerih so bili trije in sicer glavni strojnik, vodja bagra in električar že na praksi na Češkem.

B. T.

Žrebanje udeležencev ankete

Dvajset enodnevnih bivanj v Simonovem zalivu in še mnogo drugih lepih nagrad

KOPER, 7. jan. V Simonovem zalivu je bilo včeraj žrebanje udeležencev ankete, ki so jo izpolnili nekateri potniki Slavnikovih avtobusov v preteklem letu. Nagradno akcijo so izvedli skupno podjetje »Slavnik« Koper, Delamaris Izola in gostinsko podjetje Izola. Pri žrebanju so predstavniki občine in omenjenih podjetij izžrebali 20 enodnevnih bivanj v Simonovem zalivu, 20 brezplačnih vozovnic na Slavnikovih progah na katerikoli vožnji in 20 bogatih kolekcij Delamarisovih izdelkov, poleg tega pa še tri brezplačne enomesečne vozovnice na rednih Slavnikovih progah. R. K.

OGLAŠUJTE V DELU

Nova šola v Spodnji Idriji

IDRIJA, 7. jan. Minulo nedeljo so v Spodnji Idriji odprli novo šolo. Ta dan ni bil praznik samo tega kraja, temveč vse idrijske občine. Nova šola v Spodnji Idriji je prva večja šola, ki so jo zgradili po osvoboditvi. Šolskih prostorov je še pred nekaj leti močno primanjkovalo, najbolj pa prav v Spodnji Idriji, saj je bilo več učilnic raztresenih v raznih stavbah v vasi. Stara šola je bila namreč močno premajhna za vse učence.

Slovesne otvoritve nove šole v Spodnji Idriji se je udeležil tudi republiški sekretar za kulturo in prosveto Tomo Martelanc, direktor ljubljanskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo Tine Orel, zastopnik občinske skupščine družbeno-političnih in gospodarskih organizacij iz Idrije ter velika množica občanov iz Spodnje Idrije in okolice.

Po programu, ki ga je izvajala šolska mladina iz Spodnje Idrije ob sodelovanju godbe na pihala iz Idrije, je predsednik občinske skupščine iz Idrije Stanko Murovec odprl novo moderno šolo. J. J.

Nemirna tla v INDI

Neurejen družbeni položaj sili koprski zavod za rehabilitacijo invalidov na pot pridobitne delovne organizacije

Malo manj kot sto metrov od škocjanskega križišča, kjer cesta zavije proti Tomosu, so pred nekaj leti zgradili tudi po zunanjosti tipično industrijsko poslopje. Tu je koprski obrat INDE, zavoda za rehabilitacijo invalidov. Razen tega pa imajo še dva obrata: v Izoli in Piranu.

V notranjosti novega, pred leti dograjenega trakta, podpirajo streho debeli leseni trami. Nemirna tla nekdanje »bonifike«, konstruktorjeva napaka in slabi statični računi so prispevali, da se je začela streha upogibati in je grozila nevarnost, da bo še koga pokopala pod seboj. Zdaj teče o tem tožba, ali bolje rečeno, vleče se pravdni postopek.

Nemirna tla pa niso samo pod poslopjem. Tudi del kolektiva, zlasti tisti v Piranu, ima že več let občutek, da nima trdnih tal pod seboj. Tudi pri njih se »vleče« postopek, da ne bi stalno živeli v bojazni, kaj bo jutri.

Dober namen se je sprevrgel

Zavod za rehabilitacijo invalidov v Kopru so ustanovili pred dobrimi desetimi leti. Usposabljal naj bi delovne in druge invalide, da bi se znašli v spremenjeni delovni sposobnosti. Pred reformo je imel zavod nekatere olajšave. Razumljivo je, da se invalidni ljudje po proizvodnosti ne morejo meriti z zdravimi.

Pred dvema letoma so vse te ugodnosti usahnile, ostala je le možnost, da lahko občinske skupščine zavod oprostijo plačevanja obresti in osnovna sredstva. Namen reforme, da bi kolektivi poslovali v enakih pogojih, je bil za take delovne skupnosti dvorezen meč. Postavil jih je v neenakopravne razmere.

Po tem so v koprskem zavodu še bolj kot prej začeli misliti, kako čim bolj preriniti v ospredje proizvodnjo, komercialno poslovanje, da bi krili stroške za tisto dejavnost, za katero so bili pravzaprav ustanovljeni. Za prevzgojo invalidov sicer krije del stroškov zavod za socialno zavarovanje, tu in tam pa tudi socialno-skrbstveni organi. Toda to je premalo, še zlasti, ker imajo invalidni ljudje, vsaj nekateri, višje stroške, da se prerinejo skozi življenje.

»Živimo od danes do jutri«

V INDI zdaj zaposlujejo okoli 150 ljudi. Izdelujejo različne izdelke iz plastičnih snovi, tiskajo na platno, nekatere invalide pa usposabljajo tudi za delo na različnih obdelovalnih strojih.

Piranski obrat daje kruha petnajstim do petindvajsetim ljudem. Predvsem tiskajo različne vzorce na platno; včasih tudi po teden, dva, nimajo dela. Takrat jih skušajo zaposliti v koprskem obratu ali pa ostajajo doma.

Treba je povedati, da tako, kot v celotni INDI, tudi v piranskem obratu niso zaposleni le invalidi. Tu so dobili delo tudi šibkejši ljudje in taki, ki so jim bolezni pustile trajnejše posledice. V upravi podjetja menijo, da je njihova produktivnost nizka in da je bil zato že več let obstoj tega obrata na dnevnem redu. V Piranu zaposleni pa pravijo, da vodstvo premalo skrbi za njihov obrat. Pravzaprav nimajo nikogar, ki bi bil odgovoren za njihovo delo. Že predlanskim so se obrnili na občinsko skupščino in sindikat ter opozorili, da v takšnih pogojih ne morejo več živeti. Na skupnem sestanku so se domenili, kaj naj bi vodstvo zavoda ukrenilo, a vse je ostalo le pri dogovoru.

Nemirna tla pod piranskim obratom koprske INDE so se proti koncu minulega leta spet močno zamajala. K starim pritožbam so zaposleni primaknili še nemogoče odnose nekaterih vodilnih ljudi. Predsedstvo obalnega sindikalnega sveta je s predstavniki občinske skupščine in člani sindikalne podružnice ter vodstvom INDE razpravljalo o teh razmerah. Ob tem je bilo videti, da nemirnih tal nima pod nogami le piranski del kolektiva.

Načelna rešitev — in še kaj

Ne le za koprski, tudi za podobne zavode za rehabilitacijo invalidov je nujno določiti njihov družbeni položaj. Nemogoče je, da bi katerakoli družbena skupnost odrejala skupini ljudi njihove naloge, ne da bi jim za te naloge dodelila tudi denar. Nekateri se menda ogrevajo, da bi zavodi za rehabilitacijo postali res le ustanove za usposabljanje invalidov.

Bržčas v sedanjih pogojih še dolgo ne bo na voljo dovolj denarja, da bi se taki zavodi lahko vzdrževali brez lastnega dohodka. Menda so nekateri zavodi usmerili svojo dejavnost na področje, kjer se lahko tudi invalidni ljudje kosajo po proizvodnosti z zdravimi. V takih okoliščinah pa sta seveda odločilni sposobnost in iznajdljivost vodstva. Naloga vodstva takih delovnih organizacij je tem bolj občutljiva, ker so v neprestanem stiku z ljudmi, ki so zaradi svojih življenjskih dram za odnose še posebej občutljivi. Zato je v primeru koprske INDE tem bolj prav, če samoupravni organi zavoda skupno s predstavniki družbeno-političnih organizacij in občinskih skupščin brez odlašanja najdejo izhod iz zagate, ki zlasti za piranski del kolektiva že predolgo traja.

GUSTAV GUZEJ

Iznajdljivost več kot denar

V Portorožu odprli prodajalno izvirnih oblačil in izdelkov domače obrti

»Pogrešamo trgovine, kjer bi kupili nekaj vašega, originalnega.« so večkrat napisali v svojih pripombah tuji turisti, ko so se mudili v Portorožu. Bolj k poslovnosti nagnjeni, so celo pristavljali, da bi bilo za prenekatero naše podjetje dobra reklama, če bi poleti v Portorožu opremili nekaj izložbenih oken ali uredili nekaj prostorov z različnimi, tudi za tujega kupca privlačnimi izdelki.

Bržčas je ta misel privedla beograjsko podjetje Interplet do tega, da so malo pred novim letom v hotelu Riviera v Portorožu odprli svoj boutique, v katerem prodajajo izvirna oblačila ter izdelke domače in umetne obrti iz južnih področij naše države.

Ko sta se lani iz Novega Sada preselila v Portorož zakonca Beleslijin, sta začela razmišljati, kaj bi bilo takega, česar v Portorožu manjka in kar bi lahko dobro uspevalo. S svojimi osebnimi stiki pri »Interpletu« sta uspela, da so tu odprli lepo urejeno in sorazmerno bogato založeno prodajalno, v prvi vrsti ročno izdelanih ženskih in moških oblačil.

Že po prvih dneh je bilo za razstavljene predmete veliko zanimanja. Zlasti različni krzneni izdelki, od ženskih plaščev, do krznenih oblačil (kril, ogrinjal, jopic, čepic), ročno izdelane zavese in preproge, so zbudili veliko zanimanja obiskovalcev. Ker prodajajo v novi trgovini predvsem značilne izdelke domače obrti, bo izven sezone, zlasti ob sobotah in nedeljah, poleti pa vsak dan, marsikateri gost našel tu predmete, ki jih bo kot praktične spominke in darila odnesel s seboj.

G. G.

Gasilci na pogorišču na Količevem. Foto: Edi Šelhaus

Na Količevem je gorelo

Pogorelo skladišče papirnice — Škode za pet milijonov

KOLIČEVO, 7. jan. Okrog pol sedmih je po Količevem in drugih krajih okrog »Papirnice Količevo« završalo: »Gori!« Iz razsežnih skladišč se je kadilo, hip zatem pa je proti oblačnemu nebu švignil tudi plamen.

»Enajst minut je preteklo od trenutka ko so nas poklicali na pomoč pa do začetka gašenja v tovarni na Količevem,« je povedal komandir čete poklicne gasilske brigade iz Ljubljane Pavle Boh.

V akciji na Količevem so razen ljubljanskih poklicnih gasilcev, ki so prihiteli na pomoč s petimi cisternami z vodo in 18 možmi, sodelovali tudi člani industrijskih enot in prostovoljni gasilci iz tovarne Količevo, Induplati, Kemične tovarne Domžale, Mengša, Dola, obrata »Slovenija les« iz Radomelj in Radomljani, s skupaj 77 možmi.

Ugotovili so, da je požar zakrivil iz malomarnosti delavec v skladišču, ko je nalival bencin v plinski vžigalnik, ki se mu je zamašila šoba. Ko je vžigalnik prižigal, se je vžgal tudi politi bencin na podu. Ogenj se je hitro razširil in ga delavec s priročnimi sredstvi ni mogel pogasiti. Škodo cenijo na pet milijonov dinarjev.

»Zgorelo je precej dragocenega reprodukcijskega materiala,« je pripovedoval direktor papirnice Ivo Sonc, ki je stal tik ob pogorišču. »Samo s hitrim posredovanjem delavcev in gasilcev smo rešili dragocena fosfornobronasta sita za papirni stroj, tako da bo tovarna lahko skoraj nemoteno obratovala.«

Gasilci so hitro in uspešno posredovali. Skladišče tehničnega materiala je bilo namreč neposredno ob starih obratih papirnice in od drugih skladišč oddeljeno samo s stenami.

»Naša naloga je bila gašenje in lokaliziranje plamena,« je nadaljeval komandir gasilske čete, iz Ljubljane Pavle Boh. »S skupnimi močmi nam je delo povsem uspelo.«

Vročina je bila tolikšna, da se je na strehah okoliških poslopij stopil sneg. V takih pogojih je bilo gašenje težavno in tudi nevarno. Nenadoma se je podrl strop. Pod seboj je pokopal poklicnega gasilca Ferda Groblovca, gasilec Alojz Košmrlj pa je zadnji hip odskočil, vendar ga je tram le oplazil. Košmrla so hitro izvekli samo lažje poškodovanega izpod ruševin in so ga odpeljali v bolnišnico.

Preplah na Količevem in okolici je bil tudi razumljiv. Ljudje še vedno pomnijo požar iz leta 1939, ko je skladišče starega papirja gorelo skoraj dva tedna, pa tudi zato, ker papirnica daje kruh mnogim iz okolice.

MATIJA DERMASTIA

Prednost novi šoli

Perspektivni program KS Loška dolina

Krajevna skupnost Loška dolina spada med najbolj delovne v občini Cerknica. V treh letih je na željo občanov in družbenopolitičnih organizacij Loške doline opravila vrsto komunalnih del, ki so bila vsakdanja potreba občanov.

Tako je zgradila daljnovod za Stari trg — Podcerkev in Dane s transformatorjem v Podcerkvi in Danah. Elektrificirali so vasi Markovec, Vrhniko in Knežjo njivo ter postavili nov transformator v Markovcu. Naredili so novo kanalizacijo v Nadlesku, Danah in Pudobu.

Kot zelo pomemben objekt, ki služi mnogim občanom, je novo zgrajena bencinska črpalka v Starem trgu in popolnoma prenovljen Dom kulture v Starem trgu. Na novo so zgradili tudi vodovod za novo naselje Starega trga in uredili elektrifikacijo s trifaznim tokom.

Poleg tega je krajevna skupnost nastopala kot pobudnik pri ustanavljanju trgovin, asfaltiranju ceste, gradnji vodovoda, popravilu cest in podobno. Pri vseh opravljenih delih so mnogo pomagale z denarnimi prispevki delovne organizacije, občina in občani s prostovoljnim delom.

Perspektivni program do leta 1971 predvideva za preko 300 tisoč dinarjev raznih komunalnih del. Prednost bo vsekakor imela gradnja nove šole, katero naj bi pričeli graditi že letos. Zato bo potrebno širše sodelovanje občanov Loške doline, občinske skupščine, delovnih in družbenopolitičnih organizacij, zlasti pri pripravah in izvedbi referenduma.

Nadalje predvideva program adaptacije stavbe v Starem trgu, kjer je otroški vrtec, sodelovanje pri asfaltiranju ceste Bloška polica—Lož in Pudob—Podgora, prizadevanje, da bi postopoma začeli asfaltirati ceste po vaseh in da bi zaključili dela na cesti Loška dolina—Racna gora—Loški potok.

Poleg tega bo potrebno urediti še elektrifikacijo gornjega dela Starega trga, urediti poti v Iga vasi, ograjo na mostu v Markovcu, peskokop v Kozariščah, elektrificirati Podlož—Križna gora, adaptirati in opremiti mrtvašnice v Ložu, načrtno urediti tlorise vseh pokopališč, urediti nogometališča v Starem trgu in perišča v Ložu in Podložu ter urediti otroška igrišča in klubske prostore za mladino.

To je samo nekaj važnejših del, ki jih je določila krajevna skupnost Loška dolina do leta 1971. Prav gotovo bodo program uresničili, če bodo tudi v prihodnje tako tesno sodelovali kot doslej, posebno še z delovnimi organizacijami, katere so že do sedaj pokazale veliko razumevanja.

SLAVKO BERGLEZ

LUCIJA SE ŠIRI — Na prostoru, kjer so bile pred leti samo redke hiše, naglo raste novo naselje Lucija pri Portorožu. Pravkar dokončujejo šesti blok novega naselja, hkrati pa raste še vrsta novih zasebnih gradenj. Na sliki del novega naselja v Luciji. Foto: Jože Jerman

Vzel je denar in ga uporabil za hišo in avto

Končana preiskava zoper bivšega blagajnika BD Drava

MARIBOR, 7. jan. — Na preiskovalnem oddelku mariborskega okrožnega sodišča so končali preiskavo zoper Alojza Šmida, bivšega blagajnika pri brodarskem društvu Drava v Mariboru. Zoper njega je bila uvedena preiskava zaradi suma kaznivega dejanja grabeža v zvezi s poneverbo. Pristojni preiskovalni sodnik je povedal, da je pri osumljenem Šmidu ugotovil razne nepravilnosti v višini 66.082,11 dinarjev. Šmid je med preiskavo priznal, da si je denar prisvajal. To je delal od leta 1962 do leta 1968. Denar je porabil za gradnjo hiše in za nakup avtomobila.

M. K.

Srebrna plaketa za najplemenitejši podvig

KOPER, 7. jan. — Ivan Peroša iz Pomjana pri Kopru je izmed 24 kandidatov iz vseh naših republik prejel srebrno plaketo za najplemenitejši podvig v letu 1968. To izredno priznanje je prejel, ker je lani aprila rešil triletno Tončko Pejak, ki je padla v vodnjak. To tradicionalno akcijo najplemenitejšega Jugoslovana organizira že šesto leto zapored beograjski list »Večerne novosti«. R. K.

Celje: poplava v „Topru“

Zaradi počene cevi se je voda razlila po treh nadstropjih in poškodovala blago v skladišču

CELJE, 7. jan. Včeraj zjutraj, ko so v celjski tovarni perila »Toper« prvič letos začeli z delom, so ugotovili, da so v starem delu tovarne poplavljena vsa tri nadstropja.

Z delom so prenehali 30. decembra lani, tako da čez praznike tovarna ni obratovala. V tem času so sicer prostore nekoliko ogrevali, vendar ne toliko, da ne bi zaradi izrednega mraza zmrznila vodovodna cev na podstrešju starega obrata. Najprej so mislili, da je počil kotel, šele pozneje je strokovna komisija ugotovila, da gre za počeno cev, ki je bila vgrajena že med vojno. Cev ni bila dovolj zaščitena pred mrazom.

S podstrešja se je po otoplitvi voda razlila po vseh treh nadstropjih in poškodovala precej blaga in gotovih izdelkov v glavnem skladišču. Škodo cenijo na 23.000 dinarjev. Škodo na poslopju pa na sedem tisoč dinarjev. Kljub tej »poplavi« je proizvodnja nemoteno stekla.

J. S.

Žerjav ga je stisnil

JESENICE, 7. jan. — V železarni se je ob 13. uri pripetila huda nezgoda, v kateri je izgubil življenje 44-letni monter Marko Unetič z Jesenic. V obratu elektro peči ga je žerjav pritisnil ob steber in prezračevalno cev. Pri tem je bil Unetič takoj mrtev.

S. L.

Srečne številke

V 1. kolu so bile izžrebane naslednje številke: 1. žrebanje — 1, 8, 22, 32, 35, dodatna 31; 2. žrebanje — 8, 22, 27, 33, 36, dodatna 26.

SUPERMARKET
II. nadstropje

● PEČI NA BUTAN PLIN
COLGED - LUCCA (Italija)
max. 2800 Kcal/h
električni vžig — na kolescih
din 1.500,00

● AIDA CATALITIC
TYP 556
max. poraba:
200 g/h — 2500 Kcal/h
navadni vžig — din 900,00

● ŽARNE PEČI
KAMIN EMO 5
12 kg premoga orehovca
za 36 ur gorenja
500 Kcal/h — din 1.180,00

● TERMOAKUMULACIJSKE PEČI
ELIND HEATSTORE — Anglija
1 KW — 2.000 din
2,25 KW — 2.300 din
1,50 KW — 2.000 din

ZA OGREVANJE VAŠEGA STANOVANJA

avto

V nekaj vrstah

KAMNIK

Manj potnih listov — Oddelek za notranje zadeve pri občinski skupščini Kamnik je lani izdal in podaljšal 2165 dovoljenj za potovanje v tujino, kar je za več kot polovico manj kot leta 1967. Viza velja v Kamniku le 50 din.

Vse več posameznih graditeljev — V lanskem letu so se na območju kamniške občine vselili v 138 novih individualnih hiš. Njihova povprečna površina je okoli 100 kvadratnih metrov. Največ novih hiš so zgradili v neposredni okolici mesta.

RADOVLJICA

Cesta na Zgoško planino je pluženа — Radovljiško športno društvo ima na Zgoški planini svojo vlečnico. Snežne in terenske razmere so za smuko izredno ugodne, vedno pa je bil pozimi težaven dostop. Odkar pa ima tamkajšnji gostinski objekt v najemu Šanteljnova družina, pa je pot do tjakaj vedno izpluženа. Gospodar si je nabavil star »Unimog« in kadar sneži, pot neprestano pluži. Tako je pot na Jelovico prevozna za vozila.

TRBOVLJE

Predavanje — V gledališki dvorani Delavskega doma bo danes popoldne predavanje za občane o obrambni vzgoji. Prireja ga koordinacijski odbor za ljudsko obrambo trboveljske občine.

Obisk v kinu — Kino Delavski dom je imel v lanskem letu okoli 126.000 obiskovalcev. Obisk se je nekoliko povečal v primerjavi s prejšnjimi leti.

Boljša razsvetljava — Elektro Ljubljana, poslovna enota Trbovlje je začela modernizirati cestno razsvetljavo na Partizanski cesti.

Šolsko glasilo — Na osnovni šoli Alojza Hohkrauta so v tem šolskem letu izdali že drugo številko svojega glasila »Mlade sile«. Vsebina glasila je zelo pestra in zanimiva.

Rojstva — V porodniškem oddelku trboveljske bolnišnice se je lani rodilo 447 otrok.

Poroke — Na poročnem uradu trboveljske občine je lani sklenilo zakonsko zvezo 146 parov. Minulo soboto je bila le ena poroka.

Umrli — Lani je na območju mesta (brez okolice) umrlo 232 občanov.

HRASTNIK

Darilo — Hrastniških miličnikov so se ob novem letu spomnili nekateri delovni kolektivi. Najbolj pa je presenetil miličnike kolektiv tovarne kemičnih izdelkov, ki jim je podaril televizijski sprejemnik.

LITIJA

Likovna razstava — V sejni sobi litijske občinske skupščine razstavlja akademski slikar Franci Kopitar iz Zagorja. Razstava, ki je posvečena 75-letnici planinske organizacije pri nas, bo odprta do 10. t. m. V četrtek, ob 18. uri pa bo v razstavnem prostoru nastop zasavskih literatov.

»Jurij Kozjak« — Kulturno prosvetno društvo »Fran Levstik« iz Gabrovke se je predstavilo domačinom z dramatizacijo Jurčičeve zgodovinske povesti »Jurij Kozjak«. Med ljudmi je za igro veliko zanimanje, saj so jo že trikrat igrali pred polno dvorano občinstva.

Iz drugih izdaj

MARIBOR

Neupravičen dohodek mlekarne — V poročilu veterinarske inšpekcije občine Maribor je zapisano, da je mariborska mlekarna ustvarila velik izreden dohodek, h kateremu ni sama nič prispevala. Živinorejcem družbenih posestev je v osmih mesecih neupravičeno odtegnila okoli 54 tisoč dinarjev, zasebnim živinorejcem pa okrog 97 tisoč dinarjev zaradi higijenske oporečnosti mleka. Odtegljaj 10 ali 5 par pri odkupni ceni litra mleka je utemeljen le s sklepom združenja mlekarn Slovenije, ki pa ne ustreza predpisom.

LOVRENC NA POHORJU

Otvoritev smučarske vlečnice — Na smučiščih Kumena gredo h koncu montažna dela pri prvi smučarski vlečnici. Slovesno jo bodo izročili v uporabo smučarjem prihodnjo nedeljo. Turistično društvo je za to priložnost pripravilo svojevrstno tekmovanje starejših smučarjev. V Lovrencu je namreč smučarska tradicija stara več kot 100 let.

KOPER

Uspeh luke — Železniška proga Koper—Prešnica je precej pripomogla, da je promet v koprski luki lani močno narastel in da so presegli pri pretovarjanju milijon ton blaga. Skupno so lani prepeljali iz koprske luke ali pa tu naložili na ladje 1,092.453 ton različnega blaga.

LIVEK

Smuka pod žarometi — Pred novim letom so na Livku z reflektorji osvetlili smučišča in tako omogočili smuko do poznih večernih ur. Po tehnični urejenosti je zdaj Livek prekosil vsa druga primorska smučišča, kar je plod skupnih prizadevanj turističnih in planinskih društev v Kobaridu, občine v Tolminu in gospodarskih organizacij, ki so pokazali razumevanje do smučarskega turizma v teh krajih.

Podjetja za študente

V Hrastniku ustanavljajo sklad za štipendiranje nadarjenih otrok iz socialno šibkih družin — Štipendije po posebnem pravilniku

Lani je občinsko mladinsko vodstvo v Hrastniku predlagalo, naj bi zbirali stalna sredstva za šolanje nadarjenih dijakov in študentov. Pred kratkim je občinski sindikalni svet začel takšno akcijo. Če bodo delovni kolektivi sklenili družbeni dogovor za financiranje tega sklada, bodo v tej revirski občini omogočili šolanje najmanj 35 dekletom in fantom.

Gre torej za ustanovitev posebnega sklada, iz katerega bi podeljevali štipendije. Po zbranih podatkih je na obeh osemletkah najmanj 23 deklet in fantov, ki imajo zelo lepe učne uspehe. Malone vsi bi se radi šolali naprej na srednjih strokovnih in drugih šolah, vendar njihovi starši ne bi mogli plačevati stroškov, ker njihovi osebni dohodki zadostujejo komajda za preživljanje družin. Poleg tega v Hrastniku ugotavljajo dokaj aktualne socialne probleme med nekaterimi dijaki in študenti, katerih šolanje in študij utegne biti ogroženo, če jim ne bo pomagala družbena skupnost.

Skupno so v Hrastniku našteli okrog 40 mladih ljudi, marljivih učencev, dijakov in študentov, ki bi jim kazalo pomagati. Za podeljevanje štipendij vsem tem mladim občanom bi potrebovali okoli 109.000 din na leto. Najnižja štipendija naj bi znašala 150, najvišja 300 din mesečno. Občinski sindikalni svet in občinski komite ZMS menita, da bi s razumevanjem delovnih kolektivov utegnili že spomladi ustanoviti poseben sklad, iz katerega bi podeljevali štipendije izključno nadarjenim otrokom socialno ogroženih družin v tej občini.

Sklad bi vodil in usmerjal poseben organ, v katerem bi bili tudi predstavniki dijakov in študentov. Podeljevanje štipendij bi uredili s posebnim pravilnikom in s statutom. Delovne organizacije bi sklenile s skladom poseben družbeni dogovor, s čemer bi zagotovili stalen priliv denarja. Nekatera podjetja v Hrastniku so že privolila v te oblike sodelovanja na tem področju.

-nc-

Premalo denarja za proračun

V trboveljski občini iščejo zato nove vire dopolnilnih dohodkov

TRBOVLJE, 7. dec. Odborniki trboveljske občinske skupščine so na današnji seji obravnavali izhodišča za oblikovanje dohodkov in kritje potreb splošne porabe v letošnjem letu. Razprava je potrdila, da sestavljalcem novega proračuna pri delu ne bo preveč lahko. Naj omenimo, da bo na primer samo prispevek iz osebnih dohodkov iz delovnega razmerja letos za 722.000 dinarjev manjši kot lani.

Odborniki so imeli za današnjo obravnavo na voljo dva predloga o zagotavljanju sredstev iz posameznih virov. Po prvem bi se v letošnji občinski proračun steklo kljub predvidenemu 5-odstotnemu povečanju bruto mase osebnih dohodkov, od katerih je treba plačevati občinski prispevek, 5,34 odstotka manj denarja kot lani. Zato so se na skupščini dlje zadržali pri drugem predlogu, ki pa predvideva povečanje nekaterih prispevkov.

Odborniki danes niso razpravljali o povišanju posameznih stopenj, temveč so glasovali le o tem, da je treba spremeniti občinski odlok o prometnem davku. Občinske skupščine imajo namreč možnost, da določajo davčne stopnje od prodaje alkoholnih pijač. V trboveljski občini je sedanja stopnja prometnega davka od naravnega vina 0,83 din za liter. Če bi na primer povečali stopnjo samo od 0,83 na 1 dinar, bi pri predvideni letni prodaji 840.000 litrov naravnega vina dobili 142.800 dinarjev dopolnilnih sredstev.

Drug nov vir dopolnilnih dohodkov pa lahko občinska skupščina predpiše z občinskim prometnim davkom za gospodarske in druge delovne organizacije, ki popravljajo gospodinjske stroje, radijske in televizijske sprejemnike in podobno. Teh dohodkov občina Trbovlje doslej ni imela. Skupščina bo predpisala tovrstno obdavčitev in s tem nadomestila tudi izgubo dohodka od zasebnih obrtnikov, ki so ga le-ti doslej plačevali, ko so opravljali storitve za delovne organizacije.

Z novo obdavčitvijo bi pridobili v Trboveljah predvidoma okrog 239.000 dinarjev. Zato so odborniki soglašali, da je potrebno tudi spričo spremembe te obdavčitve spremeniti občinski odlok o prometnem davku. Hkrati pa bi z izračuni, ki jih je treba še pripraviti, prikazali, za koliko kaže zvišati tudi stopnjo prispevka iz osebnih dohodkov iz delovnega razmerja. S tem bi predvidoma dosegli v Trboveljah proračunske dohodke v enaki višini kot lani.

PAVLE BUREKLJC

Kruh naš vsakdanji

Škofjeločani so se odločili za zavijanje kruha

V Škofji Loki so se v skrbi za večjo higieno nedavno odločili, da se lotijo prodaje kruha, ki je bila vse prej kot sodobna. V skladu z vsemi predpisi so na občini pripravili poseben odlok, v katerem so določili, kako je treba ravnati s kruhom, da zagotovijo kulturno postrežbo in da ga higienično zavarujejo.

Kot so predvidevali, naj bi kruh zavijali v papir, celofan ali plastične vrečke, tako, da so ga potrošniki pri prevzemu ne bi dotikali z roko. Če bi ga prodajali na samopostrežen način, bi ga morali že prej zaviti v prozorno embalažo. Razen tega kruha pri prodaji ne bi smeli rezati na manjše kose.

S tem naj bi bilo zadoščeno zahtevam po sodobni higienski prodaji živil. Če gospodinjam ni več treba hoditi s kanglicami po mleko in ga dobijo že v zaprtih steklenicah, ki je seveda precej bolj higienično, zakaj ne bi še kruh prodajali manj »po domače«?

Toda, če je šlo pri mlekarjih gladko iz kanglic v steklenice, se je pri pekih ustavilo. Vsaj v Škofji Loki kaže tako.

Ko so na zadnji seji občinske skupščine govorili o omenjenem odloku, je eden od odbornikov najprej vprašal, zakaj sploh ta določila o zavijanju, saj kruh že sedaj zavijajo.

Zavijajo!« mu je odvrnil drugi. »V trgovini v naši vasi ti štruco vržejo na pult brez vsakega papirja, češ, tu jo imaš, pa jo vzemi, če nočeš ostati brez kruha.«

»Na leto porabimo na tone papirja,« je pojasnil direktor pekarne. »Pa kaj pomaga vse zavijanje, ko pa ženska pride po kruh in ga porine kar v cekar med čevlje.«

Po krajšem prisrčnem smehu nekdo predlaga: »Pa naj v pekarni zavijajo kruh v polivinilaste vrečke.«

»Potem bo pa 20 par dražji,« je brž odvrnil direktor pekarne.

»Če smo se pred kratkim pri podražitvi borili za nekaj par, ne bi mogli sedaj pristati za povišanje cene kar za 20 par,« je zaključil to razpravo predsednik občinske skupščine.

Pa je stekla beseda še o rezanju kruha, ki je še bolj razvnela odbornike.

»To je nesmisel, da prepovemo rezanje,« je menil prvi. »Zakaj bi moral kupiti celo kilo kruha, če ga imam pol dovolj?«

»Dopoldne hodijo iz podjetij po malico in vsak vzame le po četrt kilograma kruha,« je pristavil drugi.

»Kaj pa, če bi pekarna peka manjše kose kruha?« je bilo slišati vprašanje.

Direktor je pojasnil, da pekarna nima takih strojev, da pa jih bo kmalu dobila.

»Treba bo gledati življenjsko na vse to,« je menil predsednik in dodal: »Če ni mogoče kupiti manjših kosov kruha, bo pač treba večje rezati.«

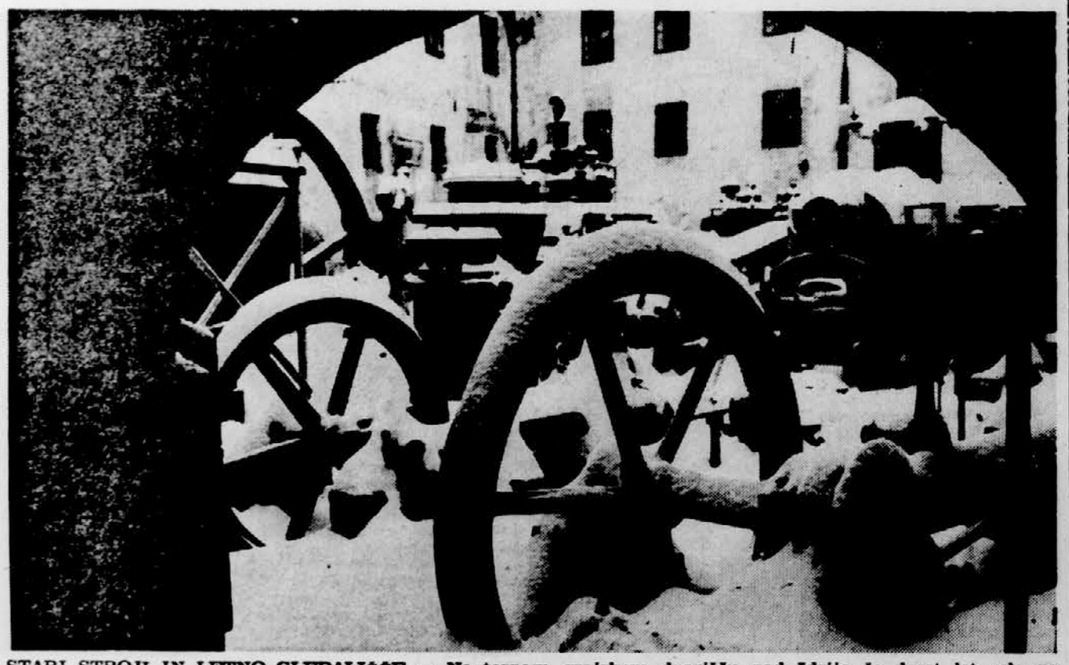
»Tovariši,« je povzdignil svoj glas sanitarni inšpektor. »S higienskega stališča je najbolj nevarno mesto za vdor bakterij v kruh na prerezu. Zato rezanja ne bi smeli dovoliti.«

Po daljšem razpravljanju okrog tega, ali naj bi rezanje dovolili ali ne, se je oglasil nek duhovitež in predlagal salomonsko rešitev: »Če je tako, da kruha ne smemo rezati, pa ga po svetopisemsko lomimo.«

Ostalo pa je pri »življenjskem gledanju« na prodajo kruha. Rezanja niso prepovedali. Z odlokom so sicer določili, da je pekarna dolžna preskrbeti ustrezne količine kruha v manjših kosih. Toda če bo teh zmanjkalo, bo pa treba večje rezati.

LADO STRUŽNIK

OGLAŠUJTE V DELU

STARI STROJI IN LETNO GLEDALIŠČE — Na tesnem grajskem dvorišču nad Idrijo že deset let zelo na tesnem »parkirajo« odsluženi rudniški stroji, med katerimi je nekaj starih stoletje. Te stroje bi v bližnji prihodnosti preselili drugam, v neposredno bližino muzeja, in jih primerno pobarvali, da bi dajali videz skulptur. Grajsko dvorišče, o katerem pravijo, da je zelo akustično, bi bilo končno »osvobojeno« ter bi ga mogli z minimalnimi stroški preurediti v letno gledališče. Foto: Miloš Švabić

SUPERMARKET
II. nadstropje

● PEČI NA BUTAN PLIN
COLGED - LUCCA (Italija)
max. 2000 Kcal/h
električni vžig — na kolescih
din 1.500,00

● AIDA CATALITIC
TIP 526
max. poraba:
200 g/h — 2500 Kcal/h
navadni vžig — din 900,00

● ŽARNE PEČI
KAMIN EMO 5
12 kg premoga orehovca
za 36 ur gorenja
500 Kcal/h — din 1.100,00

● TERMOAKUMULACIJSKE PEČI
ELIND HEATSTORE — Anglija
3 KW — 2.600 din
2,25 KW — 2.300 din
1,50 KW — 2.000 din

ZA OGREVANJE VAŠEGA STANOVANJA

Petindvajset let pohorske brigade

Izjava Lojzeta Vindiša-Dunde ob tej obletnici

MARIBOR, 7. jan. Jutri bo minilo 25 let od ustanovitve 11. SNOUB Miloš Zidanšek, ki jo je ljudstvo imenovalo pohorska brigada. Ob tej priložnosti je Lojze Vindiš-Dunda, predsednik odbora pohorske brigade poudaril, da so to brigado ustanovili 8. januarja 1944 pri Primožu na Pohorju, na prvo obletnico junaške smrti pohorskega bataljona. Nemci so bili prepričani, da bo s padcem pohorskega bataljona zamrlo partizansko gibanje na tem območju. Takoj po ustanovitvi je odšla pohorska brigada v prve akcije in postala strah in trepet okupatorja. Z ustanovitvijo pohorske brigade so partizani maščevali svoje mrtve tovariše iz pohorskega bataljona.

Pohorska brigada se je proslavila v najrazličnejših akcijah v Savinjski in Moravski dolini, v Zasavju, na Koroškem, na Dolenjskem in drugod.

Po osvoboditvi si je brigada prizadevala, da bi v najrazličnejših oblikah razvijala tradicije NOV in seznanjala mladino s to veličastno borbo. Brigada je pripravila vrsto partizanskih pohodov po poteh brigade, taborniških večerov, razstav o bojni poti brigade in razne druge akcije. Člani pohorske brigade so se tesno povezali s taborniško organizacijo. Vsi živeči borci pohorske brigade so postali častni člani te organizacije.

Proslavo 25 letnice pohorske brigade je odbor brigade prestavil na letošnj, marec. Takrat bodo proslavo združili s preimenovanjem gimnazije Maribor Tabor v gimnazijo narodnega heroja Miloša Zidanška. Zaradi tehničnih ovir ni mogoče ureničiti tega preimenovanja v januarju.

M. K.

Brez sprevodnika in vozovnic

V Kranju so uvedli nov način plačevanja v avtobusih

Podjetje »Creina« je v mestnem avtobusnem prometu v Kranju z novim letom vpeljalo novost v plačevanju voznine. Sprevodnike so zamenjale nekake skrinjice, pokrite s steklom ki so jih namestili poleg voznika. Vanje potniki ob vstopu spustijo ustrezno število kovancev za vrednost 70 par kolikor znaša enotna cena prevozov v mestnem prometu.

Prednost takega plačevanja je predvsem v precejšnjem zmanjšanju stroškov. S tem so namreč »prihranili« 5 sprevodnikov ki jih bodo razporedili na druge avtobuse, kjer jih sedaj manjka. Pomanjkljivost pa je v tem, da potniki lahko plačujejo le z drobižem. Pri plačevanju jih sicer nadzira voznik, vendar je plačevanje kljub temu precej odvisno od poštenosti ljudi. Kot pa kažejo izkušnje prvih dni, se glede tega v podjetju ne morejo pritoževati.

Nov način plačevanja so za začetek uvedli na progah Britof—Hrastje in Naklo—Stražišče. Kasneje bodo brzkone brez sprevodnikov vozili tudi nekateri delavski avtobusi na lokalnih progah, kjer ima večina potnikov mesečne vozovnice.

V podjetju pa razmišljajo tudi o tem, da bi sedanje enostavne skrinjice nadomestili s posebnimi elektronskimi napravami, za katere so že dobili ponudbo od nekega domačega strokovnjaka. Te naprave bi avtomatično kontrolirale vrednost vplačila in signalizirale vsako netočnost.

L. S.

Žrebanje udeležencev ankete

Dvajset enodnevnih bivanj v Simonovem zalivu in še mnogo drugih lepih nagrad

KOPER, 7. jan. V Simonovem zalivu je bilo včeraj žrebanje udeležencev ankete, ki so jo izpolnili nekateri potniki Slavnikovih avtobusov v preteklem letu. Nagradno akcijo so izvedli skupno podjetje »Slavnik« Koper, Delamaris Izola in gostinsko podjetje Izola. Pri žrebanju so predstavniki občine in omenjenih podjetij izžrebali 20 enodnevnih bivanj v Simonovem zalivu, 20 brezplačnih vozovnic na Slavnikovih progah na katerikoli vožnji in 20 bogatih kolekcij Delamarisovih izdelkov, poleg tega pa še tri brezplačne enomesečne vozovnice na rednih Slavnikovih progah.

R. K.

Gasilci na pogorišču na Količevem. Foto: Edi Šelhaus

Na Količevem je gorelo

Pogorelo skladišče papirnice — Škode za pet milijonov

KOLIČEVO, 7. jan. Okrog pol sedmih je po Količevem in drugih krajih okrog »Papirnice Količevo« završalo: »Gori!« Iz razsežnih skladišč se je kadilo, hip zatem pa je proti oblačnemu nebu švignil tudi plamen.

»Enajst minut je preteklo od trenutka ko so nas poklicali na pomoč pa do začetka gašenja v tovarni na Količevem,« je povedal komandir čete poklicne gasilske brigade iz Ljubljane Pavle Boh.

V akciji na Količevem so razen ljubljanskih poklicnih gasilcev, ki so prihiteli na pomoč s petimi cisternami z vodo in 18 možmi, sodelovali tudi člani industrijskih enot in prostovoljni gasilci iz tovarne Količevo, Induplati, Kemične tovarne Domžale, Mengša, Dola, obrata »Slovenija les« iz Radomelj in Radomljani, s skupaj 77 možmi.

Ugotovili so, da je požar zakrivil iz malomarnosti delavec v skladišču, ko je nalival bencin v plinski vžigalnik, ki se mu je zamašila šoba. Ko je vžigalnik prižigal, se je vžgal tudi politi bencin na podu. Ogenj se je hitro razširil in ga delavec s priročnimi sredstvi ni mogel pogasiti. Škodo cenijo na pet milijonov dinarjev.

»Zgorelo je precej dragocenega reprodukcijskega materiala,« je pripovedoval direktor papirnice Ivo Sonc, ki je stal tik ob pogorišču. »Samo s hitrim posredovanjem delavcev in gasilcev smo rešili dragocena fosfornobronasta sita za papirni stroj, tako da bo tovarna lahko skoraj nemoteno obratovala.«

Gasilci so hitro in uspešno posredovali. Skladišče tehničnega materiala je bilo namreč neposredno ob starih obratih papirnice in od drugih skladišč oddeljeno samo s stenami.

»Naša naloga je bila gašenje in lokaliziranje plamena,« je nadaljeval komandir gasilske čete iz Ljubljane Pavle Boh. »S skupnimi močmi nam je delo povsem uspelo.«

Vročina je bila tolikšna, da se je na strehah okoliških poslopij stopil sneg. V takih pogojih je bilo gašenje težavno in tudi nevarno. Nenadoma se je podrl strop. Pod seboj je pokopal poklicnega gasilca Ferda Groblovca, gasilec Alojz Košmrlj pa je zadnji hip odskočil, vendar ga je tram le oplazil. Košmrla so hitro izvekli samo lažje poškodovanega izpod ruševin in so ga odpeljali v bolnišnico.

Preplah na Količevem in okolici je bil tudi razumljiv. Ljudje še vedno pomnijo požar iz leta 1939, ko je skladišče starega papirja gorelo skoraj dva tedna, pa tudi zato, ker papirnica daje kruh mnogim iz okolice.

MATIJA DERMASTIA

Vzel je denar in ga uporabil za hišo in avto

Končana preiskava zoper bivšega blagajnika BD Drava

MARIBOR, 7. jan. — Na preiskovalnem oddelku mariborskega okrožnega sodišča so končali preiskavo zoper Alojza Šmida, bivšega blagajnika pri brodarskem društvu Drava v Mariboru. Zoper njega je bila uvedena preiskava zaradi suma kaznivega dejanja grabeža v zvezi s poneverbo. Pristojni preiskovalni sodnik je povedal, da je pri osumljenem Šmidu ugotovil razne nepravilnosti v višini 66.082,11 dinarjev. Šmid je med preiskavo priznal, da si je denar prisvajal. To je delal od leta 1962 do leta 1968. Denar je porabil za gradnjo hiše in za nakup avtomobila.

M. K.

Žerjav ga je stisnil

JESENICE, 7. jan. — V železarni se je ob 13. uri pripetila huda nezgoda, v kateri je izgubil življenje 44-letni monter Marko Unetič z Jesenic. V obratu elektro peči ga je žerjav pritisnil ob steber in prezračevalno cev. Pri tem je bil Unetič takoj mrtev.

S. L.

Podstrešje zgorelo

KAMNA GORICA, 7. jan. — Včeraj ob pol osmih zvečer je izbruhnil požar na podstrešju gospodarskega poslopja, last Stanka Vodnika iz Kamne gorice. Zgorel je pretežni del podstrešja in 1000 kilogramov sena. Škode je za 15.000 dinarjev.

V. G.

Otrok skočil pred avtomobil

LJUBLJANA, 7. jan. — V Dravljah je včeraj ob 13.10 Vlado Dovč z osebnim avtomobilom zastava 750 podrl 12-letno Jano Primožič. Dovč je vozil iz Ljubljane proti Šentvidu, ko je otrok nenadoma skočil z desne strani pred avtomobil. V nesreči se je Primožičeva hudo ranila. Je v bolnišnici dr. Petra Držaja.

V. G.

Raziskave na Domžalskem

Zavod za spomeniško varstvo Kranj in kamniški muzej bosta tudi letos nadaljevala delo

Tudi v letošnjem letu bosta kamniški muzej in Zavod za spomeniško varstvo v Kranju delovala na območju občine Domžale, kakor že vrsto let doslej: skupščina občine Domžale je za delo obeh organizacij odobrila sredstva, za katera sta zaprosili.

Med važnejšimi deli, ki jih nameravajo opraviti sodelavci kamniškega muzeja v mejah domžalske občine, je iskanje rimske ceste, ki je vodila skozi Moravško dolino in se končala nekje pri Trojanskem klancu. Raziskovali bodo tudi tovorništvo in prevozništvo na Gorenjskem v preteklih stoletjih: namen dela je ugotoviti, kje so potekale antične, pa tudi srednjeveške ceste in vpliv, ki ga je imelo tovorništvo po njih na življenje tedanjih prebivalcev v teh krajih.

V renesančnih prostorih gradu Zarice v Kamniku bodo prirejali občasne šestmesečne razstave z domžalskega in kamniškega področja, začeli pa bodo pri najstarejših obdobjih. Nadaljevali bodo tudi s stalnimi oblikami dela: odkupovali bodo še naprej muzejske predmete, izdajali publikacije in skrbeli za manjša izkopavanja, kakor je bilo na primer izkopavanje v Mengšu pod »Mengovim gradom«, kjer so že lani naleteli na zanimive izkopanine.

Razstave bi prirejali ob raznih krajevnih praznikih in obletnicah — seveda pa bi morali pred tem poskrbeti za precej stvari tudi Domžalčani.

Tudi zavod za spomeniško varstvo v Kranju bo letos nadaljeval dela, ki jih je že doslej opravljal na Domžalskem. Med drugim bodo izdelovali topografijo spomenikov iz NOB, odkrivali in restavrirali gotske freske v Krašcah pri Moravčah in nadaljevali z urejanjem gradu Brdo pri Lukovici.

Kranjski zavod za spomeniško varstvo opravlja svojo dejavnost za občine Kranj, Radovljico, Jesenice, Tržič, Domžale in Kamnik ter je tudi letos zaprosil v vseh teh občinah za mesto v proračunu, prav tako pa kamniški muzej, ki tudi opravlja delo za več okoliških občin.

B. ČONTALA

Celje: poplava v „Topru“

Zaradi počene cevi se je voda razlila po treh nadstropjih in poškodovala blago v skladišču

CELJE, 7. jan. Včeraj zjutraj, ko so v celjski tovarni perila »Toper« prvič letos začeli z delom, so ugotovili, da so v starem delu tovarne poplavljena vsa tri nadstropja.

Z delom so prenehali 30. decembra lani, tako da čez praznike tovarna ni obratovala. V tem času so sicer prostore nekoliko ogrevali, vendar ne toliko, da ne bi zaradi izrednega mraza zmrznila vodovodna cev na podstrešju starega obrata. Najprej so mislili, da je počil kotel, šele pozneje je strokovna komisija ugotovila, da gre za počeno cev, ki je bila vgrajena že med vojno. Cev ni bila dovolj zaščitena pred mrazom.

S podstrešja se je po otoplitvi voda razlila po vseh treh nadstropjih in poškodovala precej blaga in gotovih izdelkov v glavnem skladišču. Škodo cenijo na 23.000 dinarjev. Škodo na poslopju pa na sedem tisoč dinarjev. Kljub tej »poplavi« je proizvodnja nemotenc stekla.

J. S.

Škoda ob neurjih in poplavah

Nad 50.000 dinarjev za popravila cest

Lanska neurja in poplave so povzročile na območju občine Kamnik občutno škodo. Občinska skupščina je imenovala posebno komisijo, ki je na kraju ugotavljala in ocenila škodo. Na predlog komisije so opravili najnujnejša dela na cestah in poteh, ki so poleg individualnih posestev utrpele največjo škodo.

Iz rezervnega sklada je občinska skupščina za popravilo cest potrošila preko 50.000 dinarjev. Največ denarja so dobile krajevne skupnosti Tunjice, Srednja vas in Črna, kjer so odstranili zemeljske plazove in cestne zajede. Dela so izvajale krajevne skupnosti same ter komunalno podjetje Kamnik.

Čeprav so neurja povzročila veliko škode tudi kmetom v okolici Kamnika, jih občinska skupščina ni mogla oprostiti plačevanja davkov. Republiški predpis namreč določa, da se pri oprostitvi plačevanja prispevka iz kmetijstva upošteva le tisto posestvo, če je utrpelo škodo, ki je večja od 20 odstotkov skupnega katastrskega dohodka. Takega primera pa v občini le ni bilo

T. J.

Srebrna plaketa za najplemenitejši podvig

KOPER, 7. jan. — Ivan Peroša iz Pomjana pri Kopru je izmed 24 kandidatov iz vseh naših republik prejel srebrno plaketo za najplemenitejši podvig v letu 1968. To izredno priznanje je prejel, ker je lani aprila rešil triletno Tončko Pejak, ki je padla v vodnjak. To tradicionalno akcijo najplemenitejšega Jugoslovana organizira že šesto leto zapored beograjski list »Večerne novosti«.

R. K.

Srečne številke

V 1. kolu so bile izžrebane naslednje številke: 1. žrebanje — 1, 8, 22, 32, 35, dodatna 31; 2. žrebanje — 8, 22, 27, 33, 36, dodatna 26.

Wirkola, Raška, naši in drugi

Še enkrat o skokih in skakalcih na nemško-avstrijski turneji

LJUBLJANA, 7. jan. Björnu Wirkoli bi se bilo kmalu posrečilo doseči tisto, česar še ni dosegel še nihče od smučarjev skakalcev: le malo je manjkalo, pa bi pobral štiri zaporedne zmage na tekmah nemško-avstrijske skakalne turneje. V prizadevanjih, da bi to dosegel, ga je v Bischofshofnu zmotil olimpijski zmagovalec Jiři Raška, saj je na skakalnici, ki mu izredno leži, zmagal brez posebnih težav.

Za odgovor na vprašanje, kdo je trenutno najboljši skakalec sveta, pa je razčiščevanje problema Raška—Wirkola sámo — premalo. Na vsak način bi moral k naštevanju pritegniti še imenovanega Hubača (CSSR), nesrečnega Matouša (CSSR), najboljšega sovjetskega skakalca Žeglanova, ki je padel le v Oberstdorfu. Zraven teh pa pozitivno odkritje turneje Rydvala (CSSR), predvsem pa tiste nesrečneže, ki so imenitno skakali na treningih, na tekmah pa odpovedali oziroma padali. To je v prvi vrsti nekaj Nemcev iz NDR: Heinz Schmidt, še posebno Horst Queck in do neke mere Karwofski, pa Finec Topi Mattila in Norvežan Grini. Pa vseeno — zmagovalec Oberstdorfa, GA—PA, Innsbrucka ter celotne turneje — Björn Wirkola popolnoma upravičeno zasluži naziv trenutno najboljšega na svetu. Odlikujeta ga neizmerna hladnokrvnost, preračunljivost, brezhiben let in zanesljiv pravilen doskok. In kaj hočemo od skakalca še več. Raška ima marsikaj od teh epitetov, toda morda je malo preveč zagnan, manj preračunljiv. Premalo je računal z dejstvom, da nastopa z natrgano mišico desnega stegna. Matoušev prvi skok v Innsbrucku mnogi uvrščajo med največje storitve smučarskega skakanja zadnjih let. Manj zveneče ime (vzrok — brez velikih rezultatov in dvoletna odsotnost na velikih tekmah) in sodniška ocena ni bila ustrezna storitvi. Lars Grini (v soboto bo skakal v Mariboru) je bil na treningih pod kritiko, na tekmah pa je blestel; bronasta kolajna iz Grenobla ni naključje. Heinz Schmidt in Horst Queck; pred njima ni bil varen noben rekord, kot pred leti ne pred Przybylo in Neudorfom! Toda padci, ti nesrečni padci, in nestalnost v formi ju je pokopala.

ČSSR najboljša v prvi deseterici

Neverjeten je pogled na prvo deseterico na vsaki tekmi in na deset najboljših s celotne turneje. Poglejmo:

Oberstdorf: v prvi deseterici so: trije Čehoslovaki ter po eden Norvežan, Nemec (NDR), Rus, Jugoslovan in Avstrijec.

GA—PA: po trije Čehoslovaki, in Rusi, po dva Norvežana in Nemca (NDR).

Innsbruck: štirje Čehoslovaki ter po dva Norvežana, Rusa in Nemca (NDR).

Bischofshofen: štirje Čehoslovaki ter po trije Norvežani in Rusi.

SKUPNO: kar pet Čehoslovakov, po dva Rusa in Norvežana ter Nemec (NDR).

V deseterici imamo v glavnem opravka s štirimi skakalnimi narodi. Mimo njih srečamo samo še našega skakalca in Avstrijca. In tako je stanje v razmerju sil tudi v resnici. Največ pomenijo danes v svetu skakalci ČSSR; kot posamezniki in kot ekipa. Norvežani zaradi Wirkole, najboljšega posameznika, ne zaostajajo veliko. Sovjetska ekipa ima močno zaledje. Danes skoči dobro eden, jutri drug. Vzhodni Nemci so skakali iz tekme v tekmo slabše in v zadnji so popolnoma odpovedali. Ko smo že pri izrazu odpovedali — odpovedali so tudi naši. Če smo z nastopom Bogataja, Jurmana in Dolharja lahko zadovoljni, saj od njih nismo pričakovali drugega kot da se navajajo na težavnejše tekme (Dolhar je v skupni uvrstitvi celo pred lanskim mladinskim evropskim prvakom Knudom Konsgaardom), pa nas je razmeroma slaba uvrstitev Zajca (izjema je uspeh v Oberstdorfu), Mesca in Štefančiča nekoliko prizadela. Najbrž zato, ker smo imeli lažno predstavo, da v smučarskem skakanju s peščico svojih mojstrov v svetovnem merilu nekaj pomenimo. Novoletna turneja 1968/69 nas je postavila vsaj na realna tla. V svetovnem merilu kot sila ne pomenimo ravno veliko. Nekaterim našim najboljšim pa se po verjetnostnem računu (skoki so vendarle strogo tehnična disciplina) kdaj pa kdaj posrečijo odlične uvrstitve posameznikov.

Naši zatajili

Tako rekoč vsi naši skakalci so na turneji odpovedali. Niti enkrat nobeden od naših skakalcev ni skočil tako, kot je treba. Niti enkrat naši niso napravili skoka od začetka do konca tako kot je prav, kot ga znajo, oziroma: so ga znali. Nekje so vzroki za to. Komaj dober dan sem doma, pa sem slišal med prijatelji nič koliko sklepanj. Eno od njih je tudi: kaj pa če niso pravilno trenirali? Tudi jaz sem o tem razmišljal in prišel na osnovi primerjave do naslednjega sklepa: najbrže je nekaj narobe tud v treniranju. Ampak v isti sapi pribijam: nekaj je moralo biti narobe tudi s treningi ostalih tako imenovanih srednjeevropskih skakalcev. Prav vseh. Naših, avstrijskih, zahodnonemških, švicarskih, francoskih in italijanskih. (Med njimi smo kot ekipa na drugem mestu, kot posamezniki pa na tretjem.) Avstrijci so najbolje predolgo trenirali pri Beadiju in od tam prišli v St. Moritz, kjer so bili tudi vsi ostali. Skakalnica v St. Moritzu je stara in ima za današnje skakanje nenavadno krivuljo (staro). To kar je bilo dobro na tej skakalnici, ni bilo dobro na modernejših skakalnicah novoletne turneje. Tudi 80 m skakalnica v Planici ni najboljša za trening na začetku sezone. Dobra ni iz preenostavnega razloga — ker je predobra, preveč pravilna, ker nese idealno. Skakalnice na turneji pa so vse, vsaka po svoje težavne. Nekaj gre verjetno tudi na rovaš trenerja — Lojze Gorjanc pravi sam, da je verjetno v zadnji fazi treniranja morda preveč poudarjal tudi kondicijski trening, kar se pozna na hitri odzivnosti in občutku za najfinejšo koordinacijo. (Podobno smo ugotavljali leta 1964 — olimpijsko leto — ko so naši popolnoma odpovedali v Innsbrucku, ker je Hugo Peter (NDR) hotel po vsej sili s našimi skakalci nekaj doseči.) Nekaj pa gre verjetno tudi na rovaš skakalcev samih. Morda se Zajc, Mesec in Štefančič tega niti ne zavedajo. Bili so še od lanske pomladi gotovi, da so zanesljivi potniki za turnejo. Zato so se morda na treningih premalo trudili, morda so na odskočnih pomolih skakalnic za trening premalo »brcnili«, se v zraku premalo lepo »narisali« in pristajali sredi strmine namesto v »podnu«, v premalo lepem telemarku.

Turneja ni bila cilj letošnje skakalne sezone. Bila naj bi prva, nekoliko nižja konica nihajoče forme, ki naj bi (po načrtu trenerja Gorjanca) dosegla drug vrh v času med Kongsbergom, Štrbskim Plesom ter Planico 69. Ker je potek forme drugačen od predvidenega, bo treba v načrtu marsikaj spremeniti in prilagoditi.

Neposaben ostaja zame razgovor med trenerjema jugoslovanske ekipe in trenerjem ekipe ČSSR v Bischofshofnu. Zdenek Remsa — trener Raške, Hubača, Matouša, Höhnla, Divile, Rydvala, Motejleka in drugih — je tešil žalostnega Lojzeta Gorjanca. »Lojzek«, mu je dejal, »Lojzek, ne bodi žalosten. Saj sva na istem! Jaz ne vem, zakaj so moji dobro skakali, kako bi naj ti vedel, zakaj so tvoji odpovedali?!«

STANE UREK

Zmaga naših mladincev v Avstriji

LJUBLJANA, 7. januarja — Štirje naši mladinci so včeraj sodelovali na mednarodnem tekmovanju v smučarskih skokih v Schärdingu (Avstrija) in med enajstimi tekmovalci osvojili vsa prva štiri mesta. Tekmovali so na 60 m skakalnici. Med člani je zmagal Poljak Witke, ki bo nastopil tudi v Mariboru.

REZULTATI — mladinci: 1. F. Mesec 183,0 točke (49 — 49,5), 2. Danilo Pudgar 180,5 (51 — 51), 3. Loštrek 176,5 (50 — 51), 4. Demšar (vsi J) 174, 1 (49 — 51), 5. Geisberger (A) 165,2 (49 — 51).

Institut za šport v Mehiki

MEXICO, 7. januarja — Z dekretom predsednika republike so v Mehiki, ki je bila prireditelj lanskih olimpijskih iger, ustanovili prvi zvezni institut za razvoj športa.

Vidni mehiški voditelji so sadnje dni predlagali ustanovitev ministrstva za razvoj športa, ki naj bi ohranil pridobitve olimpijskih iger. Ker je mehiška vlada predpisana z ustavo, se je šef države odločil, da bo novi forum dobil naslov institut, imel pa bo položaj zveznega ministrstva. Institut je dobil za leto 1966 100 milijonov sredstev (100 milijonov dinarjev).«

Po mehiških olimpijskih igrah je bila Kolumbija prva latinskoameriška država, ki je ustanovila ministrstvo za šport. Tudi druge države s tega predela sveta imajo v načrtu ustanovitev posebnih organov za skrb o razvoju športa.

AJDOVSCINA — Znani športni delavec iz Ajdovščine, kapetan Ziga Zemljak je dobil srebrno plaketo Rokometne zveze Jugoslavije za dolgoletno delo pri razvoju rokometnega športa v Ajdovščini. Ziga Zemljak je aktiven sodnik in še dalj časa vodi primorsko consko rokometno ligo, sodniški zbor na Primorskem in podobno. Hkrati je tudi košarkarski in nogometni sodnik, vendar bolj nagiba k rokometu.

I. Š.

TELOVADBA

Cerar in drugi najboljši v Idriji

LJUBLJANA, 7. jan. V novi dvorani rekreacijskega parka v Idriji bo v soboto in nedeljo (11. in 12. t. m.) tekmovanje telovadcev in telovadk za pokal Gimnastike. Znano je, da je to tekmovanje razpisalo in pripravilo sanj častne nagrade, uredništvo revije Gimnastika. Medtem ko so se za to tekmovanje prijavili najboljši ljubljanski telovadci, torej olimpijci s Cerarjem na čelu in ljubljanske telovadke ter telovadci iz Trbovelj, pa je nastop Mariborčanov za zdaj negotov.

D. K.

NOGOMET

Visoka zmaga Beograda v Venezueli

CARACAS, 7. januarja — V povratni tekmi je Beograd premagal prvaka Venezuele Union Deportivo Canarias 7:0 (3:0). Nezadovoljni z igro svojega moštva so gledalci v prvem polčasu vdrli na igrišče, zato so morali igro prekiniti za skoraj eno uro.

Beograjčani so igrali odlično, zlasti napadalca Turundija in Lalić. Domači se nikakor niso mogli znajti zaradi nenehnih napadov razigranega Beograda.

STRELCI: 1:0 — Santrač (17), 2:0 — Mešanović (21), 3:0 — Turudija (39), 4:0 — Lalić (46), 5:0 — Lalić (77), 6:0 — Turudija (84), 7:0 — Stojanović (87).

Prvi trening NK Olimpija

LJUBLJANA, 7. jan. — V opoldanskih urah so se na stadionu za Bežigradom zbrali nogometaši Olimpije, ki so po krajšem zimskem odmoru danes prvič trenirali. Na startu jih je prispelo 24 (razen Golca, Čeha, Bečejca, Cornna in Frančeškina, ki so v JLA ter Amerika, Vislavskega in Zabjeka, ki se bodo pridružili jutri oziroma v prihodnjih dneh) in po kratkem posvetu sta jih trenerja Konjevod in Hočevar odpeljala na pomožno igrišče ob Vodovodni cesti. Vadba je bila zelo lahka, saj je danes trajala 45 minut na snegu, kjer bodo igralci tudi jutri dopoldne, popoldne pa se bodo preselili v dvorano.

PRVE TRI IZ GRINDELWALDA — V prvi preizkušnji v Grindelwaldu je zmagala Avstrijka Gabl (desno), druga je bila Francozinja Famose (levo), tretja pa Američanka Kiki Cutter (v sredi). Telefoto: UPI

IVER DNEVA

Spet nov lik šampionov

Olimpijska zmagovalca in svetovna prvaka v umetnostnem drsanju Ljudmila Belousova in Oleg Protopopov se za novo tekmovalno sezono temeljito pripravljata. Prvič bosta pokazala svoj novi program še ta mesec, ko bo v Leningradu prvenstvo Sovjetske zveze. Največ zanimanja je za novi lik, ki sta ga šampiona uvrstila v svoj nastop in ga za razliko od dosedanjega vrhunca — smrtnega zavoja imenovala zavoj življenja . . .

Ljudmila in Oleg torej zares delata zavzeto.

Vnovič Avstrijka Gabl

V slalomu v Grindelwaldu na drugem mestu Annie Famose

GRINDELWALD, 7. jan. — (po telefonu) V okviru 31. mednarodnega tekmovanja v Grindelwaldu, ki velja tudi za svetovni pokal, je bil danes na sporedu slalom. Prireditelji tekme si gotovo niso želeli takega izida tekmovanja, kakršnemu smo bili priča danes, saj je dve tretjini tekmovalk izpadlo že na prvi progi, ki jo je postavil švicarski trener Schlunegger. Ta proga je bila v začetku zelo ledena ,nato pa mehka. Tekmovalke so morale biti posebej sposobne, če so hotele mimo nemogoče postavljenih vratic privoziti do cilja. V sredini, kjer je bil sneg mehak, pa se je pokazala trava že pri deseti tekmovalki.

Druga proga, ki jo je postavil Francoz Beranger, je bila speljana bolj tekoče. Kljub ledu na začetku proge je izpadlo le nekaj tekmovalk.

Spet so zmagale najboljše tekmovalke in tako dokazale, da bo treba zanje računati tudi v naslednjih slalomih. Spet je bila prva Avstrijka Gertrud Gabl z najboljšima časoma v prvi in drugi vožnji. Za poldrugo sekundo je bila hitrejša od drugouvrščene Famosove. Tretja je bila Cutterjeva, 4. pa Naglova (obe ZDA), 5. Švicarka Bochatay je imela že precej zaostanka. Športne velesile v ženskem alpskem smučanju so si torej razdelile prva mesta.

Današnji slalom, predvsem prvi tek, je spet dokazal, da mora progo na takem terenu in ob takih snežnih razmerah postaviti trener, ki vse to upošteva. Tekmovalke so sposobne prevoziti progo, če je postavljena terenu in snežnim razmeram primerno.

Vsa naša dekleta so padla že v prvi vožnji, vendar je Pirnatova prvo vožnjo prevozila do konca in lahko startala že v drugi. Težava in Matvozova sta v prvem teku ostali na progi in drugič nista startali. V drugi vožnji je vozila Pirnatova nekoliko bolje, vendar je bila že po prvi diskvalificirana, ker je izpustila vratca. Jugoslovanke za tako progo niso bile pripravljene in je niso mogle prevoziti brez napake. Tolaži pa nas lahko samo še to, da je izpadla kompletna norveška ekipa, 80 odstotkov Američank in veliko število udeleženk in drugih držav.

Jutri bodo tekmovanje nadaljevali z veleslalomom, v katerem imajo naše tekmovalke zelo visoke startne številke. Če proga ne bo res trda, za kar pa je malo upanja, nimajo velikih možnosti. Tevževa ima številko 79, Pirnatova 80, Matvozova pa 76.

Rezultati: 1. Gabl (Av.) 87,56 (43,94, 43,62), 2. Famose (Fr.) 89,15 (44,45, 44,70), 3. Cutter (ZDA) 89,54 (44,87, 44,67), 4. Nagel (ZDA) 89,71, 5. Bochatay-Schmid (Šv.) 90,88, 6. Mittermeier (ZRN) 90,91, 7. Steurer (Fr.) 90,98, 8. Hathorn (VB) 91,89, 9. Cipolla (It.) 92,60, 10. Lafforgue (Fr) 93,48, 11. Zryd (Šv.), 12. H. Zimmermann (Av.), 13. Rauter (Av.), 14. Färbinger (ZRN), 15. Hildbrandt (Šv.).

V tekmovanju za svetovni pokal vodi zdaj Gabl (A) s 70 točkami, sledijo pa: Famose 46, Cutter 44, Nagel 31, Macchi 29, Mittermaier 26 in Olga Pall 20 točk itd.

DUŠAN SENČAR

Turki boljši kot doma

Drevi ob 20. uri v Tivoliju Olimpija : Altinordu

LJUBLJANA, 7. jan. — Košarkarji Olimpije so imeli danes zvečer še zadnji trening pred povratno tekmo s turško ekipo Altinordu iz Izmira za pokal pokalnih prvakov Evrope. Turki so trenirali že včeraj, danes pa jih ob napovedani uri ni bilo v Tivoli. Odšli so na izlet v Trst, kjer so se zadržali dlje, kot je bilo v načrtu.

Ljubljančani so v glavnem vadili le met na koš in na koncu tudi malo zaigrali. Trener Pavlovič je bil z ekipo zadovoljen, vendar je kljub vsemu fante svaril pred nasprotnikom.

»Turški košarkarji so lahko presneto nevarni, če zaradi prednosti iz Izmira zaigramo lagodno ali celo podcenjujoče. Videl sem jih na treningu in zdi se mi, da so mnogo bolje razpoloženi kot so bili doma. Predvsem velikan Alp in reprezentant Dagli sta zelo dobra igralca. Naša taktika je jasna — igrati agresivno in hitro. Dobra conska obramba in hitri protinapadi bi morali biti naše glavno orožje.«

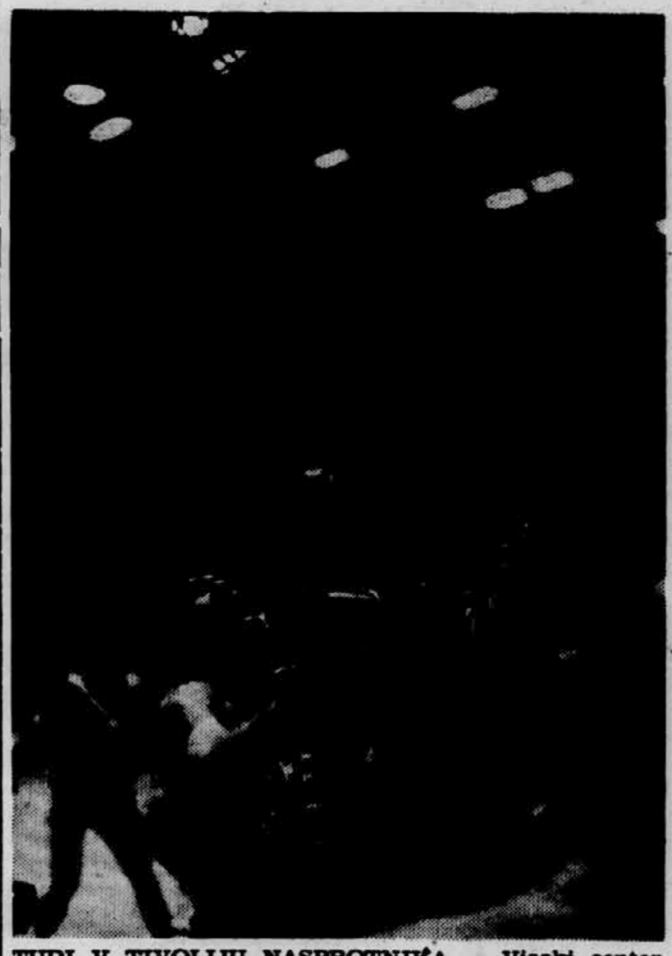
Ekipa je zdaj popolna. Bassin se je še pridružil tovarišem, le Jelovca se loteva gripa, vendar je danes treniral. Žal na igrišču ne bo Petra Martra, ki si je v Izmiru še pred tekmo poškodoval prst na levi roki in so ga morali te dni v Ljubljani ponovno operirati.

Turških igralcev in vodstva dan pred tekmo žal ni bilo mogoče dobiti. Toda še na prvem treningu v ponedeljek so obljubili, da ne bodo razočarali, predvsem pa, da bodo zaigrali bolje kot doma. Takrat so imeli izrazito slab dan, tako da slabše skoraj niso mogli igrati.

»Verjemite jim, da resno mislijo,« opozarja tudi reprezentant Vinko Jelovac. »Na balkanskem prvenstvu je visoki Alp zaigral neprimerno bolje kot proti nam, pa tudi Dagli je v odlični formi. Prav nič se ne smemo igrati!«

Po vseh teh obljubah se obeta res zanimiva mednarodna tekma, ki lahko Olimpijo pripelje v drugo kolo pokalnega tekmovanja, njeni številni pristaši pa bi zlahka ocenili, kako je pripravljena za nadaljevanje državnega prvenstva, od katerega letos vsi veliko pričakujejo.

S. TRBOVC

TUDI V TIVOLIJU NASPROTNIKA — Visoki center Olimpije in državne reprezentance Vinko Jelovac se bo moral drevi spet boriti s turškim reprezentantom Alpom (216 cm). V Izmiru je bil na tekmi Ljubljančanov in jugoslovanske reprezentance boljši. Bo tokrat spet? Foto: P. Adamič

Nesporazumi pri Zadru

ZADAR, 7. januarja — Košarkarji državnega prvaka Zadra so uresničili grožnjo, da ne bodo trenirali pod vodstvom sedanjega trenerja Djordje Zdrälića. Na zadnjem sestanku so predlagali za trenerja prve ekipe prof. Lucijana Valčića, za tehničnega direktorja Trpomira Lokina, za pedagoga kluba pa Stefana Kaurlota.

S tem predlogom so veliki nesporazumi v vrstah državnega prvaka prišli do kulminacije. Upravni odbor je sporočil, da bo energično posegel v nastalo situacijo, ki bo vsekakor vplivala na rezultate in uvrstitev zadarskih košarkarjev.

ŠAH

Nova zmaga Gligorića

HASTINGS, 7. jan. — Z zmago nad Hartochom v 9. kolu mednarodnega šahovskega turnirja se je jugoslovanski velemojster Gligorić prebil na drugo mesto. Smislov je premagal Wrighta, Persitz pa Clarkeja. Hübner in Smejkal sta remizirala, Fuller in Tukmakov pa prekinila.

V prekinjenih partijah 8. kola je Hübner premagal Kottnauerja, Keene Hartocha, Gligorić pa Smejkala.

Vrstni red: Smislov 7,5, Gligorić 7, Keene 6,5, Tukmanov 5,5 (1), Smejkal 4,5 itd.

Vujačić spet poražen

GRONINGEN, 7. januarja — V petem kolu mednarodnega mladinskega šahovskega turnirja za pokal Evrope je jugoslovanski zastopnik Vujačić v tolažilni skupini izgubil z Avstrijcem Payerhuberjem in sedaj z dvema točkama iz petih srečanj deli 4. do 6. mesto. Na lestvici vodi Jubenke (ZRN) s petimi točkami.

Sindikalno prvenstvo Ljubljane

LJUBLJANA — Mestni šahovski odbor bo tudi letos organiziral moštveno sindikalno prvenstvo Ljubljane. Sestanek vseh zastopnikov sindikalnih podružnic, na katerem se bodo pogovorili o poteku tekmovanja, bo v sredo 8. januarja ob 18. uri v šahovskem domu, Cankarjeva 1/I.

Tekmovalo bo lahko neomejeno število moštev ene sindikalne podružnice ali pa kombinirane ekipe več manjših sindikalnih podružnic. Vsako moštvo šteje 6 članov in poljubno število rezerv. Zastopniki sindikalnih podružnic naj prinesejo na sestanek v dvojniku spisano prijavo z navedbo vseh tekmovalcev in rezerv, navedenih po vrstnem redu po katerem bodo igrali na tekmovanju. Prijavnina za prvo ligo je 100 dinarjev, za vse druge lige pa 50 din, plačati pa jo je treba do začetka tekmovanja na žiro račun Mestnega šahovskega odbora 501-8-31 ali pa v gotovini v pisarni ŠZS, Cankarjeva 1/I. vsak dan od 9. do 12.

DRSANJE

Tečaji v Tivoliju

Drsalno-kotalkarski klub Ing. Stanko Bloudek v Ljubljani prireja začetniške in nadaljevalne tečaje drsanja v športni dvorani Tivoli. Tečaji se začno vsakega prvega v mesecu, trajajo en mesec in se nadaljujejo vse mesece do aprila 1969. Informacije in vpisovanje je v rekreacijskem klubu dvorane Tivoli vsak dan. Tečaje vodi več izkušenih vaditeljev kluba. Vabimo mladino od 5. leta dalje, da obiskuje tečaje drsanja in se nauči tega lepega športa.

Danes prvi trening

Na Pekrski gorci pripravljeno za tekmo Slovensko-koroške skakalne turneje

MARIBOR, 7. jan. Pred vrati je prva repriza slovensko-koroške skakalne turneje, ki se bo začela letos s tekmami na Pekrski gorci v Mariboru v soboto, nadaljevala v nedeljo v Beljaku in končala v ponedeljek v Feldkirchnu. Snežne razmere so tokrat v Mariboru zelo ugodne, tako da bo prireditelj lahko že v sredo dovolil prvi trening na skakalnici.

Konkuenca bo letos znatno močnejša kot lani, lahko rečemo celo najmočnejša v primerjavi z dosedanjimi mednarodnimi prireditvami na mariborski skakalnici. Sodelovalo bo 50 skakalcev iz 9 držav, in sicer obvezno iz Avstrije in Jugoslavije, potem pa še iz ČSSR, Poljske, NDR, Norveške, Francije, Italije in Madžarske. Posebna privlačnost za gledalce bo udeležba tretjega najboljšega skakalca z olimpijskih iger v Grenoblu in enega najboljših na letošnji nemškoavstrijski turneji Norvežana Grinija, toda tudi udeležba iz ČSSR, ta čas ene najmočnejših držav v smučarskih skokih na svetu, obeta močno konkurenco. Privlačna bo seveda tudi udeležba naših najboljših skakalcev z Zajcem, Štefančičem in Mesecem na čelu, ki so prav na Pekrski gorci vselej nevarni nasprotniki tudi najboljšim skakalcem iz tujine.

Kratek spored prireditve v Mariboru: v petek ob 18. uri v hotelu Turist sestanek vodij ekip in žrebanje, ob 20. uri bo predsednik organizacijskega odbora Lavoslav Krajnčič pozdravil tekmovalce; sobota: dopoldne uradni trening, ob 14.30 začetek tekem na Pekrski gorci, ob 19. uri v hotelu Turist svečana razglasitev rezultatov in podelitev nagrad ter pokalov, ob 23. uri odhod tekmovalcev in funkcionarjev s posebnima avtobusoma v Beljak.

Za najboljše je letos na voljo kar 10 pokalov, mimo tega pa še dva za generalno uvrstitev, ki bosta podeljena po koncu turneje v Feldkirchnu. Pokale so prispevali mariborska občinska skupščina, mestni svet Ljubljana, Smučarska zveza Slovenije in drugi. Na voljo bo tudi veliko praktičnih nagrad, ki so jih darovale razne gospodarske organizacije.

Prireditelj svetuje gledalcem, da si nabavijo vstopnice že v predprodaji od srede dalje. Za šolske kolektive je predprodaja po znižani ceni 2 din, na Gozdnem gospodarstvu, Tyrševa 15 pri Milili Pestiček. V soboto bodo po isti ceni na voljo vstopnice le za mladino do 14 let starosti.

Z. VAHTAR

Še ena skakalna turneja

DOL — Niso se še popolnoma ohladile smučine za tekači in že so na vrsti skakači! V petek, 10. januarja se namreč začne Zasavsko-kamniška skakalna turneja, na kateri bodo nastopili mlajši in starejši mladinci ter člani. Prva tekma bo torej v petek na »veliki« skakalnici v Dolu, druga pa v soboto, 11. januarja na še nekoliko večji napravi v Ihanu. Turneja se konča v nedeljo, 12. januarja na eni najstarejših slovenskih skakalnic — v Kamniku. Prireditev bo vsak dan ob 14. uri. Žrebanje za vse tri dni bo v petek ob 11. uri v pisarni krajevne skupnosti pri Marketu v Dolu.

Prireditelji, Partizan Dol, SK Ihan in športno društvo Kamnik računajo na udeležbo najboljših tekmovalcev, razen tistih, ki bodo nastopali na Koroško-slovenski turneji.

J. J.

UTRINKI

SLOVO — Znana švedska smučarska tekačica Barbro Martinsson-Grahn je v Stockholmu izjavila, da ne bo več tekmovala. Tako vse tri tekmovalke švedske štafete 3x5 km, ki je v Grenoblu osvojila srebrno kolajno, niso več aktivne; že poprej se je poslovila dvakratna olimpijska zmagovalka Toni Gustafsson ter Britt Strandberg. Barbro Martinsson-Grahn naj bi odslej trenirala ameriške tekačice.

KANDIDATURA — Dunaj se poteguje za gimnaestrado leta 1973. Avstrijsko glavno mesto je bilo že leta 1965 prizorišče te velike telovadne prireditve.

NAJBOLJŠI — »Nogometaš leta« v SZ je drugič zapored 31-letni Edvard Strelcov, ki je po letu 1954 odigral skupno 39 tekem za sovjetsko reprezentanco. 60 novinarjev (od 79) je glasovalo za Strelcova, ki je bil še prej kaznovan z najstrožjo kaznijo — prepovedjo igranja do konca življenja.

KARATE

Maja republiško prvenstvo?

MARIBOR — Odbor za karate pri Judo zvezi Slovenije si zelo prizadeva, da bi ta vzhodnjaški šport čimbolj razširili in popularizirali. Radi bi ustanovili čimveč klubov, vzgojili kar se da mnogo tekmovalcev, trenerjev in sodnikov. Upajo, da bodo še maja letos organizirali tudi prvo republiško prvenstvo. Za vaditelje in tekmovalce bodo priredili več seminarjev in tečajev, ki jih bodo vodili priznani strokovnjaki. Prvi tak tečaj za tekmovalce bo že od 20. do 25. januarja na Ravnah, vodil pa ga bo Ilija Jorga, znan beograjski strokovnjak za karate.

I. P.

NAŠA HIŠA - VAŠ DOM

JELOVICA

ENODRUŽINSKA HIŠA

NAGRADA

VELIKEGA RAZPISA

V TEDENSKI TRIBUNI

Dražgoše kot še nikoli

Pred prireditvami »Po poteh partizanske Jelovice«

LJUBLJANA, 7. jan. — V četrtek bo že 27. obletnica herojske bitke Cankarjevega bataljona v Dražgošah. Vsako leto proslavljajo to obletnico z množičnimi manifestacijami in športnimi tekmovanji v okviru prireditve »Po stezah partizanske Jelovice«. Letos bodo prireditve ob obletnici prerasle vse dosedanje.

Predvsem velja omeniti, da so se gorenjske občine dogovorile o sodelovanju, da so sprejele tudi odlok o financiranju prireditev. To nedvomno pomeni prelomnico pri dosedanjem delu, saj bo obletnica velike bitke odslej res praznik vse Gorenjske, pravzaprav vse Slovenije. Pokroviteljstvo nad letošnjimi prireditvami je prevzelo lesno industrijsko podjetje »Jelovica« iz Škofje Loke, ki je tako prvo dalo zgled drugim.

Še nekaj je pomembno in vredno pohvale. Občinska skupščina Škofje Loke se je odločila, da prestavi občinski praznik prav na obletnico boja Cankarjevega bataljona. Praznik so imeli doslej 18. decembra, zdaj pa bo vsako leto 9. februarja. Tako bo mnogo laže uskladiti vse manifestacije in tudi tekmovanja ob prazniku.

Letošnja praznovanja se bodo začela že v soboto, 11. t. m. z meddruštvenimi nočnimi sankaškimi prireditvami v Selcah, v nedeljo pa se bodo zbrali v Dražgošah taborniki ljubljanskih partizanskih taborniških odredov »Bičkova skala« in »Savski odred«. Hkrati z njimi bodo na zgodovinska tla prišli še številni člani družbenih in političnih organizacij iz Ljubljane in vse Gorenjske.

Poglavitni del prireditve bo prihodnji teden, v soboto in nedeljo, 18. in 19. januarja. V soboto bo v Lancovem tradicionalno tekmovanje v tekih in veleslalomu z udeležbo učencev gorenjskih osnovnih šol, zvečer pa bo v Železnikih meddruštveni nočni slalom. V Dražgošah bo ta dan dopoldne 5. slovensko prvenstvo v biatlonu, na katerem bodo nastopili vsi naši najboljši tekači. Nekakšen finale naj bi bil tek smučarskih patrulj v nedeljo, na katerem bo prav tako nastopila vsa tekaška elita in tekmovalci številnih družbenih, političnih, delovnih in strokovnih organizacij ter JLA. Hkrati bodo prišle čez Jelovico iz vseh smeri za to priložnost sestavljene partizanske enote, pripadniki JLA pa bodo verjetno uprizorili celo del dražgoške bitke. V nedeljo bo potem še zadnje tekmovanje, v Kropi se bodo pomerili smučarski skakalci.

Načrti so torej res lepi. Vse kaže, da jih bodo tudi uresničili, saj so vsi resno poprijeli za delo. Sicer pa je porok za to tudi medobčinski odbor, ki so ga ustanovile občinske skupščine Škofje Loke, Jesenic, Kranja, Radovljice in Tržiča.

S. TRBOVC

Vrsta tečajev na Goriškem

NOVA GORICA — Tudi letošnjo zimo bo na Goriškem vrsta smučarskih tečajev. Po zamisli organizatorjev bi jih lahko razdelili v tri vrste: rekreativne, šolske in dvodnevne.

Na programu je pet rekreativnih tečajev, ki so namenjeni predvsem starejšim smučarjem. V soboto se je v domu na Laznah že začel prvi tovrstni tečaj. Na Laznah bosta v mesecu februarju še dva enaka osemdnevna tečaja. Na enakih tečajih pa se bodo zbrali smučarji tudi v hotelu Poldamovec na Lokvah, in to od 19. do 26. januarja in nato do 2. februarja.

Šolska mladina se bo zbrala v treh osemdnevnih tečajih na Laznah, in sicer v času od 15. januarja pa do 8. februarja. Mimo tega bodo v času šolskih počitnic na Lokvah še dijaki tolminske gimnazije.

Vsako soboto in nedeljo bodo na Lokvah in Laznah tako imenovani weekend tečaji, namenjeni predvsem tistim, ki se zaradi raznih razlogov ne morejo udeležiti daljših tečajev.

A. F.

Bohinjci so pohiteli

Še poimenski prijavi tekačev iz Avstrije in Romunije

LJUBLJANA, 7. jan. Organizatorji velike mednarodne tekaške tekme v Bohinju se te dni mrzlično pripravljajo na sprejem prvih gostov in seveda na tekmovanje samo. Jugoslovanski reprezentanti so že v Bohinju in pridno trenirajo, vsak dan pa pričakujejo tudi gostujoče ekipe. Medtem ko prihajajo prijave, pa stroj za ureditev proge »Polaris« ves dan grize sneg. Proga mora ustrezati vsem mednarodnim predpisom, tega se Bohinjci dobro zavedajo. Hkrati pa nikakor nočejo razočarati, saj so bili vsa leta doslej z Bohinjem vsi zelo zadovoljni.

»Delo teče kot smo si zamislili in želeli,« pravi sekretar organizacijskega odbora Janez Zitnik. »Proga bo dobro pripravljena, prijave prihajajo vsak dan, vse komisije delajo s polno paro. Prav danes smo dobili poimensko prijavo avstrijske reprezentance, ki je skoraj popolna, razen tega pa so se prijavili tudi Romuni, Bolgari in Italijani. Še vedno ni odgovora iz Švice in ZRN, vendar ga pričakujemo jutri ali pojutrišnjem.«

Pri vsem tem ne gre pozabiti, da imajo prav v dneh bohinjske prireditve velika tekmovanja tudi Italijani. Kljub temu pa je tudi pri nas pričakovati precej močno konkurenco, zlasti pa bo zanimivo tekmovanje žensk, med katerimi bodo tekle tudi nosilke olimpijskih kolajn iz Grenobla.

Med prijavljenimi Romuni, Madžari in Italijani še niso poslali poimenskih prijav, zanesljivo pa je, da bo v italijanski ekipi nastopil eden od olimpijcev. Madžari so prijavili 20 tekmovalcev, vendar bodo prišli le tisti, ki so bili najboljši na domačem izbirnem tekmovanju. Bolgari so prijavili 3 člane in 3 mladince, prav toliko bo tudi italijansko zastopstvo.

Poimenski prijavi, ki ju imajo za zdaj bohinjski organizatorji v rokah sta takile: Avstrija — Janc, Braun, Hauser, Scheriibl, Sinzinger, Tosoni, Scherwitze, Wachter, Riedelsperger in Kaar; Romunija — člana Dimu in Ionen, članici Leonpa in Clinein ter mladinec Patne.

S. TRBOVC

V Celovec po kolajno?

Pred XIX. evropskim prvenstvom v kegljanju na ledu

LJUBLJANA, 7. jan. — Kegljanje na ledu je ena izmed redkih športnih panog, na katerih so slovenski reprezentanti v državnih dresih celo na evropskih prvenstvih, torej tekmovanju na najvišji ravni v tej zvrsti na svetu, že segli po zlatih, srebrnih in bronastih kolajnah. Prav zato veljajo Jugoslovani tudi za bližnje, 19. evropsko prvenstvo, ki bo 11. in 12. t. m. v Celovcu, za kandidate za boljša mesta.

Evropskih članskih prvenstev je bilo doslej 18 (prvič 1951). Prvih osem let so naslov evropskega prvaka na moštvenem tekmovanju osvajali tekmovalci iz ZRN, leta 1959 pa so prvič prvenstvo osvojili Avstrijci, ki so bili potlej še petkrat prvaki, Nemci pa so osvojili še štiri naslove. Jugoslovani so v tej konkurenci osvojili doslej dve kolajni, oba v švicarskem zimskošportnem središču Davosu. Leta 1958 je bila jeseniška ekipa tretja, leta 1966 pa celo druga.

DVE ZLATI, DVE SREBRNI — Karel Kobljar (Jesenice)

Na minulem evropskem prvenstvu v Montigglu (Eppanu 1968 so se moštva zvrstila takole: 1. Avstrija (Atus Weiz), 2. Avstrija (Olympia Weiz) in 3. ZRN (EC Barnsee Krün).

Več uspehov so imeli Jugoslovani doslej na tekmovanju v bližanju in zbijanju za posameznike. Največ prvakov je dala Avstrija — osem, šest jih bilo iz ZRN, po dva sta bila iz Italije in Jugoslavije. Jeseničan Karl Kobljar je leta 1960 v Buchbergu v Avstriji zasedel prvo mesto, naslov evropskega prvaka pa je osvojil tudi dve leti pozneje v Streingu (Italija, 1962). Ta naš prekaljeni tekmovalec je bil tudi dvakrat evropski viceprvak — leta 1961 v Regenu in leta 1965 na Jesenicah. Dva Jugoslovana sta na evropskem prvenstvu doslej osvojila tudi bronasto kolajno; to sta bila Franc Božič v Steraingu (1962) in Ivan Piberl leta 1966 v Davosu. Po dve zlati, srebrni in bronasti kolajni je nedvomno lep izkupiček za vrle Gorenjce, odkar dobrih deset let sodelujejo na evropskih prvenstvih.

Kolajne bodo v Celovcu branili: zlato Rudolf Kiesinger, srebrno Alois Reindl (oba ZRN) in bronasto Hans Holzknecht (Italija).

Met na daljavo je disciplina, v kateri so Jugoslovani na dosedanjih 17. evropskih prvenstvih (leta 1954 v GA—PA je ta disciplina odpadla) ostali praznih rok. Največ prvakov je doslej dala Avstrija — 17, samo leta 1967 v Mittenwaldu je zmagal Nemec Max Geiss (EC Holzhof Zwiesel), ki je z rezultatom 275,50 m tudi uradni evropski rekorder v tej privlačni disciplini.

Na zadnjem — 18. — evropskem prvenstvu so se najboljši v tej disciplini razvrstili takole: 1. Ernest Cshablas, 2. Johann Grieser (oba Avstrija) in 3. Max Geiss (ZRN).

Od leta 1959, ko je bilo prvenstvo na Bledu, ocenjujejo po posebnem ključu tudi nacionalna zastopstva, ki se udeležujejo evropskega prvenstva. V tej skupni oceni je bila Jugoslavija največkrat tretja: 1959 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1960 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1961 — 1. ZRN, 3. Jugoslavija, 1962 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1963 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1964 — 1. Avstrija, Jugoslavija ni sodelovala, 1965 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1966 — 1. Avstrija, 3. Jugoslavija, 1967 — 1. ZRN, 3. Jugoslavija in 1968 — 1. Avstrija, 4. Jugoslavija.

Jugoslovanski kegljači na ledu so na dosedanjih evropskih prvenstvih dosegli torej lepe uspehe; ali bodo ostali zvesti tej tradiciji tudi v Celovcu?

H. ÜBELEIS

MEKINJE — Pri TVD Partizan v Mekinju so ustanovili boksarsko sekcijo, ker je za to vrsto športa veliko zanimanje. Sekcija združuje okoli 60 boksarjev, ki jih trenira Janez Gale iz Ljubljane.

Snidenje starih znancev

Razgovor z nekdanjim trenerjem Jesenic Blaho

V znanem zimsko-športnem mestecu Ortisei v italijanskih Dolomitih so hokejisti Jesenic igrali prvenstveno tekmo za alpski pokal. Gostje so že v Bolzanu, kjer je bil njihov prvi nastop, zvedeli, da moštvo Ortisei že nekaj mesecev vodi nekdanji trener Jesenic Čehoslovak Zdenek Blaha. Izmed igralcev se ga dobro spominjajo njegovi bivši varovanci Klinar ter Felc in Smolej, ki sta bila tedaj še v mladinski ekipi. Zdi se, da je bil bolj zvedav trener Blaha, ki ni imel potrpljenja, da bi goste počakal v Ortiseju, temveč se je že dopoldne nenadoma pojavil v hotelu v Bolzanu, kjer je bilo snidenje med starimi znanci nadvse prisrčno.

Natanko 10 let je že tega, odkar je Blaha zapustil Jesenice, zaradi česar je prvi razgovor med njimi potekal v »navzkrižnem ognju«, saj je bilo z obeh strani slišati več vprašanj, kakor odgovorov. Sporazumevanje je bilo brez težav, saj Blaha, ki je po materi srbskega porekla, še zmeraj ni pozabil našega jezika. Zanimal se je za vse podrobnosti, za življenje na Jesenicah, ki bi jih rad čimprej spet obiskal, predvsem pa seveda za ekipo, ki je, razen omenjene trojke, sploh ne pozna. Še zdaj je ponosno govoril o tedanjih svojih varovancih, ki jih je ob prihodu pod Mežakljo leta 1955 učil prvih hokejskih korakov. In že naslednje leto je osvojil prvo svedrico — državno prvenstvo.

S svojim rokajom, sedanjim trenerjem Jesenic Mlčochom sta bila med tekmo seveda »sprta«. Posebno glasen je bil Blaha, ki je s klopi nenehno pošiljal navodila na drsališče. Toda kdaj pa kdaj se je menda čisto spozabil in zamaknjeno motril boljše goste, posebno svoje varovance, Klinarja, Felca in Smoleja. Verjetno so bili spomini, ki so se mu na trenutke podili po glavi, močnejši od njegove obveznosti do sedanje ekipe.

»In vaši vtisi o igri Jesenic?«

»Vsekakor igra moštvo Jesenic moderen hokej, kar je nedvomno zasluga češkoslovaških trenerjev. Napredek v teh desetih letih je bil velik. Pozna se, da so vaši fantje bolj prekaljeni od mojih igralcev, saj jim je kljub nekoliko slabši igri uspelo izsiliti remi. Najbolj pa mi je všeč fair igra Jesenic, med med katerimi je večina mladih igralcev. In prav to je dobro. Smolej in Felc sta dovršena igralca, neglede na to, da nista bila razpoložena kdo ve kako. Felcu priporočam, naj opusti pretirano »samostojnost« med igro in se rajši vključi iv kolektivno igro. Tako bo dosegel dosti več uspeha.

Že zdaj se veselim, da bom v kratkem obiskal Jesenice, kamor bomo prišli na povratno tekmo za alpski pokal. Upam, da bo tedaj več časa za razgovor, dotlej pa vsem mojim znancem in prijateljem izpod Mežaklje športne pozdrave.«

S. L.

BARCELONA — V tekmovanju pokalnih košarkarskih prvakov je Picadero iz Barcelone premagal švedsko ekipo Solnu 97:71 (49:35) in se tako uvrstil med osem najboljših. Pred mesecem dni so Španci zmagali v Stockholmu 80:70

Teze za nov pokojninski sistem na prvem kritičnem preizkusu

Predsednik zveznega sveta za delo Anton Polajnar: Težko je dolgoročno planirati v pokojninskem sistemu, če ni dolgoročne projekcije gospodarstva

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 7. jan. Odbor za delo zveznega zbora zvezne skupščine je začel razpravo o tezah za nov pokojninski sistem. Razprave so se udeležili tudi predsedniki enakih odborov republiških in pokrajinskih skupščin, predsednik zveznega sveta za delo Anton Polajnar in drugi. Na podlagi Polajnarjevega uvodnega pojasnila, da teze oziroma osnutek tez pokojninskega sistema niso popolne, ker so pač odraz razprav strokovnjakov, so prisotni ugotovili, da daje osnutek tez dovolj povodov za tehtno in širšo razpravo, iz katere naj da sinteza predlog tez za javno razpravo.

Kot smo zadnje čase že večkrat slišali, je najpogostejša pripomba, da osnutka tez ne spremlja dovolj izčrpno gradivo, ki naj bi predstavljalo dokumentacijo za teze, zlasti pa manjka analiza take dokumentacije. Tudi tovariš Polajnar je dejal, da smo lani komaj prišli do tehtnejših podatkov o strukturi aktivnih zavarovancev in upokojencev ter drugih potrebnih podatkov. Tako je letošnja razprava šele začetek tehtnejših in oprijemljivejših razprav o ogrodju bodočega pokojninskega sistema. Ta sistem ne bo dal nekaj povsem novega, temveč bo le popravil tista poglavja sedanjega zakona, ki so očitno navzkriž s sedanjim splošnim družbenim sistemom. Pri tem pa se bo naslonil na pozitivne rešitve, ki jih že imamo za usklajevanje pokojnin, in druge, s katerimi hočemo premostiti velike razlike v pokojninah in druga neskladja. Ta prizadevanja pa pravzaprav ne ocenjujemo dovolj realno, ker smo preveč obrnjeni le k novim prehodnim rešitvam.

Polajnar je dejal tudi, da zvezni svet ni mislil razširiti razprave na zvezno skupščino oziroma na njene zbore, toda predsednik zvezne skupščine in predsednika obeh pristojnih zborov so mnenja, da je treba o tem razpravljati tudi na ravni zborov, ne samo v odborih. Razen tega je Polajnar napovedal razpravo o pokojninskem sistemu v CK ZKJ, in sicer okrog ključnih vprašanj, kot so enotnost sistema — samoupravljanje, delitev po delu, ekonomska prepričljivost — solidarnost in vzajemnost, in sicer zato, da bi dobili »optimalne kombinacije« teh načel . .

Udeleženci današnje razprave so v glavnem mnenja, da je osnutek tez primeren za snovanje novega pokojninskega sistema, izrazili pa so precej stališč, ki govorijo o kritičnem pristopu in pomenijo novejše predloge. Predsednica odbora Radojka Katić je na primer apelirala, naj bi izhajali iz razprav o sedanjem pokojninskem sistemu, da ne bi pozabili dosedanjih pripomb in stališč, ki so se zvrstila vse do ustavnega sodišča.

Tovariš Japelj je nato pojasnil slovenska stališča, ki podpirajo teze v osnovi, s pripombo, da bi potrebovali natančne izračune, če naj bi s prepričevanjem skrajšali staž za upokojitev, in da se zavzemamo predvsem za dosledno financiranje, ki temelji tudi na upoštevanju minulega dela. Pri tem je omenil, da predlagamo manjše pokojnine za ljudi, ki imajo najvišje dohodke, oziroma degresijo, češ da zavarovanci ves čas vlaganj tako niso imeli tako visokih prejemkov kot ob vstopu v pokoj. Posebej pa je opozoril na stališče, da je osnova za pokojnino lahko le starost, delovni staž pa je lahko le osnova za višino pokojnine.

Predstavnik zvezne gospodarske zbornice Moma Perić je izrazil mnenje strokovnih služb in komisij zbornice, da ni razlogov za skrajšanje pokojninskega staža, ker bi se delovne organizacije tako le iznebile presežka delovne sile, ne bi pa zaposlovale novih delavcev. Izrazil je tudi stališče, naj bo dovoljeno delovnim organizacijam, ki to hočejo, odkupovanje pokojnin, hkrati pa se je zavzel za rešitve, ki ne bodo obremenjevale gospodarstva nanovo, pri čemer odkupa ne smatra za novo obremenitev, ker gre za izračun gospodarnosti delovnih organizacij samih. Na ta način naj bi omogočili tudi odkup staža za pokojnine tistim delavcem, ki so bili vmes začasno nezaposleni. Ni pa se strinjal s predlogom, da bi ljudje z višjimi osebnimi dohodki dobili manjši odstotek pokojnine in je namesto tega predlagal, naj gre davek na osebne dohodke teh kategorij v pokojninske sklade. Ob tem pa je spomnil prisotne na dejstvo, da smo svojčas vlagali presežke pokojninskega sklada v gospodarske investicije, in izrazil zahtevo, naj bi ta sredstva skupnost vrnila pokojninskim skladom.

Predstavnik zveze upokojencev Nikola Mirović pa je v imenu članstva zahteval najažurnejše usklajevanje pokojnin, tako da bi z začetkom novega sistema vsi startali z istega startnega prostora in zagotovilo, da v prihodnje ne bo moglo več priti do takšnih razlik. V zvezi s tem je izjavil, da se večina upokojencev strinja tudi z nižjim odstotkom pokojnine, le če je zagotovljeno realno razmerje med pokojninami in prejemki aktivnih zavarovancev. To je utemeljil z dejstvom, da upokojenci prvo leto sicer dobijo 85 odstotkov od plače, da pa v prihodnjih dveh letih često zdrsnejo na 60 odstotkov.

VIKTOR ŠIREC

Politika na realnih tleh

Seja mestnega komiteja Zveze komunistov v Ljubljani

LJUBLJANA, 7. jan. — Na nocojšnji seji mestnega komiteja Zveze komunistov v Ljubljani so predvsem razpravljali o tem, kako sprejeti konkretni načrt na podlagi resolucije VI. kongresa Zveze komunistov Slovenije. To je bila osrednja téma nocojšnjega sestanka. Izvedeli smo, da je pri mestnem komiteju že osnovana posebna skupina za področje Ljubljane, ki bo resolucijo ZKS skušala čimbolj postaviti na realna tla.

Uvodno besedo na seji komiteja, prvi v letošnjem letu, je imel sekretar Franček Mirtič, ki je dejal, da nam je zdaj po kongresu, najbolj treba več optimizma pri uveljavljanju politike, ki jo je kongres začrtal in da je treba delovati v čimbolj vedrem ozračju. Poudaril je zlasti, da se po kongresu — ocene naj bodo take ali drugačne — začenja novo obdobje razvoja ZK nasploh, zlasti pa še na področju Ljubljane.

Mirtič je nato še povedal, da so pred ljubljanskimi komunisti pomembne naloge. Predvsem gre za ustrezno ureditev komunalnega sistema na območju mesta ter še za nekatere druge probleme, kjer imajo komunisti pomembno vlogo. Gre tudi za enotni davčni sistem, oziroma službo na področju mesta, ki za zdaj še ni dobila ustrezne podpore. Sekretar mestnega komiteja je dejal, da komunisti v Ljubljani ne morejo biti moštvo, če imajo na sebi različne drese.

V dokaj obširni in tehtni razpravi so člani komiteja govorili o trenutnem položaju na svojih območjih, kritike na rovaš raznih nepravilnosti pa so bile obsojene predvsem zaradi tega, če zanje tudi ni bila predlagana konkretna rešitev.

Člani mestnega komiteja so nato obravnavali tudi informacijo o značilnostih sprejemanja novih članov v Zvezo komunistov v minulem letu. Do konca lanskega leta je bilo v Ljubljani na novo sprejeti 1055 članov, večinoma mladih ljudi. Med novo sprejetimi člani v ZK so zlasti ljudje iz proizvodnje. Še vedno pa je vrsta osnovnih organizacij ZK, ki novih članov niso sprejele. Ugotovili so, da je še vrsta dejavnosti, kjer se organizacija ZK še ni v zadosti meri angažirala, kar velja zlasti za kulturno in zdravstveno področje ter zasebni sektor obrti. Zategadelj bo naloga mestnega komiteja prav v tej smeri dokaj zahtevna, hkrati pa hvaležna.

IZTOK AUSEC

Kraigher sprejel dr. Riesenfelda

LJUBLJANA, 7. januarja. — Predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher je danes sprejel na vljudnostni obisk generalnega konzula republike Avstrije v Ljubljani dr. Heinricha Riesenfelda. V krajšem razgovoru je prišlo do izraza ugotovitev o dosedanjem uspešnem sodelovanju med sosednjimi avstrijskimi deželami in Slovenijo kot pomembnemu dejavniku v jugoslovansko-avstrijskih odnosih. Ob tem sta predsednik Kraigher in generalni konzul Riesenfeld izmenjala tudi novoletne čestitke z željo, da bi se v novem letu ti odnosi z obojestranskim prizadevanjem še razširili v korist obeh držav.

Ostra graja tez o pokojninskem zavarovanju

NIŠ, 7. jan. (Tanjug). — Predstavniki 14 občinskih sindikalnih svetov iz jugovzhodne Srbije, sindikalni funkcionarji večjih delovnih organizacij in poslanci vseh zborov zvezne skupščine s tega območja so na današnjem skupnem sestanku v Nišu ostro grajali teze o novem pokojninskem zavarovanju. V imenu 112.000 zaposlenih zahtevajo, naj se brez odlašanja uresničijo stališča VI. kongresa zveze sindikatov Jugoslavije, ki se nanašajo na socialno, zdravstveno in pokojninsko zavarovanje.

Se bo EM razdružila?

Predhodno sta delavska sveta Hidromontaže in Tovarne stikalnih naprav sprejela sklep o razdružitvi podjetja

MARIBOR, 7. jan. Sinoči se je sestal centralni delavski svet združenega podjetja EM Maribor in v navzočnosti predsednika mariborske občinske skupščine Mirka Žlendra razpravljal o nekaterih perečih problemih podjetja. Okoli 4 ure trajajoča razprava je pokazala, da v tem samoupravnem organu ni enotnosti. V njem prevladujejo člani iz Hidromontaže, medtem ko so člani iz Tovarne stikalnih naprav v manjšini. Delavska sveta Hidromontaže in Tovarne stikalnih naprav sta namreč sklenila, da se osamosvojita.

Na sinočnji seji so predstavniki Hidromontaže zatrjevali, da bi takšna dezintegracija škodila podjetju EM Maribor, ki si je pridobilo sloves na domačem in tujem trgu. Poudarili so, da bi imelo podjetje tudi finančne in druge posledice zaradi že sklenjenih pogodb v tujini. Člani delavskega sveta iz Hidromontaže so bili enotnega mnenja, da bi morali to zadevo še enkrat preučiti in se odločiti šele po temeljiti strokovni analizi ki naj bi prikazala gospodarske in druge prednosti poslovanja v združenem podjetju EM. Po mnenju predstavnikov Hidromontaže ni nobenih razlogov, ki bi upravičevali razdružitev združenega podjetja. Menili so, naj bi člani delavskega sveta iz Tovarne stikalnih naprav povedali vzroke, zaradi katerih vztrajajo pri svoji odločitvi.

Člani delavskega sveta iz Tovarne stikalnih naprav pa so poudarili, da se čutijo v sedanjem združenem podjetju zapostavljeni in da jih tovariši iz Hidromontaže stalno preglasujejo. Dejali so, da je delavski svet Hidromontaže en dan pred njimi sprejel sklep o razdružitvi podjetja. Vztrajali so na zahtevi po razpisu referenduma in poudarjali, da Hidromontaža montira samo 10—15 odst. njihovih izdelkov. Zato želijo vzpostaviti tesnejše sodelovanje z drugimi sorodnimi podjetji v Sloveniji in državi. Zavzeli so se za krepitev samoupravljanja in poudarili, da želijo tudi v prihodnje imeti s Hidromontažo dobre in še boljše poslovne odnose kot doslej. Slišali smo tudi ugotovitev, da je delavski svet Tovarne stikalnih naprav odločil, da bo v primeru, če centralni delavski svet ne bo sprejel sklepa o referendumu, sprožil upravni postopek za izstop iz združenega podjetja EM.

Razprava je pokazala, da oba delovna kolektiva nista bila podrobno seznanjena s prednostmi poslovanja v združenem podjetju in s predlogom za razpis referenduma. Člani centralnega delavskega sveta so prosili predsednika Žlendra naj jih seznani z vsebino pogovora na občinski skupščini, katerega so se udeležili predstavniki občinske skupščine, obeh podjetij in občinskega sindikalnega sveta. Predsednik Žlender je dejal, da v obdobju sedanjih velikih integracijskih procesov v državi in tujini ne vidi razloga za razdelitev združenega podjetja EM. Po njegovih besedah je čudno, da se želita razdružiti dve podjetji, ki finančno dobro stojita in ki sta si s svojim delom v zadnjih letih pridobili sloves doma in v tujini. Svetoval je, naj bi centralni delavski svet odložil razpravo o tem vprašanju in zahteval od strokovnih služb izdelavo elaborata, v katerem bi prikazali prednosti poslovanja v združenem podjetju. Po mnenju Žlendra gre za izredno pomembno odločitev, saj so ga na to zadevo opozorili tudi odgovorni tovariši izvršnem svetu SRS.

Na seji se je razv[ila] tudi razprava o tem, ali ta oba sklepa delavskih svetov Hidromontaže in Tovarne stikalnih naprav zakonita. Pravni svetovalec je pojasnil, da sta sklepa glede razdružitve podjetja zakonita. V obeh sklepih pa ni zakonito to, da so že določili datum razdružitve. Centralni delavski svet združenega podjetja EM je sklenil, da bodo v enem mesecu pripravili strokovnjaki elaborat, v katerem bodo opozorili na vse prednosti poslovanja v združenem podjetju. Za tak sklep je glasovalo 18 članov iz Hidromontaže, medtem ko je vseh pet članov delavskega sveta iz Tovarne stikalnih naprav glasovalo proti. Centralni delavski svet je odstopil od nadaljnjih točk dnevnega reda, v katerih bi naj govorili o razpisu referenduma in o predlogu postopka za razdelitev združenega podjetja EM. Razprava je pokazala, da imata obe podjetji možnosti za samostojno poslovanje. Centralni delavski svet je izglasoval tudi spremembe v sedmih členih statuta, ki se nanašajo na izločitev tovarne opreme za pralnice in gospodinjstvo iz združenega podjetja EM Maribor.

MARJAN KOS

Razprava o srbskih univerzah

BEOGRAD, 7. jan. (Tanjug). V centralnem komiteju ZK Srbije so danes razpravljali o aktualnih družbenih vprašanjih na srbskih univerzah. Sodelovali so predsednik CK ZK Srbije Marko Nikezić in člani sekretariata centralnega komiteja, rektorji univerz iz Beograda, Novega Sada in Niša, sekretarji univerzitetnih komitejev ZK ter predsedniki univerzitetnih odborov Zveze študentov iz vseh visokošolskih središč v Srbiji.

Izmenjali so mnenja o glavnih problemih univerz ter o političnem delu ZK in Zveze študentov na univerzah.

Nov vlačilec »Brodospasa«

SPLIT, 7. jan. (Tanjug). »Brodospas« je vključil v svojo floto enega izmed dveh vlačilcev, ki ju je podjetje kupilo na Norveškem.

Vlačilec »Aldebaran« s 750 konjskimi močmi je namenjen pristaniškemu pilotiranju v Baru na Črnogorskem primorju. Drugi vlačilec z enako močjo in z najsodobnejšo opremo bo priplul v Split aprila.

Na kratko

DELEGACIJA SPLOŠNE FEDERACIJE delavskih sindikatov Sirije je pod vodstvom predsednika federacije Gazi Nasifa Makija prispela v Beograd. Seznanila se bo z delom naših sindikalnih organizacij, z družbenogospodarskim razvojem ter samoupravnim sistemom v delovnih organizacijah.

13 JUGOSLOVANSKIH TOVARN SLADKORJA letos ne bo imelo težav v prodajo, saj je bila lanska proizvodnja precej manjša od relanih potreb domačega tržišča.

KOMERCIALNA BANKA V ZADRU se bo združila z Jugoslovansko banko za zunanjo trgovino ter postala deseta podružnica »Jugobanke«.

LADJEDELNICA »GREBEN« V VELIKI LUKI na otoku Korčuli bo zgradila za britansko ladijsko družbo »Diamantis Patters« iz Londona 20 športnih čolnov. Čolni bodo vredni nad 35.000 dolarjev.

212 »STEAMBLOC« KOTLOV je lani izdelala tovarna opreme »Djuro Djaković« in s tem dosegla rekordno proizvodnjo. Uvrstila se je med največje proizvajalce teh naprav na svetu.

Ne omejevanje, temveč le zavarovanje svobode

V Ljubljani je bila seja odborov zveznega in republiškega organizacijskopolitičnega zbora

LJUBLJANA, 7. jan. Odbor organizacijskopolitičnega zbora zvezne skupščine za uveljavljanje državljanskih pravic je tokrat zasedal v Ljubljani skupaj z odborom OPZ republiške skupščine za vprašanje javne uprave in splošne varnosti. Sejo je vodil predsednik zveznega odbora Aleksandar Fira, razpravljali pa so o predlogu za izdajo zakona, po katerem bi spremenili in dopolnili temeljni zakon o notranjih zadevah. Poročal je namestnik zveznega sekretarja za notranje zadeve Momčilo Dragović, zlasti še zato, ker republiški poslanci in na sejo povabljeni gostje iz Ljubljane predloga niso dobili v takem času, da bi ga utegnili temeljiteje preučiti in se o njem posvetovati še z drugimi.

Med predlaganimi spremembami so pomembne zlasti štiri. Prvič naj bi zakon tako dopolnili, da bi imeli občani, ki na lastno pobudo ali na poziv pomagajo organom za notranje zadeve ali pa če samostojno posredujejo za zaščito osebne varnosti, premoženja, pri odkrivanju kaznivih dejanj in njihovih storilcev ali pri zaščiti ustavnega reda zagotovljeno tudi pravno varstvo. V zakonu naj bi bila o tem le deklaracija in bi bilo tako sodelovanje povsem prostovoljno. Treba pa je občanom zagotoviti tako pravno varstvo kot za uradne osebe, občani pa prevzemajo nase tudi odgovornost za morebiti povzročeno škodo.

Po drugem predlogu bi bila z zakonom dopuščena možnost, da bi pooblaščeni organ (zvezni sekretar za notranje zadeve in predstojnik republiškega organa za notranje zadeve) smel z odločbo izreči ukrep, po katerem se posamezniku določi prebivališče. Ta ukrep bi lahko izrekel, če to zahteva obramba države, in v izjemnih razmerah. Kdaj take izredne razmere nastopijo, pa bi določil zvezni izvršni svet. Gre za ljudi, ki jih je v danih razmerah treba izločiti iz dotedanjega okolja ter jim onemogočiti delovanje proti varnosti države, četudi niso storili kakšnega prekrška. Zoper odločbo bi prizadeti lahko sprožil upravni spor, kar pa ne bi odložilo izvršitve odločbe.

Dalje predlaga zvezni sekretar za notranje zadeve, da bi imele pooblaščene uradne osebe pravico pridržati določeno osebo največ tri dni, vtem ko so to smeli doslej storiti le za 24 ur. Ta rok bi bil lahko daljši kot 24 ur le v primerih, ko gre za zaščito osebne varnosti določenih osebnosti (predsednik republike, šef kake tuje države itd.).

Četrtič pa gre za jemanje prstnih odtisov in fotografiranje. Z zakonom naj bi dopustili možnost, da pri identifikaciji vzamejo prstne odtise in občane fotografirajo, če njihove identitete ne bi mogli brez težav drugače ugotoviti. Mišljeni so predvsem taki ljudje, ki ne morejo dati podatkov o sebi (npr umobolni), ali zavestno nočejo dati točnih podatkov o sebi in podobno.

Poslanci so k predlaganim spremembam povedali resne pripombe. Že samo izhodišče predlogov je napačno. Iz predloženega gradiva namreč izhaja, da so te spremembe potrebne zaradi boljše službe notranjih zadev, ne pa za boljše zavarovanje državljanov. To pa seveda ne more biti izhodišče za spremembo zakona.

Med pripombami pa je zlasti pomembna tista, da se razmere zadnji dve leti, odkar velja novi zakon o notranjih zadevah, niso toliko spremenile, da bi terjale take predloge. Izjema je le predlog za izolacijo oseb, ki lahko škodujejo narodni obrambi.

Torej je treba te predloge med seboj strogo razločevati. Od tod tudi sklep obeh odborov, naj bi izolacijo regulirali s posebnim zakonskim aktom, ki bi veljal v posebnih razmerah, začetek veljavnosti pa bi določil ZIS.

Glede vseh drugih predlogov pa so poslanci enotno menili, da jih je treba veliko bolj dokumentirati in argumentirati, kot pa je to storjeno v predloženem gradivu. Razlogi, ki terjajo podrobnejšo obrazložitev in podrobno utemeljitev, pa so tudi politični. Če jih namreč pogledamo v celoti, bi jih utegnili razumeti kot omejevanje ustavnih pravic človeka in občana, pa je zato treba povsem razločno povedati, v katerih primerih in zakaj se to lahko stori.

O vseh predlogih naj bi se sekretariat, še preden bo sestavil osnutek zakona, na široko konzultiral z vsemi institucijami in organizacijami, ki lahko prispevajo k razjasnitvi odprtih vprašanj.

Temeljno izhodišče vseh predlogov za morebitne spremembe zakona pa naj bo, da družba zavaruje sebe in svobodo posameznika. Zato tudi tolikšne rezerve poslancev do nekaterih predlogov, ker bi se redke izjeme utegnile spremeniti v pravilo.

VLADO JARC

Prva seja razsodišča ZK Slovenije

Za predsednika izvoljen Janko Rudolf, za tajnika pa Marjan Lenarčič

LJUBLJANA, 7. januarja — Predsednik CK ZKS Franc Popit je po sklepu VI. kongresa ZKS sklical za danes prvo sejo častnega razsodišča ZKS. Po njegovih uvodnih besedah je častno razsodišče izvolilo za svojega predsednika Janka RUDOLFA in za tajnika Marjana LENARČIČA.

V drugi točki so člani obravnavali naloge častnega razsodišča, kakor so mu določene s statutom ZK Slovenije. Iz svoje sredine so izvolili skupino članov, ki bo izdelala poslovnik o delu častnega razsodišča.

V razpravi, v kateri je sodeloval tudi Franc Popit, so poudarili, da je častno razsodišče povsem nov organ, nikakor pa ne nadaljevanje prejšnjih kontrolnih komisij. Naloge častnega razsodišča so določene s statutom ZKS, sprejetim na VI. kongresu ZK Slovenije. Po teh določbah lahko častno razsodišče na svojo pobudo ali pa na zahtevo posameznih članov ZKS, organizacij ali organov ZKS, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in občanov obravnava dejanja in obnašanje posameznih članov ZK, organizacij in organov ZK z vidika programov ZK, statutarnih odnosov znotraj organizacije, ugleda Zveze komunistov v javnosti, moralnih in etičnih načel, za katera se Zveza komunistov bojuje

Višje tarife tudi pri „Jugoslaviji“

Za več kot 70% višje obvezno zavarovanje – Za kasko še ni izračuna

BEOGRAD, 7. jan. — Delavski svet zavarovalnice »Jugoslavija« je sprejel sklep, po katerem veljajo od 8. januarja dalje nove višje tarife za obvezno zavarovanje motornih vozil. Novosti so tudi v kasku zavarovanju. Tu uvajajo dvojno zavarovanje. Eno bo trajalo do 31. marca letos, drugo pa do konca leta. Tisti, lastniki avtomobilov, ki se bodo zavarovali pri »Jugoslaviji«, bodo pravzaprav plačali do 31. marca samo akontacijo 40 odst. sedanje premije zavarovanja. Tistim, ki se ne bodo hoteli zavarovati več pri tem zavodu, pa bodo šteli akontacije kot vplačano premijo za trimesečno obdobje. Kasko zavarovanje za fička znaša zdaj za tri mesece 257,60 din, za wolksvagen 1200 298,40 din, za peugeot 404 404,80 din itd. Zavarovalnina pa tudi po končnem izračunu ne bo višja kot pri drugih zavarovalnicah.

Po novem znaša obvezno zavarovanje za fička 323 din, za wolksvagen 1200 in škodo 1000 MB 354, za peugeot 404 pa 416 din. Povečanje, ki znaša več kot 70 odst., bo veljalo v istem sorazmerju tudi za ostale vrste vozil.

Z. I.

Umrl novinar Milan Babić

ZAGREB, 7. jan. (Tanjug). Danes zjutraj je v 65. letu nenadoma umrl novinar Milan Babić, dolgoletni dopisnik »Politike« iz Zagreba ter sodelavec mnogih jugoslovanskih dnevnikov.

Po upokojitvi je pred dobrimi šestimi leti postal sekretar revije »Filmska kultura«, in pri tem delu ga je tudi zatekla nenadna smrt.

Pisma bralcev

Lučka solidarnosti za 5 dinarjev

Z dopisom ZPM z dne 19. 12. 1968 smo bili seznanjeni, da se šolarjem nudi možnost, da v šoli kupijo »Lučko solidarnosti otrokom vsega sveta« za 5.00 din. Pionirski organizaciji ostane 0,50 din, 4.50 din pa naj šola nakaže centru za socialno delo.

»Večer« je 24. 12. 1968 akcijo pozdravil z željo, da bi bili dobri do vseh, posebno do otrok in starejših ljudi, osamljenih . . .

Dne 24. dec. 1968 je na šolo »prispelo« 150 napovedanih lučk (svečka v upognjeni pločevini), da jih otrokom prodamo za novoletne praznike. Čez eno uro istega dne smo prejeli od RK večjo količino hranilnikov iz papirja (reklama KB Ljubljana), da jih prodamo šolarjem (0,30 din). — tudi za novoletne praznike.

Ob tednu skrbi za starejše občane so šolarji pripravili program, obiskali nepokretne občane na domovih, jih obdarili s svojimi izdelki iz šolske delavnice in kupili šopke rož. Za nagrado pa so po vsem tem morali kupiti v šolo poslane brezvredne papirčke po en dinar. Pred tem smo prodajali dinar za bolnišnico, prodajali smo od RK poslane balončke, papirnate zastavice in stare brošure; še pred tem smo prodajali koledarčke za olimpiado, da so športniki ostali doma, v Mehiko pa so šli drugi. Zbirali smo denar za Kajuhovo sobo, Finžgarjevo hišo, Spominski park v Kragujevcu, za pionirsko članarino, za podmladek RK, za zavarovanje otrok, za pionirski tisk, za malico, za zvezke, za gledališče, za kino, za muzej itd. Zbirali smo in spet zbirali. Na šolo prihajajo akviziterji vseh založb, pomnoženi s študentskimi akviziterji in fotografi, vsi prodajajo, zbirajo, izsiljujejo in si pridobivajo denar s priporočili.

Na podlagi priporočil in napihnjenih vzgojnih vrednot učitelj s svojo avtoriteto zbira denar za listke, značke, karte, balončke, zastavice in svečke, zbira in odira po naročilu oziroma zahtevi organizacij, društev in komisij.

V to umazano trgovino smo prisilili otroka. Zakaj se ta ničvredna navlaka ne prodaja odraslim ljudem?

Vse akcije so opremljene z vzgojnimi frazami. V bistvu pa je vse skupaj nevzgojno in v nasprotju z vzgojnimi cilji družbe. Ali je samo slučajno, da bo »svečo solidarnosti« poslano na šolo 24. dec. lahko prižgal le tisti, ki ima 5,00 din, reveži ne bodo mogli pozdraviti svojih sovrstnikov (z večno lučjo) širom po svetu. Svečo prižgemo umirajočemu ali umrlemu. Komu želimo smrt? Kaj bodo imeli od tega tisti, ki se jih spominjamo, a živijo nečloveško življenje?

Ali bomo na naših šolah v bodoče praznovali dedka Mraza tako, da bomo zbirali denar od otrok za druge? Včasih, ko nismo imeli toliko denarja kot danes, je Rdeči križ kupoval siromašnim otrokom obutev ali obleko, danes pa jim prodaja ničvredni papir. Je to skrb za otroka? Ne, to je skrb za denar!

Ob koncu leta predlagam vsem organizacijam in akviziterjem, ki zbirajo denar na račun otrok, da končajo s svojo »trgovino«. Starše pa pozivam, da zaščitijo pred izkoriščanjem svoje otroke. V zakonu je zapisano, da je osnovna šola brezplačna, da je šola in ne trgovina.

TONE ULE,
ravnatelj osnovne šole
Franc Rozman-Stane,
Maribor

V mlekarni ne več – mleka

Ko sem 31. decembra 1968 prišla v podružnico centralnih mlekarn Ljubljana v Stični po mleko, sem bila — skupaj z drugimi kupci — zelo presenečena. Uslužbenka nam je namreč povedala, da je podružnična mlekarna dobila nalog, da od 1. 1. 1969 mleka posameznikom ne bo več prodajala, pa tudi ne drugih mlečnih izdelkov, sira, surovega masla in smetane. V Stični obratuje mlekarna že nekaj desetletij, toda doslej se še ni zgodilo, da si v njej ne bi mogli kupiti mleka in mlečnih izdelkov.

Skoraj vsi kmetje iz Stične in bližnjih vasi prodajajo mleko mlekarni; to delajo zato, da imajo zagotovljen neki mesečni dohodek, da pa dobe višjo ceno, se za odkup mleka tudi zavežejo. Zato posamezniki mleko, če ga nimajo doma, pri kmetih težko dobe, lahko bi ga pa sicer dobili v oddaljenejših vaseh, toda kdo bo hodil ponj uro ali celo dalj?

Tako je zame in še za marsikoga, saj živi v Stični veliko delavskih družin, nastala nepredvidena težava — kako priti do mleka? Prizadeti so tudi bolniki in stari ljudje. Vprašanje je tudi, kje se bo oskrbovala z mlekom šolska kuhinja osemletke in gimnazije. Ukrepa skratka ne razumemo, upamo pa, da bo ta neprijetnost le začasna.

Pričakujemo, da bodo pri centralnih mlekarnah v Ljubljani to zadevo premislili in po vsestranski presoji ukrep umaknili.

TINCA BROVET
Stična 22
p. Ivančna gorica

Borci 1918-19

Predsednik skupščine občine in predsednik občinskega odbora ZZB NOV Dravograd sta pred kratkim priredila v Šentjanžu pri Dravogradu lepo proslavo v spomin 50-letnice bojev za severno mejo v letih 1918/19. Ob tej priložnosti so koroškim borcem izročili letne občinske priznavalnine. Slavnostna govora sta na proslavi imela predsednik občine Franc Bart in dr. Franc Sušnik iz Prevalj. Borci za severno mejo, 18 po številu, se prirediteljem prisrčno zahvaljujemo za pogostitev in darilo.

JOŽE NAHBAR,
tajnik sekcije koroških borcev pri ZZB Dravograd

Za novo leto so mi celo čestitali

Rad bi javno pohvalil tovarno gospodinjske opreme Gorenje-Velenje. Že leta 1967 sem kupil izdelke te tovarne, in sicer štedilnik na trdo gorivo, plinski kuhalnik in pralni stroj — z vsem sem zelo zadovoljen. Škoda, da ne izdelujejo še kaj drugega, prav tako kvalitetnega — potem bi bilo manj pritožb. Razen tega ta tovarna svojih kupcev ne pozabi — za novo leto 1969 sem celo dobil njeno čestitko!

DUŠAN DROBEŽ,
Ježa 5 — Črnuče
Ljubljana

Poslovanje, ki ga je človek vesel

Ob številnih kritikah nesolidnega poslovanja ne smemo pozabiti, da so tudi pri nas podjetja oziroma tovarne, ki skušajo potrošnika zadovoljiti in mu ustreči. Tak je na primer tudi kolektiv tovarne »BISER« v Bugojnu, SR Bosna.

Tovarni sem pisal in jo vprašal, kakšni so pogoji za nakup pisalnega stroja, če ga lahko dobim na kredit, itd. Minilo je le nekaj dni in že sem imel v rokah vse reklamne prospekte, sporočili so mi pogoje in poslali celo pobotnice za plačevanje. Seveda sem stroj takoj naročil, saj so bili pogoji zelo ugodni. Že čez teden sem dobil pisalni stroj po pošti na dom, in to s priborom in vsem, kar sodi zraven. Lahko rečem, da je stroj zelo dober, izdelava in oblika sta odlični. Najbolj pa sem bil presenečen, ko mi je tovarna kot svojemu kupcu dva dni pred novim letom poslala žepni koledarček in voščila za novo leto.

Kako malo je treba, da je človek zadovoljen. Žal pa imamo tudi podjetja, ki se za potrošnika kaj malo menijo; ni čudno, če taka podjetja prej ali slej propadejo, saj znamo potrošniki zelo dobro ceniti to ali ono tovarno in bomo zato dobro premislili, kje bomo kaj kupili.

Tovarno »Slavko Rodić« v Bugojnem imam torej v lepem spominu.

ALBIN VIDMAR,
Krajna vas 12,
p. Dutovlje

V trenutku se je umaknil na njivo

V svojem in v imenu drugih sopotnikov se zahvaljujem požrtvovalnemu šoferju avtobusa »SAP« Ljubljana, ki je dne 23. 12. 1968 med Orehkom in Mejo pri Kranju s svojo prisebnostjo pripomogel, da ni prišlo do hude prometne nesreče.

Nesrečo bi povzročil šofer kamiona, ki je v gosti megli nenadoma pripeljal s stranske ceste in se skušal vključiti v kolono, ki je vozila proti Medvodam.

Prisebni šofer tovariš Robi Puhar je v trenutku zapeljal avtobus s ceste na njivo in tako preprečil nesrečo. Vsi potniki smo mu hvaležni, saj bi se sicer vožnja tragično končala.

HILDA KURALT,
Kranj

Odgovori na vprašanja

Prehod stanovanjske pravice

P. S., M. — Ali lahko zapustite stanovanje, ki ga uporabljate, svoji poročeni hčerki, ki je brez stanovanja?

Odgovor: Imetnik stanovanjske pravice s to pravico za primer svoje smrti ne more razpolagati. Pač pa imajo po 20. členu zakona o stanovanjskih razmerjih družinski člani gospodinjstva imetnika stanovanjske pravice, ki skupaj z njim stanujejo v stanovanju, po njegovi smrti pravico trajno in neovirano osebno uporabljati to stanovanje eden od njih pa postane novi imetnik stanovanjske pravice.

Odškodnina za nagrobni spomenik

M. C., S. — Vaš mož se je smrtno ponesrečil v tovarni. Trdite, da so za nesrečo odgovorni vodilni delavci organizacije. Zanima vas, ali vam je delovna organizacija dolžna razen druge škode povrniti tudi stroške za postavitev nagrobnega spomenika?

Odgovor: Vrhovno sodišče SR Slovenije priznava oškodovancem v primeru smrti bližnjega svojca razen druge škode tudi stroške za postavitev nagrobnega spomenika; spomenik pa mora biti krajevno običajen, torej povprečne kakovosti in srednje cene. Vrhovno sodišče Jugoslavije pa oškodovancem teh stroškov ne priznava v odškodnino. Zato je vse odvisno od stopnje, na kateri se bo vaša pravda končala. Če se bo pravda končala že pred vrhovnim sodiščem SR Slovenije, boste s tem svojim zahtevkom uspeli.

Poslej tehtajmo dejanja

Rezultati samodogovarjanja so odraz aktivnosti družbenih sil

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 7. jan. Komisija za družbenoekonomska vprašanja sveta ZSJ je danes pripravila posvetovanja sindikalnih funkcionarjev na zvezni ravni. Prisotni so bili tudi predstavniki občinskih sindikalnih svetov, pa tudi predstavniki zbornic, zvezne in drugih skupščin. Glavna tema razprave je bila samoupravno organiziranje — samodogovarjanje. To je bila razprava za pripravo konference sindikatov, ki bo prihodnji mesec, hkrati pa razgovor o dosedanjih dosežkih na področju samoorganiziranja.

Iz razprave je bilo videti, da je vsem jasno, da je samoorganiziranje zelo pomembno za ves družbeni razvoj in da pomeni prelomnico v dosedanjih družbenih odnosih v prid konkretiziranemu samoupravljanju. V tem duhu je bilo tudi rečeno, da se sindikati in druge organizirane politične sile pri nas ne smejo več zadovoljiti z globalno borbo proti etatizmu in za samoupravljanje in da morajo delovati konkretno in na vsakem mestu, kjer se ti odnosi oblikujejo.

Sindikat bi naj torej stopil iz »načelne anonimnosti«, kot je dejal predstavnik republiškega odbora sindikata delavcev druženih služb Slovenije in se lotil povsem praktičnega organizacijskega dela, v katerem bo očitno, kateri forum oziroma organizacija kaj dela in kaj zastopa. Zaradi tega je ilustriral prakso tega odbora v zbiranju ljudi za enotno in učinkovito akcijo in tako potrkal na vest vsem, ki se še vedno preveč načelno izražajo, so v besedah zelo borbeni, v praksi pa jih ni videti, čeprav jih le ta zelo potrebuje.

V tem smislu so govorili tudi nekateri drugi, vendar je ostalo še vedno precej nejasno vprašanje pojmovanja samodogovarjanja. Po zakonu o dohodku, ki je temelj tej razpravi, je namreč opredeljeno samodogovarjanje v delovnih organizacijah oziroma med njimi, družbeno dogovarjanje (med dejavnostmi in skupinami delovnih organizacij) in tisto ki ga rezultirajo zakoni.

Nekateri sodijo da izvira uspešnost samodogovarjanja iz delovnih organizacij oziroma od delavcev naprej, drugi sodijo, da utegne to privesti do neenotnosti delovnih organizacij in škodovati namenu samodogovarjanja, tretji poveličujejo družbeno dogovarjanje in od tod zakonito težijo za skupnim imenovalcem za konkretno vsakdanjo akcijo. To pa znova kaže, da za samoupravno delovanje ni receptov, temveč da je uspeh odvisen predvsem od privrženosti in navezanosti na samoupravljanje.

V. S

Ljubljanska kronika

PREBIVALSTVO

Rojstva — V ponedeljek je v obeh ljubljanskih porodnišnicah prvič zajokalo osem dečkov in tudi osem deklic. Oba najtežja novorojenčka sta se rodila v klinični porodnišnici: fantek je tehtal 3,85 kilogramov, punčka pa 4,175 kilogramov.

Pogrebi — V torek popoldne so svojci pospremili k zadnjem počitku na ljubljansko pokopališče »Žale« štiri pokojnike.

STUDENTJE

Predavanje — Mednarodni študentski klub v Ljubljani bo v petek priredil v menzi študentskega naselja predavanje pod naslovom »Nepalski večer«. Predaval bo prof. dr. Andrej Župančič, zdravnik naše himalajske odprave. Študentom bo predvajal barvne diapozitive. Zavrteli bodo tudi barvni film o jugoslovanski odpravi v nepalsko Himalajo.

Brucovanje tekstilnih tehnologov — V jedilnici študentskega naselja pod Rožnikom bo v soboto, 11. januarja brucovanje tekstilnih tehnologov, na katerem bodo igrali člani vokalno-instrumentalnega ansambla »Bele vrane«. Na brucovanju, ki se bo začelo ob 21. uri bo tudi srečolov, na katerem bodo »srečnežiˇ« dobili razne vrste tekstilnih izdelkov.

TRGOVINA

Še več avtomatov — V Ljubljani je 50 avtomatov za prodajo žvečilnega gumija, 25 za prodajo cigaret, štirje za čokolado in trije za razglednice. Podjetje »Tobak« bo po mestu namestilo še več avtomatov, ker se jih ljudje radi poslužujejo.

Predvsem komunalno urejanje — Leto 1969 bo na območju krajevne skupnosti »Hinko Smrekar« potekalo predvsem v smislu urejanja komunalnih zadev. Zlasti se bodo posvetili urejanju okolice stanovanjskih zgradb; delali pa bodo še za izgradnjo doma za kulturno-politične organizacije v vsej Spodnji Šiški. Krajevna skupnost pa bo za svoje prebivalce organizirala letos tudi več ekskurzij in obiskov raznih partizanskih krajev, kulturno-zgodovinskih spomenikov in množičnih ljudskih veselic.

ČEBELARJI

Seja predstavnikov čebelarskih društev — Prihodnjo nedeljo, 19. januarja se bodo zbrali člani upravnega odbora zveze čebelarskih društev Slovenije, ki so obenem člani posameznih društev. Del časa bodo udeleženci posvetili še pogovoru o uresničitvi zámisli o novem čebelarskem izobraževalnem centru, za katerega upajo, da ga bodo uspeli postaviti že do 1973. leta.

UPOKOJENCI

»Galant« za svoje upokojence — Pred dnevi so v podjetju »Galant« v Šentvidu priredili za svoje nekdanje delavce prisrčen tovariški sprejem. Sledila je pogostitev, nato pa so predstavniki podjetja upokojencem izročili še lepa darila.

IZLETI

Teden dni v Monte Bondone — »Kompas« bo priredil 19. in 25. januarja sedemdnevni izlet z avtobusi v Dolomite. Cilj bo Monte Bondone. Za ti dve ekskurziji so že zdaj zasedena vsa prosta mesta. Vsakega udeleženca potovanje stane 580 din.

Na smuko v Avstrijo — Podjetje »Transturist« pripravlja za drugo polovico januarja in prvo polovico februarja štiri enotedenske smučarske ekskurzije v Heiligenblut in Delach v Avstriji. Vsaka od skupin, ki bo iz Ljubljane odpotovala 18. in 25. januarja ter 1. in 8. februarja, bo štela po 40 udeležencev, ki bodo morali za kritje vseh stroškov odšteti 500 din.

RAZPRODAJA

Žensko blago — V trgovini »Manifaktura« na vogalu ploščadi Borisa Kraigherja že več časa razprodajajo najrazličnejše žensko blago, domače in inozemske proizvodnje. Popusti znašajo od 40 do 60 odstotkov.

KRAJEVNE SKUPNOSTI

Zbor volivcev na »Kolodvoru« — Kulturnopolitične organizacije na območju krajevne skupnosti »Kolodvor« pravkar pripravljajo svoj program dela za letošnje leto. Dne 17. t. m. bodo imeli tudi zbor volivcev in volitve novega odbora krajevne skupnosti. Tedaj bodo pregledali in ocenili še svojo lansko dejavnost ter si zastavili naloge za letošnjo aktivnost.

AVTOMOBILI

»Kompas« dobro izposoja svoja vozila — Kompasov »Reni-a-car«, ki razpolaga z vrsto sodobnimi avtomobili, je v letu 1968 le-te izposodil kar 2.486-krat, čeprav so najemnine sorazmerno precej visoke. Za »volkswagen« 1.300 velja najemnina za en dan 61 din, za »opel-kadet« prav toliko, medtem ko je treba za enodnevno vožnjo z »avdijem« 72 odšteti 68 din, za »mercedes« 200 pa 81 dinarjev.

Ob oljnih pečeh ne bo mraz

LJUBLJANA, 7. jan. — Ni strahu, da bi kurilnega olja zmanjkalo! Da stoje vrste občanov s plastičnimi posodami pred ljubljanskimi črpalkami, kjer kurilno olje prodajajo, ni nič kaj »alarmantnega«: kriv je mraz; Na sedmih črpalkah v Ljubljani prodajo dnevno okrog 80.000 litrov kurilnega olja. Na vsaki od omenjenih sedmih črpalk je v betonskih koritih pod zemljo shranjenih vsaj 20.000 litrov »pijače« za oljne peči, na nekaterih bolje obiskovanih pa tudi do dvakrat več. To pa seveda ni vse kurilno olje, ki ga je v teh dneh mogoče kupiti v Ljubljani: v skladiščih v Zalogu čaka na zmrznjene občane še okrog 700.000 litrov kurilnega olja, nove pošiljke pa še sproti prihajajo. Sicer pa pri »Petrolu« pravijo, da olja zmanjka le zavoljo nespretnosti ali neiznajdljivosti trgovcev in da se v Ljubljani nedavni »niški primer« zagotovo ne bo ponovil.

Iz drugih izdaj

LITIJA

Zanimiv predlog — Skupščina občine Litija bo predlagala skupščini SR Slovenije, da bi njeni organi proučili možnost ustanovitve posebnega sklada, v katerem bi se zbirali dohodki od kazni za prekrške. Tako zbran denar bi uporabljali za posojila, namenjena investicijam v domovih počitka. Le-ti zdaj pri bančnih zavodih težko dobijo posojilo, ali pa so pogoji zanje skorajda nesprejemljivi.

MARIBOR

Neupravičen dohodek mlekarne — V poročilu veterinarske inšpekcije občine Maribor je zapisano, da je mariborska mlekarna ustvarila velik izreden dohodek, h kateremu ni sama nič prispevala. Živinorejcem družbenih posestev je v osmih mesecih neupravičeno odtegnila okoli 54 tisoč dinarjev, zasebnim živinorejcem pa okrog 97 tisoč dinarjev zaradi higijenske oporečnosti mleka. Odtegljaj 10 ali 5 par pri odkupni ceni litra mleka je utemeljen le s sklepom združenja mlekarn Slovenije, ki pa ne ustreza predpisom.

LOVRENC NA POHORJU

Otvoritev smučarske vlečnice — Na smučiščih Kumena gredo h koncu montažna dela pri prvi smučarski vlečnici. Slovesno jo bodo izročili v uporabo smučarjem prihodnjo nedeljo. Turistično društvo je za to priložnost pripravilo svojevrstno tekmovanje starejših smučarjev. V Lovrencu je namreč smučarska tradicija stara več kot 100 let.

KOPER

Uspeh luke — Železniška proga Koper—Prešnica je precej pripomogla, da je promet v koprski luki lani močno narastel in da so presegli pri pretovarjanju milijon ton blaga. Skupno so lani prepeljali iz koprske luke ali pa tu naložili na ladje 1,092.453 ton različnega blaga.

LIVEK

Smuka pod žarometi — Pred novim letom so na Livku z reflektorji osvetlili smučišča in tako omogočili smuko do poznih večernih ur. Po tehnični urejenosti je zdaj Livek prekosil vsa druga primorska smučišča.

Kadrovanje in odgovornost

Kadrovske zadeve in odgovornost imajo veličastno stično točko. Ni vseno, koga zaupamo določen družbeni (oziroma uradni) položaj. Človek, ki prevzame tak položaj, prevzame obenem z njim seveda tudi odgovornost za svoje delo in nedelo. Če zagreši napako ali če zlorabi svoj položaj, potem mora (ali bi moral) čutiti tudi ostrino in težo odgovornosti, torej kazen za svoje početje.

Pri nas se zadnje čase posebej prizadevamo, da bi do kraja uveljavili posamično odgovornost. Žal pa smo pri tem mnogokrat enostranski in vidimo to odgovornost zgolj tako, da mora dobiti tisti, ki zagreši napako, kajpada »zasluženo« kazen. Mnogo premalo pa razmišljamo o tem, komu (in kako) zaupamo družbeni položaj. Dober dokaz za to so že seje občinskih skupščin. Na njihovem dnevnem redu so tudi kadrovske zadeve. Odborniki morajo dokončno odločiti o predlogih za nova imenovanja. Občinske komisije za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja pripravijo ustrezno gradivo o delovni in moralni preteklosti ljudi, ki naj bi z odborniškim sklepom prevzeli družbene funkcije. Ne moremo reči, da je to gradivo tako zelo pomanjkljivo. Vendar pa moramo vseeno opozoriti, da bi morali biti njegovi sestavljalci, kadar gre za opravljanje pomembnih funkcij, bolj razno liki in bolj strogi pri prikazovanju kandidata.

To je eno. Toda ta hip je najpomembnejše in najmanj razveseljivo dejstvo, da odborniki na sejah skorajda nikoli ne razpravljajo o novih imenovanjih. Nikoli ne podvomijo v predlaganega človeka. Kadrovske zadeve odpravijo brez vprašanj. Formalno dvignejo roke in novi človek je sprejet.

No, če pa človek, ki so ga tako mimogrede in miže postavili na družbeni položaj, čez čas zlorabi zaupanje, potem pa taisti odborniki dvignejo krik in vik. »Delal je narobe«, modrujejo, »kriv je, zato naj ga doleti kazen.«

Tako torej terjajo popolno veljavnost posamične odgovornosti. Pri tem pa pozabljajo, da se je napaka zgodila v bistvu že takrat, ko ga oni, kot širša družbena skupina, niso dali na tehtnico premisleka. Potem je tu zatajila širša (družbena) odgovornost in nič drugače!

Če se zavzamemo za natančno opredeljeno posamično odgovornost, potem morajo dobiti kadrovske zadeve ne le v občinskih skupščinah, ampak marsikdaj tudi na višji ravni, mnogo večji pomen in veljavo. Če bomo izhajali od tod, potem lahko z mirno vestjo in pravično merimo posameznikovo delovanje na družbenem področju.

PRIMOŽ ZAGAR

Sedem milijonov za tesarstvo

Jutri bo centralni delavski svet Lesnega kombinata Ljubljana prepričeval uporne člane obrata Tesarstvo II na Linhartovi cesti, ki so se hoteli odcepiti od kombinata

LJUBLJANA, 7. jan. — Jutri opoldne bo centralni delavski svet Lesnega kombinata Ljubljana spet razpravljal o nameravani odcepitvi obrata Tesarstvo II. na Linhartovi cesti od Lesnega kombinata Ljubljana. Tesarji z Linhartove ceste so tako protestirali proti nameravani preselitvi njihovega obrata v obrat Tesarstva I. na Ižanski cesti.

Danes nam je direktor Lesnega kombinata Ljubljana inž. Jože Kovač povedal, da so s samoupravnimi organi Tesarstva II v zadnjih dneh dosegli kompromis in da brižkone odslej ne bo več težav, da bi se delavci iz obrata v Linhartovi ulici upirali preselitvi v obrat na Ižansko cesto.

Kot smo že poročali, so se delavci z Linhartove ulice upirali preselitvi, ker delovni pogoji na Ižanski cesti niso nič boljši in ker vse dosedanje uprave (preje je bilo Tesarstvo II. v okvir podjetja Edilit) niso nič napravile za razvoj tesarstva. Nasprotovanje preselitvi je šlo tako daleč, da je kolektiv okrog 70 delavcev na Linhartovi cesti zahteval odcepitev od Lesnega kombinata Ljubljana.

»Nemara se zdi čudno, da niso pristali na takšno odcepitev,« je dejal direktor Kovač, »vendar bi v tem primeru morali zadostiti zakonskemu predpisu. Po tem predpisu pa mora centralni delavski svet obratu, ki se je odcepil, omogočiti pogoje gospodarjenja, torej zagotoviti obratna sredstva in kadrovsko zasedbo, kar bi pa v tem primeru Lesni kombinat Ljubljana veljalo kake 4 milijone din.«

Pri tem je inž. Kovač pripomnil tudi, da je lokacija obrata ob Linhartovi ulici zaradi geoloških sestave tal sicer primernejša za lesno industrijo, vendar je tam širjenje nemogoče, medtem ko je Lesni kombinat Ljubljana dobil zagotovilo od republiškega urbanističnega zavoda, da lahko kombinat začne z rekonstrukcijo na Ižanski

»Že letos bomo začeli tam graditi primerno tesarsko dvorano,« je dejal direktor Kovač. »Sicer pa se mi nasploh zdi, da so tesarji predvsem zaskrbljeni, kaj bo tej stroki prinesel jutrišnji dan. Vendar si nikakor ne puste dokazati, da bi v združeni enoti laže delali po ekonomskih principih . . .«

Inženir Kovač je dejal tudi, da sicer razume delavce obrata iz Linhartove ulice, ki dvomijo v vse dobre namene, ker jih dosedanje uprave podjetja nikakor niso izpolnile. Prav zato je namen jutrišnjega zasedanja delavskega sveta, da se predstavnikom Tesarstva II. dokaže, da misli centralni svet že letos resno vložiti denar v rekonstrukcijo združenega tesarskega obrata. V letošnjem letu naj bi vložili 700.000 dinarjev, potem pa postopno v treh letih okrog 4,697.000 din.

Bojazen, da bo tesarstvo likvidirano ima tudi svoje korenine v upadanju zanimanja za tesarske izdelke. Sodobnejši način gradnje — z ravnimi strehami, prevelika konkurenca pri izdelavi stanovanjski hišic itd., vse to so za klasično tesarstvo nepremostljive ovire. Za prihodnje leto se sicer obeta nekaj dela z graditvijo barak, ki bodo služile delavcem ob številnih gradbiščih avtomobilskih cest, sicer pa se bo moralo tesarstvo preusmeriti v delo z bolj plemenitim lesom in pa v izdelavo heraklitnih ploščic.

Direktor Kovač je med drugim tudi zanikal, da bi imel kvalificiran tesar v Tesarstvu le 600 din mesečnega zaslužka. Dejansko namreč zasluži 900 din. Pripomnil pa je, da enajstim žagarjem, ki so jim kot prvim na Linhartovi vročili odločbe o premestitvi od ponedeljka naprej teče rok, po katerem lahko izgube delo, če se seveda ne bodo javili na novem delovnem mestu na Ižanski cesti.

BOGO SAJOVIC

Gluhonemi otroci - tehniki

Gradijo vodne, zračne in raketne modele

V ljubljanskem Zavodu za usposabljanje slušno in govorno prizadetih obstaja društva Ljudske tehnike, ki šteje 85 članov. Člani so večji del otroci — mlajši pionirji. V okviru društva delujejo trije krožki: brodarsko-modelarski- letalsko-modelarski in raketno-modelarski krožek.

Delo v krožkih je predvsem praktično. Ob četrtkih popoldne delajo otroci v delavnicah. Prizadevno gradijo vodne, zračne in raketne modele, s katerimi bodo nastopili na razpisanih mestnih tekmovanjih. Člani oziroma tekmovalci omenjenega društva so vrsto let na tovrstnih tekmovanjih zasedali najboljša mesta. Na žalost pa ugotavljamo, da se kot druge tudi tu dejavnost Ljudske tehnike zanemarja, čeprav imajo otroci do dela voljo in veselje. Odgovorni dejavniki, ki financirajo delovne programe organizacije Ljudske tehnike bi morali spoznati, kako važno je podpreti dejavnost, kjer mladina želi in hoče delati. V letu 1968 ni omenjeno društvo od skupščine občine Bežigrad prejelo nikake pomoči. Pred kratkim je finančno podprl društveni delovni program Mestni odbor ljudske tehnike Ljubljana s 850 dinarji, skromno — vendar dovolj za nemoteno delo za že tako prizadeto mladino.

R. PRIMEC

„Zmenite se med sabo!“

Preden bodo razdelili družbeni »finančni kolač«

Prišel je tisti čas, ko vse tiste organizacije, ki s svojim družbeno-političnim delovanjem nimajo kaj preveč izgledov, da bi obogatele, prihajajo s svojim »lončkom zahtev« pred tiste, ki jim je usojeno rezati in razdeljevati družbeni »finančni kolač«. Boj za debelejšo ali tanjšo rezino je boleč in bridek, ker pač od te rezine zavisi, kolikšno breme dela si lahko organizacija za to leto naloži na svoja pleča.

Med drugim je svoj finančni načrt razgrnila in obrazložila tudi mestna konferenca SZDL. Letos zahtevajo za 85 odstotkov več denarja kot lani.

- Za osebne dohodke zahteva mestna konferenca 381.910 dinarjev.
- Za materialne izdatke bodo potrebovali 105.340 din.
- Za funkcionalne izdatke bo moral odšteti mestni svet 85.130 dinarjev. V celoti torej — 572.380 dinarjev.

Oglejmo si samo funkcionalne izdatke: 6 sej mestne konference, 20 sej predsedstva, 30 javnih razprav ter 108 sestankov po sekcijah, 16 javnih razprav po komisijah, samo vodenje bližnjih volitev bi zahtevalo skromnih 21.000 dinarjev, omeniti pa še velja razne seminarje, stike s predstavniki SZDL drugih mest ter delo koordinacijskega odbora za pripravo prebivalstva na obrambo.

Težko bo v teh računih karkoli odvzeti ali okrniti — s tem bi prizadeli delo mestne konference in utrjevanje njene vloge med širokimi krogi občanov v tem letu.

Zdaj bo potrebno samo počakati, da bo prišlo do tega, kar je bilo doslej vsa leta nazaj v navadi. Družbeno-politične organizacije iz mesta se bodo zbrale na mestnem svetu, predložile bodo svoje programe dela ter svoje zahteve, tisti, ki »reže finančni kolač«, pa bo dejal: »Denarja imamo toliko in toliko, za vse vas smo predvideli tolikšen kupček. Zdaj se pa med sabo zmenite . . .«

TIT DOBERŠEK

Nezaščiteno kurilno olje

Občani ne upoštevajo predpisov o hranjenju kurilnega olja

LJUBLJANA, 7. jan. Delavci službe za požarno varnost pri mestnem svetu Ljubljana so lani pregledali okrog 500 večjih stanovanjskih zgradb in v nekaterih našli celo do 2400 litrov nepravilno hranjenega kurilnega olja.

Velika nevarnost preti prebivalcem s kurilnim oljem »prepojenih« stavb predvsem takrat, kadar pride do požara zaradi drugega vzroka: na določeno temperaturo segreto kurilno olje zagori namreč nič manj uničevalno kot bencin. Zakon zato določa, da lahko v stanovanju stoji le dvoje posod s po 25 litri kurilnega olja; dopuščajo pa še enako količino hraniti v kleti. Služba za požarno varnost je zahtevala odstranitev odvečne nevarne količine ali pa izgradnjo posebnih betonskih korit.

Začeti pa bi bilo potrebno pri prodaji, menijo sodelavci službe za požarno varnost. Predvsem pa bi »Petrol« ne prodajal več kurilnega olja v 200-literskih sodih, uredil naj bi več prodajnih mest v Ljubljani, organiziral prodajo kurilnega olja v manjših posodah in poskrbel za dostavo na dom. Ob urejeni prodaji bi verjetno izginil tudi nerazumljiv strah občanov, da bo olja nenadoma zmanjkalo. Služba za požarno varnost se je kljub temu še zdaj odločila ostreje kaznovati vse, ki se pri shranjevanju olja ne bodo držali predpisov.

Milan Semenič, komercialni direktor »Petrola«, nam je o neurejenem problemu povedal takole: »Predvsem — občanu moramo prodati kurilno olje v 200-litrskem sodu, če to zahteva: tega namreč ne omejuje noben predpis. Sicer pa je cena soda ista kakor enaka količina kurilnega olja v maloprodaji. O prodajnih mestih lahko povem le to, da je rezervoar za kurilno olje velika investicija, da pa smo na dveh črpalkah kljub temu začeli prodajati kurilno olje na litre že lani, še štiri do šest mest pa bomo uredili do prihodnje zime. Organizacija dostave na dom je povezana z velikimi težavami, kljub temu pa o njej razmišljamo.«

BORUT CONTALA

Danes

Spet prijatelji

LJUBLJANA, 7. jan. — Pred kratkim je predsednik občinskega sodišča II. izrekel krajevni skupnosti Hinko Smrekar iz Šiške posebno priznanje zaradi izredno uspešnega dela njenemu poravnalnemu svetu. Le-ta je v preteklem letu od skupno 39. sporov uspešno rešil kar 30. primerov. Lepa beseda lepo mesto najde!

D. V.

Metla v starih zakloniščih

Obširen program krajevne skupnosti Gradišče

LJUBLJANA, 7. jan. — Krajevna skupnost Gradišče si je za letos postavila obširni program dela. Že v kratkem nameravajo adaptirati prostore na Rimski cesti 17, kjer bodo uredili družbeni center. Tu bodo omogočili dejavnost tudi mladim radioamaterjem, modelarjem in fotoamaterjem.

Poseči nameravajo tudi na področje civilne zaščite. Pridobiti nameravajo občane ter z njihovo pomočjo obnoviti, očistiti in usposobiti stara zakloništča iz druge svetovne vojne, izbrali bodo poverjenike in njihove namestnike ter določili sbornа mesta na svojem področju v primeru elementarnih nesreč. V komunalnem pogledu bo krajevna skupnost poskrbela še za ureditev pločnikov in nekaterih dvorišč, kot tudi za asfaltiranje okolice Drame.

D. V.

MALICA PO USPEŠNEM GAŠENJU — Ljubljanski poklicni gasilci so se včeraj med gašenjem požara v »Papirnici Količevo« odlično izkazali in tako škodo omejili na pet milijonov. Delavci tovarne so jim po napornem delu ponudili primerno okrepčilo. Na sliki (z desne): Košmrl Alojz, Janez Kučič in njun kolega. Foto: E. Šelhaus

Na Količevem je gorelo

Pogorelo skladišče papirnice — Škode za pet milijonov

KOLIČEVO, 7. jan. Okrog pol sedmih je po Količevem in drugih krajih okrog »Papirnice Količevo« završalo: »Gori!« Iz razsežnih skladišč se je kadilo, hip zatem pa je proti oblačnemu nebu švignil tudi plamen.

»Enajst minut je preteklo od trenutka ko so nas poklicali na pomoč pa do začetka gašenja v tovarni na Količevem,« je povedal komandir čete poklicne gasilske brigade iz Ljubljane Pavle Boh.

V akciji na Količevem so razen ljubljanskih poklicnih gasilcev, ki so prihiteli na pomoč s petimi cisternami z vodo in 18 možmi, sodelovali tudi člani industrijskih enot in prostovoljni gasilci iz tovarne Količevo, Induplati, Kemične tovarne Domžale, Mengša, Dola, obrata »Slovenija les« iz Radomelj in Radomljani, s skupaj 77 možmi.

Ugotovili so, da je požar zakrivil iz malomarnosti delavec v skladišču, ko je nalival bencin v plinski vžigalnik, ki se mu je zamašila šoba. Ko je vžigalnik prižigal, se je vžgal tudi polit bencin na podu. Ogenj se je hitro razširil in ga delavec s priročnimi sredstvi ni mogel pogasiti. Škodo cenijo na pet milijonov dinarjev.

»Zgorelo je precej dragocenega reprodukcijskega materiala,« je pripovedoval direktor papirnice Ivo Sonc, ki je stal tik ob pogorišču. »Samo s hitrim posredovanjem delavcev in gasilcev smo rešili dragocena fosfornobronasta sita za papirni stroj, tako da bo tovarna lahko skoraj nemoteno obratovala.«

Gasilci so hitro in uspešno posredovali. Skladišče tehničnega materiala je bilo namreč neposredno ob starih obratih papirnice in od drugih skladišč oddeljeno samo s stenami.

»Naša naloga je bila gašenje in lokaliziranje plamena,« je nadaljeval komandir gasilske čete iz Ljubljane Pavle Boh. »S skupnimi močmi nam je delo povsem uspelo.«

Vročina je bila tolikšna, da se je na strehah okoliških poslopij stopil sneg. V takih pogojih je bilo gašenje težavno in tudi nevarno. Nenadoma se je podrl strop. Pod seboj je pokopal poklicnega gasilca Ferda Groblovca, gasilec Alojz Košmrlj pa je zadnji hip odskočil, vendar ga je tram le oplazil. Košmrla so hitro izvekli samo lažje poškodovanega izpod ruševin in so ga odpeljali v bolnišnico.

Preplah na Količevem in okolici je bil tudi razumljiv. Ljudje še vedno pomnijo požar iz leta 1939, ko je skladišče starega papirja gorelo skoraj dva tedna, pa tudi zato, ker papirnica daje kruh mnogim iz okolice.

MATIJA DERMASTIA

Celje: poplava v „Topru“

Zaradi počene cevi se je voda razlila po treh nadstropjih in poškodovala blago v skladišču

CELJE, 7. jan. Včeraj zjutraj, ko so v celjski tovarni perila »Toper« prvič letos začeli z delom, so ugotovili, da so v starem delu tovarne poplavljena vsa tri nadstropja.

Z delom so prenehali 30. decembra lani, tako da čez praznike tovarna ni obratovala. V tem času so sicer prostore nekoliko ogrevali, vendar ne toliko, da ne bi zaradi izrednega mraza zmrznila vodovodna cev na podstrešju starega obrata. Najprej so mislili, da je počil kotel, šele pozneje je strokovna komisija ugotovila, da gre za počeno cev, ki je bila vgrajena že med vojno. Cev ni bila dovolj zaščitena pred mrazom.

S podstrešja se je po otoplitvi voda razlila po vseh treh nadstropjih in poškodovala precej blaga in gotovih izdelkov v glavnem skladišču. Škodo cenijo na 23.000 dinarjev. Škodo na poslopju pa na sedem tisoč dinarjev. Kljub tej »poplavi« je proizvodnja nemoteno stekla.

Popravek

LJUBLJANA, 7. jan. — Zadnji dan starega leta smo na tej strani objavili vest o prometni nesreči, ki se je pripetila v Škriljah. Informacijo nam je posredovala ljubljanska stalna služba. Zapisano je bilo, da je imel voznik Franc Henigman zlizane gume, v resnici pa je zlizane gume imel drugi voznik, Jernej Virant. Henigman je imel zimske gume.

Otrok skočil pred avtomobil

LJUBLJANA, 7. jan. — V Dravljah je včeraj ob 13.10 Vlado Dovč z osebnim avtomobilom zastava 750 podrl 12-letno Jano Primožič. Dovč je vozil iz Ljubljane proti Šentvidu, ko je otrok nenadoma skočil z desne strani pred avtomobil. V nesreči se je Primožičeva hudo ranila. Je v bolnišnici dr. Petra Držaja.

V. G.

Občanov barometer

Streha kot mehur

Mimo »Emone« je prikorakala Bela vrana. Pravzaprav je tisto nekoč bil Bela vrana. Sedaj je že štirinajst dni Mladi lev s kratko pristriženo, a gosto hemingwayevsko bradico. Za naš »barometer« je jel pravkar govoriti 22-letni Vasko Repinc, orglar v ansamblu Mladi levi.

● *Kako začnete svoj vsakdan?*

»Zjutraj težko vstanem.«

● *Kaj pravite o precej razširjenih sodbah, da vi, beatniški glasbeniki, povzročate preveč hrupa?*

»Tisti, ki nočejo poslušati, naj gredo kar domov.«

● *Mislite, da vas prihaja množica mladih poslušat zgolj zato, ker proizvajate hrup?*

»Večina gledalcev zares pride zaradi hrupa. Malo od njih se jih spozna na glasbo.«

● *Po tem bi sklepali, da se pač trudite napraviti na odru čim več hrupa?*

»To pa ne. Trudimo se, da bi dali čim boljšo glasbo.«

● *Glasbo imate zares glasno. Ali se vam je zaradi divjih zvokov morda že kaj poslabšal sluh?*

»Ja, to pa res. Mislim, da na desno uho slabše slišim.«

● *Vi, tovrstni glasbeniki, na odru precej pretelovadite?*

»Telovadba je takrat, kadar moramo prenašati tež ke ojačevalce.«

● *Kakšen cilj imate v življenju?*

»Študiram arhitekturo in želim postati poklicni arhitekt.«

● *Katerega dela se bi kot arhitekt najprej lotili?*

»Sebi bi zgradil hišo in vikend.«

● *O, to pa je že bogatenje?*

»Pa naj bo. Saj imajo to tudi drugi.«

● *Se zanimate za politiko?*

»Ne. Za šport pa. Ampak nogometa ne maram.«

● *Ali bi lahko zvedeli, zakaj nosite brado?*

»Pozimi zato ker je mraz, poleti pa zato, ker je mojemu dekletu zelo všeč.«

● *Kaj bi vprašali javnega delavca?*

»Zakaj so postavili tisto čudno streho pri kavarni »Evropi«, ki je taka kot napihnjen svinjski mehur?

*

Na vprašanje Vaska Repinca je odgovoril dipl. inž. arh. Janez Sluga iz mestnega sveta ljubljanskega ta kole:

»Razen mene so se s tako lokacijo strinjali še urbanistični zavod in oddelek za gradbene in komunalne zadeve občine Center. Za samo streho pa je bil pristojen ljubljanski zavod za spomeniško varstvo. Le-ta se je z njo strinjal. Zame osebno je ta streha v določenem smislu zanimivost. Zdi se mi čisto sprejemljiva zadeva.«

PRIMOŽ ZAGAR

Vzel je denar in ga uporabil za hišo in avto

Končana preiskava zoper bivšega blagajnika BD Drava

MARIBOR, 7. jan. — Na preiskovalnem oddelku mariborskega okrožnega sodišča so končali preiskavo zoper Alojza Šmida, bivšega blagajnika pri brodarskem društvu Drava v Mariboru. Zoper njega je bila uvedena preiskava zaradi suma kaznivega dejanja grabeža v zvezi s poneverbo. Pristojni preiskovalni sodnik je povedal, da je pri osumljenem Šmidu ugotovil razne nepravilnosti v višini 66.082,11 dinarjev. Šmid je med preiskavo priznal, da si je denar prisvajal. To je delal od leta 1962 do leta 1968. Denar je porabil za gradnjo hiše in za nakup avtomobila.

M. K.

Priučen bolničar — rokohitrec

Miličniki s postaje milice Center so prijeli 23-letnega B. C., priučenega bolničarja, ki se je ubadal tudi z rokohitrim poklicem. Nekemu moškemu, ki se je 27. decembra sklanjal pri kiosku na kolodvoru in kupoval časopis, je ročno iz hlačnega žepa izmaknil denarnico s 240 dinarji. Še večjo spretnost pa je B. C. dokazal, ko je 5. januarja na Trgu OF nekemu šoferju iz bunde izmaknil ključ VW, ki ga je pravkar parkiral.

Ker se doslej oškodovanca še nista javila, priporočamo, naj se občani potipajo malce po žepih, tam kjer nosijo navadno denarnice ali avtomobilske ključe.

B. S.

Srebrna plaketa za najplemenitejši podvig

KOPER, 7. jan. — Ivan Peroša iz Pomjana pri Kopru je izmed 24 kandidatov iz vseh naših republik prejel srebrno plaketo za najplemenitejši podvig v letu 1968. To izredno priznanje je prejel, ker je lani aprila rešil trileto Tončko Pejak, ki je padla v vodnjak. To tradicionalno akcijo najplemenitejšega Jugoslovana organizira že šesto leto zapored beograjski list »Večerne novosti«.

R. K.

Žerjav ga je stisnil

JESENICE, 7. jan. — V železarni se je ob 13. uri pripetila huda nezgoda, v kateri je izgubil življenje 44-letni monter Marko Unetič z Jesenic. V obratu elektro peči ga je žerjav pritisnil ob steber in prezračevalno cev. Pri tem je bil Unetič takoj mrtev.

S. L.

Srečne številke

V 1. kolu so bile izžrebane naslednje številke: 1. žrebanje — 1, 8, 22, 32, 35, dodatna 31; 2. žrebanje — 8, 22, 27, 33, 36, dodatna 26

SUPERMARKET
II. nadstropje

● PEČI NA BUTAN PLIN
COLGED - LUCCA (Italija)
max. 2800 Kcal/h
električni vžig — na kolesih
din 1.500,00

● AIDA CATALITIC
TYP 556
max. poraba:
200 g/h — 2500 Kcal/h
navadni vžig — din 900,00

● ŽARNE PEČI
KAMIN KMO 5
12 kg premoga orehovca
za 26 ur gorenja
500 Kcal/h — din 1.180,00

● TERMOAKUMULACIJSKE PEČI
ELIND HEATSTORE — Anglija
3 KW — 2.600 din
2,25 KW — 2.300 din
1,50 KW — 2.000 din

ZA OGREVANJE VAŠEGA STANOVANJA

UNIVERZA V SAN FRANCISCU SPET ODPRTA — Rektor univerze v San Franciscu Hayakawa, čigar ime je zaradi sporov s študenti postalo znano po vsem svetu, je po daljših »počitnicah« ponovno dovolil pouk, vendar je »razgrajačem« prepovedal vstop na univerzitetno območje. Študentje so odgovorili na ta ukrep z demonstracijami: »patrulji-rajo« pred vhodom in »stavkokazom« preprečujejo vstop. Telefoto: UPI

SOVJETSKI OBISK PRI DE GAULLU — Včeraj se je v Parizu predsednik de Gaulle pogovarjal z namestnikom sovjetskega premiera Vladimirom Kirilinom, ki vodi sovjetsko delegacijo v francosko-sovjetski »veliki komisiji« za ekonomsko, kulturno, znanstveno in tehnično sodelovanje. Pogovarjali so se o medsebojnih odnosih in o mednarodnih problemih, zlasti o Vietnamu in Srednjem vzhodu. Na sliki: v Elizejski palači — desno de Gaulle, levo Kirilin in veleposlanik Zorin. UPI

POLNA DVORANA V ČEDADU — Gostovanje novogoriškega gledališča v Čedadu je pritegnilo mnogo gledalcev iz Beneške Slovenije — do zadnjega kotička so napolnili gledališko dvorano »Ristori«. Na sliki: po predstavi. Foto: Šelhaus

Nadaljevanje s prve strani

Volilne naloge SZDL

je, da je vsa ta razprava aktualizirala naše naloge glede razvijanja neposredne demokracije. Čakajo nas pomembne naloge — nadaljnji razvoj neposredne demokracije in organsko povezovanje vseh oblik odločanja ter ravni samoupravnega odločanja, načelno in teoretično pa je treba tudi razjasniti vse, kar je v zvezi z vodilnim sistemom nejasnega. Zupančič je v zvezi z »razpravami, kjer je bilo največ protislovije, dejal, da so v naši družbi sile, ki niso navdušene nad samoupravljanjem ali enakopravnostjo narodov in narodnosti.

S tem v zvezi je poudaril, da je najbolj pomembno tisto, kar je povezano z novo vlogo zbora narodov, s kritikami, ki jih je bilo slišati v zvezni skupščini decembra. »S tem je v veliki meri povezana nadaljnja izgradnja federacije, problemi, ki smo jih sprožili v zvezi z njenimi zakonodajnimi, gospodarskimi in drugimi kompetencami, z enakopravnostjo narodov in narodnosti, republik, pokrajin, njihovih jezikov in resnično udeležbo v organih federacije. Pogosto je bilo v razpravi slišati tezo, da bi zbor narodov, kot obče pristojni zbor, izgubil pomen čuvarja in garanta za enakopravnost, kot da je enakopravnost narodov in narodnosti nekaj ločenega iz celotnega družbenega konteksta in kot da jo je mogoče zagotoviti z nekakimi posebnimi oblikami varovanja.«

Beno Zupančič je nato dejal, da tega ne poudarja zato, da bi prišlo do kakršnihkoli političnih dramatizacij, temveč zaradi tega, ker je to izredno pomembno za našo prihodnost in ker smo na prehodu od etatistične k samoupravni družbeni koheziji. Nato je opozoril, da sta bili »nacionalna problematika in resnična enakopravnost kot dinamični kategoriji ugoden teren za različne politične špekulacije ali pa politiko prikrivanja drugih interesov z umetnimi problemi medsebojnih odnosov ali enakopravnosti«. V razmerah večje demokratičnosti se pojavljajo, in se bodo tudi v prihodnje, poskusi nasilnega urejevanja zadev, iluzorne zahteve, nestrpnost, politične računice v nekem mednarodnem položaju ob razumevanju demokracije kot anarhije, je poudaril Zupančič. Opozoril je, da je pri tem potrebna kar največja mera politične občutljivosti, potrpežljivosti in demokratičnih dialogov in dogovorov, pa tudi zelo veliko vztrajnosti, odločnosti in jasnosti.

Nato je govoril o vlogi Socialistične zveze pri volitvah in poudaril, da so kandidacijske konference dobro zamišljene, kot koncepcija, ki vodi k nadaljnji demokratizaciji kandidacijskega postopka ter k politični afirmaciji ustavnih značilnosti Socialistične zveze. Opozoril je, da so kandidacijske konference demokratična novost, ki lahko zagotovi veliko več demokracije kot samo zbori volivcev. Nato pa je generalni sekretar naštel šest nalog, ki čakajo Socialistično zvezo. To so: afirmirati ustavne spremembe in jih spoštovati kot demokratičen dogovor in nov korak k izgrajevanju samoupravne politike federacije, pripraviti volilne programe ter opozoriti na ključna vprašanja v prihodnjem mandatnem obdobju, afirmirati kandidacijske konference ter posvetiti posebno pozornost skupščinskim poročilom in njihovim delovnim programom. Vse organizacije, sekcije, komisije in tribune pa je treba usmeriti k nalogam, povezanim z volitvami, in z javnim delom zagotoviti uskladenost naših prizadevanj, da bi preprečili nepotrebne nesporazume, kot da gre za dva cilja ali dve poti. Na koncu je Beno Zupančič poudaril, da je nujno treba odpraviti praznine, ki včasih nastajajo zaradi volitev in zaradi pričakovanih kadrovskih sprememb.

V razpravi so sodelovali Rato Dugonjić, dr. Laslo Rehak, Ilija Vuković, Novak Andjelić, Aleksandar Petković, Mirko Bošković, Božo Kovač, Goge Nikolovski, Radovan Pantović, Muhamed Kešetović in Milan Vukasović.

Rato Dugonjić, predsednik zvezne konference, je v razpravi med drugim dejal, da je čas za obsežne volilne priprave dokaj kratek, da je treba v republikah čimprej končati volilne zakone in da potekajo volilne priprave, pa tudi same volitve, v zelo dinamičnih notranjih in zapletenih mednarodnih razmerah. Dugonjić je nato dejal, da je ostala dilema v zvezi z neposrednimi in posrednimi volitvami in da se mora Socialistična zveza kar najbolj zavzeti, obenem pa proučevati to problematiko v ustavni komisiji. Ko je govoril o karakterističnih razmerah v zvezi z ustavnimi spremembami, je poudaril, da je vprašanje enakopravnosti narodov in narodnosti, tako kot je sedaj razrešeno z novim položajem zbora narodov, postalo najmočnejše orožje SZDL v republikah proti morebitnim pojavom kakršnegakoli hegemonizma, ki še ni zatrt. Dugonjić je na koncu opozoril, da je treba na prihodnjih volitvah v zvezi z novo vlogo zbora narodov in z večjimi pravicami, pa tudi odgovornostmi republik pri ustvarjanju in izvajanju politike federacije zagotoviti zelo kakovostno in ugledno kadrovsko sestavo zveznih organov. »Federaciji je treba zagotoviti taka predstavniška telesa, ki bodo imela več ugleda, ki bodo delala bolj stabilno, ker brez stabilnosti v federaciji tudi ni stabilnosti v občinah in drugih območjih,« je menil Dugonjić.

Značilna podrobnost v razpravi je bil del pojasnila Novaka Andjelića in Boža Kovača. Prvi je poudaril, da se na prihodnjih volitvah ne bi smel nihče zaradi svoje eksistence ali funkcije potegovati za to, da bi bil izvoljen, oziroma da bi bilo treba vsem sedanjim izvoljenim kandidatom zagotoviti solidno eksistenco. Božo Kovač pa je med drugim dejal: »Potrebna je takšna politika, da bi vsak prihodnji poslanec, ki bi sprejel to funkcijo, prevzel odgovornost za nadaljnjo usodo svoje eksistence«. Menil je, da po izteku mandata ne bo težav, kje zaposliti te ljudi, če bomo v predstavniška telesa volili najboljše, znane strokovnjake in delavce, saj jih bodo delovne in druge organizacije iskale. Kovač je še dejal, da je v Sloveniji opaziti težnjo, da bi volilni postopek glede na krstek čas in predvideno »volilno dinamiko«, racionalizirali, tako da bi se kandidacijske konference povezale, kadar predlagajo kandidate za občinske in republiške skupščine ter za zvezno skupščino.

Na koncu so izvolili delovno skupino, ki bo ispopolnila predlog stališč izvršnega odbora zvezne konference v zvezi s prihodnjimi volitvami. Izvršni odbor je razpravljal tudi o poročilu o pomoči ulicinjski in barski občini po potresu. ZDRAVKO ILIC

●●

Zasedanje židovskega kongresa

bičajnih okoliščinah — na sam praznik svetih treh kraljev — tolmačijo vsaj nekateri rimski komentatorji kot korekturo v stališču katoliške cerkve do izraelskega vprašanja in posameznih njegovih vidikov.

Iz poročila o avdienci in še zlasti iz Goldmannovih izjav je videti, da je papež želel popraviti vtis, ki ga je napravila njegova brzojavka libanonskemu predsedniku ob izraelskem napadu na bejrutsko letališče, oziroma izraziti obžalovanje zaradi napačnih tolmačenj, ki jih je izzvala ta njegova poslanica.

Papež je bil v svoji brzojavki dovolj izrecen, še stroži do izraelske diverzije pa je bil vatikanski »Osservatore Romano« v komentarju, ki ga je priključil papeževim besedam. Medtem ko so izraelski verski in politični predstavniki odgovarjali v »enakovrednem« tonu, pa je bilo v Rimu sklicano zasedanje svetovnega židovskega kongresa, organizacije, ki povezuje židovske skupnosti vseh dežel.

Italijanska prestolnica ni bila slučajno izbrana za zasedanje, katerega glavna »točka« je bil prav Goldmannov obisk pri Pavlu VI. Na zasedanju, ki se je končalo danes, je bilo med drugim poudarjeno, da namerava svetovni židovski kongres utrjevati in poglabljati obstoječe stike s sveto stolico, predsednik organizacije Goldmann pa je že včeraj odletel v Tel Aviv, da bi izraelsko vlado obvestil o rezultatih svoje misije.

Vatikan je od vsega začetka kazal veliko zanimanje za izraelsko-arabsko krizo, in to ne samo zaradi usode Jeruzalema in svetih krajev, ampak tudi iz širših versko-političnih motivov. Določnega stališča rimske cerkve do izraelske agresije v lanskem juniju niso narekovali toliko teološki pogledi na »ljudstvo, ki je križalo boga«, kolikor razlogi tako imenovane ekumenske politike z gesli za mir, za pomoč tretjemu svetu itd.

Pri oblikovanju takega stališča so imeli svoj delež nemara tudi patriarhi vzhodnega obreda iz arabskih dežel.

Iz avdience, ki jo je papež naklonil Goldmannu, in iz osebnega pisma neznane vsebine, ki mu ga je izročil ob tej priložnosti, seveda ne moremo delati preveč daljnosežnih sklepov. Vsiljuje pa se ob tem primerjava z italijansko državno zunanjo politiko, ki je bila v obravnavanju krize na Srednjem vzhodu ves čas zelo uglašena in sinhronizirana z vatikansko akcijo.

Italija kot »centralna« sredozemska dežela je seveda nenavadno zainteresirana za vse, kar se dogaja v tem delu sveta, in italijanski politiki to ob vsaki priložnosti tudi poudarjajo. Gre za Sueški prekop, gre za surovine in za tržišča na južni in vzhodnih obalah Sredozemskega morja. Zaradi tega sta bila italijanski zunanji minister Fanfani in italijanska nacionalna naftna družba ENI še pred desetletjem pobornika »prearabske« politike. Ta politika se je razodela tudi ob lanski vojni s stališčem, ki je odsevalo približno ravnovesje med moralno-politično solidarnostjo z Izraelom ter dobrim gospodarsko-političnim znanstvom z arabskimi državami.

Med kasnejšim potekom krize je Italija gojila živahne diplomatske stike z vsemi vpletenimi in zainteresiranimi silami. V okviru možnosti je ohranjala gospodarske zveze z arabskimi deželami in jih ponekod še razvijala, v tem ko je italijanska industrija slej ko prej sodelovala pri dobavah za izraelsko vojsko. Vidnejših in izvirnejših iniciativ za politično rešitev izraelsko-arabskega spora pa italijanska diplomacija ni razvila.

Čimdlje je trajala mora tleče nevarnosti ter sueške zapore in kolikor bolj je naraščala sovjetska prisotnost v sredozemskih vodah, toliko bolj so v italijanskih pogledih prevladovali »moralno politični« elementi. V tem so od vsega začetka prednjačili italijanski socialisti. Poleg drugih motivov je v njihovem odnosu do Izraela prisoten močan sentiment do židovskega ljudstva, ki je toliko pretrpelo od nacistov in fašistov.

Nenni in drugi socialistični voditelji so bili za izraelsko stvar ves čas mnogo bolj zagnani kot pa Farnesina (zunanje ministrstvo). In Nenni je zdaj zunanji minister in v tem svojstvu je v kratki izjavi izredno megleno komentiral izraelski napad na bejrutsko letališče, medtem ko smo v glasilu socialistične stranke lahko brali obsodbo resolucije, ki jo je varnostni svet sprejel v obsodbo te izraelske represalije.

Zadnji dogodki na Srednjem vzhodu in vse kar se plete okrog njih postavljajo to tematiko znova v ospredje zanimanja. Za začetek je o tem napovedana razprava v italijanskem parlamentu in Nenni bo imel prav tu prvo priložnost, da kot zunanji ministrov izčrpneje razloži svoje koncepte. TIT VIDMAR

Organizacija slovenskih študentov

Intenzivne priprave ljubljanskih študentov – Odnos do ZŠJ

LJUBLJANA, 7. jan. — Danes so se sestali izvršni odbor skupščine ljubljanskih študentov, skupina za reorganizacijo zveze študentov in predsedniki fakultetnih odborov, da bi se dogovorili o stališčih, ki jih bodo ljubljanski študentje zavzeli do ZŠJ. Potreba, da se v okviru organizacije slovenske študentske skupnosti, ki predvideva ustanovitev Zveze študentov Slovenije, natančneje določi odnos do sedanje jugoslovanske organizacije, je nastala zaradi določenega nerazumevanja, ki so ga na nedavnih pogovorih v Beogradu pokazala osrednja in nekatera univerzitetna telesa ZŠJ. Dokončna stališča ljubljanskih študentov bo sprejel študentski zbor, ki bo prihodnji teden v Študentskem naselju.

Na pobudo zagrebškega univerzitetnega komiteja ZK, univerzitetnega odbora zveze študentov zagrebške univerze in CK ZMH bo jutri na Ljubljanskem univerzitetnem komiteju ZKS sestanek, na katerem se želijo zagrebški predstavniki seznaniti s težnjami študentov v Sloveniji. Univerzitetni komite je na ta sestanek povabil tudi predstavnike ljubljanskih študentov, ker meni, da se brez nosilcev te akcije o reorganizaciji pač ne da pogovarjati.

Prihodnji teden pa bo v Ljubljani srečanje med predstavniki beograjskega centralnega odbora ZSJ in ljubljanskimi študenti, na katerem naj bi ustvarili skupno podlago za dokončno opredelitev odnosa med prihodnjo ZSS in jugoslovansko študentsko organizacijo.

R. M.

Dvakrat višja plača za predsednika ZDA

WASHINGTON, 7. jan. (Reuter). Ameriški predstavniški dom je včeraj sklenil, da se bo plača predsednika ZDA podvojila, to je od 100.000 na 200.000 dolarjev letno. Sklep bo začel veljati, ko bo Richard Nixon uradno prevzel dolžnost predsednika.

Poleg tega bo ameriški predsednik dobival še dodatek 50.000 dolarjev na leto.

Izraelski »vojni« proračun

JERUZALEM, 7. jan. (AP). Izraelski minister za finance Zev Šaref je predložil parlamentu predlog proračuna za leto 1969-70 in sicer za 2,240.000.000 dolarjev. To je največji proračun v izraelski zgodovini, 37 odstotkov izdatkov je določenih za vojaške namene.

Zadnje vesti

Colotka predsednik parlamenta

To je predlog prezidija CK KP ČSSR – Smrkovsky v vrhovnem vodstvu partije

PRAGA, 7. jan. (AFP) — Prezidij centralnega komiteja KP Češkoslovaške je predlagal danes, da bi podpredsednika zvezne vlade Petra Colotko imenovali za predsednika zvezne skupščine. O tem je nocoj poročala časopisna agencija ČTK.

Prezidij je prav tako potrdil, da bo Josef Smrkovsky ostal član vrhovnega vodstva partije in da ga bodo predlagali za mesto prvega podpredsednika zvezne skupščine in za predsednika doma narodov, to je enega od dveh domov zvezne skupščine.

Hkrati prezidij CK priporoča za mesto predsednika drugega doma zvezne skupščine Daliborja Hanesa.

ČTK poroča, da je ta priporočila sprejel prezidij danes na sestanku v Pragi.

Med topniškim dvobojem zrušili most

TEL AVIV, 7. jan. (Reuter). Izraelski vojaški predstavnik je izjavil, da so danes popoldne med topniškim dvobojem med jordanskimi in izraelskimi silami zrušili most »Damija« na tej reki. Most se je zrušil na jordanski strani obale. Dopoldne je bilo rečeno, da je prišel do mostu nek jordanski funkcionar in ga zaprl za ves promet.

Po besedah izraleskega predstavnika je prišlo do topniškega dvoboja, ko so Jordanci začeli streljati s strojnicami na nek izraelski traktor, nato pa tudi s topovi na izraelske čete.

Jordanski vojaški predstavnik je izjavil, da je topniški dvoboj trajal približno tri ure. Dodal je, da so ogenj odprli prvi Izraelci. Žrtev na jordanski strani ni bilo niti resnejše škode. Izraelci pa so utrpeli večjo materialno škodo.

De Gaulle dobiva priznanja

Bumedien in Jafi pozdravila prepoved izvoza francoskega orožja in materiala Izraelu

ALŽIR, 7. jan. (AFP) — Alžirski predsednik Bumedien je poslal danes sporočilo predsedniku de Gaullu, s katerim pozdravlja sklep o prepovedi izvoza francoskega orožja in vojaške opreme Izraelu. Ta nov pozitiven akt Francije, je dejal Bumedien, »bo veliko prispeval k iskanju pravične rešitve na Srednjem vzhodu, ki bo morala računati tudi na priznanje legitimne in neodtujljive pravice palestinskega naroda«. Ta sklep prav tako nesporno odraža duh pravičnosti in miru, ki ste ga vi vnesli v politiko Francije«.

Pozdravno brzojavko je poslal tudi alžirski minister za zunanje zadeve Buteflika ministru Michelu Debréju. Sporočil mu je, da sta prepoved izvoza francoskega orožja Izraelu toplo sprejela vlada in narod Alžirije.

Predsednik libanonske vlade Abdalah Jafi je danes izjavil, da je Libanon z velikim zadovoljstvom sprejel vest francoske vlade o prepovedi izvoza orožja Izraelu. »Ta ukrep jasno kaže, da francoska vlada pravilno razume položaj na Srednjem vzhodu in se zaveda potrebe, da je treba prenehati oboroževati Izrael, da bi se tako zavrla njegova agresivna politika«, je izjavil Jafi.

Ko je dal priznanje francoskemu stališču in poslal pozdrave predsedniku de Gaullu, je premier Jafi izrazil željo, naj bi sile, ki so dosžej pomagale Izraelu, posnemale Francijo v interesu miru in pravičnosti na Srednjem vzhodu«.

Sestanek U Tant-Malik

NEW YORK, 7. jan. (TASS). Generalni sekretar OZN U Tant se je danes sestal s stalnim predstavnikom Sovjetske zveze v svetovni organizaciji Jakovom Malikom.

Pogovori Jarring-Bunche

OSLO, 7. jan. (Reuter). Posebni odposlanec OZN na Srednjem vzhodu Gunnar Jarring je imel danes zasebne pogovore s podsekretarjem OZN Ralphom Bunchom. Po tem sestanku je Jarring izjavil, da se bo sredi meseca odločil, kdaj se bo vrnil na Srednji vzhod in nadaljeval svojo misijo.

Jarring ni hotel komentirati položaja na Srednjem vzhodu in akcije za reševanje krize. Sporočil je samo, da so na sestanku »preučili« večje število vprašanj, ki so povezana s položajem na Srednjem vzhodu«.

Jarring bo jutri odpotoval v Stockholm, v četrtek pa se bo vrnil v Moskvo.

Rogers o imenovanju Lodgea

WASHINGTON, 7. jan. — (Reuter). Novi ameriški šef State Departmenta William Rogers je danes izjavil, da je sprejel to funkcijo v Nixonovi administraciji, ker ga v prvi vrsti zanima, če bodo ZDA lahko šle po poti miru.

V zvezi s pariškimi pogovori o Vietnamu je Rogers v pogovoru z novinarji izrazil upanje, da bo nova administracija imela priložnost rešiti težke probleme brez nepotrebnih kritik.

Na vprašanje, kaj misli o kritikah na račun Nixonove odločitve, da je za šefa ameriške delegacije v Parizu imenoval Cabota Lodgea, ki ga v zvezi z Vietnamom smatrajo za »jastreba«, je Rogers dejal: »Bili bi v mnogo boljšem položaju, če ne bi tako hitro dajali ocen o ljudeh«.

Začel se je sodni proces proti Sirhanu

LOS ANGELES, 7. jan. (Reuter) — V Los Angelesu se je danes popoldne začel sodni proces proti Sirhanu Bišari Sirhanu, 24-letnem Jordancu, ki je obtožen, da je ubil senatorja Roberta Kennedyja iz zlobe in premišljeno. Pričakujejo, da bo proces trajal verjetno dva meseca. Najprej bodo izvolili poroto, za kar, kakor se pričakuje, bo potrebno precej časa.

Posvetovanje o novi libanonski vladi

BEJRUT, 7. jan. (AFP) Predsednik Libanona Charles Helou je nadaljeval posvetovanje o sestavi nove vlade. Dopoldne je sprejel ministra za zunanje zadeve in za narodno obrambo Huseina Ueinija, predsednika parlamenta Sabrija Hamaduja in premiera, ki je odstopil. Abdalaha Jafija.

V dobro obveščenih krogih trdijo, da imajo namen sestaviti vlado, v kateri bi bili člani parlamenta. šef pa bi bil bivši premier Rašid Karame.

Avtobus v Nil: 60 mrtvih

KAIRO, 7. jan. (Reuter). Kairski mestni avtobus, poln potnikov, je nocoj zdrsnil v reko Nil. Po dosedanjih vesteh je v tej nesreči izgubilo življenje 60 potnikov. Doslej je znano, da sta se rešila samo dva potnika.

Do nesreče je prišlo blizu športnega kluba »Gezira«, ko ko se je šofer avtobusa poskusil izogniti trčenju z nekim avtomobilom. Avtobus pa je zdrsnil v reko.

Snežne razmere ob 7 uri zjutraj

Žičnica — Krvavec: jasno, —3, 70 cm zmrznjenega snega, vse žičnice obratujejo.
Žičnica — Velika planina: jasno, —3, 70 cm zmrznjenega snega, vse žičnice obratujejo.
Žičnica — Zelenica:
Ljubelj — predor: jasno, —2, sren, vse žičnice obratujejo.
vrh Zelenice: jasno, —7, 120 cm, sren, vse žičnice obratujejo.
Žičnica — Španov vrh: megla, —6, spodaj 50 cm, sredina in vrh 60 cm, žičnica obratuje.
Žičnica — Vitranc (Kranjska gora): NI PODATKA.
Žičnica — Vogel: jasno, —2, 100 cm, suh, vse naprave obratujejo
Pohorska vzpenjača: oblačno, —10, osrenica, vlečnici »Bellevues in »Bolfenka obratujeta.
Vlečnica — Martuljk: oblačno, —3, 767 cm, zmrznjen, vlečnica obratuje.
Vlečnica — Planica: oblačno, —3?, 67 cm, zmrznjen, vlečnica obratuje.
Ratečе — Planica: oblačno, —13, 60 cm.
Dom na Komni: jasno, 90 cm, suh, tovorna žičnica obratuje, pot prehodna, cesta do Savice ni pluženа.
Bohinj — jezero: megla, —4, 60 cm, sren, žičnice obratujejo, kegljišče na ledu dela.
Bled: oblačno, —5, 35 cm, zmrznjen, smučišče na Straži dobro, jezero je zmrznjeno in je idealno za drsanje.
Pokljuka: jasno, —9, 100 cm, suh, vlečnica obratuje, cesta prevozna
Lokve: oblačno, —4, 15 cm, sren, vlečnice obratujejo.
Lazec: oblačno, —5, 20 cm, sren, vlečnice obratujejo.
Livek: oblačno, —12, 20 cm, sren, vlečnice obratujejo.
Vojsko: delno oblačno, —9, 45 cm, dostop je mogoč samo za sebne avtomobile, ki so opremljeni z zimskimi gumami.
Bovec: oblačno, —8, 20 cm.
Log pod Mangrtom: oblačno, —8, 40 cm
Črni vrh nad Idrijo: delno oblačno, —7, 20 cm.
Idrija: oblačno, —4, 8 cm.
Rekitna: oblačno, —7, 15 cm, sren, vlečnica obratuje, jezero zamrznjeno.
Zaplana — Ulovka — Jamnik: oblačno, —8, 24 cm, zmrznjen, smuka odlična, cesta prevozna.
Dom na Travni gori: oblačno, —7, 30 cm, suh.
Ribniška koča na Poborju: jasno, —3, 100 cm, prišč, cesta prevozna do Paunka in pagta.
Mežica: oblačno, —7, spodaj 42 cm, zgoraj 50 cm, prišč, sedežnica dela
Mislinja: oblačno, —9, 33 cm, vlečnica obratuje.
Bele vode nad Šoštanjem: oblačno, —9, 15 cm prišča na 30 cm odlago, cesta prevozna z zimsko opremo, smučišče teptano.
Jezersko: megla, —16, 31 cm.
Brnik: oblačno, —6, 19 cm.
Ljubljana: oblačno, —5, 15 cm.
Celje: oblačno, —5, 21 cm.
Slovenjgradec: oblačno, —8, 20 cm, prišč, vlečnica obratuje.
Maribor: oblačno, —6, 19 cm.
Murska Sobota: oblačno, —6, 19 cm.
Novo mesto: oblačno, —5, 14 cm.
Postojna: oblačno, —7, 8 cm.
Triglav — Kredarica: jasno, —7, 170 cm.

Telegrami

SAMOMOR — BUDIMPEŠTA. Policija je sporočila, da je predsednik madžarskega statističnega zavoda György Peter napravil samomor. Bil je osumljen, da je bil povezan s skupino, ki je zakrivila hude devizne in carinske prestopke.

ALŽIRSKA ZAGOVORNIKA V ATENAH — ALŽIR. Dva alžirska odvetnika sta odpotovala v Atene, kjer bosta pred sodiščem zagovarjala dva Palestinca, ki sta pred desetimi dnevi na atenskem letališču uničila letalo izraelske letalske družbe.

LACERDA V ŠPANIJI — RIO DE JANEIRO. Bivši guverner brazilske države Guanabare, Carlos Lacerda, ki je bil nekaj časa zaprt, je zdaj odpotoval v Madrid. Brazilske oblasti so ga sicer izpustile, vendar so mu odvzele politične pravice za deset let.

NEREDI V IRSKI — BELFAST. Vlada severne Irske je sklenila okrepiti policijske sile, da bi lahko zatrle spopade med nasprotujočimi si protestantskimi in katoliškimi skupinami.

STAVKA — DENVER. V 25 ameriških državah se nadaljuje stavka 60.000 delavcev rafinerij nafte, ker delodajalci nočejo privoliti v zvišanje delavskih plač.

NACIONALIZACIJA — RIO DE JANEIRO. Brazilska vlada namerava v kratkem nacionalizirati vse privatne tuje in domače radijske in teleprinterske družbe, ki se ukvarjajo z odpošiljanjem časopisnih uradnih in privatnih sporočil ter brzojavk v tujino.

AZIL AMERIŠKIM DEZERTERJEM — STOCKHOLM. Švedske oblasti so dale azil še šestim ameriškim dezerterjem, ki se nočejo vojskovati v Vietnamu. Doslej je na Švedskem dobilo azil 155 ameriških dezerterjev.

OBISKA SOVJETSKIH LADIJ — MOSKVA. Sovjetska ladja »Gnevnija«, ki je oborožena z raketami, bo priplula na obisk v etiopsko pristanišče Massaua, kjer bo zasidrana od 9. do 13. januarja. Posadka se bo na povabilo etiopske vlade udeležila proslave ob dnevu etiopske mornarice. Ta dežela pa je včeraj odpluло pet sovjetskih vojnih ladij, ki so bile ondi na obisku.

STAVKA, DRAGA PET MILIJONOV — TEL AVIV. V Izraelu je trajala teden dni stavka pristaniških delavcev »delaj počasi«, ki je po prvih cenitvah veljala državo najmanj pet milijonov izraelskih funtov. S stavko so dosegli, da so delodajalci privolili v pogajanja o njihovih zahtevah.

ODTEGNJENA KONCESIJA — GUATEMALA. — Gvatemalska vlada noče podaljšati koncesije privatni ameriški družbi IRCA, ki je doslej izkoriščala vse železniške proge v Gvatemali. Predlagala je nujna pogajanja o nacionalizaciji vseh železnic v državi.

Pa še to:

RECEPT ZA ZAKON — Na zadnji seji lendavske občinske skupščine so razpravljali o predlogu, naj bi v bodoče sklepali zakonske zveze v poročni dvorani nove občinske zgradbe. Inšpekcijá je namreč ugotovila, da so poročne dvorane na sedežih krajevnih uradov potrebne adaptacij, za kar pa ni denarja. Odborniki, predvsem tisti z vasi, pa so bili mnenja, da so zakonske zveze, sklenjene v podeželskih poročnih dvoranah, trajnejše od tistih, ki so sklenjene v razkošnih prostorih, zato predloga niso sprejeli.

Vreme 7. januarja 1969 ob 13. uri

Temperatura	07	13
Ljubljana	—5	—5
Planica	—13	—7
Brnik	—6	—5
Maribor	—6	—5
Slovenj Gradec	—6	—6
Celje	—5	—4
Novo mesto	—5	—5
Koper	3	6
Kredarica	—	—4
Reka	1	8
Pulj	5	8
Split	2	12
Dubrovnik	5	11
Zagreb	—5	—4
Beograd	—11	—3
Sarajevo	—7	—5
Titograd	—3	7
Skopje	—7	—3
Celovec	—	—6
Gradec	—6	—6
Dunaj	—6	—5
Milano	—3	1
Genova	7	6
München	—8	—7
Zürich	—6	—5
Benetke	—2	4

Prognoza

VREMENSKA SLIKA:

Balkan in vzhodne Alpe sta še vedno v območju visokega zračnega pritiska. Nad Britanijo je globoko ciklonsko področje, ki se pomika proti severovzhodu in dovaja nad zahodno Evropo toplе zračne emote

NAPOVED ZA SREDO:

SLOVENIJA:

Oblačno, na Primorskem vmes rosenje. Najnižje nočne temperature okoli —6, na Gorenjskem do —15, v Primorju 2, najvišje dnevne okoli —4 v Primorju do 8.

JUGOSLAVIJA:

V zahodnih krajih države oblačno, drugod pretežno jasno, v nižinah zamegleno.